Службен весник на Република Македонија

Број 82 **8 мај 2018, вторник** **година LXXIV**

www.slvesnik.com.mk **contact@slvesnik.com.mk**

С О Д Р Ж И Н А

Стр.

1465. **Закон** за високото образование*..... **2**

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1465.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ*

Се прогласува Законот за високото образование*****, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 2 мај 2018 година.

Бр. 08-2973/1
2 мај 2018 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов,** с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Талат Џафери, с.р.

З А К О Н
ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ*

Глава прва

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој закон се уредуваат автономијата на универзитетот и академската слобода, условите и постапката за основање, статусни промени и престанок на високообразовните установи, нивната дејност, системот за обезбедување и оценување на квалитетот на високото образование, основите за организација, управување, развој и финансирање на високообразовната дејност, правата и обврските на студентите, признавањето на странските високообразовни квалификации и надзорот над работата на високообразовните установи.

Поимник

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Автономија на универзитет и на другите високообразовни установи“ опфаќа академска слобода, самостојно одлучување и управување и неповредливост на универзитетскиот простор;

2. „Акредитација на проект за основање на високообразовна установа“ е донесување на решение од Одборот за акредитација на високото образование со кое се прифаќа, односно се дава мислење по проектот во кој се содржани и образложени условите за основање на високообразовна установа;

3. „Акредитација на студиска програма“ е донесување на решение од Одборот за акредитација на високото образование со кое се одобрува спроведување на студиската програма на високообразовна установа согласно со закон;

4. „Високо образование“ е образование кое се остварува преку студиски програми на универзитети и самостојните високи стручни школи;

5. „Високообразовна квалификација“ е формален резултат од процесот на оценување и потврдување дека се постигнати резултатите од учење согласно утврдени стандарди по завршена студиска програма од прв, втор, или трет циклус на високо образование, стекната на високообразовна установа во Република Македонија или во друга земја, која е акредитирана и има одобрение за вршење на високообразовна дејност;

6. „Документ за делумно завршена студиска програма“ е сертификат или друг документ за стекнати студиски кредити, завршени години, семестри, испити, модули, делови од студиска програма, односно за завршени обврски по студиска програма за стекнување на високо образование, кој го издава високообразовната установа според прописите на соодветната држава;

7. „Диплома“ е јавен документ издаден од високообразовна установа со кој се докажува стекнато високо образование од прв, втор или трет циклус, потребно за продолжување на образованието или за започнување со вршење на соодветна професија;

8. „Додаток на диплома (Diploma Supplement)“ е составен дел на дипломата која содржи податоци за имателот на дипломата, информации кои поблиску ја определуваат квалификацијата, нивото на квалификацијата (стручниот, односно научниот назив) системот и содржината на студиите и постигнатите резултати, како и податоци за академските и професионалните можности кои ги дава квалификацијата за натамошни студии и професионален статус, дополнителни информации според природата на студиската програма и нивниот извор, датум и потпис и информации за националниот високообразовниот систем;

9. „Доживотно учење (Lifelong Learning)“ е облик на континуирано учење во текот на целиот живот заради усовршување, дополнување, продлабочување и осовременување на знаењето;

10. „Евалуација” е процена на квалитетот на високото образование која опфаќа процедури за проценување на квалитетот во институциите за високо образование, на академскиот кадар и на нивните студиски програми според прифатените постапки и стандарди и водичот (насоките) за обезбедување на квалитет усвоени од европските институции за обезбедување на квалитет во високото образование и други организации и асоцијации кои имаат улога да ги воспоставуваат и применуваат европските стандарди и упатства за обезбедување на квалитет на европскиот простор за високо образование;

11. “Единица на универзитет” е факултет, уметничка академија и висока стручна школа како високообразовна установа во состав на универзитет, со права и обврски определени со овој закон и статутот на универзитетот. Единици на универзитет се и научни институти со права и обврски определени со Законот за научноистражувачка дејност, овој закон и статутот на универзитетот;

12. „Заедничка диплома (Joint Degree)“ е диплома која се стекнува со завршување на студиска програма која заедно ја прифаќаат и изведуваат два или повеќе универзитети во земјата или универзитет од земјата и акредитирана висоообразовна установа од странство,

* Со овој закон се врши усогласување со европските директиви во областа на заемно признавање професионални квалификации, кои го регулираат миниалното времетраење на високообразовните студии за секторските професии во Европската унија и тоа: 1. ДИРЕКТИВА 2005/36/ЕС НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ од 7 септември 2005 година за признавање на професионални квалификации CELEX број 32005L0036; 2. ДИРЕКТИВА 2013/55/EU НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ од 20 ноември 2013 година изменување на ДИРЕКТИВАТА 2005/36/ЕС НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ од 7 септември 2005 година за признавање на професионални квалификации CELEX број 32013L055.

односно нејзина единица акредитирана и регистрирана во Република Македонија, според условите определени со овој закон;

13. „Кредит систем“ е систем за акумулирање и трансфер на кредити врз основа на транспарентноста на резултатите од учењето и процесите на учење во високото образование;

14. „Кредит трансфер систем“ е заедничка процедура што се воспоставува според Европскиот кредит трансфер систем - ЕКТС или Европски систем на пренос и акумулација на поени (англиски: European Credit Transfer and Accumulation System) и претставува нумерички систем за квалитативно вреднување на работата на студентите што била вложена за стекнување знаења, вештини и компетенции што се предвидени со програмата за студирање, односно со конкретниот предмет во рамките на таа програма, ги опфаќа поените за совладување на предметот во целина, сите предмети во еден семестар, академската година и целокупното студирање и нивен пренос од една на друга високообразовна установа;

15. „Кредит“ е квантитативна мерка за изразување на обемот на учењето врз основа на обемот на работата која студентот во просек ја врши, односно оптоварувањето на студентот во кое се сметаат предавањата, семинарите, вежбите, другите облици на организирана студиска работа и самостојно учење со цел да ги постигне очекуваните резултати од процесот на учење. Кредитот му се доделува на студентот и се регистрира во неговото досие кога ќе ја исполни студиската обврска;

16. „Меѓународна фраскатиева класификација“ е класификацијата на научно-истражувачките полиња во две нивоа (прво и второ ниво) на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД), содржана во Фраскатиевиот прирачник од 2015 година;

17. „Националната рамка на квалификации“ е задолжителен национален стандард со кој се уредува стекнувањето и користењето на квалификациите во Република Македонија и инструмент за воспоставување систем на квалификации стекнати во Република Македонија со кои се даваат основите за прегледност, пристап, проодност, стекнување и квалитет на квалификациите, уредена со Законот за националната рамка на квалификации.

18. „Неформално учење“ се организирани активности и програми за учење и оспособување, кои не се дел од студиските програми за стекнување на високо образование со цел унапредување на знаењето, вештините и компетенциите за лични, општествени и професионални потреби и за кои не се издава диплома;

19. „Партиципација“ е износ на парични средства што го определува Владата на Република Македонија, кој се наплатува од студентите запишани на јавна високообразовна установа, чие образование се финансира од Буџетот на Република Македонија;

20. „Придружна членка на универзитет“ е установа чија основна дејност е функционално поврзана со високообразовната дејност;

21. „Применувачка дејност“ е примена на научните резултати, стручното знаење и вршење на други високостручни професионални работи на наставниците, научните работници и соработниците од научната, уметничката и стручната област за која е акредитирана високообразовна установа;

22. „Приватно-јавна непрофитна високообразовна установа“ е високообразовна установа основана од непрофитна фондација со јавни средства од странски и домашни извори која остварува јавен интерес. Средствата стекнати во оваа установа се користат само и исклучиво за вршење на високообразовна дејност. Оваа установа не создава и не распоредува профит.

23. „Резултати од учењето“ се изјави за тоа што знае, што разбира и за што е оспособен да прави студентот, како резултат на процесот на учење;

24. „Референтна научна публикација“, во смисла на овој закон е:

а) научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование или

б) научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор, во кој учествуваат членови од најмалку три земји при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови или

в) научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД или

г) книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД или

д) зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји или

ѓ) преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност.

25. “Самостојна високообразовна установа” е универзитет или самостојна висока стручна школа;

26. „Студиска програма“, е збир на наставни компоненти од едно или повеќе студиски подрачја, засновани на резултати од учењето, , кои се признаваат за доделување на конкретна квалификација, која му дава можност на лицето кое ја завршило истата да врши некоја професионална дејност или да ги продолжи студиите;

27. „Студиско подрачје“ е едно од подрачјата дефинирани во Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ, ISCED);

28. „Фраскатиев прирачник“ е Прирачникот со упатства за прибирање и објавување на податоци за истражување и експериментален развој на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД) од 2015 година;

29. „Циклуси на високо образование“ се трите последователни циклуси на високото образование идентификувани со Болоњскиот процес (првиот – додипломски студии, вториот – постдипломски студии и третиот циклус – докторски студии) во кои се распоредени сите квалификации на високото образование кои се стекнуваат на единствениот европски простор на високо образование и

30. „Школарина“ е износ на парични средства за покривање на трошоците за студирање кој студентот, чие образование не се финансира од буџетот на Република Македонија има обврска да го плати на приватна или јавна високообразовна установа.

Основни начела на високото образование

Член 3

(1) Дејноста на високото образовани е од јавен интерес и има посебно значење за Република Македонија како дел од меѓународниот и од единствениот европски образовен, научен и уметнички простор.

(2) Дејноста на високото образование се заснова на следниве начела:

1. Автономија и академска слобода;

2. Единство на наставата и на научно-истражувачката односно уметничката работа;

3. Отвореност кон јавноста и граѓаните;
4. Уважување на хуманистичките и демократските вредности на националната и европската традиција и вредностите на културното наследство;
5. Почитување на човековите права и слободи и гарантирање на принципот на еднаквост и заштита од дискриминација;
6. Унапредување на академската мобилност на наставниот кадар и студентите;
7. Учество на студентите во управувањето и одлучувањето, посебно во врска со прашањата што се од значење за квалитетот на наставата и студентскиот стандард;
8. Стремеж кон универзално знаење чиј императив се науката, слободата и вистината;
9. Обезбедување на систем за доживотно учење и
10. Обезбедување на квалитет и ефикасност на студирањето.

Цели на високото образование

Член 4

(1) Цели на високото образование се:
1. подигнување на општото образовно и научно-истражувачко ниво, како и нивото на уметничко творештво во Република Македонија;
2. создавање, заштита и пренесување на научни, стручни и уметнички знаења и вештини;
3. развој на науката, поттикнување на технолошкиот развој и унапредување на уметничкото творештво и примена на научните сознанија во развојот на општеството;
4. обезбедување научен, стручен и уметнички подмладок;
5. овозможување секој поединец под еднакви услови да се здобие со високо образование и да се образува во текот на целиот живот;
6. развивање на слободни, критички и креативни личности;
7. зајакнување на вработливоста, компетитивноста и конкурентноста на младите и возрасните;
8. развивање граѓанска одговорност кај академската заедница.

(2) Целите на високото образование се остваруваат преку:
1. организирање студии според акредитирани студиски програми;
2. изведување фундаментални, развојни и применети истражувања и вршење применувачка дејност и уметничко творештво;
3. заштита на автономијата на универзитетот и академската слобода;
4. континуирано подобрување на квалитетот и релевантноста на наставата и учењето;
5. обезбедување доволна и одржлива финансиска поддршка за сигурно и непречено одвивање на образовниот, научно-истражувачкиот и уметничкиот процес;
6. демократски, инклузивен процес на одлучување кој оневозможува концентрација на моќ;
7. почитување на човековите права и слободи и гарантирање на принципот на еднаквост и недискриминација;
8. обезбедување учество на студентите во управувањето и одлучувањето;
9. овозможување и промовирање на мобилност на членовите на академската заедница на странски високообразовни установи и развивање меѓународна соработка со странски високообразовни институции;
10. развивање меѓународна научна соработка;
11. афирмација на конкуренцијата во образованието и научните истражувања;
12. учество во планирањето, утврдувањето и развојот на вкупниот образовен систем;
13. зголемување на интелектуалниот капитал во Република Македонија;
14. промоција на национална и глобална одговорност; и
15. остварување на концептот на доживотно учење.

Академска заедница

Член 5

(1) Академската заедница ја сочинуваат лицата избрани во наставно-научни, научни, наставни, наставно-стручни и соработнички звања и студентите.
(2) Редовните професори остануваат членови на академската заедница и по нивното пензионирање.

Достапност на високото образование

Член 6

(1) Државјаните на Република Македонија имаат под еднакви услови право на образование на високообразовните установи во Република Македонија.
(2) Странските државјани можат, со примената на начелото на заемност, да се образуваат на високообразовните установи во Република Македонија под еднакви услови како и државјаните на Република Македонија.
(3) Странските државјани, без примена на начелото на заемност, можат да се образуваат на високообразовните установи во Република Македонија, под услови кои поблиску ги утврдува високообразовната установа.
(4) Лицата без државјанство имаат право на високо образование под еднакви услови како и државјаните на Република Македонија.

Глава втора

АВТОНОМИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ДРУГИТЕ ВИСОКООБРАЗОВНИ УСТАНОВИ

Содржина и заштита на автономијата

Член 7

(1) Високото образование во Република Македонија се темели на автономија, во согласност со Уставот на Република Македонија, со ратификуваните меѓународни договори и со овој закон.
(2) Високообразовните установи ја вршат својата дејност врз начелото на академската автономија.
(3) Автономијата на високообразовните установи ја вклучува и одговорноста на членовите на академската заедница кон општествената заедница во којашто дејствуваат.
(4) Со академската автономија се гарантира интелектуалната слобода на членовите на академската заедница и творечката природа на истражувачкиот и образовниот процес, како врвни вредности и способности.
(5) Автономијата на високообразовните установи вклучува академска слобода, автономија на управувањето, неповредливост на просторот, финансиска автономија, кадровска автономија и неприкосновеност на автономијата.
(6) Автономијата на високообразовните установи ужива судска заштита и високообразовната установа има право да покрене постапка пред надлежен суд во случај на нејзина повреда.

Академска слобода

Член 8

(1) Академската слобода им припаѓа на сите членови на академската заедница и опфаќа:

1. слобода на изразување, негување и поттикнување на критичка мисла и свест кај членовите на академската заедница;

2. слобода во научноистражувачката работа, во уметничкото создавање, во примената и посредување на знаењето;

3. самостојно уредување на внатрешната организација и работењето со статут, донесен во согласност со закон;

4. слобода на изведување на наставата, спроведувањето на научните истражувања, уметничката дејност, односно творештво и применувачка дејност, вклучувајќи ја слободата на објавување и јавно претставување на научните резултати и уметничките достигања;

5. слобода на студирањето, утврдувањето на правилата на студирање, облиците и видовите на наставно-образовните дејности и на проверката на знаењата на студентите;

6. слобода на избор на студиските програми, во утврдувањето на содржината и на соодносот на задолжителните и на изборните наставни предмети, содржината на наставните предмети и во подготвувањето и избор на учебници и други учебни помагала;

7. слобода на изборот на методот на интерпретирање на наставните содржини;

8. утврдување услови и критериуми за студии од прв, втор и трет циклус, како и други видови на образование;

9. подготвување, усвојување и остварување на научноистражувачки програми и уметнички проекти и применувачка работа;

10. доделување стручни, академски и научни звања согласно со закон, како и доделување на почесни академски титули;

11. определување посебни услови и постапка за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања и

12. избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања.

Автономија на управувањето

Член 9

Автономијата во управувањето со високообразовни установи се изразува во:

1. планирањето, остварувањето и развојот на високообразовната дејност;

2. воспоставувањето и уредувањето на внатрешната организација;

3. донесувањето на статутот и другите општи акти на високообразовните установи;

4. изборот, именувањето и отповикувањето на органите согласно со законот, статутот и другите општи акти;

5. управувањето и користењето на имотот во согласност со намената за кој е добиен;

6. одлучување за формите на соработка со други организации;

7. здружувањето во соодветни организации и форуми во земјата и во странство;

8. остварувањето на меѓународна соработка, склучувањето договори и учеството во меѓународни организации и асоцијации и

9. одлучувањето за други прашања утврдени со закон, статут и другите општи акти.

Финансиска автономија

Член 10

(1) Јавните високообразовните установи самостојно располагаат со средствата добиени од партиципација од студентите и/или школарина од студентите, како и со другите сопствени приходи.

(2) Располагањето со средствата од ставот (1) на овој член се уредува со општ акт на јавната високообразовна установа и/или на единицата на високообразовната установа.

(3) Приватните високообразовни установи самостојно располагаат со сопствените приходи на начин утврден со статутот на високообразовните установи.

(4) Високообразовните установи можат да формираат фондови и да основаат други форми на организирање од сопствени приходи, од донации и други извори заради вршење на научно-истражувачка, уметничка, издавачка и применувачка дејност.

(5) Високообразовните установи самостојно одлучуваат за акумулацијата на финансиските средства.

Кадровска автономија

Член 11

(1) Високообразовните установи се автономни во одлучувањето за потребата од вработување или ангажирање лица во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, во изборот на лица и дефинирањето на условите за вработување и ангажман во согласност со закон.

Неповредливост на академскиот простор

Член 12

(1) Просторот на високообразовните установи е неповредлив.

(2) Полицијата и другите државни органи на безбедност не можат без согласност на ректорот, деканот, односно директорот или на лице овластено од нив, да влегуваат во овој простор, освен за спречување на извршување кривично дело што непосредно претстои или на започнато кривично дело, за задржување на неговиот сторител, како и во случај на природни и други непогоди.

(3) Дејствијата на органите на прогонот што се преземаат со одлука на судот може да се спроведуваат само во присуство на овластено лице на високообразовната установа.

Неприкосновеност на автономијата

Член 13

(1) Автономијата на високообразовната установа не може да се нарушува со:

- неповикано учество во дејноста на високообразовната установа и
- извршување на високообразовна и друга дејност што ги загрозува правата на членовите на академската заедница.

(2) На високообразовните установи се забранува партиско организирање и дејствување, како и истакнување на партиски обележја.

(3) На високообразовните установи се забранува верско организирање и дејствување, како и истакнување на верски обележја, освен на високообразовните установи на верските заедници основани со закон.

(4) Автономијата не смее да се толкува на начин којшто вклучува повреда на човековите права.

Мирно решавање на споровите

Член 14

(1) Споровите меѓу членовите на академската заедница, како и споровите меѓу самостојните високообразовни установи и нивните единици се решаваат спогодбено, во заедничките органи, и на друг начин на разбирање.

(2) При решавањето на споровите од ставот (1) на овој член не може да се попречува редовното одвивање на дејноста определна со статутот .

(3) Доколку спорот од ставот (1) на овој член не може да се реши на некој од начините предвидени во ставот (1) на овој член, спорот се решава по судски пат.

Глава трета

ВИСОКООБРАЗОВНИ УСТАНОВИ И НИВНАТА ДЕЈНОСТ

Видови на високообразовни установи

Член 15

(1) Дејноста на високото образование ја извршуваат следните високообразовни установи:

1. универзитет;

2. факултет, уметничка академија и висока стручна школа кои се во состав на универзитет (во натамошниот текст: единици на универзитет) и

3. самостојна висока стручна школа.

(2) Универзитетот и самостојната високата стручна школа се самостојни високообразовни установи.

(3) Високообразовните установи можат да бидат јавни, приватно-јавни непрофитни установи и приватни непрофитни установи.

(4) Под називот универзитет, факултет, уметничка академија, висока стручна школа или самостојна висока стручна школа може да работат само високообразовни установи што се основани согласно со овој закон.

(5) Универзитетот и Самостојната висока стручна школа имаат својство на правно лице.

(6) Единиците на универзитетот имаат права и обврски, определени со овој закон, актот за основање на универзитетот и статутот на универзитетот.

(7) Единиците на универзитетот можат да имаат својство на правно лице доколку тоа е утврдено со статутот на универзитетот во чиј состав се основани и со нивниот статут.

(8) Единиците на универзитетот кои немаат својство на правно лице настапуваат во правниот сообраќај под називот на универзитетот во чијшто состав се и под својот назив, според овластувањата определени во статутот на универзитетот.

(9) Единиците на универзитетот кои имаат својство на правно лице настапуваат во правниот сообраќај под називот на универзитетот во чијшто состав се и под својот назив, од свое име и за своја сметка со права и обврски утврдени со закон, статутот на универзитетот и со нивниот статут.

(10) Единиците на универзитетот, кои имаат својство на правно лице, истото не можат да го остваруваат спротивно на овој закон и на интересите на универзитетот во чиј состав се основани.

(11) Единиците на јавните универзитети кои имаат својство на правно лице имаат сметка преку која располагаат со буџетските средства, како и една или повеќе посебни сметки преку кои слободно располагаат со средствата стекнати од други извори. Со статут или друг општ акт на јавниот универзитет не може да им се ограничи слободата на единиците да располагаат со средствата од посебните сметки.

(12) Единиците на јавните универзитети кои немаат својство на правно лице можат да имаат сметка преку која располагаат со буџетските средства, како и една или повеќе посебни сметки преку кои слободно располагаат со средствата стекнати од други извори.

(13) Единиците на универзитетите кои имаат една или повеќе посебни сметки, учествуваат во финансирањето на дејностите од заеднички интерес на универзитетот согласно статутот на универзитетот.

Организационите единици во состав на универзитет можат да имаат определени права во правниот промет и во поглед на управувањето и раководењето, во обем и под услови определени од основачот. За обврските на организационите единици неограничено одговара универзитетот кој ги основал.

(14) Во состав на универзитетот може да има и придружни членки. Условите за пристапување и правата и обврските на придружните членки се уредуваат со закон и/или со статутот на универзитетот.

(15) Во состав на универзитетот може да има и научни институти, како единици или како придружни членки на универзитетот.

Статут на високообразовната установа

Член 16

(1) Основен акт на високообразовната установа е статутот.

(2) Со статутот поблиску се уредуваат внатрешната организација, начинот на вршење на високообразовната дејност, овластувањата и начинот на работа и одлучување и други прашања од значење за вршење на високообразовната дејност.

(3) На статутот на јавниот универзитет и на јавната самостојна висока стручна школа согласност дава Собранието на Република Македонија, а на приватната високообразовна установа основачот, по претходно мислење на Владата на Република Македонија.

Печат, знаци и други обележја на високообразовната установа

Член 17

(1) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа има печат.

(2) Печатот го содржи називот и седиштето на универзитетот, односно на самостојната високообразовна установа.

(3) Печатот на единица на универзитет, покрај својот назив, задолжително го содржи и името на универзитетот во чиј состав е.

(4) Во печатот на секоја високообразовна установа е содржано името Република Македонија и називот на високообразовната установа.

(5) Во средината на печатот на високообразовните установи е и грбот на Република Македонија.

(6) Формата и содржината на печатот, како и изгледот на знаците и другите обележја и начинот на нивното користење, се утврдуваат со статутот на високообразовната установа.

Универзитет

Член 18

Универзитетот е самостојна високообразовна установа која го обезбедува единството во вршењето и развојот на високото образование, науката, уметноста и стручноста и непосредно и преку своите единици од различни студиски подрачја, пренесува сознанија од повеќе научни, односно уметнички подрачја и дисциплини.

Дејност на универзитетот

Член 19

(1) Основна дејност на Универзитетот е да образува студенти и да ја развива науката и уметноста.

(2) Универзитетот ги интегрира функциите на своите единици (функционална интеграција) и со своите органи го обезбедува нивното усогласено дејствување преку:

1. остварување на единствен стратегиски развој,
2. донесување на стандарди, нормативи и правила за организација и за вршење на високообразовната, научно-истражувачката и уметничката дејност,
3. реализација на Европскиот кредитен трансфер систем (ЕКТС),
4. остварување на применувачка и високостручна дејност,
5. усогласено дејствување во финансискиот сектор, во инвестициите и во развојните планови,
6. профилирање на научните истражувања и уметничкото творештво и нивна финансиска поддршка,
7. определување на посебни услови за избор и за напредување во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања,
8. соработка со универзитетите во земјата и во странство,
9. водење на политика за мобилност на студентите, на наставниците, на соработниците и на административниот кадар,
10. создавање на правила за рационално користење на човековите и на материјалните ресурси,
11. организирање на студентите и развој на нивните вон-наставни активности,
12. создавање на систем за обезбедување и контрола на квалитетот,
13. воспоставување на стандарди во наставата,
14.воспоставување на информационен систем,
15.воспоставување на библиотечен систем,
16. остварување на издавачка дејност,
17. издавање на дипломи,
18. организирање на научни и уметнички собири,
19. трансферирање на средства до единиците на универзитетот и до универзитетските организации за културни и за спортски активности,
20. издавање на обрасци и други документи за потребите на студентите,
21. организирање на стручна, односно административно – техничка служба,
22. водење и чување на универзитетска документација,
23. грижа за заштитата и унапредувањето на стандардот на студентите и вработените,
24. создавање на програма за размена на научни и стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица,
25. осигурување на имотот на универзитетот и неговите единици,
26. применувачка дејност и
27. вршење на други дејности и работи определени со закон и статутот на универзитетот.

(3) Интегрираните дејности, обврските и надлежностите на универзитетот се утврдуваат со Статутот на универзитетот.

Факултет, уметничка академија и висока стручна школа

Член 20

(1) Факултет е високообразовна установа која врши високообразовна, научно-истражувачка и применувачка високостручна дејност во студиско и научно-истражувачко подрачје, според студиска програма на една или повеќе сродни и меѓусебно поврзани наставно-научни, односно уметнички или стручни области од прв, втор и трет циклус на студии.

(2) Уметничка академија како факултет е високообразовна установа која врши високообразовна и уметничка дејност и научно-истражувачка работа во една или повеќе сродни, односно меѓусебно поврзани наставни и уметнички области и се грижи за нивниот развој. Ако уметничка академија го носи називот „факултет“ се применуваат одредбите од овој закон што се однесуваат на факултет.

(3) Самостојна висока стручна школа е високообразовна установа која врши високообразовна или уметничка дејност како додипломски стручни студии, специјалистички стручни студии и применувачка дејност од подрачјето на една или повеќе сродни, односно меѓусебно поврзани струки (стручни области).

(4) Висока стручна школа како единица на универзитет е високообразовна установа која врши високообразовна или уметничка дејност како додипломски стручни студии, специјалистички стручни студии и применувачка дејност од подрачјето на една или повеќе сродни, односно меѓусебно поврзани струки (стручни области).

(5) Високата стручна школа може, под условите утврдени со закон, да врши и научно-истражувачка, односно уметничка работа, ако тоа е утврдено во статутот на универзитетот како единица на универзитет, односно со нејзиниот основачки акт, ако е основана како самостојна висока стручна школа.

Дејност на единиците на универзитетот

Член 21

(1) Единицата на универзитет во рамките на својата дејност:
1. го планира остварувањето и развојот на дејностите за кои е основана во рамките на буџетските средства, самофинансирачките активности, донации и слично,
2. врши високообразовна, научно-истражувачка, применувачка, односно уметничка дејност во една или повеќе сродни, односно меѓусебно поврзани научни и стручни дисциплини и уметнички области,
3. остварува меѓународна соработка со сродни високообразовни и научни установи согласно со статутот на универзитетот и на единицата,
4. организира научни и уметнички собири, симпозиуми, семинари, советувања и други видови на собири,
5. во рамките на единствениот библиотечно-информациски систем утврден од универзитетот, ја организира работата на библиотеката и организира библиотечно-информациска и документациона дејност,
6. издава уверенија и други исправи за завршени студии и други видови на образование, според условите утврдени во статутот на универзитетот,
7. предлага и презема мерки за унапредување и заштита на стандардот на студентите и вработените,
8. остварува различни студии за надоградување, продлабочување или проширување на знаењата и континуирано образование,
9. разменува научни, уметнички и стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица
10. остварува издавачка дејност и
11. врши и други работи утврдени со овој закони статутот на универзитетот.

(2) Факултетот може да врши и високообразовна дејност за стручни студии, кои согласно овој Закон ги врши високата стручна школа, согласно со статутот на универзитетот.

(3) Единиците на универзитетот имаат веб страница на која задолжително се објавуваат:
1. Статутот на единицата (со сите измени и дополнувања) и другите акти со кои се уредуваат внатрешните односи,
2. Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно,

3. Актот за систематизација,
4. Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет,
5. Правилникот за плати и надоместоци на единицата,
6. Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот,
7. Распоредот на работни задачи за тековната учебна година, најдоцна 10 дена пред почетокот на учебната година,
8. Завршна сметка, најдоцна во рок од 10 дена од денот на усвојувањето,
9. Годишен извештај, најдоцна во рок од 10 дена од денот на усвојувањето,
10. Прифатени теми за изработка на магистерски трудови, најдоцна во рок од 10 дена од денот на прифаќањето,
11. Прифатени теми за изработка на докторски трудови, најдоцна во рок од 10 дена од денот на прифаќањето,
12. Акти кои ги носи единицата согласно други закони и
13. Етичкиот кодекс.

(4) Самостојната висока стручна школа и научниот институт кој врши високообразовна дејност, на својата веб страна ги објавува актите, документите и известувањата од ставот (3) на овој член.

Дејност на самостојната висока стручна школа

Член 22

(1) Самостојна висока стручна школа може да врши високообразовна дејност како стручни студии од прв циклус на образование и специјалистички стручни студии од втор циклус образование согласно со овој закон.

(2) На самостојната висока стручна школа од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите од овој закон што се однесуваат на универзитетот, односно на неговите единици.

Научен институт како вршител на високообразовна дејност

Член 23

(1) Научен институт како самостојна установа или во состав на универзитет, може да врши високообразовна дејност за студии од втор и трет циклус само во рамките на научната област за која е основан после пет години од основањето, ако е успешно завршена евалуацијата на научноистражувачката работа, ако е акредитиран за вршење на овој вид студии и има решение за почеток со работа.

(2) Научен институт во состав на универзитет како негова единица може да врши високообразовна дејност во втор и трет циклус на студии и во соработка со единица која изведува студиски програми од исто или сродно научно поле.

(3) Научен институт во состав на универзитет може да врши високообразовна дејност во трет циклус на студии доколку ги исполнува условите од став 1 од овој член и доколку е во состав на универзитет кој е рангиран меѓу првите седум рангирани универзитети во Република Македонија.

(4) Научен институт како самостојна установа може да врши високообразовна дејност во за студии од трет циклус доколку ги исполнува условите од став 1 од овој член само во соработка со единица на универзитет кој е рангиран меѓу првите седум рангирани универзитети во Република Македонија.

Високообразовна установа на верска заедница

Член 24

(1) Факултети или академии кои се основани од верските заедници можат да ги имаат правата и обврските на високообразовна установа определена со овој закон, ако ги исполнуваат условите од овој закон за основање на високообразовна установа и за вршење на високообразовна дејност (во натамошниот текст: високообразовна установа на верска заедница).

(2) Високообразовна установа на верска заедница може да биде во состав на универзитет како единици на универзитетот или како придружна членка.

(3) Положбата на високообразовна установа на верска заедница како придружна членка во составот на универзитет се определува и уредува со договор склучен во писмена форма меѓу универзитетот и основачот на високообразовната установа на верска заедница.

(4) Пристапување на високообразовна установа на верска заедница како единица на универзитетот се врши по постапката утврдена во овој закон и статутот на универзитетот.

(5) Условите за пристапување на високообразовна установа на верска заедница кон универзитетот, како и нивните права и обврски, се уредуваат со статутот на универзитетот.

Странска високообразовна установа

Член 25

(1) Странска високообразовна установа, на која и е признато правото да врши високообразовна дејност, односно е акредитирана за вршење на високообразовна дејност во земјата во која и е седиштето, врз основа на одобрение од Владата на Република Македонија, по претходно мислење од Одборот за акредитација на високото образование, може на некој од светските јазици да врши високообразовна дејност на територијата на Република Македонија.

(2) Странска високообразовна установа може да врши високообразовна дејност според условите утврдени со овој закон и со меѓудржавен договор, склучен меѓу Република Македонија и земјата во која и е признато правото да врши високообразовна дејност. За вршење на високообразовна дејност на територијата на Република Македонија од страна на странска високообразовна установа, основачот треба да приложи и неотповиклива банкарска гаранција на прв повик во износ од 25% од школарината за бројот на студентите за кој се бара дозвола за работа (или акредитација) со која ќе гарантира дека ќе ги надомести средствата кои студентите ги уплатиле на високообразовната установа која престанала со работа и другите трошоци кои ќе ги имаат студентите заради префрлувањето на студии на иста или слична високообразовна установа во земјата.

(3) Странската високообразовна установа која добила одобрение за вршење на високообразовната дејност во Република Македонија согласно со ставовите (1) и (2) на овој член и акредитација за вршење на високообразовна дејност во земјата во која и е седиштето се запишува во Централниот регистар на Република Македонија како установа и во Регистарот на високообразовни установи во согласност со членот 71 од овој закон.

Глава четврта

СТУДЕНТИ И СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Оддел 1

ПРАВА И ОБВРСКИ НА СТУДЕНТОТ

Статус на студент

Член 26

(1) Статусот на студент, а со тоа и член на академската заедница се стекнува со запишувањето на прв, втор и трет циклус на студии на универзитет, односно на самостојната висока стручна школа.

(2) Статусот на студент се докажува со студентска легитимација или со индекс.

Права и обврски на студентот

Член 27

(1) Студентот има право на:

1. квалитетни студии и образовен процес како што е предвидено со студиските програми,
2. слободно искажување на мислење и ставови во текот на наставата и другите активности на високообразовната установа,
3. право на изјаснување за квалитетот (оценување) на наставата и наставниците,
4. редовно студирање и статус на редовен студент и право на вонредно студирање и статус на вонреден студент,
5. редовно да напредува, да се образува и да го заврши студирањето под услови кои важеле при уписот,
6. запишување и образование под еднакви услови утврдени со закон, статут и студиска програма,
7. учество во управувањето со високообразовната установа согласно со овој закон и статутот на високообразовната установа,
8. заштита на своите права и должности пред органите на високообразовната установа и
9. заштита на личноста на студентот од злоупотреба и на неговото достоинство.

(2) Студентот има право и да:

1. студира истовремено на повеќе студиски програми од различни специјалности и да изучува дополнителни курсеви,
2. ги продолжи студиите на друга високообразовна установа ако високообразовната установа на која е запишан престане со работа,
3. ги користи библиотеката и базите на податоци, просторот, опремата (учебните помагала), софтверот и друга научна и стручна инфраструктура на универзитетот и неговите единици, односно на самостојната високообразовна установа,
4. учествува во научно-истражувачката, уметничката и стручната дејност при што му се гарантираат авторски, пронаоѓачки и слични права и награди,
5. избира и да биде избиран како претставник на студентите во органите на високообразовните установи,
6. користи услуги на студентскиот стандард (сместување, исхрана, здравствена заштита и друго), градски и меѓуградски превоз според условите утврдени со закон од вршителите на соодветните дејности,
7. ги користи универзитетските објекти за спортска и културна дејност,
8. преминува од една на друга високообразовна установа, односно од едни на други студии и при тоа да ги користи погодностите на кредит системот,
9. учествува на работата на студентските организации,
10. учествува во формите на организирање на студентските организации утврдени со статутот на универзитетот,
11. ги продолжи студиите што ги прекинал под услови определени со статутот на високообразовната установа,
12. користи распуст не помалку од 60 дена во рамките на една календарска година,
13. добива државни или други стипендии или да користи финансиски кредит за издршка за време на школувањето,
14. остварува соработка со студентите во земјата и во странство и
15. остварува и други права согласно со закон и со статутот на високообразовната установа.

(3) Студентот има обврска да:

1. ги исполнува задачите пропишани во студиските програми,
2. ги почитува одредбите од овој закон, статутот на високообразовната установа и другите правни акти на внатрешното уредување,
3. се придржува кон решенијата и одлуките на органите на самостојната високообразовна установа и на нејзината единица,
4. да ги почитува авторските права на авторите на учебниците, монографиите и учебните помагала и
5. да дејствува во согласност со студентскиот етички кодекс кој го подготвува и одобрува високообразовната установа во согласност со студентското претставување.

(4) Студентите на сите степени на високо образование кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шест годишна возраст и хоспитализираните имаат право на посебни погодности утврдени со статутот на високообразовната установа.

(5) Правата од ставовите (1) и (2) на овој член и обврските од ставот (3) на овој член, студентот на високообразовната установа ги остварува во обем и според условите утврдени со закон и статутот на високообразовната установа.

(6) Владата на Република Македонија може да донесе одлука за посебни погодности за студентите, како што се студентска картичка за попусти, бесплатен градски превоз и друго, при што средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Правила на студирање

Член 28

Со општ акт на универзитетот или на самостојната висока стручна школа, а поблиску со општ акт на единицата на универзитетот, се регулираат постапките и правилата за студирање, а особено за:

1. студентскиот календар,
2. уписните постапки,
3. испитниот режим,
4. напредувањето, инклузивно со условите за побрзо напредување,
5. завршување на образованието,
6. преминувањата помеѓу студиските програми,
7. повторувањето на семестарот, презапишувањето на предмети, односно условното напредување,
8. продолжувањето на студиите по прекинувањето,
9. паралелно, интердисциплинарно и индивидуално студирање,
10. признавање на испитите и другите студиски обврски положени на различни високообразовни установи,
11. видот на исправите кои му се издаваат на студентот врз основ на евиденцијата определена со овој закон,

12. постапката за заштитата на правата на студентите,
13. органите надлежни за водење на постапките и одлучувањето,
14. дисциплинската одговорност и права и должностите на студентите во дисциплинската постапка и
15. други правила поврзани со правата и должностите на студентите.

Престанок на статусот на студент

Член 29

(1) На студентот му престанува статусот на студент во високообразовната установа според условите и постапката утврдени со статутот на високообразовната установа.

(2) Статусот од ставот (1) на овој член престанува, ако студентот:
- дипломира,
- не ги заврши студиите во рокот утврден со закон, статутот или правилата за студирање на високообразовната установа,
- се испише,
- е исклучен и
- во други случаи утврдени со правилата за студирање на универзитетот и на единицата на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

(2) Статусот од ставот (1) на овој член може да биде обновен според постапката утврдена со статутот на високообразовната установа, освен ако статусот не престанал со трајно исклучување. Трошоците за обновување на статусот ги поднесува студентот, а истите се определуваат со општ акт на универзитетот, односно самостојната високообразовна установа.

Дисциплински мерки

Член 30

(1) За повреда на должностите и за неисполнување на обврските, на студент може да му се изрече дисциплинска мерка опомена, јавна опомена и исклучување.

(2) Дисциплинската мерка исклучување се применува за учебната година во која е изречена.

(3) Дисциплинските мерки ги изрекува комисијата за дисциплински мерки на единицата на универзитетот, односно на самостојната стручна школа.

(4) Во составот на дисциплинската комисија еден член делегираат студентите на високообразовната установа на која е запишан студентот.

(5) Со статутот на универзитетот односно статутот на самостојната висока стручна школа се определува составот на дисциплинската комисија, начинот и постапката за утврдување на дисциплинската одговорност, мерките и условите под кои дисциплинската мерка се изрекува и правото на заштита на студентот.

(6) Постапката за дисциплинската одговорност се спроведува врз начелото на праведност и сослушување од страна на комисијата за дисциплински мерки.

Студентски правобранител

Член 31

(1) Заради заштита на правата на студентите на секој универзитет се избира студентски правобранител, од редот на редовните студенти на универзитетот.

(2) Студентскиот правобранител се избира од Сенатот на Универзитетот, со мнозинство гласови на членовите на Сенатот на Универзитетот, на предлог на Универзитетското студентско собрание на претходно објавен конкурс.

(3) На секоја единица на Универзитетот, се избира заменик студентски правобранител, кој го избира факултетското студентско собрание по претходно објавен конкурс, од редот на редовните студенти.

(4) Мандатот на студентскиот правобранител и на замениците студентски правобранители е 2 години, без можност за реизбор.

(5) Постапка за разрешување на студентскиот правобранител можат да покрене Универзитетското студентско собрание, а одлука за разрешување донесува Сенатот на Универзитетот, со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

(6) Постапка за разрешување на заменикот студентски правобранител можат да покренат членовите на факултетското студентско собрание, студентскиот правобранител или 1/10 од вкупниот број студенти запишани во моментот на факултетот на кој е избран заменикот студентски правобранител. За разрешување на заменикот студентски правобранител одлучува факултетското студентско собрание.

Надлежности на студентскиот правобранител

Член 32

(1) Студентскиот правобранител постапува по поднесок од страна на студент или по сопствена иницијатива доколку увидел дека е повредено право на студент од страна на органите на Универзитетот или друг член на академската заедница на Универзитетот. Органите на високообразовната установа се должни да постапат по укажувањата на студентскиот правобранител.

(2) Заменик студентскиот правобранител постапува по поднесок од страна на студент и по сопствена иницијатива доколку увидел дека е прекршено право на студент од страна на органите на факултетот или друг член на академската заедница на факултетот. Органите на факултетот се должни да постапат по укажувањата на заменикот студентски правобранител.

(3) За својата работа, студентскиот правобранител поднесува годишен извештај до Сенатот на Универзитетот.

(4) За својата работа заменикот студентски правобранител поднесува годишен извештај до студентскиот правобранител и до Наставно-научниот совет на единицата.

(5) Надлежноста, условите за избор, постапката за избор и разрешување и работата на студентскиот правобранител и замениците студентски правобранители се утврдуваат со акти на универзитетот, неговите единици и студентското собрание.

Оддел 2

ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ И УЧЕСТВО НА СТУДЕНТИТЕ ВО УПРАВУВАЊЕТО

Студентско организирање

Член 33

(1) Студентските собранија се тела на високообразовните установи, во кои членуваат претставници на студентите.

(2) Високообразовните установи се должни на студентските собранија, на студентскиот правобранител и на заменикот студентски правобранител да им обезбедат простории за работа и да им пружат административно-техничка помош.

(3) Високообразовните установи се должни, според своите можности, да ги поддржуваат студентските собранија кои се организирани во нивните рамки.

Финансирање на студентските собранија

Член 34

(1) Работата на студентското собрание се финансира од средства на високообразовната установа, како и од: легати, подароци, завештанија, прилози и други извори.

(2) Студентските собранија располагаат со средствата на начин утврден со нивниот статут.

(3) Високообразовните установи се должни да им овозможат на студентските собранија автономно располагање со средства за нивната работа согласно со овој закон и општите акти на високообразовните установи.

(4) Високообразовните установи вршат надзор над наменското трошење на средствата кои ги доделуваат на студентските собранија, на начин утврден со нивниот статут.

Универзитетско студентско собрание

Член 35

(1) Универзитетското студентско собрание е тело на универзитетот во кое членуваат претставници на студентите.

(2) Универзитетското студентско собрание ги штити интересите на студентите, учествува преку свои претставници во одлучувањето во органите и телата на универзитетот и ги претставува студентите во рамки на високото образование како членови на академската заедница.

Надлежност на Универзитетско студентско собрание

Член 36

(1) Универзитетското студентско собрание има надлежност да:

- избира студентски претставници во Сенатот и другите органи и тела на универзитетот,
- донесува план и програма за својата работа,
- предлага студентски правобранител,
- се грижи за квалитетот на животот на студентот и квалитетот на процесот на студирање, студентскиот стандард, остварувањето на студентските права и интереси и за студентската културна, социјална и интелектуална надоградба,
- им предлага на органите на управување план за финансирање на студентските активности,
- поттикнува студентски активности надвор од наставниот процес,
- донесува општи акти на студентското собрание согласно законот и статутот на универзитетот,
- врши други активности од интерес на студентите.

(2) Универзитетското студентско собрание е составено од претставници на студентите именувани од редот на претставниците избрани во факултетското студентско собрание.

(3) Факултетските студентски собранија и студентските собранија на високите стручни школи именуваат по двајца претставници во универзитетското студентско собрание на универзитетот во чиј состав се.

(4) Претседател на универзитетското студентско собрание се избира од редот на претставниците именувани во универзитетското студентско собрание.

(5) Мандатот на членовите и на претседателот на универзитетското студентско собрание трае една година, со право на уште еден избор.

(6) Бројот на членовите на универзитетското студентско собрание, како и органите на универзитетското студентско собрание и начинот на нивниот избор се уредуваат со статутот на универзитетот.

(7) Универзитетското студентско собрание има статут. Статутот на универзитетското студентско собрание се донесува по претходна согласност од сенатот на универзитетот.

(8) Работата на универзитетското студентско собрание се финансира со средства на универзитетот во рамките на кој делува универзитетското студентско собрание.

Факултетско студентско собрание

Член 37

(1) Факултетското студентско собрание е тело на факултетот во кое членуваат претставници на студентите.

(2) Претставниците во факултетското студентско собрание се избираат на непосредни, фер и демократски избори со тајно гласање.

(3) Право да избираат и да бидат избрани за членови на факултетското студентско собрание имаат сите студенти на факултетот, кои се запишани на студии во учебната година во која се избира факултетското студентско собрание.

(4) Мандатот на членовите и на претседателот на факултетското студентско собрание трае една година, со право на уште еден избор.

(5) Изборот на членовите и на претседателот на факултетското студентско собрание се одржува секоја година во термин утврден со статутот на универзитетското студентско собрание.

(6) Изборите за членовите на факултетското студентско собрание ги распишува деканот во рок од 30 дена пред нивното одржување. Во одлуката за распишување на избори Деканот именува изборна комисија составена од студенти и наставници, односно соработници која ги спроведува изборите за членови на факултетското студентско собрание. Мнозинството на членови на изборната комисија ја сочинуваат студентите.

(7) Доколку деканот на факултетот не ги распише изборите за факултетското студентско собрание во рокот определен во ставот (6) на овој член, изборите ги распишува ректорот на универзитетот во рок од три дена од истекот на рокот од ставот (6) на овој член.

(8) Постапката за избор и бројот на членовите на факултетското студентско собрание, како и органите на факултетското студентско собрание и начинот на нивниот избор се уредуваат со статутот на факултетот во согласност со статутот на универзитетот.

(9) Факултетското студентско собрание има статут, кој студентското собрание го донесува по претходна согласност од наставно-научниот совет на факултетот.

(10) Заради остварување на правата и заштита на интересите на студентите, факултетското студентско собрание ги избира и разрешува претставниците на студентите во органите на факултетот, во согласност со закон, со статутот на универзитетот и статутот на факултетот.

(11) Работата на факултетското студентско собрание се финансира со средства на факултетот во рамките на кој делува факултетското студентско собрание.

(12) Со факултетското студентско собрание претседава претседател кој се избира на непосредни и тајни избори. Претседателот на факултетското студентско собрание ги извршува одлуките на факултетското студентско собрание, ги застапува студентите и факултетското студентско собрание и е одговорен за неговата работа.

Студентско собрание на висока стручна школа

Член 38

(1) Студентското собрание на висока стручна школа е тело на високата стручна школа во кое членуваат претставници на студентите.

(2) Постапката за избор и бројот на членовите на студентското собрание на високата стручна школа, како и органите на студентското собрание на високата стручна школа и начинот на нивниот избор се уредуваат со статутот на високата стручна школа, во согласност со статутот на универзитетот.

(3) Студентското собрание на високата стручна школа има статут, кој студентското собрание го донесува по претходна согласност од наставничкиот совет на високата стручна школа.

(4) Право да избираат и да бидат избрани за членови на студентското собрание на високата стручна школа имаат сите студенти, кои се запишани на студии во учебната година во која се избира студентското собрание на високата стручна школа.

(5) Мандатот на претседателот и на членовите на студентското собрание на високата стручна школа трае една година, со право на уште еден избор.

(6) Работата на студентското собрание на високата стручна школа се финансира со средства на високата стручна школа во рамките на која делува студентското собрание.

(7) Изборот на членовите на студентското собрание на високата стручна школа се одржува секоја година во термин утврден со статутот на студентското собрание, со тајно и непосредно гласање.

(8) Изборите за членовите на студентското собрание на високата стручна школа ги распишува директорот во рок од 30 дена пред нивното одржување. Во одлуката за распишување на избори директорот именува изборна комисија составена од студенти и наставници која ги спроведува изборите за членови на студентското собрание. Мнозинството на членови на изборната комисија го сочинуваат студентите.

(9) Доколку директорот на високата стручна школа не ги распише изборите за студентското собрание во рокот определен во ставот (8) на овој член, изборите ги распишува ректорот на универзитетот во рок од три дена од истекот на рокот од ставот (8) на овој член.

(10) Доколку директорот на самостојната висока стручна школа не ги распише изборите за студентско собрание во рокот определен од ставот (8) на овој член, изборите ги распишува претседателот на студентското собрание во рок од 3 дена од истекот на рокот од ставот (9) на овој член.

(11) Заради остварување на правата и заштита на интересите на студентите, студентското собрание ги избира и разрешува претставниците на студентите во органите на високата стручна школа, во согласност со закон, со статутот на универзитетот и стаутот на високата стручна школа.

Учеството на студентите во управувањето

Член 39

(1) Студентите учествуваат во управувањето со високообразовните установи преку претставниците кои ги избираат во:

- универзитетското студентско собрание, факултетското студентско собрание и студентското собрание на високата стручна школа.
- во органите на високообразовните установи во согласност со закон,
- преку формите на самоорганизирање или
- на друг начин според условите утврдени со закон и статутот на високообразовната установа.

(2) Студентското собрание на универзитетот, студентското собрание на факултетот и студентското собрание на високата стручна школа им овозможуваат на студентите остварување на заедничките интереси како партнери во процесот на високото образование.

(3) Учеството на студентите во органите на универзитетот и на единиците на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа, прашањата за кои рамноправно одлучуваат, бројот, начинот на избор и другите прашања од значење за остварување на нивните права поблиску се уредуваат со статутот на универзитетот и статутот на единиците на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа, а во согласност со одредбите на овој закон.

Глава петта

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ОЦЕНУВАЊЕ, РАЗВОЈ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Оддел 1

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Систем на обезбедување, оценување, развој и унапредување на квалитетот на високото образование

Член 40

(1) Системот на обезбедување, оценување, развој и унапредување на квалитетот на високото образование опфаќа:

- одобрување, потврдување и признавање на високообразовна установа и на студиски програми, за вршење на високообразовна дејност согласно со овој Закон, што се остварува преку системот на акредитација (во натамошниот текст: акредитација);
- процена на квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, на управувањето, финансирањето, академските и други активности и нејзините приоритети, што се остварува преку системот на евалуација (во натамошниот текст: евалуација) и
- други активности и механизми преку кои се развива и одржува квалитетот на високото образование утврдени со закон и актите на Националниот совет за високото образование и научно-истражувачката дејност.

(2) Системот на обезбедување, оценување, развој и унапредување на високото образование се остварува преку Националниот совет за високото образование и научно-истражувачката дејност и Агенцијата за квалитет во високото образование.

(3) При изборот на членовите на Националниот совет за високото образование, Одборот за акредитација на високото образование и Одборот за евалуација на високото образование се применува принципот на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници со почитување на критериумите на стручност и компетентност согласно одредбите на овој закон.

Оддел 2

НАЦИОНАЛЕН СОВЕТ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност

Член 41

(1) Националниот совет за високото образование и научно-истражувачката дејност (во натамошниот текст: Национален совет) се формира заради обезбедување, оценување, развој и унапредување на квалитетот во високото образование и научно-истражувачката дејност во Република Македонија.

(2) Националниот совет е самостоен стручен орган со седиште во Скопје.

(3) Националниот совет има:
- печат кој содржи натпис: Република Македонија - Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност-Скопје. Во средината на печатот е грбот на Република Македонија,
- посебна жиро сметка, а средствата за работа се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

Состав на Националниот совет

Член 42

(1) Националниот совет е составен од 15 члена кои ги избира Собранието на Република Македонија и тоа:
- шест членови од редот на професорите во работен однос на универзитетите во Република Македонија, кои се избираат на предлог на Интеруниверзитетската конференција со тајно гласање, при што секој од нив е од различно научно-истражувачко поле од прво ниво според Меѓународната фраскатиева класификација (природно-математички науки; техничко-технолошки науки; медицински науки и здравство; земјоделски и ветеринарни науки; општествени науки и хуманистички науки),
- шест членови од редот на професорите во работен однос на универзитетите во Република Македонија, кои се избираат на предлог на Владата на Република Македонија, при што секој од нив е од различно научно-истражувачко поле од прво ниво според Меѓународната фраскатиева класификација (природно-математички науки; техничко-технолошки науки; медицински науки и здравство; земјоделски и ветеринарни науки; општествени науки и хуманистички науки),
- еден член на предлог на Македонската академија на науките и уметностите од редот на членовите на Македонската академија на науките и уметностите,
- еден член од деловната заедница и
- еден член од редот на студентите на предлог на Интеруниверзитетската конференција.

(2) За членови на Националниот совет не може да бидат лица избрани за ректор, проректор или претседател на сенат на универзитет, декан или продекан на факултет, односно директор на висока стручна школа, директор на научен институт кој изведува високообразовна дејност, член на Одборот за акредитација или член на Одборот за евалуација.

(3) Мандатот на членовите на Националниот совет е 4 години без право на повторен избор.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член, членот кој се избира од редот на студентите, се избира за период од две години без право на повторен избор.

(5) Членовите на Националниот совет од ставот (1) од овој член кои се од редот на професорите, предложени од Интеруниверзитетската конференција и од Владата на Република Македонија потребно е да имаат објавено најмалку десет научни труда во референтна научна публикација, освен професорите по стручно уметнички предмети.

(6) Мандатот на членот на Националниот совет престанува по сила на закон во следните случаи:
- смрт на членот на Националниот совет или трајна неспособност за вршење на неговата функција,
- оставка на членот на Националниот совет,
- ако на членот на Националниот совет му престане статусот на професор, односно член на Македонската академија на науките и уметностите, односно на студент;
- ако членот на Националниот совет стапи на должност или функција која е неспојлива со функцијата член на Националниот совет, согласно закон.

(7) Во случаите од ставот (6) на овој член, Претседателот на Собранието на Република Македонија го констатира настапувањето на престанокот на функцијата на членот на Националниот совет на првата наредна седница.

(8) Собранието на Република Македонија го разрешува членот на Националниот совет, на Предлог на Националниот совет, доколку истиот подолго од шест месеци не ги извршува обврските утврдени со закон и со другите прописи.

Надлежност на Националниот совет

Член 43

(1) Националниот совет е самостоен во својата работа и одлучува во рамките на својата надлежност врз основа на принципот на стручност и компетентност.

(2) Националниот совет:

1. го следи развојот на високото образование и неговата усогласеност со европските и меѓ?ународните стандарди за што еднаш годишно поднесува извештај до Собранието и Владата на Република Македонија со предлог мерки, решенија и препораки за подобрување на високообразовната дејност;
2. ја изготвува и со согласност на министерот надлежен за работите на високото образование ја предлага за усвојување Националната програма за високото образование до Собранието на Република Македонија;
3. донесува Правилник за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност во согласност со овој закон;
4. донесува Правилник за содржината на студиските програми во согласност со овој закон;
5. предлага Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, која ја донесува Владата на Република Македонија;
6. предлага Уредба за мерила и критериуми за стимулирање на талентирани студенти и за стипендирање на студенти кои постигнуваат натпросечни резултати во студиите, која ја донесува Владата на Република Македонија;
7. на предлог на Одборот за акредитација, донесува Правилник за методологијата, стандардите и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиските програми;
8. на предлог на Одборот за евалуација на високото образование донесува Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација;
9. предлага матична комисија за основање на самостојна високообразовна установа;
10. предлага уредба со која се уредува правото на лицата со инвалидност и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање, која ја донесува Владата на Република Македонија;
11. донесува Правилник со кој се утврдуваат стручните и научните називи, во согласност со закон;
12. донесува Правилник за содржината и формата на извештајот за работата на ректорот;
13. донесува четиригодишна и годишна програма за работа;
14. донесува Деловник за работа;
15. предлага до Собранието на Република Македонија разрешување на член на Националниот совет кој подолго од шест месеци не ги извршува надлежностите утврдени со закон и со другите пропис;
16. утврдува електронски бази на списанија, покрај базите наведени во членот 2, став 1 точка 24 од овој закон и области во кои преводите на капитални дела ќе се сметаат за референтни научни публикации согласно членот 2 став 1 точка 24 од овој закон;
17. утврдува листа на релевантни домашни и меѓународни настани на кои уметничките изведби се земаат предвид при акредитација на ментори согласно членот 136 став 8 од овој закон;
18. предлага уредба за утврдување на научно-истражувачките полиња од трето ниво (области), како дополнување на двете нивоа на Меѓународната Фраскатиева класификација, која ја донесува Владата на Република Македонија;

19. го следи развојот на научно-истражувачката дејност и нејзината усогласеност со европските и меѓународните трендови за што еднаш годишно поднесува извештај до Собранието и Владата на Република Македонија со предлог мерки, решенија и препораки за подобрување на научно-истражувачката дејност;

20. ја изготвува и со согласност на министерот надлежен за работите на високото образование ја предлага за усвојување Националната програма за научно-истражувачка дејност до Собранието на Република Македонија;

21. предлага до Владата на Република Македонија приоритетни области и програми за научно истражување и технолошки развој;

22. дава предлози и мислења за иницијативи во врска со програмите и проектите за меѓународна соработка;

23. донесува Правилник за нормативите и стандардите за основање на научни институти и за вршење научно-истражувачка дејност;

24. предлага уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност, која ја донесува Владата на Република Македонија;

25. предлага најмалку една база на трудови до која министерството надлежно за работите од високото образование обезбедува пристап на наставниците и соработниците избрани на јавните универзитети и

26. извршува други работи согласно закон.

Организација и работа на Националниот совет

Член 44

(1) Националниот совет работи и одлучува на седници.

(2) Националниот совет може да одлучува доколку на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

(3) Работата на Националниот совет е јавна.

(4) Начинот на работа на Националниот совет поблиску се уредува со Деловник за работа.

(5) Националниот совет избира претседател со тајно гласање од редот на членовите за време од две години, без право на повторен избор.

(6) Претседателот на националниот совет го застапува и претставува Советот.

(7) Националниот совет може да формира стручни работни тела/комисии за потребите на својата работа.

(8) Надоместокот за работа и за трошоци на членовите на Националниот совет и за работните тела/комисии, го утврдува Собранието на Република Македонија, врз основа на присуство на седници и/или обем и сложеност на извршени работи.

(9) Националниот совет еднаш годишно поднесува извештај за својата работа до Собранието на Република Македонија.

(10) Стручните, административните и помошно-техничките работи за потребите на Националниот совет ги врши Министерството за образование и наука.

Оддел 3

АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИТЕТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Агенција за квалитет во високото образование

Член 45

(1) Агенцијата за квалитет во високото образование (во натамошниот текст: Агенција за квалитет) е самостоен стручен орган со седиште во Скопје.

(2) Агенцијата за квалитет во високото образование има печат кој содржи натпис: Република Македонија - Агенцијата за квалитет во високото образование. Во средината на печатот е грбот на Република Македонија.

(3) Агенцијата за квалитет има посебна сметка.

(4) Средствата за работа на Агенцијата за квалитет се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија и од сопствени извори.

Органи на Агенцијата за квалитет

Член 46

(1) Органи на Агенцијата за квалитет се:

- Одбор за акредитација на високото образование,
- Одбор за евалуација на високото образование и
- Директор на Агенцијата за квалитет на високото образование.

(2) Агенцијата за квалитет има стручна служба која ги врши стручните, административните и помошно-техничките работи. Составот, организацијата и начинот на работа на стручната служба на Агенцијата за акредитација се уредува со Правилник кој го донесува директорот на Агенцијата за квалитет.

Отсек 1

ОДБОР ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Орган за акредитација на високото образование

Член 47

(1) Одборот за акредитација на високото образование (во натамошниот текст: Одбор за акредитација) е колективно тело кое ја врши акредитацијата.

(2) Одборот за акредитација е составен од петнаесет члена и тоа:

- шест членови од редот на професорите во работен однос на универзитетите во Република Македонија избрани со тајно гласање од Интеруниверзитетската конференција,
- шест члена именувани од Владата на Република Македонија, од редот на професорите во работен однос на јавните универзитети во Република Македонија,
- еден член именуван од најрепрезентативната организација на работодавачите,
- еден член именуван од Македонската академија на науките и уметностите,
- еден член од редот на студентите избран со тајно гласање од Интеруниверзитетската конференција.

(3) Меѓу членовите на Одборот за акредитација избрани од Интеруниверзитетската конференција задолжително мора да има најмалку по еден член од редот на професорите од секое од шесте научно-истражувачки полиња од прво ниво според Меѓународната фраскатиева класификација (природно-математички науки; техничко-технолошки науки; медицински науки и здравство; земјоделски и ветеринарни науки; општествени науки и хуманистички науки).

(4) Членови на Одборот за акредитација не можат да бидат лица избрани за ректор или проректор на универзитет, декан или продекан на факултет, односно директор на висока стручна школа, директор на научна установа која изведува високообразовна дејност, член на Националниот совет или член на Одборот за евалуација.

(5) Членовите на Одборот за акредитација се избираат, односно се именуваат за период од четири години, без право на повторен избор.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член, членот на Одборот за акредитација од редот на студентите се избира за период од две години, без право на повторен избор.

(7) Членовите на Одборот од ставот (2) од овој член кои се од редот на професорите, избрани од Интеруниверзитетската конференција и именувани од Владата на Република Македонија потребно е да имаат објавено најмалку десет научни труда во референтна научна публикација, освен професорите по стручно уметнички предмети.

(8) Членовите на Одборот за акредитација се независни и самостојни во својата работа.

(9) Мандатот на членот на Одборот за акредитација престанува во следните случаи:

- смрт на членот на Одборот за акредитација или трајна неспособност за вршење на неговата функција,
- оставка на членот на Одборот за акредитација,
- ако на членот на Одборот за акредитација му престане статусот на професор, односно член на Македонската академија на науките и уметностите, односно на студент;
- ако членот на Одборот за акредитација стапи на должност или функција која е неспојлива со функцијата член на Одборот за акредитација, согласно закон и
- кога Одборот за акредитација констатира дека членот подолго од шест месеци не ги врши обврските.

(10) Во случаите од ставот (9) на овој член, Директорот на Агенцијата за квалитет ја известува институцијата која го избрала, односно именувала членот, да избере, односно да именува нов член.

Надлежност на Одборот за акредитација

Член 48

(1) Одборот за акредитација е самостоен во својата работа и одлучува во рамките на својата надлежност врз основа на начелата на стручност и непристрасност.

(2) Одборот за акредитација во рамките на своите права и обврски:

1. утврдува дали со проектот за основање на високообразовна установа и поднесената документација се исполнети условите за вршење на високообразовна дејност и го утврдува капацитетот за студирање на високообразовната установа,
2. донесува решение за акредитација на проектот за основање на самостојна приватна или приватно-јавна високообразовна установа,
3. донесува решение за акредитација на проектот за основање на единица на самостојна приватна или приватно-јавна високообразовна установа,
4. одлучува за акредитација на научна установа за вршење високообразовна дејност на студии од втор и трет циклус на студии,
5. утврдува исполнетост на условите за организирање на студии за нови студиски програми на високообразовната установа и го утврдува капацитетот за студирање на високообразовната установа,
6. одлучува за акредитација на студиски програми за период од пет студиски години,
7. одлучува за акредитација на ментори на докторски студии,
8. врз основа на извештаите од надворешната евалуација на високообразовните установи, ја следи исполнетоста на условите на високообразовните установи на кои им е дадена акредитација и одобрение за почеток со работа и врз основа на тоа може да ја одземе акредитацијата,
9. донесува решение за одземање на дадена акредитација по спроведена постапка за одземање на правото за вршење на високообразовна дејност согласно овој закон,
10. води евиденција за акредитираните високообразовни установи и за други акредитации која задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет,
11. дава препораки за подобрување на нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност,
12. предлага до Националниот совет Правилник за методологијата, стандардите и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиските програми,
13. остварува меѓународна соработка во својата област,
14. изготвува образец за поднесување на проектот за основање на самостојна јавна, приватно-јавна или приватна високообразовна установа,
15. изготвува образец на елаборат за акредитација на студиски програми,
16. врши други работи утврдени со закони со друг пропис.

(3) Одборот за акредитација може да одземе акредитација на студиска програма и пред истекот на периодот за кој акредитацијата е дадена, врз основа на Предлог на Одборот за евалуација.

(4) Одборот за акредитација го информира министерот надлежен за работите на високото образование за одобрените акредитации и за други прашања и на секои шест месеци доставува извештај за својата работа до министерството надлежно за работите на високото образование и до Националниот совет. Образецот на извештајот го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

(5) Извештајот од ставот (4) на овој член задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет и на веб страната на министерството надлежно за работите на високото образование.

Организација на работата на Одборот за акредитација

Член 49

(1) Работата на Одборот за акредитација, поблиску се уредуваат со деловник за работа кој го донесува Одборот за акредитација.

(2) Одборот за акредитација ја врши акредитацијата согласно со Правилникот за стандардите и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиските програми што го донесува Националниот совет за високото образование.

(3) Одборот за акредитација работи и одлучува на седници.

(4) Одборот може да одлучува доколку на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број на членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

(5) Конститутивната седница на Одборот за акредитација ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование.

(6) Одборот за акредитација има Претседател, кој се избира од членовите на одборот со тајно гласање, за период од две години без право на повторен избор.

(7) Одборот за акредитација од редот на членовите формира стручни комисии за потребите на вршење на акредитацијата. Доколку во Одборот нема член кој е соодветен за одредено научно подрачје, поле или област, Одборот во комисиите може да ангажира и надворешни стручни лица.

(8) Владата на Република Македонија ги утврдува видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на акредитација врз основа на реално направени трошоци, како и надоместоците на членовите на Одборот за акредитација врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа.

(9) Решенијата за акредитација на високообразовни установи, решенијата за акредитација на студиски програми и другите одлуки на Одборот за акредитација се објавуваат на веб страницата на Агенцијата за квалитет, најдоцна во рок од 15 дена од денот на донесувањето.

Отсек 2

ЕВАЛУАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Евалуација на високообразовните установи

Член 50

Евалуацијата на високообразовните установи се врши преку:

1. надворешна евалуација и
2. самоевалуација.

Надворешна евалуација

Член 51

(1) Надворешната евалуација ја вршат стручни комисии избрани од страна на Одборот за евалуација на високото образование (во натамошниот текст: Одбор за евалуација).

(2) Најмалку две третини од стручната комисија од ставот (1) на овој член ја сочинуваат професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA).

(3) Стандардите и постапката според кои се врши надворешната евалуација се уредуваат со Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација, а кој мора да биде усогласен со прифатените стандарди и постапки на водичот (насоките) кои се применуваат од Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).

(4) Правилникот од ставот (3) на овој член го донесува Националниот совет за високо образование, на предлог на Одборот за евалуација, а со согласност на Министерот надлежен за високото образование.

(5) Надворешна евалуација на високообразовната установа се врши:

1. според годишниот план за работа на Одборот за евалуација или
2. по поднесено на барање од:

- Националниот совет за високото образование, или
- високообразовната установа или
- министерот надлежен за високото образование.

(6) Подносителите на барањето за надворешна евалуација од ставот (5) точка 2 на овој член не можат повторно да поднесат барање за надворешна евалуација на истата високообразовна установа пред истекот на една година од денот кога била извршена надворешната евалуација на високообразовната установа на нивно барање.

(7) Извештаите од извршената надворешна евалуација се јавни и се објавуваат на веб страницата на Агенцијата за квалитет.

Одбор за евалуација на високото образование

Член 52

(1) Одборот за евалуација на високото образование (во понатамошниот текст: Одбор за евалуација) е колективно стручно тело.

(2) Одборот за евалуација е составен од петнаесет члена и тоа:

- шест членови од редот на професорите во работен однос на универзитетите во Република Македонија избрани со тајно гласање од Интеруниверзитетската конференција,
- шест члена именувани од Владата на Република Македонија, од редот на професорите во работен однос на јавните универзитети во Република Македонија,
- еден член именуван од најрепрезентативната организација на работодавачите,
- еден член именуван од Македонската академија на науките и уметностите,
- еден член избран од редот на студентите избран од Интеруниверзитетската конференција.

(3) Меѓу членовите на Одборот за евалуација избрани од Интеруниверзитетската конференција задолжително мора да има најмалку по еден член од редот на професорите од секое од шесте научно-истражувачки полиња од прво ниво според Меѓународната фраскатиева класификација (природно-математички науки; техничко-технолошки науки; медицински науки и здравство; земјоделски и ветеринарни науки; општествени науки и хуманистички науки).

(4) Членови на Одборот за евалуација не можат да бидат лица избрани за ректор или проректор на универзитет, декан или продекан на факултет, односно директор на висока стручна школа, директор на научна установа која изведува високообразовна дејност, член на Националниот совет или член на Одборот за акредитација.

(5) Членовите на Одборот за евалуација се избираат, односно се именуваат за период од четири години, без право на повторен избор.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член, членот на Одборот за евалуација од редот на студентите се избира за период од две години, без право на повторен избор.

(7) Членовите на Одборот од ставот (2) на овој член кои се од редот на професорите, избрани од Интеруниверзитетската конференција и именувани од Владата на Република Македонија потребно е да имаат објавено најмалку десет научни труда во референтна научна публикација, освен професорите по стручно уметнички предмети.

(8) Членовите на Одборот за евалуација се независни и самостојни во својата работа.

(9) Мандатот на членот на Одборот за евалуација престанува во следните случаи:

- смрт на членот на Одборот за евалуација или трајна неспособност за вршење на неговата функција,
- оставка на членот на Одборот за евалуација,
- ако на членот на Одборот за евалуација му престане статусот на професор, односно член на Македонската академија на науките и уметностите, односно на студент;
- ако членот на Одборот за евалуација стапи на должност или функција која е неспоива со функцијата член на Одборот за евалуација, согласно закон или
- ако Одборот за евалуација констатира дека членот подолго од шест месеци не ги врши обврските.

(10) Во случаите од ставот (9) на овој член, Директорот на Агенцијата за квалитет ја известува институцијата која го избрала, односно именувала членот, да избере, односно да именува нов член.

Надлежност на Одборот за евалуација

Член 53

(1) Одборот за евалуација:

1. врз основа на извештајот на комисиите за евалуација на високообразовните установи ја следи дејноста на високообразовните установи на кои им е дадена акредитација и решение за почеток со работа;
2. го следи и оценува квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, научноистражувачката, уметничката и стручна работа на академскиот кадар на високообразовните установи, а посебно на нивните студиски програми најмалку на секои пет години и врз основа на тоа му предлага на Одборот за акредитација да ја продолжи или одземе акредитацијата;

3. предлага Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација до Националниот совет за високо образование;

4. дава препораки потребни за подобрување на нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност;

5. врши и други работи согласно Правилникот за стандардите и постапката за надворешна евалуација и за самоевалуација;

6. врши и други работи утврдени со Закон.

(2) Одборот за евалуација на секои шест месеци доставува извештај за својата работа до министерството надлежно за работите на високото образование и до Националниот совет. Образецот на извештајот го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

(3) Извештајот од ставот (2) на овој член задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет и на веб страната на министерството надлежно за работите на високото образование.

Организација и работа на Одборот за евалуација

Член 54

(1) Организацијата и работата на Одборот за евалуација, поблиску се уредуваат со деловник кој го донесува Одборот за евалуација.

(2) Одборот за евалуација работи и одлучува на седници.

(3) Одборот може да одлучува доколку на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број на членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

(4) Конститутивната седница на Одборот за евалуација ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование.

(5) Одборот за евалуација има Претседател, кој го избираат членовите со тајно гласање за период од две години, без право на повторен избор.

(6) Владата на Република Македонија ги утврдува видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на евалуација врз основа на реално направени трошоци, како и надоместоците на членовите на Одборот за евалуација врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа.

(7) Одборот за евалуација може да формира комисии, работни групи и други работни тела за спроведување на одредени активности од нејзината надлежност.

Самоевалуација

Член 55

(1) Самоевалуација на универзитет, на единиците на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа врши комисија за самоевалуација на универзитетот, односно на единицата на универзитетот, или комисија за самоевалуација на самостојната висока стручна школа, на начин и според услови определени со статут на универзитетот или статутот на самостојната висока стручна школа.

(2) Членовите на комисиите од ставот (1) на овој член се избираат со тајно гласање од сенатот на универзитетот, односно од наставно-научниот совет, наставниот совет или научниот совет на единицата на универзитетот или од наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа, од редот на наставниците со мандат од четири години и од претставниците на студентите за време од една година.

(3) Комисиите од ставот (1) на овој член самоевалуацијата ја вршат според Правилникот за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација што го донесува Националниот совет.

(4) Самоевалуацијата се спроведува на интервали од најмногу три години.

(5) Составен дел на самоевалуацијата е анкета на студентите за квалитетот на наставниот и соработничкиот кадар, која се спроведува во втората половина од семестарот односно учебната година, за секој предмет одделно, зависно дали се работи за едносеместрален или двосеместрален предмет.

(6) Резултатите од самоевалуацијата се објавуваат на веб страницата на универзитетот и на веб страницата на секоја единица на универзитетот одделно (факултет, висока стручна школа или научен институт), односно на веб страницата на самостојната висока стручна школа.

Отсек 3

ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА КВАЛИТЕТ

Услови за именување на директор на Агенцијата за квалитет

Член 56

(1) Директорот на Агенцијата за квалитет го именува и разрешува Собранието на Република Македонија, врз основа на јавен оглас кој го објавува Собранието на Република Македонија.

(2) Директорот на Агенцијата за квалитет има мандат од четири години, со право на уште еден избор.

(3) За директор на Агенцијата за квалитет може да биде именувано лице кое:

1. има завршено најмалку прв и втор циклус на академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити со степен на образование VII А од Националната рамка за квалификации,

2. има најмалку десет години работно искуство во областа на високото образование.

(4) Нето платата на директорот на Агенцијата за квалитет е во висина од три просечни нето плати исплатени во Република Македонија во минатата година.

(5) Претседателот на Собранието на Република Македонија констатира дека мандатот на Директорот на Агенцијата за квалитет престанал кога:

1. поднел оставка,

2. е именуван или избран на функција или должност која е неспојлива со функцијата директор на Агенцијата, или

3. со правосилна судска пресуда му е изречена мерка забрана за вршење професија, дејност или должност.

(6) Директорот на Агенцијата за квалитет може да биде разрешен од Собранието на Република Македонија пред истекот на мандатот во следните случаи:

1. кога подолго од шест месеци не е во состојба да ги врши обврските или

2. поради нестручно и несовесно вршење на функцијата.

Надлежности на директорот на Агенцијата за квалитет

Член 57

(1) Директорот на Агенцијата за квалитет:

1. ја претставува и застапува Агенцијата за квалитет,

2. се грижи за спроведување на одлуките и решенијата на Одборот за акредитација и Одборот за евалуација,

3. ја организира и раководи стручната служба на Агенцијата за квалитет,

4. се грижи за материјално-финансиското работење на Агенцијата за квалитет,

5. одлучува за правата од работен однос на вработените во стручната служба на Агенцијата за квалитет,

6. ја организира и управува веб страницата на Агенцијата за квалитет

7. се грижи за законитоста во работењето на Агенцијата за квалитет и

8. врши други работи определени со закон или општ акт.

Оддел 4

РАНГИРАЊЕ НА УНИВЕРЗИТЕТИТЕ

Рангирање на универзитетите

Член 58

(1) За развивање и одржување на квалитетот на високото образование на секои три години задолжително се спроведува рангирање на сите универзитети, запишани во регистарот на високообразовни установи.

(2) За развивање и одржување на квалитетот на високото образование, покрај рангирањето од ставот (1) на овој член, на секои три години задолжително се спроведува и посебно рангирање на сите самостојни научни установи кои вршат високообразовна дејност согласност со овој закон.

(3) Рангирањата од ставовите (1) и (2) на овој член ги спроведува правно лице кое го избира министерот надлежен за работите на високото образование во постапка за доделување на договор за јавна набавка согласно Законот за јавни набавки.

(4) Правното лице кое ќе ги спроведе рангирањата треба да ги исполнува следните критериуми:

- да има воспоставен релевантен систем за управување со квалитет,
- да има постојано вработено најмалку 15 лица во наставно-научни звања кои ги покриваат сите научни подрачја, со минимум петгодишно искуство во процес на обезбедување консултантски услуги на високообразовните установи или државни институции и да воделе научно-истражувачки проекти поврзани со различни аспекти на високото образование,
- да има на располагање најмалку пет надворешни соработници со наставно-научни звања,
- да има извршено рангирања на универзитети и/или високообразовни установи во состав на универзитетите во најмалку три земји од Европската унија,
- да има развиено флексибилна методологија во процесот на рангирањето и
- резултатите од својата работа да ги имаат јавно објавено.

(5) Универзитетите и единиците на универзитетите, како и самостојните научни установи имаат обврска на правното лице кое ги спроведува рангирањата да му ги дадат сите податоци потребни за рангирањата.

(6) Средствата потребни за спроведувањето на рангирањето на универзитетите и рангирањето на самостојните научни установи се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(7) Резултатите од рангирањата од ставовите (1) и (2) на овој член и критериумите по кои се изведени рангирањата се достапни на јавноста во рок од осум дена по изготвувањето на извештајот за резултатите од рангирањата со ранг-листите, преку објавување на веб страницата на министерството надлежно за работите на високото образование.

(8) Министерството надлежно за работите на високото образование е должно во рок од осум дена по приемот да го достави извештајот за резултатите од рангирањата со ранг-листите до сите универзитети и самостојни научни установи.

(9) Критериумите и начинот на рангирањето на универзитетите ќе се уреди со посебен акт кој го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

Глава шеста

ОСНОВАЊЕ И ПРЕСТАНОК НА ВИСОКООБРАЗОВНИ УСТАНОВИ

Оддел 1

СУБЈЕКТИ КОИ МОЖЕ ДА ОСНОВААТ ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Субјекти кои можат да основаат јавни високообразовни установи

Член 59

(1) Самостојна јавна високообразовна установа основа Собранието на Република Македонија со закон.

(2) Единица на јавен универзитет основа Собранието на Република Македонија со закон.

Субјекти кои можат да основаат приватно-јавна непрофитна и приватна непрофитна високообразовна установа

Член 60

(1) Приватно-јавна непрофитна високообразовна установа може да основа непрофитна фондација основана од странско правно или физичко лице со јавни средства обезбедени од странски и домашни извори според услови утврдени со овој закон, врз основа на одобрение од Владата на Република Македонија.

(2) Приватна непрофитна високообразовна установа може да основа домашно или странско правно или физичко лице, според условите утврдени со овој закон, врз основа на одобрение од Владата на Република Македонија.

Оддел 2

УСЛОВИ ЗА ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Услови за основање на самостојна високообразовна установа

Член 61

(1) Самостојна високообразовна установа може да се основа ако:

1. е утврдено студиско и научно-истражувачко подрачје, односно уметничка дисциплина за кои високообразовната установа се основа, при што за определувањето на студиското подрачје, односно уметничката дисциплина се користи Меѓународната стандардна класификација на образованието на УНЕСКО (МСКОБ, ISCED) и Националната рамка на квалификации, а при определување на научно-истражувачкото подрачје се користи Меѓународната Фраскатиева класификација,

2. се обезбедени соодветни простории и опрема за остварување на високообразовна, научно-истражувачка и уметничка, односно стручна дејност,

3. со финансиски план е обезбедено одржливо ниво на финансирање најмалку за еден циклус на студии,

4. е обезбеден потребен број лица кои ги исполнуваат условите утврдени за избор во наставно-научни, научни и наставни звања кои дале нотарски заверена изјава дека ќе се пријават на конкурсот и дека ќе засноваат работен однос, ако на конкурс бидат избрани и

5. се исполнети и другите услови кои се утврдени со нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност.

(2) Условите од ставот (1) на овој член како нормативи и стандарди за основање на самостојна високообразовна установа и вршење на високообразовна дејност поблиску се утврдуваат со Правилник за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност (во натамошниот текст: Правилник за нормативи и стандарди), кој го донесува Националниот совет за високо образование.

(3) Условот од ставот (1), алинеја 4 на овој член се смета за исполнет во однос на универзитетот, доколку на универзитетот се вработени лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во работен однос со полно работно време за изведување на најмалку 50% од часовите на настава на студиските програми за кои се бара акредитација (дозвола за работа), а најмалку 10 лица во наставно-научни звања во работен однос со полно работно време на секој од факултетите во состав на универзитетот.

(4) Условот од ставот (1), алинеја 4 на овој член се смета за исполнет во однос на самостојната висока стручна школа доколку на самостојната висока стручна школа се вработени наставно-научни, научни и наставни звања во работен однос со полно работно време за изведување на најмалку 50% од часовите на настава на студиските програми за кои се бара акредитација (дозвола за работа), а најмалку 10 наставници во работен однос со полно работно време.

Услови за основање на универзитет

Член 62

(1) Универзитетот може да се основа ако согласно со условите утврдени во членот 61 од овој закон во својот состав има најмалку пет акредитирани единици од кои најмалку три се факултети.

(2) При основање на универзитет треба да бидат исполнети условите за изведување на студиски програми најмалку на првиот циклус на високо образование.

(3) За исполнетоста на условите за изведување на студиски програми од трет циклус се одлучува по добивањето на решението за акредитација на универзитетот, решението за почеток со работа и завршувањето на најмалку една генерација студенти од прв и втор циклус на студии.

(4) Студиски програми од трет циклус на студии можат да организираат само универзитетите кои се меѓу првите седум рангирани универзитети, запишани во регистарот на високообразовни установи во државата, утврдени во последното рангирање согласно членот 58 од овој закон.

(5) Ако универзитетот го изгуби статусот на еден од првите седум рангирани високообразовни установи во државата во следното рангирање, во тој случај универзитетот, односно неговите единици и придружни членки не можат да запишуваат нови кандидати во трет циклус докторски студии. Ако универзитетот, односно единиците во негов состав и придружните членки запишат нови кандидати, Одборот за акредитација задолжително донесува решение за престанок на решението за акредитација за сите циклуси за кои е акредитиран универзитетот.

Услови за основање на самостојна висока стручна школа

Член 63

(1) За основање на самостојна висока стручна школа треба да бидат исполнети условите за изведување на студиски програми најмалку на првиот циклус на високо образование со траење од три години.

(2) Покрај условот утврден во ставот (1) на овој член, за основање на самостојна приватна високообразовна установа потребно е основачот да приложи неотповиклива банкарска гаранција на прв повик во износ од 25% од школарината за бројот на студентите за кој се бара дозвола за работа (или акредитација) со која ќе гарантира дека ќе ги надомести средствата кои студентите ги уплатиле на високообразовната установа која престанала со работа и другите трошоци кои ќе ги имаат студентите заради префрлањето на студии на иста или слична високообразовна установа во земјата.

Оддел 3

ПОСТАПКА ЗА ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Почеток на постапката за основање на високообразовна установа

Член 64

(1) Постапката за основање на високообразовна установа започнува со изработка на проект за основање високообразовна установа.

(2) Проектот за основање на јавна високообразовна установа го подготвува Владата на Република Македонија, односно органот кој таа ќе го овласти.

3) Проектот за основање на приватна или приватно-јавна високообразовна установа го подготвува основачот.

Проект за основање високообразовна установа

Член 65

(1) Проектот за основање на високообразовна установа особено ги содржи:

1.образложение на причините и оправданоста за основање;

2. студиските подрачја со нивен опис како целина и студиските групи, оддели и насоки,

3. просторните услови и опрема за остварување на високообразовната, научната, односно уметничката и стручната дејност во соодветната област,

4. изворот на финансиските средства за вршење на високообразовна дејност,

5.можноста за обезбедување на потребен број лица кои можат да бидат избрани во наставно-научни, научни и наставни звања и

6. план за начинот на кој ќе бидат исполнети другите услови кои се утврдени во Правилникот за стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност кој го донесува Националниот совет.

(2) Проектот за основање универзитет ги содржи податоците од ставот (1) на овој член за сите единици на универзитетот.

(3) Кон проектот за основање на високообразовна установа се доставуваат прилози утврдени со Правилникот за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност кој го донесува Националниот совет за високо образование.

(4) Одредбите од овој закон што се однесуваат за акредитација на проектот за основање на високообразовна установа, соодветно се применуваат и на акредитација за вршење на високообразовна дејност од страна на научна установа.

(5) Проектот за основање јавна високообразовна установа се доставува до Одборот за акредитација на образец чија содржина ја утврдува Одборот за акредитација.

(6) Проектот за основање приватна високообразовна установа со прилозите, основачот на приватната високообразовна установа преку министерството надлежно за работите на високото образование го доставува до Владата на Република Македонија на одобрение.

(7) Откако ќе го добие одобрението од Владата на Република Македонија од ставот (6) на овој член, основачот на приватната високообразовна установа го доставува до Одборот за акредитација проектот за основање приватна високообразовна установа со прилозите, вклучително и одобрението за основање од Владата Република Македонија, на образец чија содржина ја утврдува Одборот за акредитација.

(8) По проектот за основање јавна високообразовна установа, Одборот за акредитација дава мислење.

(9) По проектот за основање на приватна или приватно-јавна високообразовна установа, Одборот за акредитација донесува решение за акредитација.

Решение за акредитација на приватна или приватно-јавна високообразовна установа

Член 66

(1) Решението за акредитација на проектот за основање приватна или приватно-јавна високообразовна установа Одборот за акредитација го донесува за универзитетот како целина и за секоја единица на универзитетот одделно, односно за самостојната приватна висока стручна школа, најдоцна во рок од 90 дена од денот на поднесувањето на барањето за акредитација на проектот. Ако тоа го бараат околностите, Одборот за акредитација може да го продолжи рокот најмногу за уште 30 дена, за што го известува подносителот на проектот.

(2) Решението на Одборот за акредитација од ставот (1) на овој член е конечно.

(3) Против конечното решение по барањето за акредитација на проектот за основање на приватна или приватно-јавна високообразовна установа од ставот (1) на овој член може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Акт за основање на самостојна јавна високообразовна установа

Член 67

(1) По добивањето на мислењето од Одборот за акредитација на високото образование, предлогот за донесување на закон за основање јавна високообразовна установа се поднесува до Собранието на Република Македонија.

(2) По донесувањето на решението за акредитација на проектот за основање приватна високообразовна установа, основачот донесува основачки акт, според текстот кој бил приложен кон проектот за основање на високообразовната установа.

Матична комисија за основање на самостојна високообразовна установа

Член 68

(1) По донесувањето на закон за основање јавна високообразовна установа или акт за основање на приватна високообразовна установа, министерот надлежен за работите на високото образование на предлог на Националниот совет именува матична комисија.

(2) Матичната комисија за основање на универзитет ја сочинуваат по пет члена за секоја единица на универзитетот. Членовите на матичната комисија се именуваат од редот на редовните професори избрани на соодветната научна, односно уметничката област, кои се вработени на постојните високообразовни установи во Република Македонија. Доколку во Република Македонија не е избран редовен професор во одредена област за која се формира матична комисија, членови на матичната комисија може да бидат професори избрани во сродна научна, односно уметничка област во Република Македонија или професори избрани во иста или сродна научна област во земјите членки на Европската Унија.

(3) Матичната комисија за основање на самостојна висока стручна школа ја сочинуваат пет члена со наставно-научни и/или научни звања во научната област, односно уметничката област или струката за која се основа кои се вработени на постојните високообразовни установи во Република Македонија.

(4) Матичната комисија ги врши подготвителните работи со кои се создаваат услови за почеток со работа на акредитираната високообразовна установа и во тие рамки врши:

- избор на наставници
- склучува договори за вработување на лица во стручната и административната служба и помошно-технички лица и
- други работи што и ги доверил основачот, што се од значење за почеток со работа на високообразовната установа.

(5) Матичната комисија при изборот на наставниците не може да врши избор во повисоки наставно-научни звања на кандидатите.

Решение за почеток со работа на високообразовната установа

Член 69

(1) По извршувањето на подготовките за почеток со работа на самостојната високообразовната установа, основачот, односно органот овластен од него, поднесува барање до министерството надлежно за работите на високото образование, за остварување увид за исполнетоста на условите за почеток со работа на високообразовната установа.

(2) Ако се утврди дека потребниот број на лица се избрани во наставно-научни, научни и наставни звања согласно со член 61, став (1), алинеја 4 и ставовите (3) и (4) од истиот член и ако се исполнети и другите услови утврдени со овој закон и со решението за акредитација, министерството надлежно за работите на високото образование во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (1) на овој член донесува решение за почеток со работа на високообразовната установа (во натамошниот текст: решение за почеток со работа), кое е конечно.

(3) Во решението за почеток со работа се наведуваат:

- студиските програми
- бројот на студенти
- бројот на вработени наставници со полно работно време и
- објектите во коишто ќе се извршува високообразовната дејност.

(4) Ако се утврди дека не се исполнети условите од ставот (2) на овој член, министерството надлежно за работите на високото образование донесува решение за одбивање на почеток со работа на високообразовната установа.

(5) Решението од ставот (4) на овој член е конечно и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

(6) Во договорот за вработување склучен меѓу високообразовната установа и лицата од ставот (2) на овој член се утврдува дека тие ќе стапат на работа најдоцна еден месец од денот кога високообразовната установа го примила решението за почеток со работа. Доколку сите овие лица не стапат на работа најдоцна 30 дена од денот кога високообразовната установа го при-

мила решението за почеток со работа, тогаш министерот надлежен за работите на високото образование го поништува решението за почеток со работа.

(7) Високообразовната установа е должна во рок од 45 дена од денот кога го примила решението за почеток со работа да достави доказ до министерството надлежно за високото образование дека лицата од ставот (2) на овој член засновале работен однос со високообразовната установа и стапиле на работа во рокот предвиден во ставот (6) од овој член. Доколку високообразовната установа не достави таков доказ, тогаш решението за почеток со работа се поништува.

(8) Актот за поништување на решението за почеток на работа донесен врз основа на ставовите (6) и (7) на овој член е конечен и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

(9) Одредбите од овој член соодветно се применуваат и за остварување на студиски програми надвор од седиштето на високообразовната установа.

Запишување во регистарот на високообразовни установи

Член 70

По правосилноста на решението за почеток со работа на високообразовната установа, основачот поднесува барање за запишување на високообразовната установа во регистарот на високообразовните установи што го води министерството надлежно за работите на високото образование.

Регистар на високообразовните установи

Член 71

(1) Министерството надлежно за работите на високото образование води регистар на високообразовни установи.

(2) Во регистарот на високообразовните установи од ставот (1) на овој член се води евиденција на:

1. самостојните високообразовни установи,
2. единиците на универзитетите,
3. научните установи кои се акредитирани за вршење високообразовна дејност,
4. студиските програми,
5. лицата избрани во наставно-научни, научни и наставни звања и соработнички звања,
6. други податоци предвидени со правилникот за регистарот на високообразовните установи.

(3) Регистарот од ставот (1) на овој член се води под условите утврдени со овој закон и правилник за регистарот на високообразовни установи, кој го донесува министерот надлежен за работите на високото образование.

(4) Со правилникот од ставот (3) на овој член се уредува начинот на запишување, содржината, формата на збирката на обрасци за запишување, начинот на објавување на запишувањата, исправите и доказите што се приложуваат кон барањето, информатичкото водење на регистарот, поврзаноста со Централниот регистар на Република Македонија (во натамошниот текст: Централниот регистар) и други прашања од значење за уредно водење на регистарот.

Конституирање на органите на самостојните високообразовни установи

Член 72

По извршеното запишување на самостојната високообразовна установа во регистарот на високообразовните установи се конституира сенат и се избира ректор на универзитетот, односно се конституира наставнички совет и се избира директор на самостојната висока стручна школа.

Конституирање на органите на единица на универзитетот

Член 73

(1) По извршеното запишување на единицата на универзитетот во регистарот на високообразовните установи се конституира наставно-научен совет и се избира декан на факултетот, односно се конституира наставнички совет и се избира директор на високата стручна школа.

(2) Во случај кога со закон се основа единица на универзитетот до изборот на декан, односно директор согласно со ставот (1) на овој член, веднаш по влегувањето во сила на законот со кој се основа единицата на универзитетот, ректорот именува вршител на должноста декан, односно вршител на должноста директор кој ја врши должноста најмногу шест месеци од денот на неговото именување.

Упис во Централниот регистар на Република Македонија

Член 74

(1) По конституирањето и изборот на органите на универзитетот и на неговите единици, односно на самостојната висока стручна школа, се врши запишување на универзитетот, единиците на универзитетот и самостојната висока стручна школа во Централниот регистар.

(2) По запишувањето на високообразовната установа во Централниот регистар, високообразовната установа може да врши запишување на студенти во прва година на студии.

Видови статусни промени на универзитет

Член 75

(1) Универзитети можат да се спојат, поделат или присоединат, под условите утврдени со овој Закон, Законот за установи и статутот на универзитетот.

(2) Спојувањето и присоединувањето се врши со спогодба за спојување и присоединување, а поделбата со одлука за поделба.

(3) Универзитетите коишто се спојуваат престануваат со работа, а единиците на универзитетите што се спојуваат продолжуваат со работа како единици на универзитетот кој настанува со спојувањето, освен ако со спогодбата за спојување не е определно дека некоја, односно сите единици на универзитетите што се спојуваат влегуваат во состав на некоја од единиците на универзитетите што се спојуваат. Одлуки за усвојување на спогодба за спојување донесуваат со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови, сенатите на универзитетите кои се спојуваат по претходна согласност од 2/3 од единиците на универзитетите кои се спојуваат. Согласност на спогодбата даваат основачите на универзитетите. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот, односно актите за основање на универзитетот, односно универзитетите на кои се однесува статусната промена.

(4) Универзитетот што се присоединува кон друг универзитет престанува со работа и единиците на универзитетот што се присоединува продолжуваат со работа како единици на универзитетот кон кој универзитетот се присоединува, освен ако со спогодбата за присоединување не е определно дека некоја, односно сите единици на универзитетот кој се присоединува влегува, односно влегуваат во состав на постојна единица на универзитетоткон кој универзитетот се присоединува. Одлуки за усвојување на спогодбата за присоеди-

нување на еден кон друг универзитет донесуваат со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови, сенатот на универзитетот кој се присоединува и сенатот на универзитетот кон кој се присоединува по претходна согласност од 2/3 од единиците на универзитетите. Согласност на спогодбата даваат основачите на универзитетите. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот, односно актите за основање на универзитетот, односно универзитетите на кои се однесува статусната промена.

(5) Универзитет може да се подели на два или повеќе универзитети ако по поделбата универзитетите што настануваат со поделбата ги исполнуваат условите за основање на универзитет определени со овој Закон. Единиците на универзитетот кој се дели продолжуваат со работа како единици на универзитетите кои настануваат со поделбата. Одлуката за поделба ја донесува сенатот на универзитетот со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови на сенатот, по претходна согласност на 2/3 од единиците на универзитетот. Согласност на одлуката дава основачот на универзитетот. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот, односно актите за основање на универзитетот, односно универзитетите на кои се однесува статусната промена.

Статусни промени на единици на универзитет

Член 76

(1) Единица на универзитет може да се присоедини од еден кон друг универзитет. Одлука за усвојување на спогодбата за присоединување донесува, со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број членови, сенатот на универзитетот на единицата на универзитетот што се присоединува и сенатот на универзитетот кон кој единицата на универзитетот се присоединува, по претходна согласност на 2/3 од другите единици на универзитетите. Согласност на спогодбата даваат основачите на универзитетите. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот, односно актите за основање на универзитетот, односно универзитетите на кои се однесува статусната промена.

(2) Единицата која се присоединува продолжува со работа како единица на универзитетот кон кој се присоединила, освен ако со спогодбата за присоединување не е определно дека влегува во состав на постојна единица на универзитетот кон кој се присоединува.

(3) Статусни промени можат да извршат и единиците во состав на ист универзитет, односно да се спојат, поделат и присоединат.

(4) Одлука за усвојување на спогодбата за спојување или присоединување донесува сенатот на универзитетот со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови, по претходна согласност на наставно-научниот совет на единиците кои ја склучиле спогодбата. За давање на согласноста за статусни промени, наставно-научниот совет одлучува со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови. Согласност на спогодбата дава основачот на универзитетот. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот за основање на универзитетот, на кој се однесува статусната промена.

(5) Одлуката за поделба на единица на универзитетот се донесува со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови на сенатот, по претходна согласност на наставно-научниот совет на единицата која се дели. За давање на согласноста за статусни промени, наставно-научниот совет одлучува со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови. Согласност на спогодбата дава основачот на универзитетот. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот за основање на универзитетот, на кој се однесува статусната промена.

Видови статусни промени на самостојна висока стручна школа

Член 77

(1) Самостојна висока стручна школа може да се присоедини кон универзитет.

(2) При соединувњето се врши со спогодба за присоединување. Одлуката за усвојување на спогодбата за присоединување ја донесуваат со тајно гласање и со 2/3 мнозинство од вкупниот број на членови, сенатот на универзитетот и органот на управување на самостојната висока стручна школа што се присоединува, по претходна согласност од 2/3 на единиците на универзитетот. Согласност на спогодбата даваат основачот на универзитетот и основачот на самостојната висока стручна школа. Статусната промена стапува на сила со стапување на сила на измените на измена на актот за основање на универзитетот и актот за основање на високата стручна школа, на кои се однесува статусната промена.

(3) Високата стручна школа која се присоединува продолжува да работи како единица на универзитетот кон кој се присоединува, освен ако со одлуката на присоединување не е определно дека влегува во состав на постојна единица на универзитетот кон кој се присоединува.

(4) Ставовите (2) и (3) на овој член соодветно се применуваат и на присоединување на една кон друга самостојна висока стручна школа.

Запишување на статусните промени во Регистарот на високообразовни установи и во Централниот регистар

Член 78

Статусните промени се запишуваат во Регистарот на високообразовни установи и во Централниот регистар.

Постапка и правни последици од статусни промени

Член 79

(1) Одборот за акредитација дава претходно мислење на спогодбата, односно одлуката за статусните промени од членовите 75, 76 и 77 од овој Закон.

(2) Во случај на која било статусна промена, определена со овој Закон студентот имаправо да ги заврши студиите според условите во високообразовната установа во која билзапишан пред спроведувањето на статусната промена.

(3) Во случај на спојување, односно поделба на универзитети, односно самостојни високи стручни школи се спроведува постапката на издавање на решение за почеток со работа на начинот и според условите определени со овој закон за основање на високообразовна установа.

(4) Во случај на присоединување се врши дополнување на издаденето решение за акредитација и на решението за почеток со работа, според условите и постапката определени со овој закон.

(5) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа кон кој/која високообразовна установа се присоединува ги презема правата и обврските на високообразовната установа која се присоединува.

(6) Со присоединување и со спојување на универзитет, односно на висока стручна школа, престанува да постои без ликвидација универзитетот, односно самостојната висока стручна школа која се присоединува,

односно спојува и се врши пренос на целиот нивен имот и на обврските врз универзитетот, односно самостојната висока стручна школа кон која се присоединува, односно која настанува соспојувањето, со состојба на денот определен со спогодбата за присоединување, односно спојување.

(7) Со поделбата универзитетот што се дели престанува да постои без ликвидација и се врши пренос на целиот негов имот и на обврските врз универзитетите што настануваат со поделбата, со состојба на денот определен со одлуката за поделба.

(8) Под обврски од ставовите (5), (6) и (7) од овој член се подразбираат и обврските кон студентите за продолжување на студиите според условите под кои ги започнале пред статусната промена.

(9) Универзитет којшто настанал со спојување или со поделба, односно универзитетот кон кој се присоединил друг универзитет или самостојна висока стручна школа, се солидарни должници на доверителите на универзитетите и нивните единици, односно на самостојната висока стручна школа кои што се споиле, присоединиле, или се поделиле.

Оддел 4

ПРЕСТАНОК НА ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Престанок на јавна високообразовна установа поради престанок на потребата од постоење

Член 80

(1) Предлог за престанок на јавна високообразовна установа или единица во нејзин состав може да даде овластениот подносител на предлогот за основање со образложение на причините кои довеле до престанок на потребата од постоење на јавната високообразовна установа, односно нејзината единица.

(2) Овластениот подносител предлогот за престанок на самостојна јавна високообразовна установа или нејзина единица го доставува до сенатот на универзитетот и до наставно-научниот совет на факултетот или до наставничкиот совет на високата стручна школа, и им дава рок од најмалку 90 дена да се изјаснат по предлогот.

(3) Кога предлогот е за престанок на единица на високообразовна установа, сенатот може да донесе одлука за одржување на единицата така што ќе обезбеди средства за продолжување на работата од сопствени извори на финансирање.

(4) Кога предлогот е за престанок на самостојна високообразовна установа, сенатот на универзитетот односно наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа, може да донесе одлука за продолжување на работата од сопствени извори на финансирање.

(5) Ако сенатот на универзитетот, односно наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа, го извести основачот дека не постојат услови за натамошно вршење на високообразовната дејност од страна на единицата, односно самостојната високообразовна установа, Владата му поднесува на Собранието предлог за донесување закон за престанок на универзитетот, самостојната висока стручна школа, факултетот, високата стручна школа, односно научниот институт.

(6) Во предлогот за донесување закон од ставот (5) на овој член се уредува начинот на кој студентите ќе можат да го продолжат студирањето.

(7) По донесувањето на законот од ставот (5) на овој член, министерот надлежен за работите на високото образование донесува решение за бришење на установата од регистарот на високообразовните установи и за тоа го известува Централниот регистар.

Престанок на приватна или приватно-јавна високообразовна установа поради престанок на потребата од постоење

Член 81

(1) Кога органот на основачот ќе утврди дека престанала потребата за вршење на високообразовната дејност на определена самостојна приватна високообразовна установа, или единица на приватен универзитет, или не е во состојба да ја финансира нејзината основна дејност, го известува за причините органот на управување на високообразовната установа и другите оснивачи или содружници или акционерите кога основач е правно лице и им дава рок од најмалку 30 дена да одлучат дали високообразовната установа ќе продолжи да работи со обезбедување на сопствени извори на финансиски средства, односно дали финансирањето на високообразовната установа ќе го преземе еден од основачите, ако високообразовната установа ја основале два или повеќе основачи, или некој од содружниците или акционерите, ако основач на високообразовната установа е едно правно лице.

(2) Ако органот на управување, односно основач, содружник или акционер од ставот (1) на овој член го извести основачот дека не постојат услови за натамошно вршење на високообразовната дејност со сопствени извори на финансирање или со средства на еден од основачите, односно содружник или акционер, основачот донесува одлука за престанок на високообразовната установа.

(3) Ако средствата што основачот ги обезбедил за извршување на дадените гаранции не се доволни за остварување на правото на студентите да го продолжат школувањето, основачот за исполнување на дадените гаранции одговара неограничено со целиот свој имот.

(4) По донесувањето на одлуката за престанок на приватната високообразовната установа, министерството надлежно за работите на високото образование донесува решение за бришење на установата од регистарот на високообразовните установи и поднесува барање за бришење на високообразовната установа од Централниот регистар.

(5) Во случај на престанок на приватна високообразовна установа кога е исполнет условот од ставот (2) на овој член, или кога е одземена акредитацијата и е донесено решение за одземање на правото за вршење на високообразовна дејност согласно со членот 84 ставови (4) и (5) од овој закон, министерството надлежно за работите на високото образование, на предлог на Одборот за акредитација, ќе донесе решение со кое ќе обезбеди завршување на студиите на високообразовната установа која е во ликвидација или префрлување на студентите на друга високообразовна установа во земјата која има исти или слични студиски програми. Со решението ќе се активира и финансиската гаранција која ја дал основачот за да можат да се надоместат средствата кои студентите ги уплатиле на високообразовната установа која престанала со работа и другите трошоци кои ќе ги имаат студентите заради завршување на студиите.

(6) Одредбите од ставовите од (1) до (5) на овој член соодветно се применуваат и на престанок на приватно-јавна високообразовна установа.

Стечај на високообразовна установа

Член 82

(1) Над самостојна јавна високообразовна установа не се спроведува стечај.

(2) Самостојна приватна високообразовна установа може да престане со стечај согласно со Законот за установите и Законот за стечај.

(3) Банкарската гаранција што согласно со овој закон ја дава основачот на приватната високообразовна установа не влегува во стечајната маса и се користи исклучиво за намената за која е дадена согласно со овој закон.

(4) Ако средствата од банкарската гаранција што согласно со овој закон ја дал основачот на самостојната приватна високообразовна установа и средствата од стечајната маса не се доволни за надомест за средствата што студентите ги уплатиле на високообразовната установа која престанала со работа и на другите трошоци што ќе ги имаат студентите заради префрлувањето на студии на иста или слична високообразовна установа во земјата, основачот одговара неограничено со целиот свој имот согласно со Законот за стечај и Законот за установите.

Други основи за престанок на високообразовна установа

Член 83

(1) Високообразовната установа престанува да постои, ако:

- престане да ги исполнува условите за основање на високообразовна установа утврдени во членот 61 став (1) и членот 62 став (1) од овој закон,
- министерот надлежен за работите на високото образование донел решение за одземање на правото за вршење на високообразовна дејност, врз основа на решението на Одборот за акредитација за одземање на акредитацијата од членот 84 став (4) на овој закон,
- со правосилна судска пресуда се утврди ништовност на уписот во регистарот,
- изврши статусни промени чија последица е престанок на високообразовна установа.

(2) Јавна високообразовна установа престанува со закон, а приватна или приватно-јавна високообразовна установа престанува со одлука на основачот.

(3) Со актот за престанок на универзитет се определува дали некои единици на универзитетот ќе продолжат со работа и ќе се припојат кон друг универзитет или ќе продолжат да работат како самостојни високообразовни установи.

Одземање на правото за вршење на високообразовна дејност

Член 84

(1) Министерството надлежно за работите на високото образование, основачот и Одборот за акредитација можат да покренат постапка за одземање на правото за вршење на високообразовна дејност на високообразовната установа, а за одземање на правото за вршење на високообразовна дејност на единица во свој состав, постапка може да покрене и самиот универзитет.

(2) Постапката од ставот (1) на овој член се води пред Одборот за акредитација.

(3) Ако Одборот за акредитација, врз основа на извештајот на Одборот за евалуација, утврди дека високообразовната установа престанала да ги исполнува условите утврдени во членот 61 став (1) алинеја 4 и членот 62 став (1) од овој закон за вршење на високообразовната дејност, со писмено укажување ќе ја задолжи високообразовната установа да ги отстрани недостатоците. Одборот за акредитација го известува и универзитетот ако високообразовната установа е негова единица.

(4) Ако во рокот определен од Одборот за акредитација, кој не може да биде пократок од 60 дена и подолг од 120 дена од денот на добивањето на писменото укажување од ставот (3) на овој член, високообразовната установа не ги отстрани недостатоците на кои и е укажано, Одборот за акредитација во рок од 15 дена донесува решение за одземање на дадената акредитација и веднаш, а најдоцна во рок од три дена од донесувањето на решението за одземање на акредитацијата го известува министерството надлежно за работите на високото образование.

(5) Врз основа на решението за одземање на акредитацијата, министерството надлежно за работите на високото образование во рок од 10 дена од добивањето на истото, донесува решение за одземање на правото за вршење високообразовна дејност, кое е конечно. По донесувањето на решението министерството надлежно за работите на високото образование ја брише високообразовната установа од регистарот на високообразовните установи и поднесува барање за нејзино бришење во Централниот регистар.

(6) Против конечното решение на министерството надлежно за работите на високото образование од ставот (5) на овој член, може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Глава седма

ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВИСОКООБРАЗОВНИТЕ УСТАНОВИ И ФОРМИ НА СОРАБОТКА

Оддел 1

ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВИСОКООБРАЗОВНИ УСТАНОВИ

Внатрешна организација на високообразовните установи

Член 85

(1) Внатрешната организација на високообразовните установи се уредува со овој закон и со статутот на високообразовната установа.

(2) Универзитет кој во својот состав има единици од различни студиски подрачја може да ги организира единиците на универзитетот во универзитетски подрачја, оддели или други форми.

(3) Единицата на универзитетот за вршење на својата дејност може да организира институт, центар, завод, катедра, оддел и други внатрешни организациони единици, под услови утврдени со статутот на универзитетот.

(4) Универзитетот, под условите утврдени со закон и со статутот, покрај единиците во негов состав, може да има и други внатрешни организациони единици со кои се поврзува праксата, знаењето, уметноста и високото образование и во чие работење може да учествуваат студентите (студентски културни центри, инженерски бироа, работилници, центри за правни и бизнис совети, центри за социјална работа и друга помош на граѓаните, производни пробни центри, галерии, радио и ТВ станици и друго) и технолошки паркови.

(5) Универзитетот може под условите утврдени со закон и со статутот на универзитетот за вршење на својата дејност да организира универзитетски клинички центар, универзитетска поликлиника, универзитетски спортски центар, универзитетски ветеринарен клинички центар, аграрни универзитетски институти, центри за истражување и континуирано образование како доживотно учење и други форми од дејноста на единиците.

(6) Заради вршење на својата дејност универзитетот може да склучува договори со универзитетски клиники и други установи кога е тоа потребно за вршење на високообразовната дејност или со други установи и трговски друштва чија дејност е од значење за вршење на дејноста на универзитетот и за вршење на врвна применувачка дејност.

Центар за кариера

Член 86

(1) Универзитетот основа најмалку еден центар за кариера. Центарот за кариера води посебна евиденција за поранешни студенти (алумни), организира саеми за кариера на секој факултет/универзитет каде што има центар за кариера и врши други работи утврдени со статутот на универзитетот.

(2) Работата на центарот за кариера се уредува со општ акт што го донесува сенатот на универзитетот, во согласност со статутот на универзитетот.

Основање на друга организација

Член 87

(1) Универзитетот, единицата на универзитет односно самостојната високата стручна школа, може под услови утврдени со закон и со статут заради пренос на правата од интелектуална сопственост коишто произлегуваат од нејзината дејност, а особено од научно-истражувачка работа и создавање авторски дела, заради вршење други услуги од јавни овластувања, пренос на научно и стручно знаење, и други остварувања во вршењето на применувачка работа, за вршење на издавачка дејност, за здравствена заштита на студентите, за сместување и исхрана, за културни потреби, спорт и рекреација на студентите и вработените во високообразовните установи и за други потреби, самостојно или со друг соосновач да основа трговско друштво или установа под условите утврдени со закон и статутот.

(2) Овие потреби универзитетот, единица на универзитет односно самостојната висока стручна школа, можат на потрајна основа да ги остваруваат договорно со правни и физички лица.

(3) Добивката на трговското друштво кој и припаѓа на високообразовната установа по основ на влогот, односно приходот на установата од ставот (1) на овој член може да се користи исклучиво за унапредување на дејноста на високообразовната установа која учествувала во нејзиното создавање.

Стручна и административна служба

Член 88

(1) За вршење на стручните и административните работи на високообразовната установа се формира стручна и административна служба.

(2) Внатрешната организација на стручната и административната служба се уредува со статутот на високообразовната установа.

Оддел 2

ФОРМИ НА СОРАБОТКА

Форми на соработка на високообразовните установи

Член 89

(1) Заради разгледување и усогласување на прашањата од заедничко значење, се формира Интеруниверзитетска конференција како јавно правно тело со права и обврски определени со овој закон.

(2) Членки на Интеруниверзитетската конференција се сите акредитирани универзитети.

(3) Организацијата и работата на Интеруниверзитетската конференција се уредуваат со статутот на Интеруниверзитетската конференција.

(4) Интеруниверзитетската конференција е составена од ректорите на универзитетите, претседателите на студентските собранија на универзитетите, 20 члена од редот на редовните професори избрани од сенатите на универзитетите со тајно гласање, процентуално застапени според нивното учество во вкупниот број на редовни студенти првпат запишани во студиска година и еден член избран од редот на директорите на самостојните високи стручни школи.

(5) Во работата на Интеруниверзитетската конференција учествува министерот надлежен за работите на високото образование без право на одлучување.

(6) Интеруниверзитетската конференција донесува деловник со кој се уредува начинот на работа и одлучување.

(7) Интеруниверзитетската конференција има веб страна, чија содржина се уредува со општ акт кој го донесува Интеруниверзитетската конференција во согласност со овој закон.

(8) Дневниот ред и материјалите за седниците на Интеруниверзитетската конференција се објавуваат на веб страната на Интеруниверзитетската конференција најмалку 7 дена пред денот на одржувањето на седницата.

(9) Записниците од седниците и Одлуките на Интеруниверзитетската конференција се објавуваат на веб страната на Интеруниверзитетската конференција, а истите задолжително им се доставуваат на сите универзитети кои членуваат во интеруниверзитетската конференција.

(10) Седниците на Интеруниверзитетската конференција се отворени за јавноста.

(11) Интеруниверзитетската конференција за својата работа поднесува годишен извештај до сенатите на универзитетите кои се нејзини членки. Извештајот се поднесува најдоцна до први март следната година и се објавува на веб страната на Интеруниверзитетската конференција.

(12) Средствата за работа на Интеруниверзитетската конференција се обезбедуваат од членките на Интеруниверзитетската конференција, согласно со Статутот на Интеруниверзитетската конференција.

Надлежност на Интеруниверзитетската конференција

Член 90

(1) Интеруниверзитетската конференција ги има следните надлежности:

1. предлага до Собранието на Република Македонија шест члена на Националниот совет, по претходно спроведена постапка за избор по пат на јавен повик,

2. избира шест членови на Одборот за акредитација од редот на професорите, соодветно на застапеноста на универзитетите според нивното учество во вкупниот број на прв пат запишани студенти во студиска година, по претходно спроведена постапка за избор по пат на јавен повик,

3. избира шест членови на Одборот за евалуација од редот на професорите, соодветно на застапеноста на универзитетите според нивното учество во вкупниот број на прв пат запишани студенти во студиска година, по претходно спроведена постапка за избор по пат на јавен повик,

4. избира и предлага членови на органи и тела согласно овој или друг закон, по претходно спроведена постапка за избор по пат на јавен повик,

5. утврдува стојалишта и мислења за прашања од заеднички интерес во високото образование,

6. донесува Статут со кој ја уредува сопствената организација и работа,

7. донесува деловник со кој се уредува нејзиниот начин на работа и одлучување,

8. донесува општ акт со кој ја уредува содржината и начинот на водење на веб страната согласно со овој закон и

9. врши други работи утврдени со овој или со друг закон.

Други облици на заедничка соработка

Член 91

Заради остварување и на други интереси, универзитетите, односно самостојните стручни школи можат со спогодба да организираат и други облици на заедничка соработка и вршење на одделни работи.

Глава осма

ОРГАНИ И ТЕЛА НА ВИСОКООБРАЗОВНИТЕ УСТАНОВИ

Оддел 1

ОРГАНИ И ТЕЛА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Органи и тела на универзитетот

Член 92

(1) Органи на универзитетот се универзитетски сенат, ректор и ректорска управа.

(2) На универзитетот се формира универзитетски совет како тело на универзитетот.

(3) Приватен, односно приватно-јавен универзитет наместо универзитетски совет, може да има орган на основачот, со права и обврски утврдени со актот за основање и статутот на универзитетот, во согласност со овој закон.

(4) На универзитетот се формира универзитетско студентско собрание како тело на универзитетот.

(5) Заради заштита на правата на студентите на универзитетот, се формира студентски правобранител како независно тело.

Универзитетски сенат

Член 93

(1) Универзитетскиот сенат (во натамошниот текст: сенатот) е орган на управување и стручен орган кој го сочинуваат претставници од единиците на универзитетот, придружните членки и од универзитетскиот студентско собрание.

(2) Член на сенатот може да биде лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно, научно или наставно звање и редовен студент на универзитетот во моментот на изборот.

(3) За член на сенатот не може да биде избрано лице кое е избрано за декан, продекан или директор на единица на универзитетот.

(4) Членовите на сенатот од единиците на универзитетот и од придружните членки се избираат со тајно гласање од страна на членовите на наставно-научниот, односно наставничкиот или научниот совет за време од три години, со право на уште еден избор.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, универзитетското студентско собрание ги избира претставниците на студентите во сенатот со тајно гласање, за време од една година без право на реизбор.

(6) Во сенатот секоја единица на универзитетот има најмалку по еден, а најмногу два претставници.

(7) Ректорот и проректорите се членови на Сенатот по положба, без право да учествуваат во одлучувањето и без право да бидат избрани за претседатели на сенатот.

(8) Придружните членки на универзитетот избираат по еден член на сенатот. Членовите на сенатот избрани од придружните членки на универзитетот учествуваат во работата и одлучувањето на сенатот за прашањата определени со статутот на универзитетот.

(9) Претставниците на студентите сочинуваат најмалку 10%, но не повеќе од 15% од членовите на сенатот.

(10) Бројот на членовите на сенатот, постапката за нивниот избор, основите и постапката за нивно разрешување, како и свикувањето и водењето на седниците на сенатот, се уредуваат со статутот на универзитетот во согласност со овој закон.

(11) Свикувањето и работата на Сенатот поблиску се уредува со Деловник на сенатот во согласност со овој закон и со статутот на универзитетот.

Надлежност на сенатот

Член 94

Сенатот на универзитетот:

1. донесува статут на универзитетот и дава согласност на статутите на единиците во неговиот состав,

2. одлучува за наставната, научната, уметничката и високостручната (применувачка) дејност,

3. ги усвојува студиските програми на факултетите, односно на високите стручни школи и на научните институти во негов состав кои вршат високообразовна дејност согласно со овој закон,

4. ги предлага до Националниот совет за високо образование основите врз кои се определува школарината за студирање,

5. одлучува за основање и престанок на внатрешни организациони единици, организации и трговски друштва,

6. одлучува за статусни промени во согласност со овој закон,

7. утврдува мислење за престанокот на потребата од постоење на определени единици на универзитетот и за нивното трансформирање,

8. донесува годишна и тригодишна програма за развој и работа на универзитетот,

9. дава мислење и поднесува предлози на Програмата за високообразовна дејност и дава мислење по годишната програма за развој на единиците во неговиот состав,

10. дава мислење и поднесува предлози на националната програма за научно-истражувачката дејност на Република Македонија,

11. го усвојува годишниот извештај за работа на универзитетот, поднесен од Ректорот,

12. усвојува годишен финансиски план на универзитетот,

13. донесува годишна финансиска пресметка и годишен завршен финансиски извештај на универзитетот,

14. донесува програма за инвестиции на универзитетот,

15. одлучува по жалба против одлуката по приговор од лицето кое не е избрано ниту во постојното во звање, согласно член 165 од овој закон,

16. одлучува за доделувањето на титула почесен доктор на науки (doctor honoris causa), звањето почесен професор на универзитетот (profesor honoris causa) и звањето професор емеритус,

17. избира универзитетска изборна комисија,

18. решава за потврдување на суспензијата на декан, односно директор на единицата на универзитетот,

19. го потврдува изборот на декан, односно директор на единиците на универзитетот,

20. дава мислење на националниот совет за високо образование по нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовната дејност,

21. донесува правилник за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања,

22. донесува правилници за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студии,

23. донесува правилник за единствениот кредит трансфер систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на универзитетот,

24. донесува правилник за издавањето на дипломи, додаток на дипломи, стручниот, односно научниот назив и други документи за завршени студии на високо образование и за условите и постапката за одземање на издадената диплома,

25. донесува правилник за начинот на кој се вршат стручно-административните работи од заеднички интерес на единиците на универзитетот,

26. донесува правилник за организирање на издавачката дејност и одлучува за издавачката дејност,

27. донесува програма за меѓународна соработка,

28. ги утврдува работните обврски на вработените и утврдува принципи за уредување на работните односи на вработените што изведуваат високообразовна, научна и уметничка дејност,

29. на предлог на ректорот избира и разрешува генерален секретар на универзитетот,

30. формира комисија за самоевалуација на универзитетот и ги избира нејзините членови,

31. донесува Упатство за самоевалуација и обезбедување и оценување на квалитетот на универзитетот и неговите единици во согласност со Правилникот за стандардите и постапката за самоевалуација и надворешна евалуација кој го донесува Националниот совет за високо образование,

32. донесува деловник за работа на сенатот,

33. презема мерки за унапредување и заштита на стандардот на студентите и вработените,

34. избира претседател на сенатот,

35. донесува општ акт за уредување на работата на центарот за кариера на универзитетот,

36. го донесува општиот акт од член 150 став (2) на овој закон со кој се утврдуваат условите за упис на студиски програми за лицата кои не завршиле еднакво образование во странство,

37. го донесува општиот акт од член 154 став (4) на овој закон со кој се пропишуваат можните начини на проверка на знаењето на студентите,

38. избира вршител на должноста ректор согласно со овој закон,

39. од редот на редовните професори на универзитетот избира овластено лице за прием на пријави на корупција,

40. донесува општ акт со кој ја уредува работата и месечниот надомест на овластеното лице за прием на пријави на корупција,

41. на предлог на универзитетското студентско собрание, избира студентски правобранител,

42. донесува програма за обезбедување на технологија и/или адаптација на просторот во кој се одвива наставата заради овозможување пристап до високото образование на лицата со попреченост и

43. врши други работи утврдени со овој закон и со статутот на универзитетот.

Начин на одлучување на Сенатот

Член 95

(1) Сенатот може да одлучува доколку на седницата присуствуваат повеќе од половината од вкупниот број членови на Сенатот, а одлучува со мнозинство гласови од присутните членови, освен ако со овој закон не е поинаку предвидено.

(2) За изборот на органите на универзитетот и избор на претседател на Сенатот, сенатот може да одлучува доколку на седниците присуствуваат најмалку 2/3 од вкупниот број членови на Сенатот, а одлучува со мнозинство од присутните членови.

Претседател на Сенатот

Член 96

(1) Претседателот на сенатот се избира од редот на сенаторите со тајно гласање за период од една година, со право на уште еден избор.

(2) Претседателот на Сенатот ги свикува седниците на Сенатот, го предлага дневниот ред и претседава со седниците на Сенатот.

(3) Претседателот на Сенатот свикува седница на Сенатот најмалку еднаш месечно.

(4) Претседателот на Сенатот е должен на барање на најмалку една петтина од членовите на Сенатот, или на барање на ректорот да свика седница на Сенатот.

(5) Доколку претседателот на Сенатот не постапи согласно со одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член, Ректорот ја свикува седницата на Сенатот.

(6) Во случај на отсуство или спреченост на претседателот на Сенатот, седниците на Сенатот ги води член на Сенатот согласно со статутот на универзитетот.

(7) Претседателот на сенатот е одговорен за законитоста и статутарноста на работењето на сенатот.

(8) Постапката за избор на претседател на Сенатот поблиску се уредува со статутот на универзитетот.

(9) Вршењето на должноста претседател на Сенат е неспојливо со вршењето на друга државна функција или функција во политичка партија.

Ректор и проректори

Член 97

(1) Ректорот е раководен орган на универзитетот.

(2) Ректорот го претставува и застапува универзитетот во земјата и странство.

(3) Ректорот се избира од редот на редовните професори со објавување на јавен оглас.

(4) Ректорот се избира за време од три години, со право на уште на еден избор.

(5) Ректорот се избира на слободни, непосредни и тајни избори од страна на членовите на наставно-научните, научните и наставничките совети на единиците.

(6) Сенатот формира универзитетска изборна комисија составена од седум сенатори, која:

1. ја цени исполнетоста на условите за избор на ректор и уредноста на пријавата,

2. ја утврдува листата на кандидати на ректор и

3. ги сумира резултатите од гласањето за избор на ректор.

(7) Секој кандидат за ректор може да овласти набљудувачи на работата на универзитетската изборна комисија.

(8) Наставно-научниот, научниот или наставничкиот совет на единицата избира петчлена комисија која го спроведува гласањето на единицата на универзитетот. Секој кандидат за ректор може да овласти набљудувачи на процесот на гласање на секоја единица на универзитетот.

(9) Гласањето за ректор се спроведува во ист ден во периодот од 12 до 14 часот на сите единици на универзитетот.

(10) По завршувањето на гласањето се пристапува кон утврдување на резултатите од гласањето, при што освоениот број гласови на секој кандидат на секоја единица посебно, се изразува во проценти од вкупниот број важечки гласови на единицата и се множи со бро-

јот на сенаторите кои ги избира единицата, со што се добива бројот на поени што ги освоил секој од кандидатите.

(11) Резултатите од гласањето се испраќаат до универзитетската изборна комисија во рок од два часа од завршувањето на гласањето.

(12) Универзитетската изборна комисија ги сумира резултатите од гласањето на сите единици на универзитетот, при што за ректор е избран кандидатот кој добил најголем број поени на ниво на универзитет, односно чиј збир на поени е најголем откако за секој кандидат поединечно ќе се соберат поените кои ги добил на секоја единица посебно.

(13) Постапката за избор на ректор подетално се уредува со статутот на универзитетот.

(14) Ректорот ја врши својата должност професионално и своите права од работен однос ги остварува според договор склучен со Сенатот. Со договорот се уредува и обемот на неговиот ангажман на наставник на единицата од која е избран, кој не може да биде повеќе од 30% од работното време.

(15) Универзитетот има еден или повеќе проректори кои се избираат од редот на професорите од единиците на универзитетот. Проректорите се избираат на предлог на ректорот, на начин и по постапка утврдена со статутот на универзитетот.

(16) Вршењето на должноста ректор и проректор е неспојливо со вршењето на друга јавна функција или функција во политичка партија.

(17) Ректорот или проректорот може, под условите утврдени со статутот на универзитетот, да биде разрешен и пред истекот на времето за кое е избран. Начинот на разрешување на ректорот или на проректорот поблиску се уредува со статутот на универзитетот.

Надлежност на ректорот

Член 98

(1) Ректорот во рамките на раководењето со универзитетот:

1. ја усогласува високообразовната, уметничката, научно-истражувачката и применувачката дејност и друга работа на универзитетот,
2. ги извршува одлуките и заклучоците на сенатот,
3. дава иницијатива за свикување на сенатот,
4. им поднесува на сенатот и на ректорската управа предлози и одлуки и други општи акти и заклучоци за прашања чие разгледување и решавање е во нивна надлежност,
5. одлучува за финансиските и материјалните прашања кои не се во надлежност на сенатот на универзитетот;
6. промовира доктори на науки;
7. доделува награди на универзитетот;
8. ги свикува, го предлага дневниот ред и претседава со седниците на ректорската управа;
9. предлага избор и разрешување на проректор;
10. суспендира декан или директор на единица на универзитет за непочитување на законот, статутот, општ акт или одлука на универзитетот и поставува времен вршител на должност декан, односно директор на единица на универзитетот,
11. предлага избор и разрешување на генерален секретар на универзитетот;
12. назначува времен вршител на должност декан, односно вршител на должност директор на единицата на универзитетот;
13. ја води меѓународната соработка на универзитетот и иницира соработка со други универзитети во земјата и странство,
14. дава овластување на проректорите за вршење на дел од своите права и обврски,
15. управува со имотот на јавниот универзитет и се грижи за неговото одржување и
16. врши други работи утврдени со закон, статутот и други општи акти на универзитетот.

Извештај до сенатот

Член 99

(1) Ректорот е должен еднаш во годината до сенатот, универзитетскиот совет и основачот, да поднесува извештај за својата работа и за работата на универзитетот, во кој е содржан и финансиски извештај.

(2) Ако сенатот не го прифати извештајот од ставот (1) на овој член, се поведува постапка за разрешување на ректорот на универзитетот.

(3) Содржината и формата на извештајот од ставот (1) на овој член поблиску се уредуваат со Правилникот за содржината и формата на извештајот за работата на ректорот кој го донесува Националниот совет.

Престанок на мандатот на ректорот

Член 100

(1) Мандатот на ректорот престанува пред истекот на периодот за кој е избран, во еден од следните случаи:

1. ако тоа сам го побара,
2. ако трајно ја загуби способноста за вршење на должноста ректор,
3. ако ги исполни условите за старосна пензија или
4. ако биде разрешен од должноста пред истекот на мандатот.

(2) Во случаите на престанок на мандатот на ректорот од ставот (1) на овој член, до изборот на нов ректор, сенатот избира за вршител на должноста ректор еден од проректорите на универзитетот, за период од најмногу шест месеци. Едно лице може да биде избрано за вршител на должноста ректор само еднаш. Доколку ниеден од проректорите не го добие потребното мнозинство, се применува принципот на сениоритет меѓу проректорите, односно функцијата вршител на должност ректор ја врши проректорот кој прв бил избран во звањето редовен професор, односно највисокото звање во кое се избрани проректорите за период кој не може да биде подолг од шест месеци.

(3) Вршителот на должноста ректор ги има сите права и должности на ректорот.

(4) Најдоцна 30 дена од денот на изборот на вршителот на должноста ректор од ставот (2) на овој член, се поведува постапка за избор на ректор.

Одговорност на ректорот за законитоста и статутарноста

Член 101

(1) Ректорот се грижи за законитоста и статутарноста на работата на универзитетот и на единиците во неговиот состав и има право и должност да запре од извршување, односно да укине акт на нивните органи, за кој смета дека не е во согласност со закон, статут, општ акт или одлука на универзитетот.

(2) Единицата на универзитетот чиј акт е укинат, може да поднесе жалба до сенатот. Одлуката на сенатот е конечна.

(3) Во согласност со статутот на универзитетот ректорот може за непочитување на законот, статутот, општ акт или одлука на универзитетот да суспендира декан или директор на единица на универзитет и да постави времен вршител на должност декан односно директор на единица на универзитет.

(4) Сенатот во најкус можен рок, а најдоцна во рок од 30 дена од суспендирањето на деканот или директорот на единицата, одлучува за суспензијата на деканот

односно директорот на единицата на универзитетот од ставот (3) на овој член. Доколку сенатот ја потврди суспензијата, на деканот односно директорот му престанува мандатот со денот на потврдувањето на одлуката за суспензија.

Ректорска управа

Член 102

(1) Ректорската управа ја сочинуваат ректорот, проректорите, деканите на факултетите, директорите на високите стручни школи, директорите на акредитираните научни установи и претставници на студентите.

(2) Со ректорската управа раководи ректорот.

(3) Организацијата и начинот на работата на ректорската управа, како и бројот на претставниците на студентите, поблиску се утврдуваат со статутот на универзитетот.

Надлежност на ректорската управа

Член 103

Ректорската управа:

1. ги подготвува и ги предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува сенатот,
2. го утврдува и го објавува конкурсот за запишување на студиите од прв, втор и трет циклус на јавните универзитети, по претходна согласност од Владата на Република Македонија,
3. го утврдува и го објавува конкурсот за запишување на студиите од прв, втор и трет циклус на приватните универзитети,
4. дава мислење за студиските програми на факултетите, научните институти и високите стручни школи во состав на универзитетот,
5. донесува одлуки за тековната меѓународна соработка на универзитетот,
6. го уредува издавањето на дипломи и други документи за завршени студии на високо образование,
7. утврдува предлог за висината на партиципација и школарина на студентите на јавните високообразовни установи и
8. врши и други работи определени со статутот на универзитетот.

Универзитетски совет

Член 104

(1) Универзитетскиот совет има најмногу 11 члена.

(2) Од вкупниот број членови на универзитетскиот совет пет члена именува сенатот на универзитетот, од лицата кои не се членови на сенатот, два члена именува универзитетското студентско собрание од редот на студентите; три члена именува основачот; и еден член именува најрепрезентативната организација на работодавачите во Република Македонија. Во работата на универзитетскиот совет учествува и ректорот без право на глас.

(3) Мандатот на членовите на универзитетскиот совет трае три години без право на повторен избор, освен за членовите избрани од редот на студентите на кои мандатот им трае една година без право на повторен избор.

(4) Универзитетскиот совет од редот на своите членови избира претседател.

(5) За член на универзитетскиот совет не може да биде избрано лице кое согласно одредбите од Законот за установите не може да биде член на орган на управување на установа, како и лице вработено во управата на универзитетот, во министерството надлежно за работите на високото образование, односно за науката, лице именувано на функција во државен орган или единица на локалната самоуправа или избрано во орган на политичка партија.

(6) Составот и начинот на избор на членовите на универзитетскиот совет поблиску се уредува со статутот на универзитетот.

Надлежност на универзитетскиот совет

Член 105

(1) Универзитетскиот совет врши надзор над извршувањето на дејноста на универзитетот, задачите на универзитетот во согласност со овој закон, законитоста на неговото работење, рационалната употреба на кадровските и материјалните ресурси и врши други работи утврдени со актот за основање и статутот на универзитетот.

(2) Универзитетскиот совет не може да има надлежност со која се ограничува и повредува автономијата на универзитетот.

(3) Универзитетскиот совет најмалку еднаш годишно доставува информација до министерството надлежно за работите на високото образование и до сенатот на универзитетот.

(4) Надлежноста и начинот на одлучувањето на универзитетскиот совет поблиску се уредува со овој закон и со статутот на универзитетот.

Орган на основачот на приватна високообразовна установа

Член 106

(1) Приватен, односно приватно-јавен универзитет наместо универзитетски совет, може да има орган на основачот.

(2) Бројот на членови и составот на органот од ставот (1) на овој член го определува основачот со актот за основање на универзитетот и со статутот на универзитетот.

(3) Органот на основачот не може да има права и обврски со кои се ограничува и повредува автономијата на високообразовната установа или се ограничуваат правата и обврските на органите на универзитетот утврдени со овој закон.

Овластено лице за прием на пријави на корупција

Член 107

(1) Заради поефикасно спречување и заштита од корупција, универзитетскиот Сенат од редот на редовните професори на универзитетот избира овластено лице за прием на пријави на корупција.

(2) Пријавувањето на корупција се врши усно на записник или во писмена форма.

(3) Овластеното лице за прием на пријави на корупција, е должно:

- да постапува по пријавувањето од ставот (2) на овој член согласно утврдените процедури;
- да ги заштитат личните податоци на пријавувачот, односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на пријавувачот кој бара да биде анонимен или пријавува доверливо, согласно со прописите за заштита на личните податоци и
- да го информира пријавувачот кој е познат за преземените мерки во врска со пријавата без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата.

(4) Овластеното лице за прием на пријави за корупција се избира за време од три години, со право на уште еден избор.

(5) Овластеното лице за прием на пријави за корупција најмалку два пати годишно доставува извештај за својата работа до Сенатот на универзитетот.

(6) Работата и надоместокот на овластеното лице за прием на пријави на корупција се уредува поблиску со општ акт кој го донесува Сенатот на универзитетот.

Оддел 2

ОРГАНИ И ТЕЛА НА ЕДИНИЦИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Органи на факултетот и високата стручна школа

Член 108

(1) Органи на факултетот се наставно-научен совет, декан и деканатска управа.

(2) На факултетот се формира факултетско студентско собрание како тело на факултетот.

(3) Органи на високата стручна школа, како единица на универзитет, се наставнички совет, директор и управа на високата стручна школа.

(4) На високата стручна школа, како единица на универзитет, се формира студентско собрание на високата стручна школа како тело на високата стручна школа.

(5) Одредбите од оваа глава за висока стручна школа како единица на универзитет соодветно се применуваат и за самостојната висока стручна школа.

Наставно-научен совет

Член 109

(1) Наставно-научниот совет е орган на управување и стручен орган на факултетот.

(2) Наставно-научниот совет на факултетот од областа на уметноста или уметничка академија може да носи назив наставно-научен и уметнички совет.

(3) Наставно-научниот совет го сочинуваат редовните професори, вонредните професори и доцентите кои се во работен однос на факултетот.

(4) На факултет на кој се избрани повеќе од 150 наставници, наставно-научниот совет го сочинуваат претставници избрани од организационите единици (катедри, институти, центри и слично), од страна на редовните и вонредните професори и доцентите. Изборот се врши сразмерно на наставниците избрани, односно распоредени во организационата единица на начинот и според условите определени во статутот на универзитетот и статутот на единицата. Наставно-научниот совет на овие факултети го сочинуваат 150 претставници.

(5) Во наставно-научниот совет свои претставници избира и факултетскиот студентско собрание.

(6) Бројот на претставниците на студентите и времето за кое се избираат се утврдува со статутот на универзитетот и статутот на факултетот.

(7) Претставниците на студентите сочинуваат најмалку 10%, но не повеќе од 15% од вкупниот број на членови на наставно-научниот совет.

(8) Наставно-научниот совет може за одделни студиски програми или за други потреби да формира стручни тела утврдени со статутот на универзитетот и/или статутот на факултетот.

Надлежност на наставно-научниот совет

Член 110

(1) Наставно-научниот совет на факултетот:

1. донесува статут на факултетот,
2. донесува тригодишна програма за развој и годишна програма за работа,
3. избира декан на факултетот и му ја доставува одлуката за избор на сенатот за потврдување,
4. избира продекани,
5. избира членови на сенатот на универзитетот во чиј состав е (сенатори),
6. му предлага на сенатот студиски програми,
7. донесува програма за научно-истражувачка, односно уметничка работа,
8. врши избор во наставно-научни звања доцент, вонреден професор и редовен професор, во наставно-стручни звања лектор и виш лектор, во научни звања, во соработнички звања и демонстратори,
9. предлага број на студенти кои се запишуваат во прва година на сите циклуси на студии,
10. донесува одлука за распоред на работни задачи за наставниците и соработниците за секоја академска година,
11. го усвојува финансискиот план и донесува завршна сметка (финансискиот годишен извештај) во рамките на единствениот финансиски план на универзитетот и консолидираната завршна сметка на јавниот универзитет,
12. му предлага на универзитетот, односно кога тоа е определено со овој закон, на основачот измена или проширување на дејноста во согласност со овој закон,
13. ги донесува општите акти на факултетот,
14. донесува мерки за создавање и усовршување на наставно-научниот и уметничкиот подмладок и за работа со особено успешни и талентирани студенти,
15. донесува мерки и одлучува за унапредување на наставната, научно-истражувачката, уметничката и применувачката работа и за компјутерската мрежа,
16. избира и разрешува секретар на факултетот, во согласност со статутот на универзитетот и статутот на факултетот,
17. ги избира членовите на комисијата за самоевалуација и донесува упатство за евалуација на факултетот во согласност со Правилникот за стандардите и постапката за самоевалуација и надворешна евалуација кој го донесува националниот совет за високото образование,
18. одлучува за библиотеката, за библиотечно-информацискиот систем и за остварувањето на библиотечно-информациската и документационата дејност, во согласност со статутот на универзитетот и статутот на факултетот,
19. одлучува за организирање на собири, симпозиуми, советувања и слично,
20. одлучува за остварувањето на меѓународната соработка согласно статутот на универзитетот и статутот на факултетот и
21. врши и други работи утврдени со овој закон и статутот.

(2) Наставно-научниот, совет полноважно одлучува доколку на седницата присуствуваат повеќе од половината од вкупниот број негови членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

(3) При изборот во наставно-научни, наставно-стручни, научни и соработнички звања и демонстратори не учествуваат студентите.

(4) За работите од ставот (1) алинеи 1, 3, 4, 5 и 7 на овој член советот може полноважно да одлучува доколку се присутни две третини од вкупниот број негови членови, а одлуката се смета за донесена ако за неа гласало мнозинството од присутните членови на советот.

(5) За избор и разрешување на декан, продекан и за избор на сенатори Наставничкиот совет одлучува со тајно гласање. Со статутот на универзитетот или со статутот на факултетот може да се предвиди дека и за други прашања од ставот (1) на овој член наставно-научниот совет гласа тајно.

(6) За одредени прашања од ставот (1) на овој член, наставно-научниот совет може да одлучи да се спроведе тајно гласање и покрај тоа што со овој закон, статутот на универзитетот или статутот на факултетот не е предвидено тајно гласање.

Наставнички совет

Член 111

(1) Наставничкиот совет е орган на управување и стручен орган на високата стручна школа.

(2) Наставничкиот совет го сочинуваат професорите, вишите предавачи и предавачите на високата стручна школа.

(3) Во наставничкиот совет свои претставници избира и студентското собрание на високата стручна школа.

(4) Бројот на претставниците на студентите и времето за кое се избираат се утврдува со статутот на високата стручна школа.

(5) Претставниците на студентите сочинуваат најмалку 10%, но не повеќе од 15% од вкупниот број на членови на наставничкиот совет.

(6) Наставничкиот совет може за одделни студиски програми или за други потреби да формира стручни тела утврдени со статутот на универзитетот и со статутот на високата стручна школа.

Надлежност на наставничкиот совет

Член 112

(1) Наставничкиот совет на високата стручна школа како единица на универзитет:

1. донесува статут на високата стручна школа,
2. донесува двегодишна програма за развој и годишна програма за работа,
3. избира директор и му ја доставува одлуката за избор на сенатот за потврдување,
4. избира заменик директор,
5. избира членови на сенатот на универзитетот во чиј состав е (сенатори),
6. му предлага на сенатот студиски програми,
7. врши избор во наставни звања професор, виш предавач и предавач,
8. предлага број на студенти кои се запишуваат во прва година на студии,
9. донесува одлука за распоред на работни задачи за професорите, вишите предавачи и предавачите,
10. го усвојува финансискиот план и донесува завршна сметка (финансискиот годишен извештај) во рамките на единствениот финансиски план на универзитетот и консолидираната завршна сметка на јавниот универзитет,
11. му предлага на универзитетот, односно кога тоа е определено со овој закон, на основачот измена или проширување на дејноста во согласност со овој закон,
12. ги донесува општите акти на високата стручна школа како единица на универзитетот,
13. донесува мерки за работа со особено успешни и талентирани студенти,
14. донесува мерки и одлучува за унапредување на наставната и применувачката работа и за компјутерската мрежа,
15. избира секретар на високата стручна школа, во согласност со статутот на универзитетот и статутот на високата стручна школа,
16. ги избира членовите на комисијата за самоевалуација и донесува упатство за евалуација на високата стручна школа,
17. одлучува за библиотеката, за библиотечно-информацискиот систем и за остварувањето на библиотечно-информациската и документационата дејност, во согласност со статутот на универзитетот и статутот на високата стручна школа,
18. одлучува за организирање на собири, симпозиуми, советувања и слично,
19. одлучува за остварувањето на меѓународната соработка согласно статутот на универзитетот и статутот на високата стручна школа и
20. врши и други работи утврдени со овој закон и статутот.

(2) Наставничкиот совет полноважно одлучува доколку на седницата присуствуваат повеќе од половината од вкупниот број негови членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

(3) При изборот во наставни звања не учествуваат студентите.

(4) За работите од ставот (1) алинеи 1, 3, 4, 5 и 7 на овој член советот може полноважно да одлучува доколку се присутни две третини од вкупниот број негови членови, а одлуката се смета за донесена ако за неа гласало мнозинството од присутните членови на советот.

(5) За избор и разрешување на директор и заменик директор и за избор на сенатори Наставничкиот совет одлучува со тајно гласање. Со статутот на универзитетот или со статутот на високата стручна школа може да се предвиди дека и за други прашања од ставот (1) на овој член наставничкиот совет гласа тајно.

(6) За одредени прашања од ставот (1) на овој член, наставничкиот совет може да одлучи да се спроведе тајно гласање и покрај тоа што со овој закон, статутот на универзитетот или статутот на високата стручна школа не е предвидено тајно гласање.

(7) Одредбите од ставовите (1) до (6) на овој член, соодветно се применуваат и на наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа.

Научен совет

Член 113

Научните институти акредитирани за вршење на високообразовна дејност, основаат научен совет за студиите од втор и трет циклус, кој го сочинуваат лицата избрани во научни звања кои учествуваат во изведувањето на наставата.

Декан на факултет и негови надлежности

Член 114

(1) Деканот на факултетот, е раководен орган.

(2) Деканот го претставува факултетот, во земјата и странство во согласност со статутот на универзитетот и статутот на факултетот.

(3) Вршењето на должноста декан и продекан, е неспојливо со вршење на друга јавна функција или функција во политичка партија.

(4) Деканот, во рамките на вршењето на својата раководна функција:

1. ги извршува одлуките и заклучоците на сенатот и ректорот на универзитетот,
2. ги извршува одлуките и заклучоците на наставно-научниот совет,
3. се грижи за усогласено вршење на високообразовната, уметничката, научно-истражувачката и применувачката дејност,
4. ги свикува седниците на наставно-научниот совет, го предлага дневниот ред и претседава со нив,
5. ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува деканатската управа,
6. на наставно-научниот совет му поднесува предлози на одлуки и заклучоци за прашањата чие разгледување и решавање е во негова надлежност,
7. распишува конкурс за избор на лица во наставно-научни, наставно-стручни, научни и соработнички звања,
8. ги промовира дипломираните студенти и доделува награди,
9. управува со имотот на факултетот и се грижи за неговото одржување во рамките на овластувањата определени со статутот на факултетот и статутот на јавниот универзитет и

10. врши и други работи согласно со овој закон, статутот на универзитетот и статутот на факултетот.

(5) Деканот е должен најмалку еднаш во годината до наставно-научниот совет, и до ректорот на универзитетот да поднесе извештај за својата работа. Доколку наставно-научниот совет не го прифати извештајот за работата на деканот, се смета дека деканот е разрешен и се известува ректорот да именува вршител на должноста декан. Истиот ден кога наставно-научниот совет нема да го прифати извештајот за работа на деканот отпочнува постапка за избор на нов декан.

(6) Деканот е одговорен за законитоста и статутарноста на работата на органите на факултетот и има право и должност да запре од извршување општ акт и одлука на овие органи за кој смета дека не е во согласност со закон, статутот на универзитетот и статутот на факултетот, и за тоа го известува ректорот кој донесува одлука по спорното прашање.

(7) За вршење на дел од своите права и обврски деканот може да овласти одделни продекани.

Избор и разрешување на декан на факултетот

Член 115

(1) Деканот се избира од редот на редовните и вонредните професори на факултетот, а доколку нема редовни и вонредни професори и од редот на доцентите за време од три години, со право на уште еден избор, под условите утврдени со статутот на универзитетот.

(2) Факултетот, може да има еден или повеќе продекани, кои ги предлага деканот.

(3) Постапката за избор и разрешување на деканот и продеканите, поблиску се уредуваат со статутот на факултетот, во согласност со статутот на универзитетот.

(4) Ако во определниот рок предвиден со статут на универзитетот единицата не избере декан, најдоцна во рок од три дена од истекот на мандатот на деканот, ректорот именува времен вршител на должност декан, по претходно добиена согласност од лицето кое го именува за време определено со статутот на универзитетот.

(5) Мандатот на времен вршител на должност декан може да трае најмногу шест месеци, при што за времен вршител на должност декан едно лице може да биде именувано само еднаш.

(6) Времениот вршител на должност декан не може да се кандидира за декан додека ја врши функцијата времен вршител на должноста декан.

Престанок на мандатот на деканот пред истекот на рокот за кој е избран

Член 116

(1) Мандатот на деканот престанува пред истекот на рокот за кој е избран доколку:

1. поднесе оставка од функцијата за којашто е избран,
2. настане трајна спреченост за вршење на функцијата,
3. е разрешен од страна на наставно-научниот совет на факултетот,
4. сенатот ја потврди одлуката за суспензија на деканот од страна на ректорот и
5. во други случаи определени со закон и со статутот на универзитетот.

(2) Во случај на престанок на мандатот на деканот пред истекот на рокот за кој е избран од ставот (1) на овој член, ректорот именува времен вршител на должност декан, по претходно добиена согласност од лицето кое го именува за време определено со статутот на универзитетот.

(3) Мандатот на времен вршител на должност декан може да трае најмногу шест месеци, при што за времен вршител на должност декан едно лице може да биде именувано само еднаш.

(4) Времениот вршител на должност декан не може да се кандидира за декан додека ја врши функцијата времен вршител на должноста декан.

(5) Најдоцна во рок од триесет дена од денот на именувањето на времениот вршител на должноста декан, наставно-научниот совет на факултетот започнува постапка за избор на нов декан.

(6) Разрешувањето на деканот и продеканите поблиску се уредуваат со статутот на факултетот, во согласност со статутот на универзитетот.

Директор на висока стручна школа како единица на универзитет и негови надлежности

Член 117

(1) Директорот на високата стручна школа е раководен орган.

(2) Директорот на високата стручна школа ја претставува високата стручна школа во земјата и странство во согласност со статутот на универзитетот и статутот на високата стручна школа.

(3) Вршењето на должноста директор и заменик директор на висока стручна школа е неспојливо со вршење на друга државна функција или функција во политичка партија.

(4) Директорот во рамките на вршењето на својата раководна функција:

1. ги извршува одлуките и заклучоците на сенатот и ректорот на универзитетот,
2. ги извршува одлуките и заклучоците на наставничкиот совет,
3. се грижи за усогласено вршење на високообразовната, уметничката и применувачката дејност,
4. ги свикува седниците на наставничкиот совет, го предлага дневниот ред и претседава со нив,
5. ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува управата,
6. на наставничкиот совет му поднесува предлози на одлуки, и заклучоци за прашањата чие разгледување и решавање е во негова надлежност,
7. распишува конкурс за избор на лица избрани во наставни звања, шест месеци пред истекот на времето за кое се избрани,
8. ги промовира дипломираните студенти и доделува награди,
9. управува со имотот на високата стручна школа и се грижи за неговото одржување во рамките на овластувањата определени со статутот високата стручна школа и статутот на јавниот универзитет и
10. врши и други работи согласно со овој закон, статутот на универзитетот и статутот високата стручна школа.

(5) Директорот е должен најмалку еднаш во годината до наставничкиот совет и до ректорот на универзитетот да поднесе извештај за својата работа. Доколку наставничкиот совет не го прифати извештајот за работата на директорот, директорот се смета за разрешен.

(6) Директорот е одговорен за законитоста и статутарноста на работата на органите на високата стручна школа и има право и должност да запре од извршување општ акт и одлука на овие органи за кој смета дека не е во согласност со закон, статутот на универзитетот и статутот на високата стручна школа и за тоа го известува ректорот кој донесува одлука по спорното прашање.

(7) За вршење на дел од своите права и обврски директорот може да го овласти заменикот на директорот.

(8) Одредбите од ставовите (1) до (7) на овој член, соодветно се применуваат и на директорот на самостојната висока стручна школа.

Избор и разрешување на директор на висока стручна школа

Член 118

(1) Директорот на високата стручна школа се избира од редот на професорите на високата стручна школа, а доколку нема професори и од редот на вишите предавачи за време од три години, со право на уште еден избор, под условите утврдени со статутот на високата стручна школа, во согласност со статутот на универзитетот.

(2) Високата стручна школа може да има еден заменик на директор, кој го заменува директорот.

(3) Постапката за избор и разрешување на директорот и на заменикот на директорот, поблиску се уредуваат со статутот на високата стручна школа, во согласност со статутот на универзитетот.

(4) Ако во определниот рок предвиден со статут на универзитетот не се избере директор на единицата, најдоцна во рок од три дена од истекот на мандатот на директорот, ректорот именува времен вршител на должност директор, по претходна согласност на лицето кое го именува, за време определено со статутот на универзитетот.

(5) Ако во определниот рок предвиден со статутот на самостојната висока стручна школа не биде избран директор, се назначува времен вршител на должноста директор на начин определен со статутот на самостојната висока стручна школа.

(6) Најдоцна во рок од триесет дена од денот на именувањето на времениот вршител на должноста директор, наставничкиот совет на високата стручна школа започнува постапка за избор на нов директор.

(7) Во случаите од ставовите (4) и (5) од овој член, мандатот на времен вршител на должност директор може да трае најмногу шест месеци, при што за времен вршител на должност директор едно лице може да биде назначено само еднаш.

(8) Времениот вршител на должност директор не може да се кандидира за директор додека ја врши функцијата времен вршител на должноста директор.

Престанок на мандатот на директорот пред истекот на рокот за кој е избран

Член 119

(1) Мандатот на директорот престанува пред истекот на рокот за кој е избран доколку:

1. поднесе оставка од функцијата за којашто е избран,
2. настане трајна спреченост за вршење на функцијата,
3. е разрешен од страна на наставничкиот совет на високата стручна школа,
4. сенатот ја потврди одлуката за суспензија на директорот од страна на ректорот,
5. во други случаи определени со закон и со статутот на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

(2) Во случај на престанок на мандатот на директорот на високата стручна школа која е единица на универзитетот пред истекот на рокот за кој е избран од ставот (1) на овој член, ректорот на универзитетот назначува времен вршител на должноста директор за време определено со статутот на универзитетот.

(3) Во случај на престанок на мандатот на директорот на самостојната висока стручна школа пред истекот на рокот за кој е избран од ставот (1) на овој член, се назначува времен вршител на должноста директор, по претходна согласност на лицето кое го именува, на начин и за време определени со статутот на самостојната висока стручна школа.

(4) Најдоцна во рок од триесет дена од денот на именувањето на времениот вршител на должноста директор, наставничкиот совет на високата стручна школа започнува постапка за избор на нов директор.

(5) Разрешувањето на директорот и заменик директорот поблиску се уредуваат со статутот на високата стручна школа, во согласност со статутот на универзитетот.

(6) Мандатот на времен вршител на должност декан може да трае најмногу шест месеци, при што за времен вршител на должност директор едно лице може да биде назначено само еднаш.

Деканатска управа

Член 120

(1) Деканатската управа, е орган на управување на факултетот и може да има најмалку пет, а најмногу 15 члена.

(2) Деканатската управа, ја сочинуваат деканот, продеканите, и раководителите на внатрешните наставно-научни организациони единици определени со статутот на факултетот, избрани на тајни и непосредни избори од страна на членовите на организационите единици за период од три години со право на еден реизбор и најмалку еден член избран од факултетското студентско собрание.

(3) Деканатската управа ја свикува и со седниците претседава деканот.

(4) Деканатската управа, во рамките на својата надлежност:

1. се грижи за остварување на дејноста и развојот на факултетот, и за односите со поширокатa општествена заедница и државните органи,
2. донесува акти за кои со статутот на универзитетот или статутот на факултетот е определено дека нивното донесување е во надлежност на деканатската управа и го следи нивното извршување,
3. ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува наставно-научниот, деканот и
4. врши и други работи определени со статутот на факултетот.

(5) На деканатската управа не можат да и се доверат надлежности ниту може да одлучува за прашања со кои се ограничува и повредува автономијата како единица на универзитетот.

(6) Организацијата, начинот на работа на деканатската управа, како и бројот и начинот на изборот на претставниците на студентите, поблиску се утврдуваат со статутот на факултетот.

Управа на висока стручна школа

Член 121

(1) Управата на високата стручна школа е орган на управување на високата стручна школа и може да има најмалку пет, а најмногу 15 члена.

(2) Управата на високата стручна школа ја сочинуваат директорот, заменикот на директорот и раководителите на внатрешните наставни организациони единици определени со статутот на високата стручна школа, избрани на тајни и непосредни избори од страна на членовите на организационите единици за период од три години со право на еден реизбор и најмалку еден член избран од студентското собрание на високата стручна школа.

(3) Управата на високата стручна школа ја свикува и со седниците претседава директорот.

(4) Управата на високата стручна школа во рамките на својата надлежност:

1. се грижи за остварување на дејноста и развојот на високата стручна школа и за односите со пошироката општествена заедница и државните органи,

2. донесува акти за кои со статутот на универзитетот или статутот на високата стручна школа е определено дека нивното донесување е во надлежност на управата и го следи нивното извршување,

3. ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува наставничкиот совет и директорот и

4. врши и други работи определени со статутот на високата стручна школа.

(5) На Управата на високата стручна школа не можат да и се доверат надлежности ниту може да одлучува за прашања со кои се ограничува и повредува автономијата како единица на универзитетот.

(6) Организацијата, начинот на работа на управата на високата стручна школа, како и бројот и начинот на изборот на претставниците на студентите, поблиску се утврдуваат со статутот на високата стручна школа.

Одбор за соработка и доверба со јавноста

Член 122

(1) За да оствари соработка и доверба со јавноста, деловната заедница, професионалните комори и други институции и здруженија на граѓани од подрачјето во кое ја врши високообразовната дејност и научно-истражувачката работа или уметничкото творештво, како и да оствари јавност и одговорност за вршењето на дејноста од јавен интерес, единица на универзитет формира факултетски одбор за соработка и доверба со јавноста, односно одбор на високата стручна школа за соработка и доверба со јавноста.

(2) Одборите за соработка и доверба со јавноста на високообразовните установи имаат советодавна улога и во нив членуваат претставници на основачот, релевантни претставници на деловната заедница или нестопанството од делокругот на студиските програми.

(3) Член на одборот за соработка и доверба со јавноста не може да биде лице кое согласно со одредбите од Законот за установите не може да биде член на орган на управување на установа. Составот, мандатот, начинот на предлагање на членовите на одборот за соработка и неговите надлежности се определуваат со статутот на факултетот, односно високата стручна школа.

(4) По прашањата за кои одборот за соработка и доверба со јавноста расправа, се усвојуваат препораки.

Глава деветта

ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ НА ВИСОКООБРАЗОВНИТЕ УСТАНОВИ

Средства за финансирање на високото образование

Член 123

(1) Средствата за финансирање на јавните универзитети, односно на јавните самостојни високи стручни школи и на студиите од јавен интерес се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија и од други извори определени со закон.

(2) Националниот совет секоја буџетска година, најдоцна до 15 мај, на министерот надлежен за работите на високото образование му го предлага вкупниот износ на средства од Буџетот на Република Македонија за финансирање на универзитетите и самостојните високи стручни школи за наредната буџетска година, согласно со Уредбата за мерила и критериуми за финансирање на високото образование.

(3) Појдовна основа за финансирање на високообразовните установи се годишните финансиски планови на високообразовните установи.

(4) Финансиските планови на високообразовните установи содржат:

1. Број на студенти за запишување со партиципација и школарина,

2. Реалните трошоци за реализација на секоја студиска програма согласно нејзините специфики,

3. Тековните трошоци за работењето на установата и

4. Трошоците за инвестиции и развој.

(5) Тековните трошоци (комунални трошоци, одржување, опрема и потрошен материјал за реализација на студиските програми и за работењето на високообразовната установа) на јавните високообразовни установи во целост се надоместуваат од Буџетот на Република Македонија.

Финансирање со средства од физички и правни лица

Член 124

(1) Високообразовните установи можат да стекнуваат средства од домашни и странски правни и физички лица.

(2) На средствата од ставот (1) на овој член домашните и странските правни и физички лица можат да имаат даночни и царински поволности утврдени со закон.

Други приходи на високообразовните установи

Член 125

(1) Високообразовните установи можат да стекнуваат средства и од:

- партиципации;
- школарини;
- вршење на образовни услуги на правни и физички домашни и странски лица;
- продавање на научни и стручни услуги и производи на правни и физички домашни и странски лица;
- камати;
- приходи по основа на права на интелектуална сопственост чиј носител е високообразовна установа;
- приходи од вршење на уметничка дејност;
- легати, подароци, завештанија, прилози и
- други извори.

(2) Средствата од ставот (1) на овој член се сопствен приход на високообразовната установа со кој таа слободно располага во согласност со законот и општите акти на високообразовната установа.

(3) Високообразовните установи се должни најмалку 40% од средствата од партиципациите да ги вложат во развој на наставата, научно-истражувачката, односно уметничката дејност и мобилност.

(4) Средствата од ставот (1) на овој член можат да се акумулираат и да се префрлуваат во наредната фискална година.

Партиципација

Член 126

(1) Јавен универзитет, на предлог на единица на универзитет може да воведе партиципација во трошоците за студирање, за студентите чие образование се финансира од Буџетот на Република Македонија.

(2) Максималниот износ од ставот (1) на овој член го утврдува Националниот совет, по претходна согласност на Владата на Република Македонија.

Школарина

Член 127

(1) Приватен универзитет, приватно-јавен универзитет или приватна самостојна висока стручна школа, во рамките на бројот на студентите определен со конкурсот определува школарина за студирање.

(2) Јавен универзитет или јавна самостојна висока стручна школа, во рамките на бројот на студентите определен со конкурсот може да воведе школарина за студирање, за студентите чие образование не се финансира од Буџетот на Република Македонија.

(3) Максималниот износ од ставот (2) на овој член го утврдува Националниот совет, по претходна согласност на Владата на Република Македонија.

(4) Студентот чие финансирање се врши од Буџетот на Република Македонија кој без оправдани причини не ги исполни условите утврдени со правилата за студирање на јавен универзитет, односно на јавна самостојна висока стручна школа, ги сноси трошоците за студирање во износот на школарината.

(5) Со школарината се утврдуваат трошоците на студирање за една студиска година, односно за стекнување 60 ЕКТС кредити.

Ослободување од плаќање партиципација

Член 128

(1) Јавната високообразовна установа нема да наплатува партиципација за:

- лица без родители помлади од 26 годишна возраст, доколку се невработени;
- лица со инвалидност, согласно уредбата која ја донесува Владата по предлог на Националниот совет;
- воени инвалиди
- лица растени во домови за напуштени деца доколку се невработени и
- и други лица утврдени со уредбата на Владата донесена по предлог на Националниот совет.

(2) Средствата за партиципација на овие лица ќе се покриваат од Буџетот на Република Македонија.

Недвижен имот и други средства на високообразовни установи

Член 129

(1) Недвижниот имот и другите ствари на самостојна високообразовна установа и стварите стекнати од легати, наменски прилози, подароци, завештанија и другите средства стекнати согласно закон, се имот во сопственост на самостојната високообразовна установа.

(2) Самостојна високообразовна установа располага и управува со имотот и ги користи стварите, паричните средства, правата од интелектуална сопственост и другите материјални права заради вршење на високообразовна и научноистражувачката дејност, под услови определени со овој Закон и со статутот на самостојната високообразовна установа.

(3) Јавната самостојна високообразовна установа може да го отуѓува недвижниот имот по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

(4) Средствата добиени од продажба на имотот од ставот (3) на овој член се употребуваат за инвестиции, инвестициско одржување и опрема по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Наменско користење на завештанијата, средствата на фондациите или другите наменски фондови

Член 130

(1) Недвижностите и другите средства дадени како завештанија, средствата на фондациите или другите наменски фондови високообразовната установа ги користи исклучително според намената што ја определил донаторот, во согласност со закон.

(2) Недвижностите и другиот имот кој високообразовната установа ги стекнала врз основа на завештанија и подароци, се сопственост на високообразовната установа која го стекнала имотот.

Имот на високообразовна установа што престанала со работа

Член 131

(1) Кога единица на универзитет ќе престане со работа, имотот, средствата и приходите што остануваат по исполнувањето на обврските, му припаѓаат на универзитетот во чиј состав е единицата на универзитетот.

(2) Кога универзитет, односно самостојна висока стручна школа ќе престане со работа, имотот, средствата и приходите што остануваат по исполнувањето на обврските, му припаѓаат на основачот.

Глава десетта

ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Оддел 1

ЦИКЛУСИ НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Академски и стручни студии

Член 132

(1) Високото образование се остварува преку реализација на академски и стручни студии врз основа на акредитирани студиски програми.

(2) Академските студии ги оспособуваат студентите за градење академска и професионална кариера преку стекнување академски и стручни високообразовни квалификации.

(3) Стручните студии ги оспособуваат студентите за градење професионална кариера преку стекнување стручни високообразовни квалификации согласно пазарот на трудот.

(4) По завршувањето на академските студии се издава диплома со која се потврдува завршувањето на студиите и стекнувањето на одреден академски назив.

(5) По завршувањето на стручните студии се издава диплома со која се потврдува завршувањето на студиите и стекнувањето на одреден стручен назив.

Циклуси на високото образование

Член 133

(1) Студиските програми за стекнување на високо образование се распоредуваат во три циклуси на високото образование.

(2) Студии на прв циклус се:

1. прв циклус на академски студии (додипломски студии) и
2. прв циклус на стручни студии.

(3) Студии на втор циклус се:

1. втор циклус на академски студии (постдипломски студии) и
2. втор циклус на стручни студии

(4) Студии на трет циклус на академски студии се докторски студии.

(5) Секој циклус на студиите завршува со стекнување на одреден назив во согласност со Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации.

(6) Одредени студиски програми можат да се реализираат интегрирано низ првиот и вториот циклус.

(7) Секој циклус на студии мора да биде во согласност со европскиот кредит трансфер систем на пренос и акумулација на кредити (во натамошниот текст: ЕКТС), според кој за една година на студии се стекнуваат 60 ЕКТС кредити.

(8) Високообразовните квалификации се запишуваат во Регистерот на Националната рамка на квалификации согласно Законот за националната рамка на квалификации.

Прв циклус на академски студии - додипломски студии

Член 134

(1) Првиот циклус на академски студии (додипломски студии) трае три или четири години и со неговото завршување се стекнуваат 180, односно 240 ЕКТС кредити.

(2) На прв циклус академски студии, како и на академски студии од областа на уметностите може да се запише лице кое положило државна матура или меѓународна матура или кое завршило четиригодишно средно образование според прописите кои важеле пред воведувањето на државната матура.

(3) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа одлучува кои наставни програми за средно образование се соодветни за упис на одделни академски или стручни студии.

(4) Со студиската програма за додипломските студии може да биде предвидена завршна работа (дипломска работа).

(5) Лицето кое ги завршило додипломските студии се стекнува со назив дипломиран и додавка на соодветната област, ако со закон поинаку не е уредено.

(6) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на додипломските студии припаѓаат на нивото VI Б за тригодишните додипломски студии, односно на нивото VI А за четиригодишните додипломски студии од Националната рамка на квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации и соодветствуваат на ниво VI од Европската рамка на квалификации.

(7) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на додипломските студии е bachelor или baccalaureus, односно baccalaurea.

(8) Студиските програми на додипломските студии на студентот му обезбедуваат компетенции и методолошки вештини во една или повеќе научни или уметнички области и го квалификуваат да работи независно во рамките на својата професија.

(9) Студиските програми од додипломските студии според содржината и резултатите од учењето треба:

1. да го воведат студентот во академските дисциплини во една или повеќе научни или уметнички области преку вклучување на теории и методи за да може да се стекне со широки академски знаења и вештини,

2. да му овозможат на студентот академски знаења, теоретски и методолошки квалификации коишто ќе го оспособат за самостојно идентификување, формулирање и решавање на сложени проблеми во рамките на соодветните составни делови на предметните области и

3. да го оспособат студентот стекнатите неопходни основни вештини да ги применува за практикување на професијата на одредени стручни работни места и за влез во вториот циклус на академски студии.

Втор циклус на академски студии - постдипломски студии

Член 135

(1) Студиите од втор циклус на академски студии - постдипломските студии се организираат како студии кои траат една, односно две години и со нивното завршување се стекнуваат 60 односно 120 ЕКТС кредити.

(2) Постдипломските студии можат да траат и подолго од две години, доколку тоа е во согласност со меѓународно прифатените стандарди за даден профил.

(3) На постдипломските студии можат да се запише лице кое завршило соодветни студиски програми од прв циклус. Универзитетот и неговите единици утврдуваат кои додипломски студии се соодветни за упис на одделни студиски програми на постдипломските студии, како и условите за упис на кандидатите кои имаат завршено други студиски програми.

(4) На студиска програма од постдипломски студии која трае една година и со која се стекнуваат 60 ЕКТС кредити може да се запише само лице кое завршило додипломски студии во траење од најмалку 4 години со кои се стекнуваат најмалку 240 ЕКТС кредити.

(5) Вкупниот број на кредити кои се стекнуваат на додипломските и постдипломските академски студии изнесува најмалку 300 ЕКТС кредити.

(6) Студиската програма за постдипломските студии задолжително содржи обврска за изработка на магистерски труд, како завршен дел на студиската програма на постдипломските студии.

(7) Студиската програма за постдипломски студии од областа на уметностите опфаќа и магистерски труд и јавна изведба/прикажување на уметничко дело или изложба.

(8) Посебните услови за постдипломските академски студии од областа на уметноста ги пропишува високообразовната установа со посебен акт.

(9) Лицето кое по завршувањето на постдипломските студии стекнало најмалку 300 ЕКТС кредити, вкупно од додипломските и постдипломските студии, се стекнува со назив – магистер од соодветната област.

(10) За одбрана на магистерскиот труд од ставот (6) на овој член се формира комисија составена од три члена, од кои најмалку двајца се од соодветната научна област.

(11) Член на комисијата за оценка и одбрана на магистерскиот труд од ставот (6) на овој член, не може да биде лице кое со лицето кое го брани магистерскиот труд е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или му е брачен другар, лице со кое живее во вонбрачна заедница или роднина по сватовство до втор степен.

(12) Членовите на комисијата за оценка и одбрана на магистерскиот труд не смеат меѓусебно да бидат роднини по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или да се брачни другари, лица кои живеат во вонбрачна заедница или роднини по сватовство до втор степен.

(13) Лицето кое ги завршило постдипломските студии со најмалку 300 ЕТКС кредити на студиските програми од додипломските и постдипломските студии од областа на уметноста се стекнува со назив – магистер на уметности.

(14) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, научниот назив по завршување на постдипломските студии е master, Master of Science (MSc), односно Master of Arts (MA).

(15) Во текот на една учебна година, еден наставник може да биде определен за ментор на најмногу 12 кандидати кои изработуваат магистерски трудови.

(16) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на постдипломските студии од ставот (1) на овој член припаѓаат на ниво VII А од Националната рамка на квалификации утврдена со За-

конот за националната рамка за квалификации соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на високообразовни квалификации.

(17) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на интегрираните академски студии од прв и втор циклус припаѓаат на нивото VIIA од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на квалификации.

Трет циклус на академски студии - докторски студии

Член 136

(1) Докторските студии траат најмалку три години и носат најмалку 180 ЕКТС кредити. Со јавната одбрана на докторскиот труд се стекнува научен назив доктор на науки (dr.sc, PhD) односно доктор по уметности (dr.art).

(2) Докторските студии можат да се запишат по завршувањето на соодветни студии од вториот циклус на академски студии со стекнати најмалку 300 ЕКТС кредити од првиот и вториот циклус на студии (додипломски и постдипломски студии) збирно. Со студиската програма на докторските студии може да се предвиди и дека потребниот број на ЕКТС кредити за запишувањето на таа студиска програма изнесува 360 ЕКТС кредити од првиот и вториот циклус на студии (додипломски и постдипломски студии) збирно. Универзитетот може да постави и други услови за упис на докторски студии.

(3) Универзитетот може да организира студии од трет циклус во траење помалку од три години, со кои се стекнува звањето специјалист по одредено подрачје (spec.). Називот специјалист т.е. неговата кратенка се додава на академскиот назив стекнат од вториот циклус на академски студии.

(4) Универзитетот може да утврди дека со завршувањето на специјалистички студии од трет циклус се стекнува поинакво звање од звањето пропишано во ставот (3) на овој член, во случај кога за одредено стручно подрачје со посебен закон е пропишано специјалистичко усовршување.

(5) Универзитетот со општ акт го уредува стекнувањето на ЕКТС кредити на докторските студии и ги пропишува ЕКТС кредитите потребни за пријава на докторски труд.

(6) Студиската програма за докторските студии задолжително содржи обврска за изработка на докторски труд (докторска дисертација), како завршен дел на студиската програма на докторските студии.

(7) На високообразовните установи кои изведуваат студиски програми од трет циклус на универзитетски - докторски студии, ментор на докторскиот труд може да биде редовен или вонреден професор од соодветната научна област кој е вработен на високообразовната установа, редовен или вонреден професор чиј работен однос е во мирување или редовен професор во пензија, кој бил во работен однос на високообразовната установа.

(8) Менторот на докторскиот труд треба да е акредитиран за ментор на докторски студии од страна на Одборот за акредитација. Професорите од ставот 7 на овој член можат да се акредитираат за ментори за докторски студии доколку имаат објавено шест научни трудови во референтна научна публикација или доколку имаат остварени најмалку три соодветни врвни уметнички изведби на релевантни домашни и меѓународни настани согласно листа која ја изготвува Националниот совет.

(9) Комисијата за одбрана на докторскиот труд се состои од пет члена од кои најмалку три се од соодветната научна област од установата која ги организира докторските студии.

(10) Членови на комисијата од ставот (9) на овој член може да бидат лица избрани во наставно-научни звања редовен професор или вонреден професор.

(11) Во комисијата од ставот (9) на овој член, член не може да биде лице кое со лицето кое го брани докторскиот труд (дисертација) е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или му е брачен другар, лице со кое живее во вонбрачна заедница или роднина по сватовство до втор степен.

(12) Членовите на комисијата од ставот (9) на овој член не смеат меѓусебно да бидат роднини по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или да се брачни другари, лица кои живеат во вонбрачна заедница или роднини по сватовство до втор степен.

(13) Високообразовната установа нема да дозволи одбрана на докторски труд на кандидат кој пред одбраната на докторскиот труд нема објавено два труда во референтна научна публикација.

(14) Пред одбрана на докторската дисертација, истата задолжително се објавува на веб страната на високообразовната установа на која се изведува третиот циклус на студии, како и во базата на отворени образовни и научни ресурси која ја води министерството надлежно за високото образование и која мора да биде јавно достапна на интернет.

(15) Бројот на студентите кои се запишуваат на докторската студиска програма за сите три години на докторските студии треба да биде во согласност со бројот на расположливите ментори.

(16) Еден професор може истовремено да биде ментор на најмногу три докторанти кои кај него се обучуваат за научна работа.

(17) За една научна област може да се организира само една докторска студиска програма, освен во случаи на интердисциплинарни студиски програми.

(18) Студиската програма за докторски студии од ставот 1 на овој член главно опфаќа активна истражувачка работа под менторство и вклучува:

1. организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
2. независен истражувачки проект под менторство (докторски проект),
3. меѓународна мобилност, најмалку еднонеделен престој,
4. предавања и друг вид на комуникациски активности,
5. објавување во референтни научни публикации и активно учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд и
6. изработка и јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект.

(19) Докторскиот труд од областа на уметностите се состои од два дела: теоретски дел и јавна изведба/прикажување на уметничко дело или изложба.

(20) Одредбите од ставовите (13) и (18) алинеи 5 и 6 на овој член не се однесуваат на докторските студии од областа на уметноста.

(21) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на докторските студии од ставот 1 на овој член припаѓаат на ниво VIII од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Националната рамка на квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VIII од Европската рамка на високообразовни квалификации.

Стручни студии

Член 137

(1) Стручните студии се спроведуваат на универзитетот и на самостојната висока стручна школа.

(2) На прв циклус стручни студии може да се запише лице кое положило државна матура или меѓународна матура или кое завршило четиригодишно средно образование според прописите кои важеле пред воведувањето на државната матура.

(3) Стручните студии од прв циклус траат три години и со нивно завршување се стекнуваат 180 ЕКТС кредити, освен ако со овој закон не е поинаку одредено.

(4) Во рамките на првиот циклус на стручни студии можат да се реализираат и кратки стручни студиски програми со 60 до 120 ЕКТС кредити.

(5) Со завршување на стручните студии од 60 до 120 ЕКТС кредити се стекнува соодветен стручен назив, во согласност со закон.

(6) Со завршување на стручните студии со 180 ЕКТС кредити се стекнува диплома со додавка на соодветната струка, ако со закон поинаку не е уредено.

(7) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, стручниот назив по завршување на првиот циклус на стручни студии е bachelor или baccalaureus, односно baccalaurea, со додавка на струката, ако со закон поинаку не е уредено.

(8) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на првиот циклус на стручни студии припаѓаат на нивото VI Б за тригодишните стручни студии од прв циклус, односно на нивото V А за кратки стручни студиски програми од прв циклус со 60 до 120 ЕКТС кредити од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VI, односно ниво V од Европската рамка на високообразовни квалификации.

(9) Универзитетите и високите стручни школи можат да организираат стручни студии од втор циклус за лица кои завршиле соодветни студиски програми од прв циклус на стручни, односно академски студии.

(10) Стручни студии од втор циклус се организираат како студии кои траат една година и со нивното завршување се стекнуваат 60 ЕКТС кредити.

(11) Вкупниот број на кредити кои се стекнуваат на прв и на втор циклус стручни студии изнесува 240 ЕКТС кредити.

(12) Студиската програма од втор циклус на стручни студии од 60 ЕКТС задолжително содржи обврска за изработка на специјалистички труд, како завршен дел на студиската програма од втор циклус на стручни студии.

(13) Завршниот дел на студиската програма од втор циклус од 60 ЕКТС на стручни студии од областа на уметностите се состои од јавна изведба/прикажување на уметничко дело или изложба.

(14) Посебните услови за втор циклус стручни студии од областа на уметноста ги пропишува високообразовната установа со посебен акт.

(15) На стручните студии од став 14 на овој член се применуваат одредбите од членот 135 ставови (10), (11), (12) и (15).

(16) Лицето кое завршило втор циклус на стручни студии од 60 ЕКТС кредити се стекнува со назив специјалист од одредена струка.

(17) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, називот по завршување на стручните студии од втор циклус со кои се стекнале 60 ЕКТС кредити е Speacialist (Spec.).

(18) Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма од втор циклус стручни студии припаѓаат на ниво VII Б од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на високообразовни квалификации.

Стручен и научен назив

Член 138

Стручните и научните називи се определуваат согласно со закон и со општиот акт на Националниот совет со кој се утврдуваат стручните и научните називи.

Оддел 2

СТУДИСКИ ПРОГРАМИ

Студиска програма

Член 139

(1) Студиските програми се вреднуваат со кредити по ЕКТС. Секоја година на студиската програма содржи 60 кредити.

(2) Секој предмет од студиската програма се вреднува со одреден број на ЕКТС кредити.

(3) Студиските програми во сите студиски години на додипломските, постдипломските и докторските студии треба да содржат задолжителни и изборни наставни предмети, освен студиските програми за регулираните професии од членот 147 од овој закон, студиските програми за правните студии и студиските програми за основна обука на наставници во основното и средното образование.

(4) Задолжителните наставни предмети во студиската програма треба да бидат од соодветната област на единицата на универзитетот, односно на внатрешната организациона единица (институт, катедра, оддел).

(5) Изборните наставни предмети студентите ги избираат од листата на изборни наставни предмети на дадената студиска програма.

(6) Изборните наставни предмети сочинуваат најмалку 10% а најмногу 30% од бројот на ЕКТС кредитите во студиската програма.

(7) Збирот на ЕКТС кредитите на предметите кои се застапени на листата на изборни наставни предмети на студиската програма е најмалку двојно поголем од бројот на ЕКТС кредити предвидени во наставната програма за изборните наставни предмети.

(8) Секој од наставните предмети на листата на изборни наставни предмети задолжително носи еднаков број на ЕКТС кредити.

(9) Во листата на изборни наставни предмети на наставната програма која се изведува на единицата на универзитетот, можат да бидат вклучени и наставни предмети кои се изведуваат на друга единица на универзитетот.

(10) Студиските програми на високообразовните установи, во делот на задолжителните и изборните наставни предмети можат да содржат и „прозорци за мобилност“, односно наставни предмети чии активности може да се изведуваат и на англиски јазик.

(11) Кога домашен универзитет изведува студиска програма за стекнување на заедничка диплома со странски универзитет, се применуваат прописите на високообразовната установа каде што се изведува студиската програма во поглед на соодносот на застапеноста на задолжителните и изборните предмети.

(12) Образовна програма која е насловена како студиска програма која не е акредитирана според овој закон не се смета за студиска програма од кој било од циклусите на образование, ниту со нејзиното завршување може да се стекне кој било стручен или научен назив определен со овој закон.

Содржина на студиските програми

Член 140

(1) Студиската програма најмалку содржи:

1. назив на студиската програма на македонски и англиски јазик согласно Фраскатиевата класификација на научните подрачја, полиња и области. Ако студиската програма се реализира на друг јазик различен од македонскиот јазик, а кој го користат припадниците на заедниците во Република Македонија, називот на студиската програма е на тој јазик, македонски јазик и англиски јазик,

2. целите на студиската програма и резултати од учење,

3. академски или стручен назив кој се стекнува со завршување на студиите,

4. степен или ниво според националната рамка за квалификации кој се стекнува со завршување на студиите,

5. Наставници и соработници од соодветното научно и уметничко поле за изведување на предметните содржини за кои се избираат и квалификациите на наставниците и соработниците за изведување на предметните содржини,

6. Оптовареност на студиската програма изразена во ЕКТС и доколку е предвидено, подготвителни курсеви,

7. Услови за запишување на студиската програма посебно за: редовни, вонредни и странски студенти кои вклучуваат предмети релевантни за студиската програма, од државната матура или приемен испит со јасна, недвосмислена и точна содржина на испитот, неговото траење, изведување и оценување,

8. листа на задолжителни и изборни наставни предмети,

9. правила со кои се уредуваат модулите, задолжителните и изборните предмети и нивниот опис со:

- цел на предметот и резултати од учењето согласно Националната рамка на високообразовни квалификации,
- детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје,
- оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити,
- детален опис на наставните и работни методи за предметот,
- заемна поврзаност на предметите и
- неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот.

10. правила со кои се уредува пишувањето на писмени испити, задачи, есеи, семинарски работи, проекти, дипломска работа и други активности кои се изведуваат писмено кои опфаќаат најмалку содржина, големина, начин на пишување и други релевантни барања.

11. вредност во ЕКТС кредити на завршната работа на стручните и академските додипломски и постдипломски студии, односно на докторската дисертација на докторските академски студии,

12. начинот на оценувањето и опис на вреднувањето на постигнувањата на студентот.

13. можност за изведување на наставата на странски јазик,

14. можностите за избор на предмети од други акредитирани студиски програми,

15. роковите за завршување на предвидените активности од студиската програма,

16. правила, можности и услови за вонредно студирање на студиската програма,

17. содржина на додатокот на диплома кој се издава со завршување на студиската програма,

18. научни полиња за студиски програми од втор циклус на академски и стручни студии, за кои со завршување на соодветната студиска програма од прв циклус на студии, се обезбедува соодветна проодност,

19. ментори на докторски или магистерски трудови, за студиските програми од втор и трет циклус и

20. други прашања од значење за изведување на студиската програма.

(2) Содржината на студиските програми подетално се регулира со Правилник за содржината на студиските програми кој го донесува Националниот совет за високо образование.

(3) Студиската програма се акредитира, односно се реакредитира од Одборот за акредитација за период од пет студиски години.

Програми за стручно и професионално усовршување

Член 141

(1) Универзитетите и високите стручни школи можат да организираат различни програми на стручно, односно професионално усовршување имајќи го предвид концептот за доживотно учење.

(2) Програмите од ставот (1) на овој член се организираат заради усовршување, дополнување, продлабочување и осовременување на знаењето и не се сметаат за студии во смисла на овој закон. По завршување на програмите за стручно, односно професионално усовршување се стекнува потврда, односно сертификат кој го издава универзитетот, односно самостојната висока стручна школа.

(3) Учесниците во формите за стручно, односно професионално усовршување немаат статус на студенти.

(4) Формите за стручно, односно професионално усовршување и другите услови за нивното организирање, како и правата и обврските на лицата кои ги посетувале се уредуваат со општ акт на универзитетите и нивните единици, согласно со статутот на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа.

(5) Покрај програмите за стручно, односно професионално усовршување, универзитетот и неговите единици, односно самостојната висока стручна школа, можат да организираат и различни облици на неформално учење, како курсеви, летни и зимски универзитети, школи, работилници и слично. По завршување на соодветниот облик на неформално учење се стекнува потврда, односно сертификат кој го издава универзитетот или единицата на универзитетот, односно самостојната висока стручна школа.

Стручно образование пократко од три години

Член 142

(1) За стекнување на стручни знаења и обука високообразовните установи можат да организираат стручно образование со траење и пократко од три години.

(2) За стекнатите стручни знаења и обука од ставот (1) на овој член се издава сертификат или друга исправа утврдена во статутот на универзитетот, односно со статутот на единицата на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

(3) На лицето кое стекнало сертификат или друга исправа за стручно знаење, според програма која е дел од акредитирана студиска програма од прв циклус на високообразовни стручни студии може стекнатото стручно знаење и обука изразено во кредити да му се признае како дел од вискообразовна студиска програма. Стекнатите кредити се забележуваат во сертификатот или другата исправа од ставот (2) на овој член.

(4) Лицето кое се стекнало со стручно знаење и со кредити согласно со ставот (3) на овој член и има знаење стекнато од други форми на учење кое ќе биде соодветно евалуирано од високообразовната установа може да ги продолжи студиите според студиската програма соодветна на стекнатите кредити и евалуираното знаење, според условите утврдени со статутот на универзитетот и статутот на единицата, односно статутот на самостојната висока стручна школа.

Студиска програма за заедничка диплома

Член 143

(1) Студиска програма за стекнување на заедничка диплома е студиска програма која универзитетот, односно неговата единица, односно самостојната висока стручна школа ја прифаќа и изведува заедно со еден или повеќе универзитети, односно самостојни високи стручни школи од Република Македонија или од странство акредитирани во земјата во која и е седиштето.

(2) Заедничката диплома е јавна исправа во која задолжително се наведени универзитетите и нивните единици, односно самостојните високи стручни школи кои заеднички учествувале при изведувањето на студиската програма. Содржината и обликот на заедничката диплома како и прилозите кон дипломата ги определуваат универзитетот, односно самостојната висока стручна школа која учествувала при изведувањето на студиската програма за заедничка диплома.

Јазици на кои се изведува наставата

Член 144

(1) Наставата на високообразовните установи се изведува на македонски јазик.

(2) Припадниците на заедниците заради изразување, негување и развивање на својот идентитет и другите особености, имаат право наставата на јавните високообразовни установи, по соодветни студиски програми и содржини, да ја изведуваат на јазикот на заедницата, различен од македонскиот јазик, во согласност со овој закон и статутот на високообразовната установа. Финансирање од страна на државата ќе се обезбеди за високото образование и на јазикот на којшто зборуваат најмалку 20% од населението во Република Македонија.

(3) Наставата на јавните педагошки високообразовни установи за образование на воспитувачи за предучилишно воспитание и наставници за основно образование како и по дидактичко-методичките предмети за наставници за средно образование, може да се одвива и на јазиците на припадниците на другите заедници кои не се мнозинство во Република Македонија.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член, наставата на високообразовните установи може да се изведува на некој од светските јазици.

(5) Наставата на приватните високообразовни установи може да се изведува и на јазиците на припадниците на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или на светските јазици.

(6) Кога наставата се изведува на јазиците на припадниците на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или на светските јазици, согласно со ставовите (2), (3) и (4) на овој член, македонскиот јазик се изучува како посебен наставен предмет и наставата се изведува на македонски јазик најмалку за уште два наставни предмети од студиската програма.

(7) На универзитетот наставата за најмалку две студиски програми за прв циклус на академски студии и најмалку две студиски програми за втор циклус на академски и стручни студии задолжително се изведува и се полага на англиски јазик.

Орган што ги донесува студиските програми

Член 145

(1) Студиските програми од прв, втор и трет циклус и студиските програми за усовршување ги усвојува сенатот на универзитетот на предлог на наставно-научниот совет на факултетот, наставничкиот совет на високата стручна школа или научниот совет на научниот институт во состав на универзитетот, односно наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа.

(2) Акредитација на студиските програми од прв, втор циклус и трет циклус врши Одборот за акредитација со решение. Решението за акредитација на студиски програми од втор и трет циклус задолжително ги содржи менторите на магистерски и докторски трудови на студиската програма.

(3) Решението за акредитација на Одборот за акредитација се издава за период од пет учебни години.

(4) По добиено решение за акредитација од страна на Одборот за акредитација, Директорот на Агенцијата за квалитет формира комисија за утврдување на исполнетост на условите за почеток со работа на студиските програми.

(5) Комисијата од ставот (4) е составена од тројца членови од кои двајца се од редот на вработените во Агенцијата за квалитет, а еден е од лицата избрани во наставно-научни, наставни или научни звања на високообразовните установи во Република Македонија.

(6) Решение за почеток со работа на студиски програми од прв и втор циклус дава Директорот на Агенцијата за квалитет по добиена акредитација од страна на Одборот за акредитација и по добиен позитивен извештај за исполнетост на условите за почеток со работа на студиските програми. Решението задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет.

(7) Решение за почеток со работа на студиските програми од трет циклус дава Владата на Република Македонија по добиена акредитација од страна на Одборот за акредитација и по добиен позитивен извештај за исполнетост на условите за почеток со работа на студиските програми. Решението задолжително се објавува на веб страната на Агенцијата за квалитет.

(8) Извештаите и решенијата за акредитација на студиските програми целосно се објавуваат на веб страната на Агенцијата за квалитет.

(9) Единицата на универзитетот, научниот институт или самостојната високообразовна установа задолжително ги објавува јавно студиските програми и решението за почеток со работа на студиската програма на својата веб страна и на друг начин најдоцна до објавувањето на конкурсот за упис на студенти.

(10) Јавните високобразовни установи можат да остваруваат и акредитирани студиски програми кои не се финансираат од Буџетот на Република Македонија.

Рокови за донесување решение за акредитација и решение за почеток со работа на студиски програми

Член 146

(1) Одборот за акредитација го донесува решението за акредитација на студиска програма во рок од 90 дена од денот на поднесувањето на комплетната документација.

(2) Решението за акредитација на студиската програма е конечно и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

(3) Директорот на Агенцијата за квалитет го донесува решението за почеток со работа на студиска програма од членот 145 став (6) од овој закон во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на комплетната документација.

Студиски програми за регулирани професии

Член 147

По исклучок од одредбите на овој закон, времетраењето и содржината на студиите за звањата кои се стекнуваат на секој циклус на студии кои се поврзани со вршење на регулирани професии се:

1. академските студиски програми од областа на општа медицината опфаќаат најмалку шест години на школување или 5.500 часа на теоретска и практична обука која се изведува на универзитет;

2. специјализирана програма за медицина опфаќа теоретска и практична настава на универзитет или на универзитетска болница или, каде што е соодветно, установа за здравствена нега, одобрена за таа цел од страна на министерството надлежно за работите од областа на здравството;

3. специјализацијата од областа на медицината се уредува со посебен закон;

4. академска студиска програма од областа на стоматологијата (доктор по дентална медицина) опфаќа студиска програма во траење од најмалку пет години или 5.000 часа која се состои од теоретски и практичен дел;

5. специјализираната стоматолошка програма опфаќа теоретска и практична настава во универзитетски клинички центар одобрен за таа цел од страна на министерството надлежно за работите од областа на здравството;

6. специјализацијата од областа на стоматологијата се уредува со посебен закон;

7. основната академска студиска програма за доктор по ветеринарна медицина опфаќа теоретска и практична настава во редовна форма со минимално траење од пет години, која ја опфаќа како минимум програмата опишана со прописите на Европската Унија, спроведена на единица на универзитет која врши настава согласно овој закон;

8. студиска програма на стручни студии за медицински сестри со општ профил трае најмалку три години или опфаќа 4.600 часа теоретска и клиничка обука, при што периодот на теоретската настава претставува најмалку една третина и периодот на клиничката настава претставува најмалку една половина од минималното траење на обуката;

9. студиската програма на стручни студии за акушерки вклучува теоретска и практична настава со минимално траење од три години, која како минимум ја опфаќа програмата опишана со прописите на Европската Унија;

10. основната академска студиска програма за фармацевти опфаќа теоретска и практична настава во редовна форма со траење од најмалку пет години, која ја опфаќа како минимум програмата опишана со прописите на Европската Унија, спроведена на единица на универзитет која врши настава согласно овој закон и која вклучува најмалку:

а) четиригодишна редовна теоретска и практична настава обезбедена на универзитет и

б) шестмесечно стажирање во аптека отворена за јавноста или во болница, под надзор на фармацевтскиот оддел на болницата;

11. специјализацијата од областа на фармацијата се уредува со посебен закон и

12. академската студиска програма за архитект задолжително опфаќа најмалку петгодишни студии кои завршуваат со успешно полагање на завршен испит.

Пренесување на кредити

Член 148

(1) Кредитите можат да се пренесуваат од една на друга иста, слична или различна студиски програма во рамките на еден универзитет, односно од еден на друг универзитет, односно од една на друга самостојна високообразовна установа.

(2) Критериумите и условите за пренесување на кредитите и условите за преминување меѓу студиските програми поблиску се уредуваат со општ акт на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа, односно со договорот склучен меѓу високообразовните установи.

Оддел 3

УСЛОВИ И НАЧИН НА ЗАПИШУВАЊЕ НА СТУДИИ

Начин на запишување на студии

Член 149

(1) Запишувањето на студии се врши врз основа на јавен конкурс кој го објавува универзитетот, односно самостојната висока стручна школа кој ги реализира студиите најмалку пет месеци пред започнувањето на наставата.

(2) Конкурсот за запишување на студии од ставот (1) на овој член содржи:

1. име на високообразовната установа и негова адреса,
2. назив на студиската програма,
3. место на изведување на студиската програма,
4. времетраење на студиите,
5. услови за запишување,
6. предвиден број на слободни места за запишување,
7. постапки и рокови за пријавување и за изведување на запишувањето на студиите.
8. висината на партиципацијата или школарината, доколку студентот е должен да ги плати.

(3) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа ја утврдува постапката за селекција на кандидатите за запишување на начин кој гарантира рамноправност на сите кандидати без оглед на раса, боја на кожа, пол, род, јазик, вера, политичко или друго уверување, етничко, национално или социјално потекло, имот, раѓање, општествена положба, инвалидност, сексуална ориентација и возраст.

(4) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа ги утврдува критериумите врз основа на кои се врши селекцијата и изборот на кандидатите за запишување на студиите.

(5) За јавна високообразовна установа конкурсот го објавува универзитетот или самостојната висока стручна школа на начин определен со статут и по претходна согласност на Владата на Република Македонија.

(6) За приватно-јавната и приватна високообразовна установа конкурсот го објавува високообразовната установа на начинот утврден со нејзиниот статут.

(7) Студентите странски државјани се запишуваат на студии на јавните и приватните високообразовни установи под исти услови како и државјаните на Република Македонија и плаќаат школарина во висина утврдена од страна на универзитетот, односно самостојната висока стручна школа.

Еднакво вреднување на странско образование

Член 150

(1) Се смета дека условите за запишување од членовите 134, 135 и 136 на овој закон ги исполнува и лицето кое завршило соодветно образование во странство.

(2) Со општ акт кој го донесува сенатот на универзитетот се утврдуваат условите за упис од ставот (1) на овој член за лицето кое не завршило еднакво образование во странство.

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат

Член 151

(1) Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на јавни високообразовни установи, чие образование се финансира од Буџетот на Република Македонија, на предлог на јавната високообразовна установа, донесува Владата на Република Македонија.

(2) Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на јавни високообразовни установи надвор од бројот утврден во ставот (1) на овој член, донесува универзитетот, под условите утврдени во овој закон.

(3) Вкупниот број на студентите кои можат да се запишат на високообразовните установи според ставовите (1) и (2) на овој член се определува според капацитетот утврден со решението за акредитација на високообразовната установа.

(4) Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на приватна високообразовна установа, донесува наставно-научниот совет, односно наставничкиот совет, под услови утврдени со овој закон. Бројот на студентите не може да биде поголем од бројот утврден според капацитетот утврден со решението за акредитација на приватната високообразовна установа.

(5) На одлуката за бројот на студентите кои се запишуваат на студии од трет циклус на приватна високообразовна установа согласност дава Владата, на предлог на наставно-научниот совет, односно на советот на научната установа.

(6) Владата на Република Македонија донесува одлука и за дополнителните квоти за запишување на студенти припадници на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија.

Оддел 4

ОБЕМ НА СТУДИИ И ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊЕ

Почеток и завршување на студиска година

Член 152

(1) Студиската година почнува на 1 октомври, а завршува на 30 септември следната година и се дели на два семестри, зимски и летен или на три семестри, со можност наставата да се остварува во циклуси.

(2) Почетокот и времетраењето на наставата по семестри се определува со статутот на универзитетот, односно самостојната високообразовна установа.

Обем и организација на студиите

Член 153

(1) Во рамките на најмногу 40 недели годишно, вкупното оптоварување на студентите изнесува од 1.500 до 1.800 часа годишно.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член студиските програми од првиот циклус содржат најмалку 20, а најмногу 30 часа предавања, вежби и семинари неделно и 30 недели годишно.

(3) По исклучок, ако студиската програма содржи практично оспособување, вкупното оптоварување на студентот не смее да надмине 40 часа неделно и 45 недели годишно.

(4) Оптоварувањето на студентите од ставот (1) на овој член опфаќа предавања, вежби, семинари, индивидуална настава и другите облици на студиите кои се соодветни на специфичноста на наставно-научната и уметничката област (практично оспособување, хоспитација, настапи, теренска работа и слично), консултативно-инструктивна настава, форми на континуирана проверка на знаењето и испити кои се сметаат како контакт часови, како и индивидуална студиска работа (спортска работа, истражување на литература, семинарски задачи, проектна работа), самостојно учење, како и изработката на дипломска (магистерска, докторска) задача.

Проверка на знаењето

Член 154

(1) Проверката на знаењето на студентот, по наставните предмети, се врши во текот на наставно-образовниот процес и се изразува во поени.

(2) За исполнувањето на обврски за полагање на испитот (по делови или во целина) студентот добива оценка изразена во броеви од 5 (пет) до 10 (десет), при што оценката 5 (пет) означува недоволен успех.

(3) Проверката на знаењето по одделни наставни предмети се врши на начин определен од предметниот наставник, а кој начин се вградува во студиската програма и се спроведуваат во роковите утврдени со статутот на високообразовната установа.

(4) Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа со општ акт кој го донесува сенатот на универзитетот, односно наставничкиот совет на високата стручна школа ги пропишува можните начини на проверка на знаењето.

(5) Завршното оценување задолжително се запишува во индексот или во некоја друга исправа и во пријавата за завршно оценување и/или во електронски систем.

(6) Уверението или документот за завршното оценување се издава врз основа на податоците во пријавите за испитите за секоја предметна програма, потпишани од наставникот.

(7) Просечниот успех на студентот претставува аритметичка средина на оценките од завршното оценување по сите наставни предмети во текот на студиите на студиската програма, вклучувајќи го и завршниот испит ако истиот е предвиден во студиската програма.

Оддел 5

ДИПЛОМА

Диплома и додаток на диплома

Член 155

(1) Студентот кој ќе ги изврши сите обврски по студиската програма за добивање на високо образование во кој било циклус на образование универзитетот и единицата на универзитетот, односно самостојната висока стручна школа врз основа на евиденцијата што се води за него му издава диплома.

(2) Со дипломата од ставот (1) на овој член се потврдува дека студентот завршил студиска програма од прв, втор или трет циклус и се стекнува со соодветен стручен или научен назив. Составен дел на дипломата е додаток на дипломата.

(3) Диплома и додаток на дипломата на универзитетот ја потпишува ректорот и деканот односно директорот на единицата на универзитетот и се заверува со сув печат на универзитетот.

(4) Дипломата и додатокот на дипломата на самостојната висока стручна школа ја потпишува директорот и се заверува со сув печат на самостојната висока стручна школа.

(5) Заедничката диплома и додаток на дипломата ја потпишуваат овластените лица на високообразовните установи кои организираат студиска програма за стекнување на заедничка диплома.

(6) Студентот кој ќе ги изврши сите обврски по студиската програма за усовршување или само дел од студиска програма за стекнување на образование му се издава уверение, за завршениот дел од студиската програма која содржи податоци за нивото, природата и содржината на студиите, како и постигнатите резултати.

(7) Други јавни исправи, во смисла на овој закон се: уверение, студентска легитимација и индекс.

(8) Уверението, студентската легитимација и студентскиот индекс за припадниците на заедницата која зборува службен јазик различен од македонскиот јазик, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, а кои наставата ја следат на службен јазик различен од македонскиот јазик, се издава на македонски јазик и кирилско писмо и на јазикот и писмото на таа заедница.

(9) Дипломата и додатокот на дипломата за припадниците на заедницата која зборува службен јазик различен од македонскиот јазик, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, а кои наставата ја следат на службен јазик различен од македонскиот јазик, се издава на македонски јазик и кирилско писмо и на јазикот и писмото на таа заедница, ако така е утврдено со статутот на универзитетот.

(10) Содржината и формата на дипломата и упатството за подготовка на додаток на дипломата и на другите јавни исправи определени со овој закон ги пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

Одземање на диплома

Член 156

(1) На студент кој се стекнал со диплома, согласно со овој закон, може да му се одземе издадената диплома, односно стекнатиот стручен или научен назив ако се утврди дека не ги исполнувал услови за добивање статус на студент на соодветната високообразовна установа, дека се здобил со стручен или научен назив спротивно на условите за стекнување на стручен, односно научен назив утврдени со статутот на високообразовната установа или со закон.

(2) Условите и постапката за одземање на издадената диплома се утврдуваат со правилник на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа.

Промоција за завршени студии

Член 157

(1) Промоцијата на лицата кои завршиле стручни или академски студиски програми од прв циклус на студии или студиски програми од втор циклус на студии ја врши деканот, односно директорот на единицата на универзитетот или директорот на самостојната висока стручна школа според постапка утврдена со правилата на единицата на универзитетот, самостојната висока стручна школа или научната установа.

(2) Промоцијата на лицата кои завршиле докторски студиски програми од трет циклус се здобиле со научен назив доктор на науки ја врши ректорот на универзитетот, според постапка утврдена со статутот на универзитетот.

Водење и заштита на личните податоци

Член 158

(1) Високообразовните установи ја водат следнава евиденција со лични податоци за студентите:

1) евиденција на пријавени за упис и запишани студенти;

2) личен картон кој се води за секој студент од започнување на студиите до завршување на студиите односно до отпишувањето;

3) записник за испитот со кој се евидентира пријавата кон испитот, текот на испитот и постигнатата оценка и

4) евиденција на издадени исправи за завршени студии.

(2) Евиденциите од ставот (1) точки 1), 2) и 4) на овој член опфаќаат: име и презиме на студентот (за студентките и моминското презиме), пол, датум, место и дата на раѓање, држава на раѓање, живеалиште или престојувалиште, единствен матичен број на граѓанинот, државјанство, претходно стекнато образование, начин на студирање како и други податоци по посебни прописи.

(3) Евиденцијата од ставот (1) точка 2 на овој член, покрај податоците предвидени во ставот (2) на овој член опфаќа и податоци за положени испити, за напредувањето и завршувањето на студиите.

(4) Евиденцијата од ставот (1) точка 3 на овој член опфаќа: име и презиме на студентот, (за студентките и моминското презиме), пол, единствен матичен број на граѓанинот, начин на студирање, година на студирање и студиска година на првиот упис, датум на испитот, податоци за тоа дали испитот го полага прв пат или го повторува, како и оценка добиена на испитот.

(5) Одредбите во врска со водењето, употребата и чувањето на личните податоци од евиденциите по овој закон се користат и за документација, врз основ на која биле собрани личните податоци. Документите за претходното образование по завршената уписна постапка му се враќаат на студентот.

Матична книга на запишани студенти, главна книга на дипломирани студенти

Член 159

(1) На високообразовните установи се водат матична книга на запишани студенти и главна книга на дипломирани студенти и досие на секој студент. Формата и начинот на водењето (во материјална и електронска) и содржината на матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломирани студенти ги пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

(2) Матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломираните студенти се документи од трајна вредност.

Глава единаесетта

НАСТАВНО-НАУЧНИ, НАСТАВНО-СТРУЧНИ, НАСТАВНИ, НАУЧНИ И СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА

Оддел 1

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Вработени лица на високообразовните установи

Член 160

(1) Вработените на високообразовните установи се:

1. лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, кои вршат високообразовна дејност (во понатамошниот текст: наставен кадар) и

2. лица вработени во стручната и административната служба и помошно-техничките лица (во понатамошниот текст: ненаставен кадар).

(2) Правата, обврските и одговорностите на вработените на високообразовните установи се уредуваат со општите прописи за работните односи, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

(3) Правата, обврските и одговорностите на ненаставниот кадар се уредуваат со одредбите од Законот за вработените во јавниот сектор и општите прописи за работни односи, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

(4) Странски државјанин може да врши високообразовна дејност исто како и државјанин на Република Македонија, под условите кои се утврдени со овој закон.

(5) На високообразовните установи се води електронска евиденција на работното време на ненаставниот кадар согласно прописите за работните односи, а за наставниот кадар се води евиденција за одржана настава.

(6) На иста единица на универзитет не можат да бидат избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања лица кои се роднини по крв во права линија до кој и да е степен.

(7) На иста самостојна висока стручна школа не можат да бидат избрани во наставни звања лица кои се роднини по крв во права линија до кој и да е степен.

(8) Одредбите од ставовите (6) и (7) не се однесуваат на лицата избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни или соработнички звања пред стапување во сила на овој Закон.

Наставно-научни, наставно-стручни и наставни звања

Член 161

(1) Високообразовна дејност може да врши само лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно или соработничко звање за времето за кое е избрано.

(2) Лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно или соработничко звање може да врши високообразовна дејност на факултет или на висока стручна школа.

(3) Лице избрано во наставно звање може да врши високообразовна дејност само на висока стручна школа.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член лице избрано во научно звање согласно со одредбите на Законот за научно-истражувачката дејност, може да врши високообразовна дејност на студии од втор и трет циклус во согласност со овој закон според еквивалентноста на звањата утврдени во овој Закон.

(5) На факултетот наставно-научни звања се доцент, вонреден професор и редовен професор.

(6) На факултетите во областа на филолошките науки и на другите високообразовни установи на кои се изведува настава по јазик, наставно-стручни звања се лектор и виш лектор.

(7) На високите стручни школи наставни звања се предавач, виш предавач и професор на висока стручна школа.

(8) На високообразовните установи може да се врши избор и во научни звања согласно со Законот за научно-истражувачката дејност.

(9) Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на прв циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети.

(10) Лицето избрано во наставно-научно, наставно и научно звање во текот на еден семестар од учебната година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети на втор циклус на студии, на еден или на повеќе универзитети.

(11) Во меѓународниот промет, за наставно-научните звања на факултетите се користат следните називи на англиски јазик:

1. за доцент - Assistant professor, со кратенка - Ass. Prof. Dr.sc,

2. за вонреден професор - Associate professor, со кратенка - Assoc. Prof. Dr.sc и

3. за редовен професор - Professor, со кратенка - Prof. Dr.sc.

(12) По исклучок од ставот (10) на овој член, во меѓународниот промет за наставно-научните звања на стручно-уметничките предмети на факултетите се користат следните називи на англиски јазик:

1. за доцент - Assistant professor, со кратенка - Asst. Prof. Dr.art, односно Asst. Prof. Mr.art,

2. за вонреден професор - Associate professor, со кратенка - Assoc. Prof. Dr.art, односно Assoc. Prof. Mr.art, и

3. за редовен професор - Professor, со кратенка - Prof. Dr.art, односно Prof. Mr.art.

Асистенти, уметнички и стручни соработници

Член 162

(1) На факултетот соработничко звање е асистент.

(2) На факултетот од областа на уметноста или уметничката академија може да се избере уметнички соработник (корепетитор, снимател, монтажер, продуцент и слично).

(3) На факултетите каде што се изведува лабораториска и друг вид стручна настава може да се избере стручен соработник (лаборант и слично).

(4) Соработниците од ставот (1) на овој член се избираат за наставно-научна, односно уметничка област утврдена со Класификацијата на научно-истражувачките подрачја, полиња и области (Меѓународната фраскатиева класификација).

(5) Соработниците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член учествуваат во наставно-образовниот процес на начин и во обем определен со статутот на универзитетот и статутот на единицата, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

Демонстратори

Член 163

(1) На факултетот, односно на високата стручна школа, можат да се избираат демонстратори како помошници во наставно-образовниот процес на првиот циклус на студии.

(2) Демонстратор може да биде лице кое е студент на втор или трет циклус на студии.

(3) За демонстратор може да биде избран студент кој студиите од првиот циклус (додипломските студии) ги завршил со просечна оцена од најмалку 8,00 (осум).

(4) За демонстратор на студиски програми од интегриран прв и втор циклус може да биде избран студент кој има остварено најмалку 180 ЕКТС кредити и просечна оцена од најмалку 8,00 (осум).

(5) Демонстратор се избира за период од една учебна година, со право да биде реизбран уште два пати на истата единица на универзитетот.

(6) Посебните услови и постапката за изборот на демонстраторите, како и нивните права и обврски во наставно-образовниот процес се уредуваат со општ акт на универзитетот и општ акт на единицата на универзитетот, односно со општ акт на самостојната висока стручна школа.

(7) Демонстраторите учествуваат во наставно-образовниот процес во обем и на начин определен со студиската програма.

(8) Факултетот, односно високата стручна школа и демонстраторот склучуваат договор со кој ги уредуваат меѓусебните права и обврски. Исплатата на надоместо-

ците за избраните демонстратори се врши од сопствените приходи на факултетот, односно самостојната висока стручна школа, за што не се бара согласност од Министерството за финансии.

Оддел 2

Критериуми и услови за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања

Критериуми за избор во звања

Член 164

(1) Критериуми за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања се:

1. стекнато образование,
2. резултати од научно-истражувачка работа и
3. резултати и искуство во наставната дејност и подготвување на наставен и научно-истражувачки подмладок,
4. стручно-применувачка или стручно-уметничка дејност.

(2) Врз основа на критериумите од ставот (1) на овој член, се пропишуваат општите и посебните услови за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања.

Видови услови за избор во звања

Член 165

(1) Изборот во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања се врши според општи и посебни услови.

(2) Општите услови за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања се определуваат со овој закон.

(3) Посебните услови за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања се определуваат со општ акт на универзитетот, односно со општ акт на самостојната висока стручна школа.

Општи услови за избор во наставно-научни звања

Член 166

(1) Во наставно-научно звање доцент, може да биде избрано лице кое:

1. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот циклус и вториот циклус,
2. има научен степен доктор на науки од научната област за која се избира,
3. има објавени најмалку четири научни труда во референтна научна публикација согласно со овој закон во последните пет години пред објавувањето на огласот за избор,
4. има познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа и
5. има способност за изведување на високообразовна дејност.

(2) Во наставно-научно звање вонреден професор, може да избрано лице кое:

1. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот циклус и вториот циклус,
2. има научен степен доктор на науки од научната област за која се избира,
3. има објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со овој закон во последните пет години пред објавување на огласот за избор,
4. било претходно избрано во наставно-научно звање доцент и
5. има способност за изведување на високообразовна дејност.

(3) Во наставно-научно звање редовен професор, може да биде избрано лице кое:

1. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот циклус и вториот циклус,
2. има научен степен доктор на науки од соодветната област,
3. има објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со овој закон во последните пет години пред објавување на огласот за избор,
4. да бил претходно избран во звање вонреден професор,
5. има објавен рецензиран учебник или монографија или практикум или збирка задачи од научната област за која се избира и
6. има способност за изведување на високообразовна дејност.

(4) Странскиот јазик односно јазици чие познавање се бара заради исполнување на условот од ставот (1) алинеја 4. на овој член, нивото на познавање и начинот на проверка на познавањето на странскиот јазик, односно јазици, поблиску се регулираат со општ акт на универзитетот, односно со општ акт на самостојната висока стручна школа.

(5) На лицата кои имаат заснован работен однос како доцент, вонреден професор, асистент, асистент докторанд или помлад асистент на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на овој закон, нема да се применуваат одредбите од ставот (2) алинеја 1. и ставот (3) алинеја 1., при нивниот избор во исто или повисоко наставно-научно звање без оглед на која високообразовна установа се врши новиот избор.

Општи услови за избор во наставно-научни звања по стручно-уметнички предмети

Член 167

За доцент, вонреден професор и редовен професор по стручно-уметничките предмети може да биде избрано и лице без научен степен доктор на науки, кое има завршено соодветно високо образование од втор циклус, признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјата, како и способност за наставна работа.

Општи услови за избор во наставно-стручни звања

Член 168

(1) За лектор може да биде избрано лице кое:

1. има завршено студии од втор циклус на академски студии,
2. има стекнато назив магистер од соодветната област,
3. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно и
4. има наставно и практично искуство во полето во кое се избира.

(2) За виш лектор може да биде избрано лице кое:

1. има завршено студии од втор циклус на академски студии,

2. има стекнато назив магистер од соодветната област,

3. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно,

3. има наставно и стручно искуство во областа во која се избира,

4. било претходно избрано за лектор на високообразовна установа и

5. има објавено научни и стручни трудови во областа во која се избира.

(3) На лицата кои се избрани во наставно-стручно звање со заснован работен однос пред стапувањето во сила на овој закон, нема да се применуваат одредбите од ставот (1) алинеја 3 и ставот (2) алинеја 3, при нивниот избор во исто или повисоко наставно-стручно звање без оглед на која високообразовна установа се врши новиот избор.

Општи услови за избор во наставни звања на висока стручна школа

Член 169

(1) За предавач на висока стручна школа може да биде избрано лице кое:

1. има завршено втор циклус на академски студии,

2. има стекнато назив магистер од соодветната област,

3. покажува способност за наставна и високостручна работа,

4. има објавени стручни трудови,

5. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно и

6. има повеќегодишно успешно искуство во работите од својата струка.

(2) За виш предавач на висока стручна школа може да биде избрано лице кое има:

1. завршено втор циклус на академски студии,

2. има стекнато назив магистер од соодветната област,

3. има објавени поголем број научни, односно стручни трудови,

4. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно и

5. покажало способност за наставна и високостручна работа по изборот за предавач на висока стручна школа.

(3) За професор на висока стручна школа може да биде избрано лице кое има:

1. научен степен доктор на науки,

2. објавени научни и стручни трудови по изборот за виш предавач на висока стручна школа,

3. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно и

4. покажало способност за наставна и високостручна работа по изборот за виш предавач на висока стручна школа.

(4) На лицата кои се избрани во наставно звање со заснован работен однос пред стапувањето во сила на овој закон, нема да се применуваат одредбите од ставот (1) алинеја 5, ставот (2) алинеја 4. и ставот (3) алинеја 3., при нивниот избор во исто или повисоко наставно звање без оглед на која висока стручна школа се врши новиот избор.

Општи услови за избор во соработнички звања

Член 170

(1) За асистент може да биде избрано лице кое:

1. има завршено прв и втор циклус на академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити,

2. има стекнато назив магистер од соодветната област,

3. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот циклус и вториот циклус на академски студии посебно,

4. има познавање на најмалку еден странски јазик.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, на високообразовните установи кои имаат студиски програми на интегриран прв и втор циклус на студии, за асистент може да биде избрано лице кое:

1. има завршено интегриран прв и втор циклус на академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) или

2. има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно,

3. има познавање на најмалку еден странски јазик.

(3) За уметнички и стручен соработник може да биде избрано лице кое:

1. има завршено прв циклус на академски студии со најмалку 240 ЕКТС кредити од соодветната област,

2. има искуство во струката од најмалку три години,

3. има познавање на најмалку еден странски јазик.

(4) Нивото на познавање и начинот на утврдување на исполнетоста на условот за познавање на најмалку еден странски јазик ставот (1) алинеја 4. и ставот (2) алинеја 3 на овој член поблиску се регулира со општ акт на универзитетот, односно со општ акт на самостојната висока стручна школа.

Оддел 3

ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊА

Правила за постапката за избор во звања

Член 171

Изборот во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања се врши според постапка утврдена со овој закони со општ акт на универзитетот, односно со општ акт на самостојната висока стручна школа.

Конкурс за избор во звање и засновање на работен однос

Член 172

(1) Избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања и соработнички звања се врши по пат на јавен конкурс кој го распишува наставно-научниот, односно наставничкиот совет, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

(2) Конкурсот за избор во наставно-научни, наставно-стручни, односно наставни звања и засновање на работен однос се распишува за избор во сите наставно-научни, наставно-стручни, односно наставнички звања.

(3) Конкурсот за избор во соработнички звања и засновање на работен однос се распишува за избор во определено соработничко звање.

(4) Конкурсот за избор во звање и засновање на работен однос треба да ја содржи соодветната наставно-научна област, за која се избира лицето, утврдена со Класификацијата на научно-истражувачките подрачја,

полиња и области (Меѓународната фраскатиева класификација), видот на работниот однос, рокот на траењето и општите и посебните услови за избор, документацијата која е од важност за изборот и други услови утврдени со закон или општ акт на универзитетот и единицата на универзитетот, односно општ акт на самостојната висока стручна школа.

(5) Стекнувањето на наставно-научно, наставно-стручно, односно наставно звање на избраните наставници е постапно.

(6) Постапката по конкурсот може да трае најмногу шест месеца сметано од денот на објавување на јавниот конкурс во дневниот печат. Доколку постапката не заврши во овој рок, постапката се запира и се распишува нов конкурс.

(7) Рокот од ставот (6) на овој член не тече во периодот од 15 јули до 25 август во календарската година.

Постапка за избор

Член 173

(1) Изборот на кандидатите во наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања го врши наставно-научниот совет на факултетот, односно наставничкиот совет на високата стручна школа, врз основа на оценката во рефератот на рецензиона комисија.

(2) Изборот на редовен професор извршен од страна на наставно-научниот совет на факултетот, го потврдува сенатот на универзитетот.

(3) Рецензионата комисија од ставот (1) на овој член, се состои од најмалку три члена и ја формира наставно-научниот совет на факултетот, односно наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа, по завршувањето на рокот за пријавување на кандидатите.

(4) Членовите на рецензионата комисија можат да бидат од високообразовната установа во која се врши изборот или од други високообразовни или научни установи, кои вршат високообразовна дејност во согласност со овој закон.

(5) Член на рецензиона комисија, под истите услови определени со овој закон за членови на рецензиона комисија, може да биде и наставник од акредитирана високообразовна установа од странство со која универзитетот или неговата единица, односно самостојната висока стручна школа има склучено спогодба за меѓусебна соработка.

(6) Повеќе од половината членови на рецензионата комисија ја сочинуваат лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања од истата наставно-научна, односно уметничка област во која се избира кандидатот, а другите членови може да бидат од сродна наставно-научна, односно уметничка област.

(7) Членовите на рецензионата комисија не можат да бидат во пониско звање од звањето за кое се избира кандидатот.

(8) За сите пријавени кандидати рецензионата комисија поднесува реферат во писмена форма во рок од три месеци од денот на доставувањето на целокупната документација до сите членови на рецензионата комисија. Рефератот содржи оценка за остварувањата на кандидатите во согласност со општите и посебните услови за избор во соодветно звање, како и предлог за избор на кандидатот во соодветно звање.

(9) Високообразовната установа го објавува рефератот на рецензионата комисија од ставот (8) на овој член во соодветниот билтен на универзитетот и на веб страницата на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа најмалку 15 дена пред денот на изборот.

(10) Рецензионата комисија во рефератот ги вреднува вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатите од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

(11) Ако наставно-научниот совет, односно наставничкиот совет не избере предложен кандидат, конкурсот се повторува.

(12) Изборот во звање е основа за засновање на работен однос на определено, односно неопределено време.

(13) Постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања на универзитетот поблиску се уредува со општ акт на универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа.

Засновање работен однос

Член 174

(1) Постапката за избор во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање завршува со засновање на работен однос со полно работно време меѓу избраното лице и високообразовната установа. Работниот однос се заснова за времето на кое е избрано лицето.

(2) Лицата избрани во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање со засновани от работен однос остваруваат права и обврски од работен однос во согласност со овој и друг закон и колективен договор.

(3) Лицата избрани во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање кои се во работен однос на јавна високообразовна установа, вршат и здравствена дејност во јавна здравствена установа.

(4) Лицата кои се во работен однос во јавна здравствена установа, а се избрани во наставно-научно, научно и наставно звање односно во соработничко звање на јавна високообразовна установа, вршат и високообразовна дејност на јавна високообразовна установа.

(5) По исклучок од ставот (1) на овој член, лицата од ставовите (3) и (4) на овој член високо-образовната, научноистражувачката и здравствената дејност ја вршат како неделива функционална целина со поделба на работното време во двете установи.

(6) Условите и начинот според кои лицата од ставовите (3), (4) и (5) на овој член вршат здравствена, односно високообразовна и научноистражувачка дејност, се уредуваат со спогодба меѓу јавната високообразовна и јавната здравствена установа, во согласност со закон.

(7) Едно лице не може да биде избрано истовремено во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање на повеќе од една високообразовна установа.

(8) При мирување на работниот однос, лицето избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно или соработничко звање, има право да врши високообразовна дејност на прв циклус на студии без финансиски надомест.

(9) Лицето избрано во наставно-научно, наставно-стручно или наставно звање, на кое му мирува работниот однос, има право да држи предавања и да биде ментор на втор и трет циклус на студии, како и да врши други активности од високообразовната дејност.

Рокови за кои се вршат изборите

Член 175

(1) Доцент и вонреден професор на факултет, односно уметничка академија се избираат за време од пет години.

(2) Редовниот професор на факултет, односно уметничка академија со изборот заснова работен однос на неопределено време и го задржува звањето редовен професор доживотно.

(3) Предавач и виш предавач на висока стручна школа се избираат за време од пет години.

(4) Професор на висока стручна школа со изборот заснова работен однос на неопределено време и го задржува звањето професор доживотно.

(5) Лектор и виш лектор се избираат за време од четири години.

(6) Асистент и се избира за време од три години, со право на уште еден избор во истото звање на иста високообразовна установа.

(7) Уметнички и стручен соработник се избираат за време од три години, со право на реизбор неограничен број пати.

Рок за избор во повисоко звање, односно за повторен избор во звање

Член 176

(1) Најрано седум месеци, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање, деканот на факултетот, односно директорот на високата стручна школа распишува конкурс за избор во сите наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања, за избор во соработничко звање асистент, односно за избор на уметнички или стручен соработник.

(2) При изборот од ставот (1) на овој член се применуваат одредбите од овој закон за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања од член 172 од овој закон.

(3) Времето за распишување на конкурсот од ставот (1) на овој член се продолжува за времето кое е поминато на породилно отсуство, боледување подолго од три месеци, како и мирување на работниот однос во случаи определени со закон. На барање на лицето, рокот не мора да се продолжи.

Лица кои не се избрани

Член 177

(1) Ако при избор, лицето кое претходно било избрано во наставно-научно, наставно-стручно, научно и наставно звање биде предложено за избор во повисоко звање и не биде избрано во предложеното повисоко звање, повторно се гласа за избор во постојното звање во кое било претходно избрано.

(2) На лицето од ставот (1) на овој член кое не е избрано ниту во постојното во звање, му престанува работниот однос.

(3) Лицето од ставот (2) на овој член има право на приговор до органот кој одлучувал за изборот. Ако приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба до универзитетскиот сенат, кој формира комисија од три члена, составена од редовни професори од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кои најмалку два члена се од друга високообразовна установа. Комисијата поднесува извештај во кој дава оцена за изборот. Одлуката на универзитетскиот сенат е конечна.

Предвремен престанок на изборот

Член 178

(1) Лицето избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање е должно постојано научно, стручно, односно уметнички да се усовршува и докажува, успешно да ја остварува високообразовната дејност, да придонесува за создавање наставно-научен, односно уметнички подмладок, да се грижи за успешно остварување на студиските програми и да придонесува за развојот, односно примената на научната, односно уметничката дејност за која е избран.

(2) На лицето избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање може да му престане работниот однос и пред истекот на времето за кое е избрано, под условите и постапката уредени со закон и статутот на високообразовната установа, ако се утврди дека подолго време не ги исполнува обврските од ставот (1) на овој член, ако ги попречува законските и статутарните активности на високообразовната установа или ги попречува другите членови во остварувањето на нивните права и извршувањето на должностите во високообразовната установа, ако престанале да постојат основните услови врз основа на кои е извршен изборот и други дисциплински престапи.

(3) Одлука за престанок на изборот и работниот однос пред истекот на времето за кое е избрано лицето во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање донесува наставно-научниот совет со двотретинско мнозинство од вкупниот број членови, врз основа на реферат на комисија составен од три редовни професори.

(4) Лицето од ставот (3) на овој член има право на приговор до органот кој одлучувал за престанокот на изборот.

(5) Ако приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба до универзитетскиот сенат, кој формира комисија од три члена, составена од редовни професори од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кои најмалку два члена се од друга високообразовна установа. Комисијата поднесува реферат во кој дава оцена за постоењето основи за престанок на изборот и работниот однос.

(6) Сенатот одлуката по жалбата ја донесува со мнозинство од вкупниот број членови.

(7) Одлуката на универзитетскиот сенат е конечна.

(8) Против одлуката на сенатот може да се покрене судска постапка.

(9) Одредбите од овој член соодветно се однесуваат и на самостојните високи стручни школи.

Право на вршење дејност во друга високообразовна установа

Член 179

(1) Лице од една единица на универзитет може да врши високообразовна дејност во друга единица на универзитет во звањето во кое е избрано на иста или сродна наставно-научна, односно уметничка област.

(2) Лице од еден универзитет може да врши високообразовна дејност во единица на друг универзитет, односно самостојна висока стручна школа во звањето во кое е избрано на иста или сродна наставно-научна, односно уметничка област, врз основа на согласност на сенатот на универзитетот на кој е избрано дадена по претходно мислење на наставно-научниот совет на единицата на универзитетот.

(3) Лице од една самостојна висока стручна школа може да врши високообразовна дејност во друга висока стручна школа, во звањето во кое е избрано на иста или сродна наставно-научна, односно уметничка област, врз основа на согласност на самостојната висока стручна школа на која е избрано.

(4) Условите, начинот и постапката под кои лицето од ставовите (1) и (2) од овој член може да врши високообразовна дејност се утврдуваат со статутот на универзитетот, односно на самостојната високообразовна установа.

Визитинг наставници

Член 180

(1) По покана од наставно-научниот совет на факултетот, односно наставничкиот совет на високата стручна школа, наставници од акредитирани високообразовни установи, признати научници и истакнати уметници од земјата и странство, можат како гости, без распишување на конкурс, да извршуваат високообразовна и научно-истражувачка, односно уметничка дејност за определено време.

(2) Начинот, времето и условите под кои се врши дејноста од ставот (1) на овој член се уредуваат со статутот на универзитетот, односно самостојната висока стручна школа.

Афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката

Член 181

Афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката, без оглед на исполнетоста на условите утврдени со овој закон за избор во звање како специјалисти и експерти, по покана, можат да изведуваат настава за одделни делови од наставен предмет, во обем и според условите определени со статутот на високообразовната установа.

Насловни звања

Член 182

(1) Афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката, кои ги исполнуваат условите за избор во звања, а за кои нема слободно место за избор во наставно-научно звање можат да се избираат на универзитетот во звањето насловен доцент или насловен вонреден професор, според условите и постапката утврдени со овој закон.

(2) Лицата избрани во насловни звања можат да учествуваат во вршење на високообразовна дејност најмногу до 30% од редовните обврски на соодветното наставно-научно звање. Видот и обемот на учеството на лицето избрано во насловно звање во вршењето на високообразовната дејност го утврдува наставно-научниот совет, во согласност со општ акт на универзитетот.

(3) Лицата избрани во насловни звања не можат да бидат ментори на магистерски или докторски трудови.

(4) Лицето избрано во звањето насловен доцент или насловен вонреден професор може да врши високообразовна дејност само на универзитетот на кој го стекнало тоа звање.

(5) Едно лице не може истовремено да биде избрано во насловно звање на повеќе од еден универзитет.

(6) Доколку лицето кое било избрано во звањето насловен доцент или насловен вонреден професор на една високообразовна установа, биде избрано во наставно или наставно-научно звање и заснова работен однос на таа или друга високообразовна установа, изборот во насловно звање му престанува.

(7) На лицето му престанува звањето насловен доцент или насловен вонреден професор на крајот од учебната година во која наполнило 67 години старост.

Еквиваленција на звања

Член 183

(1) Заради вршење на високообразовна дејност, под условите утврдени со овој закон научните звања стекнати според одредбите на законот со кој се уредува научно-истражувачката дејност, одговараат на следните наставнички звања утврдени со овој закон:

- научен советник на редовен професор,
- виш научен соработник на вонреден професор,
- научен соработник на доцент и
- соработник во научно-истражувачката дејност на соработник во високообразовна установа.

(2) Еквивалентните звања од ставот (1) на овој член можат да се користат како наставно-научни и соработнички звања, ако научната установа добила акредитација за вршење на последипломски и докторски студии, во обем и под условите утврдени со овој закон и со решението за акредитација.

Почесен професор и почесен доктор на науки

Член 184

(1) На истакнат професор од универзитет во Република Македонија и од странство, кој дал посебен придонес за развојот на високообразовната дејност, на предлог на единицата, универзитетот може да му додели звање почесен професор (profesor honoris causa).

(2) На истакнати научни, културни, деловни и други лица од земјата и странство, кои со своите дела дале посебен придонес за развојот на научната мисла, културата, или на друг начин придонеле за развојот на високото образование, на предлог на високообразовна установа, односно на акредитирана научна установа, универзитетот може да им додели титула почесен доктор на науки (doctor honoris causa).

(3) Поблиски одредби за доделување звање почесен професор и титула почесен доктор на науки и за нивните права се утврдуваат со статутот на универзитетот.

Професор емеритус

Член 185

(1) Универзитетот може, на предлог на наставно-научниот совет на факултет во негов состав да му додели звање професор емеритус на редовен професор во пензија, кој посебно се истакнал со својата научна, односно уметничка работа, кој стекнал меѓународна репутација и постигнал резултати во обезбедувањето на наставно-научен и соработнички подмладок во област во која е избран.

(2) Вкупниот број на професори емеритус не може да биде повеќе од 5% од вкупниот број на наставници на универзитетот.

(3) Професор емеритус може да учествува во изведувањето на настава на втор и трет циклус на студии, во областа во која е избран.

(4) Поблиски одредби за доделување звање професор емеритус и за неговите права се утврдуваат со статутот на универзитетот.

Платено и неплатено отсуство и сабатна година

Член 186

(1) На лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно, научно, наставно и соработничко звање на негово барање, на секои пет години, високообразовната установа може да му одобри платено отсуство во траење до една година, односно неплатено отсуство во траење до три години заради стручно усовршување, односно истражување во соодветната научна, односно уметничка област или за престој во соодветна институција, при што неговите обврски во наставата се прераспределуваат.

(2) Доколку стручното усовршување, истражувањето, односно престојот од став (1) на овој член е на некој од првите сто универзитети рангирани на последната објавена листа од следните институции: Институт за високо образование при Шангајскиот Џио Тонг универзитет, US News and Report и Times Higher Education

Supplement – World University Ranking, покрај платеното отсуство, министерството надлежно за работите од високото образование ги надоместува трошоците за сместување, исхрана, здравствено осигурување и патни трошоци, доколку истите не се надоместени од институцијата на која се остварува престојот или од друга институција.

(3) Условите за користење на правата од ставот (1) на овој член поблиску се уредуваат со статутот на универзитетот, односно со статутот на самостојната високообразовна установа.

(4) Условите за користење на правата од ставот (2) на овој член поблиску се уредуваат со акт донесен од министерот надлежен за работите во високото образование.

Престанок на работен однос поради исполнување на услови за пензија

Член 187

(1) На лицето избрано во наставно-научно или наставно звање, кое во текот на учебната година го продолжило договорот за вработување согласно прописите за работните односи, работниот однос му трае до крајот на учебната година во која наполнило 67 години.

(2) Редовен професор во пензија може да изведува настава на студии од трет циклус и да биде ментор на докторски студии, како и да работи на научно-истражувачки проект под условите определени со статутот на универзитетот, односно статутот на самостојната висока стручна школа.

Рок во кој се стекнуваат правата и обврските на лица избрани во звања од матична комисија

Член 188

Лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање асистент од матична комисија во постапката за основање на високообразовна установа ги стекнува правата и обврските кои произлегуваат од звањето во кое е избрано, утврдени со овој закон, со денот на запишувањето на високообразовната установа во регистарот на високообразовните установи.

Надоместоци за учество на меѓународни конференции и објавени трудови и пристап до бази на трудови

Член 189

(1) Министерот надлежен за работите на високото образование донесува правилник со кој се регулираат условите, висината на средствата и постапката согласно кои од Буџетот на Република Македонија им се надоместуваат трошоците за пат, сместување, котизација и исхрана, односно дневници на наставниците и соработниците избрани во звања на универзитетите во Република Македонија за учество на меѓународни конференции и уметнички собири доколку пријавиле научен труд од предметната материја, односно уметничко дело или проект од областа во која се избрани.

(2) Министерот надлежен за работите на високото образование донесува акт со кој се регулираат условите, висината на средства и постапката согласно кои високообразовните установи стекнуваат право на надомест на средства за организирање научни конференции и уметнички собири.

(3) Наставниците и соработниците избрани на високообразовните установи во Република Македонија имаат право на надомест на средствата платени за објавување на трудови во списанија индексирани во базите Web of Science или Scopus. Министерот надлежен за работите на високото образование донесува акт со кој се регулира постапката за надомест на средствата.

(4) Министерот надлежен за работите на високото образование донесува акт со кој се регулира постапката за доделување еднократна награда во висина на една просечна нето плата исплатена во последниот месец во Република Македонија на наставниците и соработниците избрани на високообразовните установи во Република Македонија кои ќе објават научен труд во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите на Thomson Reuters или Scopus.

(5) Министерството надлежно за работите на високото образование обезбедува пристап на наставниците и соработниците избрани на јавните универзитети најмалку до една база на трудови, на предлог на Националниот совет. Министерот надлежен за работите на високото образование ги утврдува условите и постапката за обезбедување на пристапот до базата на трудови. Средствата за пристап до базата на трудови се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Глава тринаесетта

ЕКВИВАЛЕНЦИЈА И ПРИЗНАВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНИ КВАЛИФИКАЦИИ

Оддел 1

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Видови признавање на странски високообразовни квалификации

Член 190

(1) Еквиваленција и признавање на странски високообразовни квалификации се врши во согласност со овој закон и ратификуваните меѓународни договори.

(2) Признавањето на странски високообразовни квалификации може да биде:

1. стручно или
2. академско.

(3) Стручно признавање е признавање на еднаква важност на странска високообразовна квалификација со соодветна домашна високообразовна квалификација, со кое се овозможува вработување и пристап кон понатамошното образование во Република Македонија.

(4) Академско признавање претставува изедначување на странската високообразовна квалификација со соодветна домашна високообразовна квалификација заради остварување на право на понатамошното образование во Република Македонија.

(5) Стручно и академско признавање на странска високообразовна квалификација се врши со решение, со кое на носителот на странска диплома му се признава односно утврдува степенот, видот и називот на странската високообразовна квалификација и се класифицира во системот на високото образование во Република Македонија определен со овој Закон и другите закони и прописи кои се однесуваат на слободното движење на лицата, професионалните квалификации и регулираните професии во Република Македонија.

(6) Во текот на постапката за признавање на странска високообразовна квалификација се врши и еквиваленција, при што заедно со решението за признавање на странска високообразовна квалификација се издава и решение за еквиваленција или податоците за еквиваленција се содржани во решението за признавање на квалификација.

(7) Правилата на овој закон за еквиваленција и за признавање на странска високообразовна квалификација, соодветно се применуваат и на еквиваленцијата и признавањето на дел од студии поминати на странска високообразовна установа, заради продолжување и завршување на високото образование во Република Македонија.

Лица кои можат да бараат признавање

Член 191

Право на признавање странски високообразовни квалификации имаат државјаните на Република Македонија, странските државјани и лицата без државјанство.

Информативен Центар за признавање на странски високообразовни квалификации

Член 192

(1) Во Министерството надлежно за работите на високото образование функционира Информативен центар за признавање на странски високообразовни квалификации (во понатамошен текст: Информативен центар) кој е надлежен за стручно-административните работи во спроведување на постапката за признавање на странски високообразовни квалификации.

(2) Информативниот центар го определува видот и степенот на странската високообразовна квалификација споредувајќи ја со високообразовните квалификации кои се стекнуваат на високообразовните институции во Република Македонија, а земајќи ја предвид Националната рамка на квалификациите (NQF). Признавањето на странските високообразовни квалификации се врши во согласност со трите квалификациони циклуси предвидени со Болоњскиот процес во Европскиот високообразовен простор (ЕНЕА) односно степени предвидени со Европската Рамка наквалификациите (EQF).

(3) Информативниот центар:

1. врши прием на барањата за еквиваленција и признавање на странски високообразовни квалификации;

2. врши проверка на доставените документи;

3. прибира информации потребни за еквиваленција и признавање на високообразовни квалификации стекнати во странство и ги информира високообразовните институции во Република Македонија како и странските образовни институции за сите аспекти од областа на еквиваленцијата и признавањето на високото образование во Република Македонија. Информативниот центар информациите ги доставува и до сите останати заинтересирани субјекти и лица во Република Македонија и во странство.

4. во постапката за еквиваленција и признавање на странска високообразовна квалификација упатува барање за проверка на валидноста на странската високообразовна исправа, односно нејзиниот носител до институцијата која ја издала исправата и

5. врши проверка на акредитацијата на странската високообразовна установа која ја издала високообразовната исправа за која е поднесено барање за признавање согласно овој закон.

(4) Информативниот Центар е дел од единствената Европска мрежа на информативни центри/национални академски информативни центри за признавање (ЕНИК/НАРИК Мрежа) формирана од страна на Советот на Европа, УНЕСКО и Европската комисија.

Евиденција за признавањето на странски високообразовни квалификации

Член 193

(1) За признавањето на странските високообразовни квалификации се води евиденција.

(2) Начинот на водењето на евиденцијата од ставот (1) на овој член со општ акт го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

(3) Министерството надлежно за високо образование води регистар за признавањето на странските високообразовни квалификации, кој се објавува на неговата веб страницата.

(4) Формата и содржината на регистарот од став (3) на овој член ја пропишува министерот надлежен за високото образование.

(5) Министерот надлежен за високото образование, најмалку еднаш во текот на календарската година, формира комисија составена од три члена, која врши ревизија на постапката на еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации, на одреден број на предмети, по случаен избор.

Правилник за еквиваленција и признавање на странски високообразовни квалификации

Член 194

Условите, начинот и постапката за еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации, образецот на барањето за признавање на странска високообразовна квалификација, потребната документација која се приложува кон барањето за признавање, висината на надоместот, ослободувањето од плаќање на надомест на трошоците и другите прашања во врска со трошоците на постапката за признавање како и надлежноста, составот и функционирањето на Информативниот центар поблиску се уредуваат со Правилникот за еквиваленција и признавање на високообразовни квалификации стекнати во странство (во понатамошен текст: Правилник за признавање) кој го донесува министерот надлежен за работите на високото образование.

Оддел 2

ПОСТАПКА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ НА СТРАНСКИ ВИСОКООБРАЗОВНИ КВАЛИФИКАЦИИ

Барање за признавање на странска високообразовна квалификација

Член 195

(1) Постапката за признавање на странската високообразовна квалификација, се покренува со поднесување на барање за признавање на странска високообразовна квалификација (во натамошниот текст: барање) од носителот на странската високообразовната квалификација до Информативниот центар.

(2) Барањето за признавање на странска високообразовна квалификација се поднесува на образец, чија содржина се пропишува во Правилникот за признавање од член 194 на овој закон.

(3) По приемот на барањето, Информативниот центар упатува барање за проверка на валидноста на странската високообразовна исправа, односно нејзиниот носител до институцијата која ја издала исправата и ја проверува акредитацијата на странската високообразовна установа која истата ја издала.

(4) Кон барањето од ставот (1) на овој член се приложуваат следниве исправи:

1. оригинал странска високообразовна диплома заверена со апостил печат, односно печат од соодветното министерство за надворешни работи за земјите кои не се членки на Хашката конвенција на увид,

2. фотокопија од високообразовната диплома заверена на нотар,

3. превод од странската високообразовна диплома на македонски јазик и неговото кирилско писмо, заверен на нотар,

4. оригинал уверение со оценки/транскрипт, односно додаток на диплома на увид,

5. фотокопија од уверение со оценки/транскрипт, односно додаток на диплома, заверени на нотар,

6. превод на уверението со оценки/транскрипт на македонски јазик и неговото кирилско писмо заверено на нотар,

7. студиски план и програма во времетраење на студирањето,

8. магистерски труд или докторска дисертација во печатена и електронска форма (доколку се бара признавање на високообразовна квалификација стекната на втор, односно трет циклус на студии),

9. книшка за специјализација со запишани турнуси (доколку се работи за студии од научното подрачје на медицински науки и здравство),

10. доказ дека студиите траеле најмалку три години (доколку се работи за признавање на високообразовна квалификација за докторски студии) и

11. уплатница.

Комисија за оценка на барањето за признавање на странска високообразовна квалификација

Член 196

(1) За оценка на барањето за признавање на странската високообразовна квалификација, министерот надлежен за работите на високото образование формира комисии по одделни подрачја, составени од пет члена од универзитетски професори од соодветното подрачје (во понатамошниот текст: Комисии за признавање).

(2) На членовите на Комисиите за признавање им се исплаќа паричен надомест кој го утврдува министерот надлежен за работите од високото образование врз основа на присуство на седница и обем на работа.

(3) Стручните и административно-техничките работи на комисиите од ставот (1) на овој член ги врши министерството надлежно за работите на високото образование.

Критериуми за признавање на странска високообразовна квалификација

Член 197

(1) Основни критериуми врз основа на кои комисиите за признавање по одделните подрачја ги оценуваат барањата за признавање на странски високообразовни квалификации се:

1. споредливоста и сличноста на странската високообразовна квалификација со домашните високообразовни квалификации, односно усогласеноста со Националната рамка на квалификации,

2. обемот, видот, должината и степенот на студиската програма согласно со Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС),

3. системот и Националната рамка на квалификации од која квалификацијата потекнува,

4. статусот на странската високообразовна институција која ја издала квалификацијата, односно дали истата е акредитирана и овластена од надлежните органи во матичната (или друга) држава за издавање квалификации, односно дипломи и свидетелства,

5. наставните достигнувања (learning outcomes),

6. правата кои квалификацијата, односно дипломата или свидетелството ги даваат во матичната држава и

7. поранешната практика, односно претходно решени слични случаи.

(2) При оценката на барањето за признавање на странска високообразовна квалификација, се земаат предвид и други содржини кои се од значење за признавање на странската високообразовна квалификација.

Оценка на барањето за признавање на странска високообразовна квалификација

Член 198

(1) Во постапката за признавање на странската високообразовна квалификација, комисиите за признавање формирани по одделни подрачја, вршат споредување на предметите, студиските програми како и степените на образованието, условите за запишување на образовната програма, правата кои дипломата, односно сертификатот ги дава во земјата каде што е издадена, на кредитите освоени во текот на студиите согласно со Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС), како и исходот од образовниот процес (learning outcome). Во случај на завршен дел од високообразовна студиска програма, се утврдува завршениот дел на студиската високообразовна програма и се признава истиот заради продолжување на високото образование на високообразовна установа во Република Македонија.

(2) Комисијата за признавање по разгледувањето и оценката на барањето за признавање на странска висо-ко-образовна квалификација изготвува извештај, во кој дава предлог:

- за признавање на странската високообразовна квалификација, или

- за одбивање на признавањето на странската високообразовна квалификација.

(3) Комисијата за признавање од соодветното подрачје го предлага видот, степенот и називот на странската високообразовна квалификација, односно употребата на стручниот или научниот назив, односно звање или титула во Република Македонија во согласност со прописите за национална рамка за високообразовни квалификации и предлага еквиваленција.

(4) Доколку комисијата за признавање од соодветното подрачје утврди суштински разлики во обемот, содржината, времетраењето или степенот на високото образование на завршената странска студиска високообразовна програма во споредба со домашната студиска (образовна) програма, а истите се битни за функцијата на квалификацијата, на предлог на комисијата барањето за признавање на странска високообразовна квалификација ќе биде одбиено. Во таков случај, комисијата е должна да ги образложи причините за одбивање на барањето за признавање на странската високообразовна квалификација, а посебно обемот, видот и суштината на утврдените разлики меѓу странската и домашната студиска програма.

(5) Доколку комисијата за признавање од соодветното подрачје утврди дека не е доставена целокупната документација од членот 195 став (4), го повика подносителот на барањето за признавање на странска високообразовна квалификација да ја дополни документацијата во рок од 30 дена. Доколку, подносителот на барањето не ја достави целокупната документација во рок од 30 дена, барањето за признавање на странската високообразовна квалификација се одбива.

(6) За текот на седниците на комисиите од одделните подрачја и области се води записник кој содржи: место и време, име и презиме на присутни членови на комисиите, името и презимето на подносителот на барањето, предметот за кој се постапува, звањата/титулите кои ги предлагаат комисиите до министерот надлежен за работите на високото образование, евентуални забелешки по однос на барањето, како и други податоци поврзани со работата на комисиите. Записникот го потпишуваат претседателот и членовите на комисиите.

Решение за признавање на странска високообразовна квалификација

Член 199

(1) Министерството надлежно за работите на високото образование го донесува решението за признавање, односно за одбивање на признавање на странската високообразовна квалификација во рок 60 дена од денот на поднесувањето на барањето за признавање на странската високообразовна квалификација, на предлог од комисијата за признавање од соодветното подрачје.

(2) Министерството надлежно за работите на високото образование го донесува решението за признавање на странската високообразовна квалификација во рок од осум работни дена, доколку високообразовната квалификација е стекната на еден од првите 500 универзитети рангирани на последната објавена листа од следните институции: Институт за високо образование при Шангајскиот Џио Тонг универзитет, US News and Report и Times Higher Education Supplement - World University Ranking без предлог на комисијата од членот на 198 став 2 од овој закон.

(3) Решението за признавање, односно одбивање на признавањето на странска високообразовна квалификација е конечно и се издава во три примерока од кои едниот примерок му се врачува на барателот, а два примерока останууваат во министерството надлежно за работите на високото образование.

(4) Против решението за признавање, односно одбивање на признавање на странската високообразовна квалификација, може да се поднесе тужба до Управниот суд.

(5) Решението за признавање на странската високообразовна квалификација ќе биде поништено од министерството надлежно за работите на високото образование во посебна постапка, доколку се утврди невалидност на странската високообразовна исправа или доколку истата е издадена од странска високообразовна установа која не е акредитирана во соодветна постапка.

Дипломи или други исправи стекнати во поранешна Социјалистичка Федеративна Република Југославија и од универзитети формирани од меѓународни организации

Член 200

(1) На лицата кои до 31 декември 1996 година се здобиле со диплома или други исправи за високо образование, последипломски студии и докторат на науки стекнати на подрачјето на поранешна Социјалистичка Федеративна Република Југославија, им се признава висока стручна подготовка, стручен назив специјалист, академски степен магистер, односно научен степен доктор на науки и за истото не се спроведува постапка за признавање.

(2) На лицата кои се здобиле со диплома или друга исправа за завршени прв, втор или трет циклус на студии на универзитети формирани од меѓународни организации во кои Република Македонија е полноправен член им се признава висока стручна подготовка, стручен назив специјалист, академски степен магистер, односно научен степен доктор на науки и за истото не се спроведува постапка за признавање.

Глава четиринаесетта

ВОДЕЊЕ ЕВИДЕНЦИИ

Видови евиденции

Член 201

(1) Министерството надлежно за работите на високото образование, високообразовните установи, Националниот совет за високо образование, Агенцијата за квалитет, Одборот за акредитација, Одборот за евалуација, Интеруниверзитетската конференција и други субјекти надлежни за високото образование, согласно нивната надлежност, водат соодветни евиденции преку одржување бази на податоци.

(2) Министерството надлежно за работите од областа на високото образование обезбедува услови за формирање, обезбедување и одржување база на податоци.

(3) Се водат евиденции за:
- акредитирани високообразовни установи;
- единици во состав на универзитет;
- придружни членки на универзитет;
- кандидати за запишување на прв, втор и трет циклус за секој уписен рок;
- запишани студенти на прв, втор и трет циклус за секој уписен рок;
- завршени студенти на прв, втор и трет циклус;
- мобилност на студенти;
- лица избрани во звања кои се во работен однос;
- лица избрани во звања кои не се во работен однос;
- визитинг професори;
- стручњаци од практиката;
- професор емеритус;
- мобилност на наставници и соработници;
- научна и друга работа на наставниците и соработниците;
- научноистражувачки проекти;
- апликативни проекти;
- издавачка дејност;
- склучени меѓународни договори;
- други евиденции согласно податоците што ги создаваат надлежните субјекти.

(4) Субјектите надлежни за водење евиденции, содржина на евиденциите, начинот и постапката за собирање податоци и водење на базата на податоци ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на високото образование со Правилник за водење евиденции за високото образование.

Глава петнаесетта

НАДЗОР НАД РАБОТАТА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Надзор над законитоста во работењето

Член 202

(1) Кога министерот надлежен за работите на високото образование ќе утврди дека високообразовната установа работи спротивно на овој Закон, со записник ќе и укаже на високообразовната установа на незаконитоста во работењето и ќе определи рок од најмалку еден месец за отстранување на незаконитоста.

(2) Ако високообразовната установа, во определениот рок, не постапи според укажувањата од ставот (1) на овој член, министерот надлежен за работите на високото образование донесува решение за привремено запирање со работа на високообразовната установа и за тоа го известува основачот.

(3) Министерот надлежен за работите на високото образование пред да донесе решение за привремено запирање со работа на високообразовната установа ќе побара мислење од Одборот за акредитација.

(4) Против решението од ставот (2) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен. Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(5) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, може да се поднесе тужба до Управниот суд.

(6) По правосилноста на одлуката на Управниот суд, министерот надлежен за работите на високото образование донесува решение за бришење на високообразовната установа од регистарот на високообразовни установи.

(7) Ако министерството надлежно за работите од областа на високото образование утврди дека правилник, одлука, решение или друг акт на Агенцијата за

квалитет, на Одборот за акредитација и Одборот за евалуација е спротивен на одредбите на законот, министерот надлежен за работите од областа на високото образование донесува решение за поништување на актот на Агенцијата за квалитет, на Одборот за акредитација или Одборот за евалуација и поведува постапка за одговорност на директорот на Агенцијата за квалитет или на членовите на Одборите пред надлежните органи во земјата.

Незаконита одлука на високообразовна установа

Член 203

(1) Кога министерот надлежен за работите на високото образование ќе утврди дека високообразовната установа донела одлука која не е во согласност со овој закон, ќе и укаже на високообразовната установа за незаконитоста на одлуката и ќе определи рок за отстранување на незаконитоста, кој не може да биде пократок од еден месец.

(2) Ако во определениот рок високообразовната установа не ја отстрани незаконитоста, министерот надлежен за работите на високото образование со решение ќе ја укине или поништи незаконитата одлука.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член високообразовната установа има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член високообразовната установа има право да поднесе тужба пред Управниот суд.

Надзор над уставноста и законитоста на општите акти на високобразовните установи

Член 204

(1) Ако општиот акт на високообразовната установа не е во согласност со Уставот или со закон, министерот надлежен за работите на високото образование има право да го запре неговото извршување и е должен, во рок од осум дена од денот на донесувањето на решението за запирање, да поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на запрениот акт пред Уставниот суд на Република Македонија.

(2) Министерот надлежен за работите на високото образование може пред да поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста да ја извести високообразовната установа за запирањето на актот и да и укаже на високообразовната установа во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението за запирање, да ја отстрани незаконитоста.

(3) Ако високообразовната установа во овој рок не постапи според укажувањето, министерот надлежен за работите на високото образование, во наредниот рок од осум дена од денот на истекот на рокот од 30 дена, поведува постапка за оценување на уставноста и законитоста на запрениот акт.

Надзор над издавањето на дипломи

Член 205

Ако министерството надлежно за работите на високото образование во вршењето на правото на надзор над законитоста на работата утврди дека високообразовна установа издала диплома спротивно на одредбите од овој закон, донесува решение за поништување на дипломата што се објавува во средствата за јавно информирање и поднесува до јавниот обвинител пријава за кривично гонење на одговорното лице.

Инспекциски надзор

Член 206

(1) Инспекцискиот надзор согласно овој Закон го врши Државниот просветен инспекторат.

(2) Државниот просветен инспекторат е овластен:

1. да поништи упис на студент во прва година на студии преку бројот на студенти определен со решението за акредитација и конкурсот;

2. да поништи упис на студент кој е извршен спротивно на овој Закон;

3. да забрани вршење на високообразовна дејност на правно лице кое таа дејност ја врши спротивно на законот и се претставува како високообразовна установа;

4. да забрани вршење на високообразовна дејност на основач кој добил акредитација на проект за основање, а сè уште не добил решение за почеток со работа и не е запишан во регистарот на високообразовните установи и во Централниот регистар;

5. да забрани рекламирање или која било форма на јавно информирање за можноста правно лице кое нема акредитација, решение за почеток и не е запишан во регистарот на високообразовните установи и во Централниот регистар;

6. да забрани други дејствија на правни лица кои вршат работи кои се спротивни на овој Закон и

7. да презема други мерки за кои е овластен со овој Закон.

(3) Државниот просветен инспекторат може да врши надзор над законитоста на постапките за избор во наставни, наставно-научни и соработнички звања и над исполнетоста на условите за избор во звање и да покрене постапка пред надлежен суд најдоцна во рок од 5 години од денот кога е извршен изборот.

Глава шеснаесетта

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Глоба за прекршоци

Член 207

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- користи називи на високообразовни установи, без да е основано како високообразовна установа, согласно со овој Закон (член 15 став (4)),

- применува статут за кој не е добиена согласност од надлежниот орган од членот 16 став (3),

- не врши самоевалуација на универзитет, факултет, уметничка академија и висока стручна школа кои се во состав на универзитет и самостојна висока стручна школа на начин и според услови определени со овој закон и со статут на универзитетот, факултет, уметничка академија и висока стручна школа кои се во состав на универзитет и самостојна висока стручна школа (член (55)),

- не бидат објавени на веб страницата резултатите од самоевалуацијата согласно со членот 55 став (6) од овој закон,

- го попречи при работата, одбие да му ги даде или не му ги даде сите податоци потребни за рангирањето на правното лице кое го врши рангирањето (член 58 став (4)),

- не се именува вршител на должност декан согласно со членот 57 став (2) од овој закон.

- изврши статусни промени без согласност на основачот (член 75, став (3)),

- не формира центар за кариера согласно членот 86 од овој закон,

- не распише избори за факултетско студентско собрание согласно со членот 37, став 6 од овој закон,
- не распише избори за студентско собрание на висока стручна школа согласно со членот 38 став (8) од овој закон,
- наплати школарина на студиите, односно партиципација на студентите над износот утврден со овој закон (член 126),
- применува студиски програми без акредитација, согласно со овој закон (член 132 став 1),
- запише студент спротивно на членот 149 став (2) од овој закон,
- во текот на една учебна година наставник биде определен за ментор на повеќе од 12 кандидати за изработка на магистерски трудови (член 135, став (14)),
- еден наставник биде истовремено определен за ментор на повеќе од 3 кандидати за изработка на докторски трудови (член 136, став (15)),
- спроведува студиска програма со различна содржина од онаа која е акредитирана спротивно со членот 139 ставови (3), (4) и (6) од овој закон,
- не биде организирано изведување настава за студиски програми на англиски јазик од членот 144 став (7) од овој закон,
- високообразовната установа не постапи согласно со членот 146 став (9) од овој закон,
- не објави конкурс за запишување на студенти најмалку пет месеци пред започнувањето на наставата или ако истиот не ги содржи потребните компоненти согласно со овој Закон или запише во прва година на студии студенти кои не ги исполнуваат условите пропишани со овој Закон и со конкурсот (член 149),
- изврши упис на студенти повеќе од бројот утврден со одлуката за запишување студенти или повеќе од капацитетот за кој високообразовната установа е акредитирана (член 151),
- не издаде студентска легитимација и студентски индекс согласно со членот 155 став (7) од овој закон,
- не води евиденција на личните податоци на студентите (член 158),
- не води матична книга на запишани студенти и главна книга на дипломирани студенти или ако ги води спротивно на пропишаната форма и начинот на водењето и содржината (член 159),
- на лице избрано во наставно-научно и наставно звање му дозволи да врши предавање на повеќе од четири наставни предмети на прв циклус на студии на еден или на повеќе универзитети во текот на еден семестар од една учебна година (член 161 став (9)),
- на лице избрано во наставно-научно и наставно звање му дозволи да врши предавање на повеќе од четири наставни предмети на втор циклус на студии на еден или на повеќе универзитети во текот на еден семестар од една учебна година (член 161 став (10)),
- ангажира наставник да врши високообразовна, односно уметничка дејност од друга високообразовна установа без согласност на универзитетот и спротивно на нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност (член 179) и
- изврши избор на наставници и соработници спротивно на одредбите на овој Закон (од членот 166 до членот 177).

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.

(3) Правното лице кое ќе започне вршење на високообразовна дејност без добиено решение за акредитација и решение за почеток со работа, ќе се казни со парична казна во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност и ќе му се изрече мерка забрана за вршење на високообразовна дејност, а одговорното лице во правното лице ќе се казни со парична казна во износ од 1.000 евра во денарска противвредност (членови 69 и 145 ставови (2), (4) и (5)).

(4) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката, ако не одлучи по барањето во рок од 60 дена од денот на приемот на барањето (член 199 став (1) од овој закон).

(5) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на член на рецензиона комисија ако не постапи согласно со членот 173 став (8) од Законот за високо образование, односно при избор на кандидат во наставно-научно звање биде предложен кандидат кој не ги исполнува условите согласно одредбите од Законот за високо образование или не биде предложен кандидат кој ги исполнува условите за избор во звање.

(6) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на лицето избрано во наставно-научно или наставно звање за прекршок ако врши предавање на повеќе од четири наставни предмети од прв циклус на студии во текот на еден семестар од една учебна година на еден или на повеќе универзитети (член 161 став (9) од овој закон).

(7) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на лицето избрано во наставно-научно или наставно звање за прекршок ако врши предавање на повек?е од четири наставни предмети од втор циклус на студии во текот на ист семестар од една учебна година на еден или на повеќе универзитети (член 161 став (10) од овој закон).

(8) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на Директорот на Агенцијата за квалитет ако на веб страницата на агенцијата:
- не го објави извештајот од членот 48 став (4),
- не ги објави решенијата за акредитација на високообразовните установи од членот 49 став (9),
- не ги објави извештаите од надворешна евалуација од членот 51 став (7),
- не го објави извештајот на Одборот за евалуација од членот 53 став 2 или
- не го објави извештајот и решението за акредитација на студиска програма согласно со членот 145 став (6) од овој закон.

Прекршочна постапка

Член 208

(1) Прекршочната постапка за прекршоците предвидени во овој закон ја води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

(2) Пред поднесување на барање за поведување прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон, министерството надлежно за работите на високото образование води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

Глава седумнаесетта

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Продолжување со работа

Член 209

(1) Високообразовните установи основани и акредитирани според Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/2014, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16) продолжуваат да работат согласно издадената акредитација и решението за почеток со работа.

(2) Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово, основан согласно досегашните прописи за високото образование, продолжува со работа како приватно-јавна високообразовна установа.

(3) Овој закон соодветно се применува и за универзитет од областа на одбраната и безбедноста, доколку со друг закон поинаку не е определено.

(4) Акредитациите на студиските програми издадени пред стапување во сила на овој закон, важат за периодот за кој се издадени.

(5) Одборот за евалуација спроведува евалуација на сите високообразовни установи и студиски програми во рок од 18 месеци од неговото основање.

Формирање на Националниот совет за високо образование

Член 210

(1) Националниот совет за високо образование ќе се формира во рок од 1 година од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Националниот совет за високо образование ќе ги донесе актите предвидени со овој закон најдоцна во рок од шест месеци од денот на неговото формирање.

(3) Конститутивната седница на Националниот совет ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование во рок од 15 дена од изборот на членовите на Националниот совет од страна на Собранието на Република Македонија.

Формирање на Агенцијата за квалитет

Член 211

(1) Агенцијата за квалитет ќе се формира во рок од 1 година од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Актите предвидени со овој закон, Агенцијата за квалитет ќе ги донесе во рок од 3 месеци од денот на нејзиното формирање.

(3) До формирање на Агенцијата за квалитет согласно со овој закон, нејзините надлежности се вршат согласно Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14,116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16).

Формирање на Одборот за акредитација

Член 212

(1) Одборот за акредитација ќе се формира во рок од 1 година од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Актите предвидени со овој закон, Одборот за акредитација ќе ги донесе во рок од 3 месеци од денот на неговото формирање.

(3) До формирањето на Одборот за акредитација согласно со овој закон, Одборот за акредитација и евалуација во високото образование формиран според Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14,116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/2016 и 127/16), продолжува со работа, при што ќе ги применува одредбите за акредитација на високообразовни установи и студиски програми од овој закон.

(4) Конститутивната седница на Одборот за акредитација ја свикува министерот надлежен за работите на високото образованиево рок од 15 дена од денот на изборот односно именувањето на неговите членови согласно одредбите на овој закон.

Формирање на Одборот за евалуација

Член 213

(1) Одборот за евалуација ќе се формираа во рок од 1 година од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Актите предвидени со овој закон, Одборот за евалуација ќе ги донесе во рок од 3 месеци од денот на неговото формирање.

(3) До формирањето на Одборот за евалуација според одредбите на овој закон, работите на евалуација во високото образование ќе ги врши Одборот за акредитација и евалуација во високото образование, формиран според Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14,116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16), при што ќе ги применува одредбите за евалуација на високообразовни установи и студиски програми од овој закон.

(4) Конститутивната седница на Одборот за евалуација ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование во рок од 15 дена од денот на изборот односно именувањето на неговите членови согласно одредбите на овој Закон.

Усогласување на општите акти на високообразовните установи со овој закон

Член 214

(1) Постојните универзитети и единиците во нивниот состав и самостојните високообразовни установи запишани во Регистарот на високообразовните установи во Република Македонија во рок од 3 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе го усогласат своето работење, ќе ги донесат статутите и другите општи акти утврдени со овој закон.

(2) Статутите и другите општи акти на високообразовните установи донесени пред стапувањето во сила на овој закон, престануваат да важат по истекот на рокот за усогласување со одредбите на овој закон рокот определен со ставот (1) на овој член.

(3) До донесувањето на статутите и другите општи акти од ставот (1) на овој член, односно до истекот на рокот за нивно донесување, ќе се применуваат постојните општи акти.

Постапка за основање високообразовна установа

Член 215

Постапката за основање на високообразовна установа која започнала до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе заврши според одредбите на законот според кој истата е започната.

Постапка за акредитација на студиски програми и издавање решение за почеток со работа

Член 216

Постапката за акредитација на студиски програми и за издавање решение за почеток со работа, започната до донесување и стапување во сила на актите утврдени со овој Закон, ќе заврши според одредбите на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/2013, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16).

Услови според кои ќе продолжи избор во звање

Член 217

(1) Изборот во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање започнат пред влегувањето во сила на овој закон ќе заврши според одредбите на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16).

(2) До донесување на општите акти на високообразовните установи утврдени со овој Закон кои се однесуваат на условите, постапката и критериумите за избор во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање, изборот во овие звања ќе се вршат според одредбите на овој закон и на општите акти кои биле во сила на денот на стапување во сила на овој закон, при што одредбите на општите акти на високообразовните установи кои се во спротивност со одредбите на овој закон, нема да се применуваат.

Редовни професори и научни советници избрани на единици во состав на универзитет и професори на високи стручни школи

Член 218

(1) Редовните професори и научните советници избрани на единици во состав на универзитет кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се избрани во тоа звање по прв пат, засноваат работен однос на неопределено време и го задржуваат звањето редовен професор, односно научен советник доживотно.

(2) Професорите на високите школи кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се избрани во тоа звање по прв пат, засноваат работен однос на неопределено време и го задржуваат звањето професор доживотно.

Соработници

Член 219

Соработниците вработени во високообразовните установи до денот на влегувањето во сила на Законот за изменување и дополнување на законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 103/2008), доколку до 15 септември 2020 година не бидат избрани во наставно-научно, научно или наставно звање, им престанува работниот однос, а до тогаш на нив се применуваат одредбите на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008).

Асистенти докторанди

Член 220

Асистентите докторанди избрани пред влегување во сила на овој закон продолжуваат да работат како асистенти докторанди за времето за кое се избрани.

Ректор, проректор, декан, продекан, член на сенат, односно директор и заменик директор на висока стручна школа избран пред стапување во сила на овој закон

Член 221

(1) Ректор, проректор, декан, продекан, член на сенат, односно директор и заменик директор на висока стручна школа избрани пред влегувањето во сила на овој закон, продолжуваат да ги вршат своите функции до истекот на времето за кое се избрани.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член, кои се избрани на своите функции по прв пат согласно Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16), имаат право на уште еден мандат според овој закон.

(3) Ректор, проректор, декан, продекан, член на сенат, односно директор и заменик директор на висока стручна школа избрани на своите функции во два мандати пред влегувањето во сила на овој закон според прописите кои важеле пред стапување во сила на овој закон, немаат право на уште еден мандат според овој закон.

(4) Изборот на ректор, проректор, декан, продекан, член на сенат, односно директор и заменик директор на висока стручна школа, започнат пред влегување во сила на овој закон ќе заврши според одредбите на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/2015, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 и 127/16) и одредбите на општите акти на високообразовните установи според кои истиот започнал.

Избор и мандат на студентските собранија и претставниците на студентите

Член 222

(1) Во рок од 6 месеци од денот на стапување во сила на овој закон се спроведуваат избори за претставници во студентските собранија и претседатели на студентските собранија.

(2) Студентските собранија во рок од 30 дена од конституирањето избираат претставници во органите за кои тоа е предвидено со овој закон.

(3) Имотот и средствата на студентските организации формирани согласно Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/2016 и 127/16) преминуваат на соодветните студентски собранија.

(4) Во рок од 6 месеци од стапување во сила на овој закон се избираат студентски правобранител и заменик студентски правобранител.

(5) Мандатот на студентските органи кои се избрани во роковите од овој член може да трае пократко или подолго од една година, но не повеќе од 18 месеци, во зависност од терминот утврден во статутот на студентското собрание како период за одржување на редовни избори за студентските органи.

Признавање на високообразовни квалификации стекнати во странство

Член 223

Постапката за признавање на високото образование стекнато во странство која е започната пред донесувањето на овој закон, ќе заврши според одредбите на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/2014, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127/16).

Избор во наставно-научно звање редовен професор

Член 224

Одредбата од членот 166 став (3) точка 5. од овој закон, ќе се применува по истекот на три години од денот на стапување во сила на овој закон.

Акредитација на ментори на докторски студии

Член 225

Акредитациите на ментори на докторски студии добиени пред стапување во сила на овој закон, продолжуваат да важат и по неговото стапување во сила.

Престанување со важност

Член 226

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/2014, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127/2016), освен оние одредби коишто, согласно овој закон, се применуваат и по влегувањето во сила на овој закон, а до истекот на роковите предвидени со овој закон.

Продолжување со важност на подзаконските акти

Член 227

До донесување на подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се применуваат постојните подзаконски акти донесени според Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127/16), при што одредбите коишто се во спротивност со одредбите на овој закон, нема да се применуваат.

Влегување во сила на законот

Член 228

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR ARSIMIN E LARTË*

Kapitulli i parë

DISPOZITAT THEMELORE

Lënda e rregullimit

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen autonomia e universitetit dhe liria akademike, kushtet dhe procedura për themelim, ndryshimet e statusit dhe shuarja e institucioneve të arsimit të lartë, veprimtaria e tyre, sistemi për sigurim dhe vlerësim të cilësisë së arsimit të lartë, bazat për organizim, menaxhim, zhvillim dhe financim të veprimtarisë së arsimit të lartë, të drejtat dhe obligimet e studentëve, njohja e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë dhe mbikëqyrja e punës së institucioneve të arsimit të lartë.

Lista e nocioneve

Neni 2

(1) Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin si vijon:

1. "Autonomia e universitetit dhe e institucioneve tjera të arsimit të lartë" përfshin liri akademike, vendimmarrje të mëvetësishme dhe menaxhim dhe pacenueshmëri të hapësirës universitare;

2. "Akreditimi i projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë" është miratimi i aktvendimit nga Bordi për akreditim të arsimit të lartë me të cilin pranohet, përkatësisht jepet mendim për projektin në të cilin janë përfshirë dhe arsyetuar kushtet për themelimin e institucionit të arsimit të lartë;

3. "Akredimi i programit studimor" është miratim i aktvendimit nga Bordi për akreditim të arsimit të lartë me të cilin aprovohet realizimi i programit studimor të institucionit të arsimit të lartë në pajtim me ligjin;

4. "Arsimi i lartë" është arsim i cili realizohet përmes programeve studimore të universiteteve dhe shkollave të larta të mëvetësishme profesionale;

5. "Kualifikimi i arsimit të lartë" është rezultat formal nga procesi i vlerësimit dhe vërtetimit se janë arritur rezultate nga mësimi në pajtim me standardet e përcaktuara pas programit të përfunduar studimor të ciklit të parë, të dytë ose të tretë të arsimit të lartë, të fituar në institucionin e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë ose në vend tjetër, që është akreditуar dhe ka leje për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë;

6. "Dokumenti për program pjesërisht të mbaruar studimor" është certifikatë ose dokument tjetër për kredi të marra studimore, vite të mbaruara, semestra, provime, module, pjesë të programit studimor, përkatësisht për obligime të mbaruara për program studimor për fitim të arsimit të lartë, që e lëshon institucioni i arsimit të lartë sipas rregullave të shtetit përkatës;

7. "Diploma" është dokument publik i lëshuar nga institucioni i arsimit të lartë me të cilin dëshmohet arsimi i lartë i fituar i ciklit të parë, të dytë ose të tretë, nevojitet për vazhdimin e arsimit ose për fillimin e kryerjes së profesionit përkatës;

8. "Shtojcë e diplomës (Diploma Supplement)" është pjesë përbërëse e diplomës që përmban të dhëna për poseduesin e diplomës, informata që e caktojnë kualifikimin më afërsisht, nivelin e kualifikimit (emërtimin profesional, përkatësisht shkencor) sistemin dhe përmbajtjen e studimeve dhe rezultatet e arritura, si dhe të dhënat për mundësitë akademike dhe profesionale të cilat i jep kualifikimi për studime të mëtutjeshme dhe status profesional, informata plotësuese sipas natyrës së programit studimor dhe burimin e tyre, datën dhe nënshkrimin dhe informata për sistemin nacional të arsimit të lartë;

9. "Mësimi i përjetoshëm (Lifelong Learning)“ është formë e mësimit të vazhdueshëm gjatë gjithë jetës për përsosje, plotësim, thellim dhe modernizim të dijes;

10. "Evaluimi" është vlerësim i cilësisë së arsimit të lartë që përfshin procedura për vlerësim të cilësisë në institucionet për arsim të lartë, të kuadrit akademik dhe të programeve të tyre studimore sipas procedurave dhe standardeve të pranuara dhe udhërrëfyesit (drejtimeve) për sigurim të cilësisë të miratuara nga institucionet evropiane për sigurim të cilësisë në arsimin e lartë dhe organizatat dhe asociacionet tjera që kanë rol për t'i vendosur dhe zbatuar standardet dhe udhëzimet evropiane për sigurim të cilësisë së hapësirës evropiane për arsim të lartë;

11. "Njësia e universitetit" është fakultet, akademi e arteve dhe shkollë e lartë profesionale si institucion i arsimit të lartë në përbërje të universitetit, me të drejta dhe detyrime të përcaktuara me këtë ligj dhe statutin e universitetit. Njësi të universitetit janë edhe institutet

---

* Me këtë ligj bëhet harmonizimi me direktivat evropiane në sferën e njohjes së ndërsjellë të kualifikimeve profesionale, që e rregullojnë kohëzgjatjen minimale të studimeve të arsimit të lartë për profesione të sektorëve në Bashkimin Evropian si vijon: 1. DIREKTIVA 2005/36/EC TË PARLAMENTIT EVROPIAN DHE KËSHILLIT nga 7 shtatori 2005 për njohjen e kualifikimeve profesionale CELEX numër 32005L0036; 2. DIREKTIVA 2013/55/BE TË PARLAMENTIT EVROPIAN DHE TË KËSHILLIT nga 20 nëntori 2013 ndryshim i DIREKTIVËS 2005/36/EC TË PARLAMENTIT EVROPIAN DHE KËSHILLIT nga 7 shtatori 2005 për njohjen e kualifikimeve profesionale CELEX numër 32013L055.

shkencore me të drejta dhe obligime të përcaktuara me Ligjin për veprimtari shkencore-hulumtuese, këtë ligj dhe statutin e universitetit;

12. "Diplomë e përbashkët (Joint Degree)" është diploma e cila fitohet me mbarimin e programit studimor që bashkërisht e pranojnë dhe e realizojnë dy ose më shumë universitete në vend ose universiteti nga vendi dhe institucioni i akredituar i arsimit të lartë nga vendi i huaj, përkatësisht njësia e tij e akredituar dhe e regjistruar në Republikën e Maqedonisë, sipas kushteve të përcaktuara me këtë ligj;

13. „Sistemi kreditor" është sistem për akumulimin dhe transferin e kredive në bazë të transparencës së rezultateve nga mësimi dhe proceset e mësimit në arsimin e lartë;

14. "Sistem për transfer të kredive" është procedurë e përbashkët që vendoset sipas Sistemit evropian për transfer të kredive - SETK ose Sistemit evropian të bartjes dhe akumulimit të pikëve (anglisht": European Credit Transfer and Accumulation System) dhe paraqet sistem numerik për vlerësim cilësor të punës së studentëve që është investuar për marrje të njohurive, shkathtësive dhe kompetencave që janë paraparë me programin për studim, përkatësisht me lëndën konkrete në kuadër të atij programi, i përfshin pikët për zotërim të lëndës në tërësi, të gjitha lëndët në një semestër, vitin akademik dhe studimin e plotë dhe bartjen e tyre nga një institucion në institucion tjetër të arsimit të lartë;

15. "Kredi" është masa kuantitative për shprehje të vëllimit të mësimit në bazë të vëllimit të punës të cilën studenti mesatarisht e kryen, përkatësisht ngarkimi i studentit në të cilin llogariten ligjëratat, seminaret, ushtrimet, format tjera të punës së organizuar studimore dhe mësimi i mëvetësishëm me qëllim të arritjes së rezultateve të pritura nga procesi i mësimit. Kredia i ndahet studentit dhe regjistrohet në dosje të tij kur do ta përmbushë obligimin studimor;

16. "Klasifikimi ndërkombëtar i Fraskatit" është klasifikim i fushave shkencore-hulumtuese në dy nivele (niveli i parë dhe i dytë) i Organizatës për bashkëpunim dhe zhvillim ekonomik (OECD), të përfshirë në Doracakun e Fraskatit nga viti 2015;

17. "Korniza nacionale e kualifikimeve" është standard i detyrueshëm nacional me të cilin rregullohet marrja dhe shfrytëzimi i kualifikimeve në Republikën e Maqedonisë dhe instrumentit për vendosjen e sistemit të kualifikimeve të arritura në Republikën e Maqedonisë me të cilat jepen bazat për qartësi, qasje, kalueshmëri, arritje dhe cilësi të kualifikimeve, të rregulluar me Ligjin për kornizën nacionale të kualifikimeve.

18. "Mësimi joformal" janë aktivitete të organizuara dhe programe për mësim dhe aftësim, që nuk janë pjesë e programeve studimore për marrje të arsimit të lartë me qëllim të avancimit të njohurive, shkathtësive dhe kompetencave për nevoja shoqërore dhe profesionale dhe për të cilat nuk lëshohet diplomë;

19. "Participimi" është shuma e mjeteve monetare që e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, që paguhet nga studentët e regjistruar në institucionin publik të arsimit të lartë, arsimi i të cilëve financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë;

20. "Anëtari shoqërues i universitetit" është institucioni veprimtaria themelore e të cilit është funksionalisht e lidhur me veprimtarinë e arsimit të lartë;

21. "Veprimtari aplikative" është aplikimi i rezultateve shkencore, njohurisë profesionale dhe kryerja e punëve tjera të larta profesionale të mësimdhënësve, punëtorëve shkencorë dhe bashkëpunëtorëve nga sfera shkencore, artistike dhe profesionale për të cilin është akredituar institucioni i arsimit të lartë;

22. "Institucioni i arsimit të lartë privat-publik joprofitabil " është institucion i arsimit të lartë i themeluar nga fondacioni joprofitabil me mjete publike nga burime të huaja dhe vendore që realizon interes publik. Mjetet e fituara në këtë institucion shfrytëzohen vetëm dhe ekskluzivisht për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë. Ky institucion nuk krijon dhe nuk ndan profit.

23. „Rezultatet nga mësimi" janë deklarata për atë se çfarë di, çfarë kupton dhe për çfarë është i aftësuar të bëjë studenti, si rezultat i procesit të mësimit;

24. "Publikimi shkencor referent", në kuptim të këtij ligji është:

(a) revistë shkencore në të cilën punimet të cilat publikohen i nënshtrohen recensionit dhe e cila është indeksuar në së paku një bazë elektronike të revistave me punime e qasshme në internet, si Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank ose bazë tjetër të revistave të cilën do ta përcaktojë Këshilli Nacional për Arsim të Lartë ose

b) revistë shkencore në të cilën punime të cilat publikohen i nënshtrohen recensionit dhe e cila ka bord redaktues ndërkombëtar, në të cilin marrin pjesë anëtarë nga të paktën tre vende me ç'rast numri i anëtarëve të një vendi nuk mund të tejkalojë dy të tretat e numrit të përgjithshëm të anëtarëve ose

v) revistë shkencore në të cilën punimet të cilat publikohen i nënshtrohen recensionit dhe e cila publikohet në vend anëtar të Bashkimit Evropian dhe/ose OECD ose

g) libër ose pjesë e librit me recension i publikuar në vend anëtar të Bashkimit Evropian dhe / ose OECD ose

d) përmbledhje e punimeve shkencore të recensuara të prezantuara në tubime akademike ndërkombëtare ku anëtarët e komitetit programor ose shkencor janë nga të paktën tre vende ose

gj) përkthime të veprave kapitale në fusha të cilat i përcakton Këshilli nacional për arsim të lartë dhe veprimtari kërkimore-shkencore.

25. "Institucion i pavarur i arsimit të lartë" është universitet ose shkollë profesionale e lartë e l]pavarur;

26. "Program studimor" është përmbledhje e komponentëve mësimorë nga një ose më tepër sfera studimore, të bazuara mbi rezultatet e mësimit, të cilat pranohen për ndarjen e kualifikimit konkret, e cila i jep mundësi personit i cili e ka kryer të njëjtën të kryejë ndonjë veprimtari profesionale ose t'i vazhdojë studimet;

27. "Sfera studimore" është një nga sferat e përkufizuara në Klasifikimin Standard Ndërkombëtar të Arsimit të UNESKO (MSKOB, ISCED);

28. "Doracaku i Fraskatit" është Doracak me udhëzime për grumbullimin dhe publikimin e të dhënave për hulumtime dhe zhvillim eksperimental të Organizatës për Zhvillim dhe Bashkëpunim Ekonomik (OECD) të vitit 2015,

29. "Ciklet e arsimit të lartë" janë tre cikle të njëpasnjëshme të arsimit të lartë të identifikuara me procesin e Bolonjës (i pari - studimet universitare, i dyti - studimet pasuniversitare dhe cikli i tretë studimet e doktoraturës) në të cilat janë shpërndarë të gjitha kualifikimet e arsimit të lartë të cilat arrihen në hapësirën e vetme evropiane të arsimit të lartë dhe

30. "Taksa shkollore" është shuma e mjeteve monetare për mbulimin e shpenzimeve për studim të cilin studenti, arsimi i të cilit nuk financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, ka obligim t'ia paguajë institucionit të arsimit të lartë privat ose publik.

Parimet themelore të arsimit të lartë

Neni 3

(1) Veprimtaria e arsimit të lartë është me interes publik dhe ka rëndësi të veçantë për Republikën e Maqedonisë si pjesë e hapësirës ndërkombëtare dhe të hapësirës së vetme evropiane arsimore, shkencore dhe artistike.

(2) Veprimtaria e arsimit të lartë bazohet në parimet në vijim:

1. Autonomi dhe liri akademike;
2. Unitet në mësim dhe në punën shkencore-hulumtuese respektivisht punën artistike;
3. Transparenca ndaj publikut dhe qytetarëve;
4. Respektimi i vlerave humaniste dhe demokratike të traditës nacionale dhe evropiane dhe vlerave të trashëgimisë kulturore;
5. Respektimi i të drejtave dhe lirive të njeriut dhe garantimi i parimit të barazisë dhe mbrojtjes nga diskriminimi;
6. Avancimi i mobilitetit akademik të kuadrit mësimorë dhe studentëve;
7. Pjesëmarrje e studentëve në menaxhimin dhe vendimmarrjen, veçanërisht në lidhje me çështjet që janë të rëndësishme për kualitetin e mësimit dhe standardin e studentëve;
8. Synimi drejt dijes universale imperativ i të cilës është shkenca, liria dhe e vërteta;
9. Sigurimi i sistemit për mësim të përjetshëm dhe
10. Sigurimi i kualitetit dhe efikasitet të studimit.

Qëllimet e arsimit të lartë

Neni 4

(1) Qëllimet e arsimit të lartë janë:
1. ngritje e nivelit të përgjithshëm arsimor dhe shkencor-hulumtues, si dhe niveli i krijimit artistik në Republikën e Maqedonisë;
2. krijim, mbrojtje dhe transmetim i njohurive shkencore, profesionale dhe artistike dhe shkathtësive;
3. zhvillim i shkencës, nxitje e zhvillimit teknologjik dhe përparim i krijimtarisë artistike dhe zbatim i njohurive shkencore në zhvillimin e shoqërisë;
4. Sigurim i brezit të ri shkencor, profesional dhe artistik;
5. mundësimi që çdo individ në kushte të barabarta të fitojë arsim të lartë dhe të arsimohet gjatë gjithë jetës;
6. zhvillimi i personaliteteve të lira, kritike dhe kreative;
7. përforcimi i punësimit, kompetitivitetit dhe konkurrencës së të rinjve dhe të moshuarve;
8. zhvillimi i përgjegjësisë civile te bashkësia akademike.

(2) Qëllimet e arsimit të lartë realizohen përmes:
1. organizimit të studimeve sipas programeve të akredituara studimore;
2. realizimit të kërkimeve fundamentale, zhvillimore dhe aplikative dhe kryerjes së veprimtarisë aplikative dhe krijimtarisë artistike;
3. mbrojtjes së autonomisë së universitetit dhe lirisë akademike;
4. përmirësimit të vazhdueshëm të kualitetit dhe relevantës së mësimit dhe të mësuarit;
5. sigurimit të mbështetjes së mjaftueshme dhe të qëndrueshme financiare për zhvillim të sigurt dhe pa pengesa të procesit arsimor, shkencor-hulumtues dhe artistik;
6. procesit demokratik inkluziv i vendosjes i cili pamundëson përqendrimin e fuqisë;
7. respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe garantimit të parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit;
8. sigurimi i pjesëmarrjes së studentëve në menaxhim dhe vendimmarrje;
9. mundësimit dhe promovimit të mobilitetit të anëtarëve të bashkësisë akademike të institucioneve të huaja të arsimit të lartë dhe zhvillimi i bashkëpunimit ndërkombëtar me institucione të arsimit të lartë;
10. zhvillimi i bashkëpunimit shkencor ndërkombëtar;
11. afirmimi i konkurrencës në arsim dhe hulumtimet shkencore;
12. pjesëmarrjes në planifikim, përcaktimin e zhvillimit të sistemit të përgjithshëm arsimor;
13. rritja e kapitalit intelektual në Republikën e Maqedonisë;
14. promovimit të përgjegjësisë nacionale dhe globale dhe
15. realizimit të konceptit të mësimit të përjetshëm.

Bashkësia akademike

Neni 5

(1) Bashkësinë akademike e përbëjnë personat e përzgjedhur në tituj mësimorë-shkencorë, shkencorë, mësimorë, mësimorë-profesionalë dhe tituj bashkëpunëtorë dhe studentët.

(2) Profesorët e rregullt mbeten anëtarë të bashkësisë akademike edhe pas pensionimit të tyre.

Qasshmëria në arsimin e lartë

Neni 6

(1) Qytetarët e Republikës së Maqedonisë kanë në kushte të barabarta të drejtën e arsimit në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë.

(2) Shtetasit e huaj munden, duke zbatuar parimin e reciprocitetit, mund të arsimohen në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë nën kushte të barabarta si shtetasit e Republikës së Maqedonisë.

(3) Shtetasit e huaj, pa zbatuar parimin e reciprocitetit, mund të arsimohen në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë, në kushtet të cilat i përcakton më afër institucioni i arsimit të lartë.

(4) Qytetarët pa shtetësi kanë të drejtën e arsimit të lartë me kushte të barabarta si edhe shtetasit e Republikës së Maqedonisë.

Kapitulli i dytë

AUTONOMIA E UNIVERSITETIT DHE INSTITUCIONET TJERA TË ARSIMIT TË LARTË

Përmbajtja dhe mbrojtja e autonomisë

Neni 7

(1) Arsimi i lartë në Republikën e Maqedonisë bazohet në autonominë, në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara dhe me këtë ligj.

(2) Institucionet e arsimit të lartë e kryejnë veprimtarinë e tyre mbi parimin e autonomisë akademike.

(3) Autonomia e institucioneve të arsimit të lartë përfshin edhe përgjegjësinë e anëtarëve të bashkësisë akademike ndaj komunitetit shoqëror në të cilin veprojnë.

(4) Autonomia akademike garanton lirinë intelektuale të anëtarëve të bashkësisë akademike dhe natyrën krijuese të procesit kërkimor dhe edukativ, si vlera dhe aftësi të nivelit të lartë.

(5) Autonomia e institucioneve të arsimit të lartë përfshin lirinë akademike, autonominë e menaxhimit, moscenueshmërinë e hapësirës, autonominë financiare, autonominë kadrovike dhe paprekshmërinë e autonomisë.

(6) Autonomia e institucioneve të arsimit të lartë gëzon mbrojtje gjyqësore dhe institucioni i arsimit të lartë ka të drejtë të ngrejë procedurë në gjykatën kompetente në rast të shkeljes së saj.

Liria akademike

Neni 8

(1) Liria akademike u takon të gjithë anëtarëve të bashkësisë akademike dhe përfshin:
1. lirinë e shprehjes, ruajtjen dhe nxitjen e mendimit kritik dhe vetëdijes te anëtarët e bashkësisë akademike;

2. liri në punën shkencore hulumtuese, në krijimin artistik, në zbatimin dhe ndërmjetësimin e njohurive;
3. rregullim i mëvetësishëm i organizimit të brendshëm dhe punimi me statut, i miratuar në përputhje me ligjin;
4. liria e realizimit të mësimit, zbatimi i hetimeve shkencore, veprimtaria artistike, respektivisht krijimtaria dhe veprimtaria aplikative, duke përfshirë lirinë e shpalljes dhe paraqitjen publike të rezultateve shkencore dhe arritjeve artistike;
5. liria e studimit, përcaktimi i rregullave të studimit, format dhe llojet e veprimtarive mësimore-arsimore dhe të kontrollit të njohurive të studentëve;
6. liria për të zgjedhur programet e studimit, në përcaktimin e përmbajtjes dhe të raportit të lëndëve mësimore të detyrueshme dhe zgjedhore, përmbajtjen e lëndëve mësimore dhe përgatitjen dhe përzgjedhjen e librave shkollorë dhe veglave tjera ndihmëse mësimore;
7. liria për të zgjedhur metodën e interpretimit të përmbajtjeve mësimore;
8. përcaktimi i kushteve dhe kritereve për studimet e ciklit të parë, të dytë dhe të tretë, si dhe llojet e tjera të arsimit;
9. përgatitja, miratimi dhe realizimi i programeve shkencore-mësimore dhe projekteve artistike dhe punës aplikative;
10. dhënia e titujve profesionalë, akademikë dhe shkencorë në pajtim me ligjin, si dhe dhënia e titujve akademikë të nderit;
11. përcaktimi i kushteve të veçanta dhe procedura për përzgjedhje në tituj shkencorë mësimorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë dhe
12. përzgjedhje në tituj shkencorë mësimorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë.

Autonomia e menaxhimit

Neni 9

Autonomia në menaxhimin me institucionet e arsimit të lartë shprehet në:
1. planifikimin, realizimin dhe zhvillimin e veprimtarisë së arsimit të lartë;
2. vendosja dhe rregullimi i organizimit të brendshëm;
3. miratimi i statutit dhe akteve tjera të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë;
4. zgjedhja, emërimi dhe revokimi i organeve në pajtim me ligjin, statutin dhe aktet tjera të përgjithshme;
5. menaxhimi dhe shfrytëzimi i pronës në pajtim me dedikimin për të cilin është marrë;
6. vendosja për format e bashkëpunimit me organizatat tjera;
7. bashkimi në organizata dhe forume adekuate në vend dhe jashtë vendit;
8. realizimi i bashkëpunimit ndërkombëtar, lidhja e marrëveshjeve dhe pjesëmarrja në organizatat dhe asociacionet ndërkombëtare dhe
9. vendosja për çështje tjera të përcaktuara me ligj, statut dhe akte tjera të përgjithshme.

Autonomia financiare

Neni 10

(1) Institucionet publike të arsimit të lartë disponojnë në mënyrë të pavarur me fondet e marra nga participimi i studentëve dhe / ose taksa shkollore e studentëve, si dhe me të ardhurat tjera personale.

(2) Disponimi me mjetet nga paragrafi (1) i këtij neni rregullohet me akt të përgjithshëm të institucionit publik të arsimit të lartë dhe / ose të njësisë së institucionit të arsimit të lartë.

(3) Institucionet private të arsimit të lartë disponojnë në mënyrë të pavarur me të ardhurat personale në mënyrën e përcaktuar me statutin e institucioneve të arsimit të lartë.

(4) Institucionet e arsimit të lartë mund të krijojnë fonde dhe të krijojnë forma të tjera të organizimit të të ardhurave personale, nga donacionet dhe burimet e tjera me qëllim të kryerjes së veprimtarisë shkencore-hulumtuese, artistike, botuese dhe aplikative.

(5) Institucionet e arsimit të lartë vendosin në mënyrë të pavarur për akumulimin e mjeteve financiare.

Autonomia kadrovike

Neni 11

(1) Institucionet e arsimit të lartë janë autonome në vendosjen e nevojës për punësim ose angazhimin e personave në tituj shkencorë mësimorë, mësimorë-profesionalë, shkencorë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë, në përzgjedhjen e personave dhe përcaktimin e kushteve për punësim dhe angazhim në përputhje me ligjin.

Pacenueshmëria e hapësirës akademike

Neni 12

(1) Hapësira e institucioneve të arsimit të lartë është e pacenueshme.

(2) Policia dhe organet tjera të sigurisë shtetërore nuk munden pa pëlqimin e rektorit, dekanit respektivisht drejtorit ose të personit të autorizuar prej tyre, të hyjnë në këtë hapësirë, përveç për pengim të kryerjes së veprës penale që i paraprinë drejtpërdrejt ose të veprës penale, për mbajtjen e kryerësit të saj, si dhe në rast të fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive të tjera.

(3) Veprimet e organeve të ndjekjes që ndërmerren me vendim gjyqësor mund të zbatohen vetëm në prani të personit të autorizuar të institucionit të arsimit të lartë.

Pacenueshmëria e autonomisë

Neni 13

(1) Autonomia e institucionit të arsimit të lartë nuk mund të prishet me:
- pjesëmarrje të pathirrur në institucionin e arsimit të lartë dhe
- kryerjes së veprimtarisë së arsimit të lartë dhe veprimtarisë tjetër që i rrezikojnë të drejtat e anëtarëve të bashkësisë akademike.

(2) Në institucionet e arsimit të lartë ndalohet organizimi partiak dhe veprimi, si dhe shfaqja e shenjave partiake.

(3) Në institucionet e arsimit të lartë ndalohet organizimi dhe veprimi fetar, si dhe shfaqja e shenjave fetare, përveç në institucionet e arsimit të lartë të bashkësive fetare të themeluara me ligj.

(4) Autonomia nuk guxon të interpretohet në mënyrë që përfshin shkelje të të drejtave të njeriut.

Zgjidhja e qetë e kontesteve

Neni 14

(1) Kontestet midis anëtarëve të bashkësisë akademike, si dhe kontestet ndërmjet institucioneve të arsimit të lartë dhe njësive të tyre zgjidhen me marrëveshje, në organe të përbashkëta dhe në mënyrë tjetër të mirëkuptimit.

(2) Gjatë zgjidhjes së kontesteve nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund të pengohet zhvillimi i rregullt i veprimtarisë së përcaktuar me statut.

(3) Nëse kontesti nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund të zgjidhet në ndonjërën nga mënyrat e parashikuara në paragrafin (1) të këtij neni, kontesti zgjidhet në mënyrë gjyqësore.

Kapitulli i tretë

INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË DHE VEPRIMTARIA E TYRE

Llojet e institucioneve të arsimit të lartë

Neni 15

(1) Veprimtarinë e arsimit të lartë e kryejnë institucionet e arsimit të lartë si në vijim:

1. universiteti;

2. fakulteti, akademia e arteve dhe shkolla e lartë profesionale që janë pjesë e universitetit (në tekstin e mëtejmë:

njësitë e universitetit) dhe

3. shkolla e pavarur e lartë profesionale.

(2) Universiteti dhe shkolla e pavarur e lartë profesionale janë institucione të pavarura të arsimit të lartë.

(3) Institucionet e arsimit të lartë mund të jenë publike, institucione private publike jofitimprurëse dhe institucione private jofitimprurëse.

(4) Me emërtimin universitet, fakultet, akademi e artit, shkollë e lartë profesionale ose shkollë e pavarur e lartë profesionale mund të punojnë vetëm institucionet e arsimit të lartë që janë themeluar në pajtim me këtë ligj.

(5) Universiteti dhe Shkolla e e lartë e pavarur profesionale kanë cilësinë e personit juridik.

(6) Njësitë e universitetit kanë të drejta dhe detyrime të përcaktuara me këtë ligj, me aktin e themelimit të universitetit dhe me statutin e universitetit.

(7) Njësitë e universitetit mund të kenë cilësinë e personit juridik nëse përcaktohet me statutin e universitetit në të cilën përbërje janë themeluar sipas statutit të tyre.

(8) Njësitë universitare që nuk kanë cilësinë e personit juridik duhet të veprojnë në qarkullim juridik nën emërtimin e universitetit në përbërje të të cilit dhe nën emërtimin e vet, sipas autorizimeve të përcaktuara në statutin e universitetit.

(9) Njësitë e universitetit që kanë cilësinë e personit juridik paraqiten në qarkullimin juridik me emërtimin e universitetit në përbërjen e të cilit janë dhe nën emërtimin e vet, në emër të tyre dhe për llogari të tyre me të drejta dhe detyrime të përcaktuara me ligj, statutin e universitetit dhe me statutin e tyre.

(10) Njësitë e universitetit, të cilat kanë cilësinë e personit juridik, nuk mund ta realizojnë këtë në kundërshtim me këtë ligj dhe me interesat e universitetit në përbërjen e të cilit janë themeluar.

(11) Njësitë e universiteteve publike që kanë cilësinë e personit juridik kanë llogari nëpërmjet të cilës disponojnë me mjete buxhetore, si dhe një ose më shumë llogari të veçanta përmes të cilave ata disponojnë lirshëm me mjetet e fituara nga burime të tjera.Me statut apo akt tjetër të përgjithshëm të universitetit publik nuk mund t'u kufizohet liria njësive për të disponuar me mjetet e llogarive të veçanta.

(12) Njësitë e universiteteve publike që nuk kanë cilësinë e personit juridik mund të kenë llogari nëpërmjet të cilës disponojnë me mjetet buxhetore, si dhe një ose më shumë llogari të veçanta përmes të cilave disponojnë lirshëm me mjetet e fituara nga burime të tjera.

(13) Njësitë e universiteteve që kanë një ose më shumë llogari të veçanta marrin pjesë në financimin e veprimtarive me interes të përbashkët të universitetit, në përputhje me statutin e universitetit.Njësitë organizative në përbërje të universitetit mund të kenë të drejta të caktuara në qarkullimin juridik edhe në aspektin e menaxhimit dhe udhëheqjes, në vëllim dhe kushte të përcaktuara nga themeluesi.

Për obligimet e njësive organizative përgjigjet në mënyrë të pakufizuar universiteti që i ka themeluar.

(14) Në përbërje të universitetit mund të ketë edhe anëtarë shoqërues. Kushtet e pranimit dhe të drejtat dhe obligimet e anëtarëve shoqërues rregullohen me ligj dhe / ose me statutin e universitetit.

(15) Në përbërje të universitetit mund të ketë edhe institucione shkencore, si njësi ose si anëtarë shoqërues të universitetit.

Statuti i institucionit të arsimit të lartë

Neni 16

(1) Akti themelor i institucionit të arsimit të lartë është statuti.

(2) Me statutin rregullon më afërsisht organizimi i brendshëm, mënyra e kryerjes së veprimtarisë së arsimit të lartë, autorizimet dhe mënyra e punës dhe vendimmarrja si dhe çështje të tjera me rëndësi për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë.

(3) Për statutin e universitetit publik dhe shkollave të larta të pavarura profesionale pëlqim jep Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, ndërsa për institucionin privat të arsimit të lartë themeluesi, me pëlqim paraprak të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Vula, shenjat dhe karakteristika tjera të institucionit të arsimit të lartë

Neni 17

(1) Universiteti, respektivisht shkolla e pavarur e lartë profesionale ka vulë.

(2) Vula përmban emërtimin dhe selinë e universitetit, respektivisht të institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

(3) Vula e njësisë universitare, përveç emërtimit të vet, detyrimisht e përmban edhe emrin e universitetit në përbërje të të cilit është.

(4) Në vulën e çdo institucioni të arsimit të lartë përfshihet emri i Republikës së Maqedonisë dhe emërtimi i institucionit të arsimit të lartë.

(5) Në mes të vulës së institucioneve të arsimit të lartë është edhe stema e Republikës së Maqedonisë.

(6) Forma dhe përmbajtja e vulës, si dhe pamja e shenjave dhe karakteristikave të tjera dhe mënyra e shfrytëzimit të tyre, përcaktohet me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Universiteti

Neni 18

Universiteti është një institucion i pavarur i arsimit të lartë i cili siguron unitet në punën dhe zhvillimin e arsimit të lartë, shkencës, artit dhe profesionizmit dhe drejtpërdrejtë dhe përmes njësive të veta nga fusha të ndryshme të studimit, përcjell njohuri për shumë fusha shkencore, përkatësisht artistike dhe disiplina.

Veprimtaria e universitetit

Neni 19

(1) Veprimtaria kryesore e Universitetit është të arsimojë studentë dhe ta zhvillojë shkencën dhe artin.

(2) Universiteti i integron funksionet e njësive të veta (integrimi funksional) dhe me organet e veta e siguron veprimin e tyre të harmonizuar përmes:

1. realizimit të zhvillimit të vetëm strategjik,

2. miratimit të standardeve, normativave dhe rregullave për organizimin dhe kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë, shkencore-hulumtuese dhe artistike,

3. realizimit të Sistemit evropian për trasnfer të kredive (SETK),

4. realizimit të veprimtarisë aplikative dhe të lartë profesionale,

5. veprimit të harmonizuar në sektorin financiar, në investime dhe në planet zhvillimore,
6. profilimit të kërkimeve shkencore dhe krijimtarisë artistike dhe mbështetjen e tyre financiare,
7. përcaktimit të kushteve të posaçme për zgjedhje dhe për avancim në tituj shkencorë mësimorë, mësimorë profesionalë, mësimorë bashkëpunëtorë,
8. bashkëpunimit me universitetet në vend dhe jashtë vendit,
9. udhëheqjes së politikëse për mobilitet të studentëve, të mësimdhënësve, të bashkëpunëtorëve dhe të kuadrit administrativ,
10. krijimit të rregullave për shfrytëzim racional të resurseve njerëzore dhe materiale,
11. organizimit të studentëve dhe zhvillimit të aktiviteteve të tyre jashtë mësimore,
12. krijimit të sistemit për sigurim dhe kontroll të kualitetit,
13. vendosjes së standardeve në mësim,
14. vendosjes së sistemit informativ,
(15) vendosjes së sistemit të bibliotekës,
16. realizimit të veprimtarisë botuese,
17. botimit të diplomave,
18. organizimit të takimeve shkencore dhe artistike,
19. transferimit të mjeteve te njësitë e universitet dhe te organizatat universitare për aktivitete kulturore dhe sportive,
20. lëshimit të formularëve dhe dokumenteve tjera për nevojat e studentëve,
21. organizimit të shërbimit profesional respektivisht administrativ teknik,
22. mbajtjes dhe ruajtjes së dokumentacionit universitar,
23. kujdesit për mbrojtjen dhe avancimin e standardit të studentëve dhe të punësuarve,
24. krijimit të programit për këmbimin e shërbimeve dhe produkteve shkencore dhe profesionale me personat fizikë dhe juridikë vendas dhe të huaj,
25. sigurimit të pronës së universitetit dhe njësive të tij,
26. veprimtarisë aplikative dhe
27. kryerjes së veprimtarive dhe punëve tjera të përcaktuara me ligj dhe me statutin e universitetit.

(3) Veprimtaritë e integruara, obligimet dhe kompetencat e universitetit përcaktohen me Statutin e Universitetit.

Fakulteti, akademia e arteve dhe shkolla e lartë profesionale

Neni 20

(1) Fakulteti është institucion i arsimit të lartë që kryen veprimtari të arsimin e lartë, veprimtari shkencore hulumtuese dhe veprimtari aplikative të lartë profesionale në fushën studimore dhe shkencore hulumtuese, sipas programit studimor të një ose më shumë sferave mësimore-shkencore të përafërta ose të lidhura ndërmjet veti, respektivisht artistike ose sfera profesionale, të ciklit të parë, të dytë dhe të tretë të studimeve.

(2) Akademia e Arteve si fakultet është institucion i arsimit të lartë që kryen veprimtari të arsimit të lartë dhe artistike dhe punë shkencore hulumtuese në një ose më shumë fusha të përafërta, përkatësisht të lidhura ndërmjet veti arsimore dhe artistike dhe kujdeset për zhvillimin e tyre.

Nëse akademia e arteve e mban emërtimin "fakultet", zbatohen dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me fakultetin.

(3) Shkolla e lartë e pavarur profesionale është institucion i arsimit të lartë që kryen veprimtari të arsimit të lartë ose artistike si studime profesionale deridiplomike, studime profesionale specialistike dhe veprimtari aplikative në fushën e një ose më shumë profesioneve të përafërta, përkatësisht të lidhura mes veti (sfera profesionale).

(4) Shkolla e lartë profesionale si njësi e universitetit është institucion i arsimit të lartë që kryen veprimtari të arsimit të lartë ose artistike si studime deridiplomike profesionale, studime specialistike profesionale dhe veprimtari aplikative nga fusha e një ose më shumë profesioneve të përafërta, përkatësisht të lidhura mes veti (sfera profesionale).

(5) Shkolla e lartë profesionale mundet, në kushtet e përcaktuara me ligj, të kryejë punë shkencore-hulumtuese, përkatësisht artistike, nëse kjo përcaktohet në statutin e universitetit si njësi universitare, respektivisht me aktin e saj themelues, nëse është e themeluar si shkollë e lartë e pavarur profesionale.

Veprimtaria e njësive të universitit

Neni 21

(1) Njësia e universitetit në suaza të veprimtarisë së vet:
1. e planifikon realizimin dhe zhvillimin e veprimtarive për të cilat është themeluar në suaza të mjeteve buxhetore, aktiviteteve të vetëfinancimit, donacioneve dhe të ngjashme,
2. kryen veprimtari të arsimit të lartë, shkencore-hulumtuese, aplikative, respektivisht artistike në një ose më shumë disiplina shkencore dhe profesionale të përafërta, përkatësisht të lidhura mes veti dhe sfera artistike,
3. realizon bashkëpunim ndërkombëtar me institucione të arsimit të lartë dhe institucione shkencore të përafërta në përputhje me statutin e universitetit dhe të njësisë,
4. organizon takime shkencore dhe artistike, simpoziume, seminare, këshillime dhe lloje të tjera të takimeve,
5. në kuadër të sistemit unik informativ-të bibliotekës të përcaktuar nga universiteti, e organizon punën e bibliotekës dhe organizon veprimtari informative-të bibliotekës dhe veprimtari të dokumentacionit,
6. lëshon certifikata dhe dokumente të tjera për studimet e përfunduara dhe llojet e tjera të arsimit, sipas kushteve të përcaktuara në statutin e universitetit,
7. propozon dhe ndërmerr masa për avancimin dhe mbrojtjen e standardit të studentëve dhe të punësuarve,
8. realizon studime të ndryshme për përsosje, thellim ose zgjerim të njohurive dhe arsim të vazhdueshëm,
9. këmben shërbime shkencore, artistike dhe profesionale dhe prodhime me persona fizikë dhe juridikë vendas dhe të huaj,
10. realizon veprimtari botuese dhe
11. kryen punë tjera të përcaktuara me këtë ligj dhe statut të universitetit.

(2) Fakulteti mund të kryejë edhe veprimtari të arsimit të lartë për studime profesionale, të cilat në pajtim me këtë ligj i kryhen shkolla e lartë profesionale, në pajtim me statutin e universitetit.

(3) Njësitë e universitetit kanë ueb faqe në të cilën detyrimisht publikohen:
1. Statuti i njësisë (me të gjitha ndryshimet dhe plotësimet) dhe aktet tjera me të cilat rregullohen marrëdhëniet e brendshme,
2. Aktvendimi për akreditimin e secilit program studimi veçmas dhe aktvendimi për të filluar punën për çdo program studimi veçmas,
3. Akti për sistematizim,
4. Rregullore për punën e këshillit shkencor mësimor, respektivisht këshillit shkencor,
5. Rregullore për punë dhe kompensime të njësisë,
6. Raport dhe vendim për zgjedhjen e fundit në titull për çdo mësimdhënës dhe bashkëpunëtor të publikuar në Buletin,
7. Orari i detyrave të punës për vitin rrjedhës shkollor, më së voni 10 ditë para fillimit të vitit shkollor,

8. Llogari përfundimtare, më së voni në afat prej 10 ditësh nga dita e miratimit,
9. Raport vjetor, më së voni në afat prej 10 ditësh nga dita e miratimit,
10. Tema të pranuara për përpunimin e punimeve të magjistraturës, më së voni në afat prej 10 ditësh nga dita e pranimit,
11. Temat e pranuara për përpunimin e punimeve të doktoraturës, më së voni në afat prej 10 ditësh nga dita e pranimit,
12. Aktet të cilat i miraton njësia në pajtim me ligjet tjera dhe
13. Kodeksi etik.

(4) Shkolla e lartë e pavarur profesionale dhe instituti shkencor që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë publikojnë në ueb faqen e vet aktet, dokumentet dhe njoftimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

Veprimtaria e shkollës së lartë të pavarur profesionale

Neni 22

(1) Shkolla e lartë e pavarur profesionale mund të kryejë aktivitete të arsimit të lartë si studime profesionale në ciklin e parë të arsimit dhe studime specialistike profesionale të ciklit të dytë të arsimit në pajtim me këtë ligj.

(2) Për shkollën e lartë të pavarur profesionale nga paragrafi (1) i këtij neni zbatohen në mënyrë adekuate dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me universitetin, respektivisht me njësitë e tij.

Instituti shkencor si kryerës i veprimtarisë së arsimit të lartë

Neni 23

(1) Instituti shkencor si institucion i pavarur ose në përbërje të universitetit, mund të kryejë aktivitete të arsimit të lartë për studimet e shkallës së dytë dhe të tretë vetëm në suaza të sferës shkencore për të cilën është themeluar pas pesë viteve të themelimit, nëse evaluimi i punës shkencore-hulumtuese ka përfunduar me sukses, nëse është akredituar për kryerje të këtij lloji të studimeve dhe ka aktvendim për fillimin e punës.

(2) Instituti shkencor në përbërje të universitetit si njësi e tij mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në ciklin e dytë dhe të tretë dhe në bashkëpunim me njësinë që realizon programe studimore të të njëjtës fushë apo të fushës së përafërt shkencore.

(3) Instituti shkencor në përbërje të universitetit mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në cikël të tretë studimesh nëse i plotëson kushtet nga paragrafi 1 i këtij neni dhe nëse është në përbërje të universitetit i cili radhitet në mesin e shtatë universiteteve të para të ranguara në Republikën e Maqedonisë.

(4) Instituti shkencor si institucion i pavarur mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë për studime të ciklit të tretë, nëse i plotëson kushtet nga paragrafit 1 të këtij neni vetëm në bashkëpunim me njësinë universitare i cili është i renditur në mesin e shtatë universiteteve të para të ranguara në Republikën e Maqedonisë.

Institucioni i arsimit të lartë i bashkësisë fetare

Neni 24

(1) Fakultetet ose akademitë e themeluara nga bashkësitë fetare mund t'i kenë të drejtat dhe detyrimet e institucionit të arsimit të lartë të përcaktuara me këtë ligj, nëse i plotësojnë kushtet e këtij ligji për themelimin e institucionit të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: institucioni i arsimit të lartë i bashkësisë fetare).

(2) Institucioni i arsimit të lartë i bashkësisë fetare mund të jetë në përbërje të universitetit si njësi të universitetit ose si anëtar shoqërues.

(3) Pozita e institucionit të arsimit të lartë të bashkësisë fetare si anëtar shoqërues në përbërjen e universitetit përcaktohet dhe rregullohet me marrëveshje të lidhur në formë me shkrim ndërmjet universitetit dhe themeluesit të institucionit të arsimit të lartë të bashkësisë fetare.

(4) Aderimi i institucionit të arsimit të lartë të bashkësisë fetare si njësi e universitetit kryhet sipas procedurës së përcaktuar në këtë ligj dhe statutin e universitetit.

(5) Kushtet për aderim të institucionit të arsimit të lartë të bashkësisë fetare në universitet, si dhe të drejtat dhe detyrimet e tyre, rregullohen me statutin e universitetit.

Institucioni i huaj i arsimit të lartë

Neni 25

(1) Institucion i huaj i arsimit të lartë, të cilit i është njohur e drejta për të kryer veprimtari të arsimit të lartë, përkatësisht është i akreditуar për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë në vendin në të cilin e ka selinë, në bazë të lejes nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me mendim paraprak nga Bordi për akreditim të arsimit të lartë, mund në një nga gjuhët botërore të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Institucioni i huaj i arsimit të lartë mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në pajtim me kushtet e përcaktuara me këtë ligj dhe marrëveshje ndërshtetërore të lidhur midis Republikës së Maqedonisë dhe vendit në të cilin i njihet e drejta për të kryer veprimtari të arsimit të lartë.

Për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë nga institucioni i huaj i arsimit të lartë, themeluesi duhet të dorëzojë garanci bankare të parevokueshme në thirrje të parë në shumë prej 25% të taksës shkollore për numrin e studentëve për të cilët kërkohet leje pune (ose akreditim) me të cilën do të garantojë se do t'i kompensojë mjetet që studentët ia kanë paguar institucionit të arsimit të lartë që ka pushuar me punë dhe shpenzimet tjera që do t'i kenë studentët për transferimin e studimeve në institucion arsimor të lartë njëjtë ose të përafërt në vend.

(3) Institucioni i huaj i arsimit të lartë që ka marrë leje për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë në përputhje me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni dhe akreditim për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë në vendin ku e ka selinë regjistrohet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë si institucion dhe në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë në pajtim me nenin 71 të këtij ligji.

Kapitulli i katërt

STUDENTËT DHE ORGANIZATAT E STUDENTËVE

Seksioni 1

Të drejtat dhe obligimet e studentëve

Statusi i studentëve

Neni 26

(1) Statusi i studentit, dhe me këtë edhe i anëtarit të bashkësisë akademike fitohet me regjistrim në ciklin e parë, të dytë dhe të tretë të studimeve në universitet, ose në shkollën e lartë të pavarur profesionale.

(2) Statusi student dëshmohet me legjitimacionin e studentit ose me indeks.

Të drejtat dhe obligimet e studentëve

Neni 27

(1) Studenti ka të drejtë për:

1. studime kualitative dhe proces arsimor siç është paraparë me programet studimore,

2. shprehje të lirë të mendimit dhe qëndrimeve gjatë mësimit dhe aktiviteteve tjera të institucionit të arsimit të lartë,

3. të drejtën e sqarimit për kualitetin (vlerësimin) e mësimit dhe mësimdhënësve,

4. studim të rregullt dhe status të studentit të rregullt dhe të drejtë për studime me korrespondencë dhe status të studentit me korrenspondencë,

5. të përparojë rregullisht, të arsimohet dhe t'i përfundojë studimet në kushte që kanë vlejtur gjatë regjistrimit,

6. regjistrimin dhe arsimin me kushte të barabarta të përcaktuara me ligj, statut dhe program studimor,

7. pjesëmarrje në menaxhimin e institucionit të arsimit të lartë në pajtim me këtë ligj dhe statutin e institucionit të arsimit të lartë,

8. mbrojtjen e të drejtave dhe detyrave të tyre para organeve të institucionit të arsimit të lartë dhe

9. mbrojtjen e personalitetit të studentit nga abuzimi dhe të dinjitetit të tij.

(2) Studenti ka të drejtë që:

1. të studiojë në të njëjtën kohë në më tepër programe studimore të specialiteteve të ndryshme dhe të mësojë kurse shtesë,

2. t'i vazhdojë studimet në institucion tjetër të arsimit të lartë nëse institucioni i arsimit të lartë në të cilin ai është i regjistruar e ndërpret punën,

3. t'i shfrytëzojë bibliotekën dhe bazat e të dhënave, hapësirën, pajisjen (veglat ndihmëse mësimore), softuerin dhe infrastrukturën tjetër shkencore dhe profesionale të universitetit dhe njësive të tij, përkatësisht institucionit të pavarur të arsimit të lartë,

4. të marrë pjesë në veprimtarinë hulumtuese-shkencore, artistike dhe profesionale ku i garantohen të drejtat e autorit, të zbulimeve dhe të drejtat e përafërta dhe çmimet,

5. të zgjedh dhe të zgjidhet si përfaqësues i studentëve në organet e institucioneve të arsimit të lartë,

6. t'i shfrytëzojë shërbimet e standardit të studentëve (akomodim, ushqim, mbrojtje shëndetësore etj.), transporti urban dhe ndërurban sipas kushteve të përcaktuara me ligj nga kryerësit e veprimtarive përkatëse,

7. t'i shfrytëzojë objektet universitare për veprimtari sportive dhe kulturore,

8. kalon nga një institucion në institucion tjetër të arsimit të lartë, respektivisht nga një palë studime në tjerat dhe me këtë rast t'i shfrytëzojë volitshmëritë e sistemit të kredive,

9. të marrë pjesë në punën e organizatave studentore,

10. të marrë pjesë në format e organizimit të organizatave studentore të përcaktuara me statutin e universitetit,

11. t'i vazhdojë studimet që i ka ndërprerë me kushte të përcaktuara me statut të institucionit të arsimit të lartë,

12. të shfrytëzojë pushim jo më pak se 60 ditë në suaza të një viti kalendarik,

13. të marrë bursa shtetërore ose bursa të tjera ose të shfrytëzojë kredi financiare për mbajtje gjatë shkollimit,

14. të realizojë bashkëpunim me studentët në vend dhe jashtë vendit dhe

15. të realizojë të drejta tjera në pajtim me ligjin dhe me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(3) Studenti e ka për obligim që:

1. t'i plotësojë detyrat e përcaktuara në programet studimore,

2. t'i respektojë dispozitat e këtij ligji, statutin e institucionit të arsimit lartë dhe aktet tjera juridike të rregullimit të brendshëm,

3. t'u përmbahet aktvendimeve dhe vendimeve të organeve të institucionit të pavarur të arsimit të lartë dhe njësisë së tij

4. t'i respektojë të drejtat e autorit dhe të autorëve të librave shkollorë, monografive dhe veglat ndihmëse mësimore dhe

5. të veprojë në përputhje me kodeksin etik të studentit të cilin e përgatit dhe e miraton institucioni i arsimit të lartë në përputhje me prezantimin studentor.

(4) Studentët e të gjitha shkallëve të arsimit të lartë që janë pa prindër, të verbër, të shurdhër, invalidë grupit të parë dhe i dytë, nënat me fëmijë deri në moshën gjashtë vjeçe dhe të hospitalizuarit, kanë të drejtë për volitshmëri të veçanta të përcaktuara me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(5) Të drejtat e paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni dhe obligimet nga paragrafi (3) të këtij neni, studenti i institucionit të arsimit të lartë i realizon në vëllim dhe sipas kushteve të përcaktuara me ligj dhe statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë mund të marrë vendim për volitshmëri të posaçme për studentët, siç janë kartela studentore për lirime, transport urban falas dhe të tjera, me ç'rast mjetet sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Rregullat e studimit

Neni 28

Me akt të përgjithshëm të universitetit ose të shkollës së lartë të pavarur profesionale, e më afërsisht me akt të përgjithshëm të njësisë universitare, rregullohen procedurat dhe rregullat për studim, e veçanërisht për:

1. kalendarin e studentëve,

2. procedurat e regjistrimit,

3. regjimin e provimeve,

4. avancimin, në mënyrë inkluzive me kushtet për avancim më të shpejtë,

5. përfundimin e arsimit,

6. kalimet ndërmjet programeve studimore,

7. përsëritjen e semestrit, riregjistrimin e lëndëve, respektivisht avancimin me kusht,

8. vazhdimin e studimeve pas ndërprerjes,

9. studim paralel, interdisiplinar dhe individual,

10. pranimin e provimeve dhe obligimeve tjera studimore të dhëna në institucione të ndryshme të arsimit të lartë,

11. llojin e dokumenteve të cilat i jepen studentit në bazë të evidencës së përcaktuar me këtë ligj,

12. procedurën për mbrojtjen e të drejtave të studentëve,

13. organet kompetente për mbajtjen e procedurave dhe vendimmarrjes,

14. përgjegjësia disiplinore dhe të drejtat dhe detyrimet e studentëve në procedurën disiplinore dhe

15. rregulla tjera lidhur me të drejtat dhe obligimet e studentëve.

Ndërprerja e statusit të studentit

Neni 29

(1) Studentit i pushon statusi i studentit në institucionin e arsimit të lartë sipas kushteve dhe procedurës së përcaktuar me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(2) Statusi nga paragrafi (1) i këtij neni pushon, nëse studenti:

- diplomon,

- nuk i përfundon studimet në afat të përcaktuar me ligj, statut apo rregullat për studim në institucion të arsimit të lartë,

- çregjistrohet,
- përjashtohet dhe
- në raste të tjera të përcaktuara me rregullat për studim në universitet dhe në njësi universitare, përkatësisht me statutin e shkollës së pavarur të lartë profesionale.

(2) Statusi nga paragrafi (1) i këtij neni mund të përtërihet sipas procedurës së përcaktuar me statutin e institucionit të arsimit të lartë, përveç nëse statusi nuk ka pushuar me përjashtim të përhershëm.

Shpenzimet për përtëritjen e statusit i bart studenti dhe të njëjtat përcaktohen me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

Masat disiplinore

Neni 30

(1) Për shkeljen e detyrimeve dhe për mosplotësimin e obligimeve studentit mund t'i shqiptohet masë disiplinore vërejtje, vërejtje publike dhe përjashtim.

(2) Masa disiplinore përjashtim zbatohet për vitin shkollor në të cilin është shqiptuar.

(3) Masat disiplinore i shqipton komisioni për masa disiplinore të njësisë së universitetit, respektivisht të shkollës së pavarur profesionale.

(4) Në përbërjen e komisionit disiplinor një anëtar delegojnë studentët e institucionit të arsimit të lartë ku studenti është i regjistruar.

(5) Me statutin e universitetit respektivisht statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur përcaktohet përbërja e komisionit disiplinor, mënyra dhe procedura për përcaktimin e përgjegjësisë disiplinore, masat dhe kushtet në të cilat shqiptohet masa disiplinore dhe e drejta për mbrojtje të studentit.

(6) Procedura e përgjegjësisë disiplinore zbatohet mbi parimin e drejtësisë dhe dëgjimit nga ana e komisionit për masa disiplinore.

Avokati i studentëve

Neni 31

(1) Me qëllim të mbrojtjes së të drejtave të studentëve në secilin universitet zgjidhet avokati i studentëve, nga radhët e studentëve të rregullt në universitet.

(2) Avokati i studentëve zgjidhet nga Senati i Universitetit me shumicë votash të anëtarëve të Senatit të Universitetit, me propozim të Kuvendit të Studentëve të Universitetit në konkurs të shpallur më parë.

(3) Në çdo njësi të Universitetit, zgjidhet zëvendësavokat i studentëve, të cilin e zgjedh Kuvendi i studentëve të fakultetit me konkurs të shpallur më parë nga radhët e studentëve të rregullt.

(4) Mandati i avokatit të studentëve dhe i zëvendësve të avokatit të studentëve është 2 vjet, pa mundësi për rizgjedhje.

(5) Procedurë për shkarkimin e avokatit të studentit mund të ngrejë Kuvendi i Studentëve të Universitetit, ndërsa vendim për shkarkim miraton Senati i Universitetit, me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i anëtarëve.

(6) Procedurë për shkarkimin e zëvendësit të avokatit të studentëve mund të ngrejnë anëtarët e kuvendit të studentëve të fakultetit, avokati i studentëve ose 1/10 e numrit të përgjithshëm të studentëve të regjistruar në momentin në fakultetin në të cilin është zgjedhur zëvendësi i avokatit të studentëve.

Për shkarkimin e zëvendësit të avokatit të studentëve vendos Kuvendi i studentëve të fakultetit.

Kompetencat e avokatit të studentëve

Neni 32

(1) Avokati i studentëve vepron për parashtresë nga ana e studentit ose me vetëiniciativë nëse ka konstatuar se e drejta e studentit është cenuar nga organet e Universitetit ose nga anëtar tjetër i bashkësisë akademike të Universitetit.

Organet e institucionit të arsimit të lartë janë të detyruara të veprojnë sipas sugjerimeve të avokatit të studentëve.

(2) Zëvendësavokati i studentëve vepron për parashtresë nga ana e studentit dhe me vetëiniciativë nëse konstaton se e drejta e studentit është cenuar nga ana e organeve të fakultetit ose nga anëtar tjetër i bashkësisë akademike të fakultetit. Organet e fakultetit janë të detyruar të veprojnë sipas sugjerimeve të zëvendësavokatit të studentëve.

(3) Për punën e tij, avokati i studentëve parashtron raport vjetor në Senatin e Universitetit.

(4) Për punën e tij zëvendësavokati i studentëve parashtron raport vjetor tek avokati i studentëve dhe në Këshillin Mësimor-Shkencor të njësisë.

(5) Kompetenca, kushtet për zgjedhjn, procedura për zgjedhje dhe shkarkim dhe puna e avokatit të studentëve dhe e zëvendësitavokatit të studentëve përcaktohen me aktet e universitetit, njësive të tij dhe kuvendit të studentëve.

Seksioni 2

ORGANIZIMI I STUDENTËVE DHE PJESËMARRJA E STUDENTËVE NË MENAXHIM

Organizimi studentëve

Neni 33

(1) Kuvendet e studentëve janë trupa të institucioneve të arsimit të lartë, në të cilat të anëtarësuar janë përfaqësues të studentëve.

(2) Institucionet e arsimit të lartë janë të detyruara që kuvendeve të studentëve, avokatit të studentëve dhe zëvendësavokatit të studentëve t'u sigurojnë hapësira për punë dhe t'u ofrojnë ndihmë teknike administrative.

(3) Institucionet e arsimit të lartë janë të obliguar, sipas mundësive të tyre, t'i mbështesin kuvendet e studentëve që janë të organizuar në suaza të tyre.

Financimi i kuvendeve të studentëve

Neni 34

(1) Puna e kuvendit të studentëve financohet nga mjetet e institucionit të arsimit të lartë, si dhe nga: legatet, dhuratat, testamentet, kontributet dhe burime tjera.

(2) Kuvendet e studentëve disponojnë me mjetet në mënyrën e përcaktuar me statutin e tyre.

(3) Institucionet e arsimit të lartë janë të obliguara t;u mundësojnë kuvendeve të studentëve disponim autonom me mjetet për punën e tyre në pajtim me këtë ligj dhe me aktet e përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë.

(4) nstitucionet e arsimit të lartë kryejnë mbikëqyrje mbi shpenzimin me dedikim të mjeteve të cilat ua shpërndajnë kuvendeve të studentëve, në mënyrë të përcaktuar me statusin e tyre.

Kuvendi universitar i studentëve

Neni 35

(1) Kuvendi universitar i studentëve është trup i universitetit në të cilin të anëtarësuar janë përfaqësuesit e studentëve.

(2) Kuvendi studentor universitar i mbron interesat e studentëve, merr pjesë përmes pjesëtarëve të vet në vendimmarrje në organet dhe trupat e universitetit dhe i prezanton studentët në suaza të arsimit të lartë si anëtarë të bashkësisë akademike.

Kompetenca e Kuvendit studentor universitar

Neni 36

(1) Kuvendi studentor universitar ka kompetencë të:

- zgjedh përfaqësues studentor në Senatin dhe organet dhe trupat tjerë të universitetit,

- miraton plan dhe program për punën e vet,
- propozon avokat studentor,
- kujdeset për cilësinë e jetës së studentit dhe cilësinë e procesit të studimit, standardin studentor, realizimin e të drejtave dhe interesave studentore dhe për përsosje kulturore, sociale dhe intelektuale të studentëve,
- organeve drejtuese, u propozon plan për financim të aktiviteteve studentore,
- stimulon aktivitete studentore jashtë procesit të mësimdhënies,
- miraton akte të përgjithshme të kuvendit studentor në pajtim me ligjin dhe statutin e universitetit,
- kryen aktivitete tjera të interesit të studentëve.

(2) Kuvendi universitar studentor përbëhet prej përfaqësuesve të studentëve të emëruar nga radhët e përfaqësuesve të zgjedhur në kuvendin studentor të fakultetit.

(3) Kuvendet studentore të fakulteteve dhe kuvendet e studentëve në shkollat e larta profesionale emërojnë nga dy përfaqësues në kuvendin studentor universitar në universitetin në përbërje të të cilit janë.

(4) Kryetari i kuvendit universitar studentor zgjidhet nga radhët e përfaqësuesve të emëruar në kuvendin studentor universitar.

(5) Mandati i anëtarëve dhe kryetarit të kuvendit studentor universitar zgjat një vit, me të drejtë për rizgjedhje.

(6) Numri i anëtarëve të kuvendit studentor universitar, si dhe organet e kuvendit studentor universitar dhe mënyra e zgjedhjes së tyre rregullohen me statutin e universitetit.

(7) Kuvendi studentor universitar ka statut. Statuti i kuvendit studentor universitar miratohet me pëlqim paraprak të senatit të universitetit.

(8) Puna e kuvendit studentor universitar financohet me mjete të universitetit në suazat e të cilit vepron kuvendi studentor universitar.

Kuvendi studentor i fakultetit

Neni 37

(1) Kuvendi studentor i fakultetit është trup i fakultetit ku bëjnë pjesë përfaqësues të studentëve.

(2) Përfaqësuesit në kuvendin studentor të fakultetit caktohen në zgjedhje të drejtpërdrejta, të drejta dhe demokratike me votim të fshehur.

(3) Të drejtë që të zgjedhin dhe të zgjidhen si anëtarë të kuvendit studentor të fakultetit kanë të gjithë studentët e fakultetit, të cilët janë të regjistruar në studime në vitin akademik në të cilin zgjedhet kuvendi studentor i fakultetit.

(4) Mandati i anëtarëve dhe kryetarit të kuvendit studentor universitar zgjat një vit, me të drejtën për rizgjedhje.

(5) Zgjedhja e anëtarëve dhe e kryetarit të kuvendit studentor të fakultetit mbahet çdo vit në termin të caktuar me statutin e kuvendit studentor universitar.

(6) Zgjedhjet për anëtarë të kuvendit studentor të fakultetit i shpall dekani në afat prej 30 ditëve para mbajtjes së tyre. Në vendimin për shpalljen e zgjedhjeve, Dekani emëron komision zgjedhor të formuar prej studentëve dhe mësimdhënësve, përkatësisht bashkëpunëtorëve, që i zbaton zgjedhjet për anëtarë të kuvendit studentor të fakultetit. Shumica e anëtarëve të komisionit zgjedhor përbëhet prej studentëve.

(7) Nëse dekani i fakultetit nuk i shpall zgjedhjet për kuvendin studentor të fakultetit në afatin e caktuar në paragrafin (6) të këtij neni, zgjedhjet i shpall rektori i universitetit në afat prej tre ditëve nga skadimi i afatit nga paragrafi (6) i këtij neni.

(8) Procedura për zgjedhje dhe numri i anëtarëve të kuvendit studentor të fakultetit, si dhe organet e kuvendit studentor të fakultetit dhe mënyra e zgjedhjes së tyre rregullohen me statutin e fakultetit në pajtim me statutin e universitetit.

(9) Kuvendi studentor i fakultetit ka statut, të cilin kuvendi studentor e miraton me pëlqim paraprak nga këshilli shkencor-mësimor të fakultetit.

(10) Për shkak të realizimit të të drejtave dhe mbrojtjen e interesave të studentëve, kuvendi studentor i fakultetit i zgjedh dhe shkarkon përfaqësuesit e studentëve në organet e fakultetit, në pajtim me ligj, me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit.

(11) Puna e kuvendit studentor të fakultetit financohet me mjete të fakultetit në suazat e të cilit vepron kuvendi studentor i fakultetit.

(12) Me kuvendin studentor të fakultetit kryeson kryetar i cili zgjedhet në zgjedhje të drejtpërdrejta dhe të fshehta. Kryetari i kuvendit studentor të fakultetit i zbaton vendimet e kuvendit studentor të fakultetit, i përfaqëson studentët dhe kuvendin studentor të fakultetit dhe është përgjegjës për punën e tij.

Kuvendi studentor i shkollës së lartë profesionale

Neni 38

(1) Kuvendi studentor i shkollës së lartë profesionale është trup i shkollës së lartë profesionale në të cilën bëjnë pjesë përfaqësues të studentëve.

(2) Procedura për zgjedhje dhe numri i anëtarëve të kuvendit studentor të shkollës së lartë si dhe organet e kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale dhe mënyra e zgjedhjes së tyre rregullohen me statutin e shkollës së lartë profesionale, në pajtim me statutin e universitetit.

(3) Kuvendi studentor i shkollës së lartë ka statut, të cilin kuvendi studentor e miraton me pëlqim paraprak nga këshilli i mësimdhënësve të shkollës së lartë profesionale.

(4) Të drejtë për zgjedhje dhe të jenë të zgjedhur për anëtarë të kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale kanë të gjithë studentët, të cilët janë të regjistruar në studime në vitin shkollor në të cilin zgjedhet kuvendi studentor i shkollës së lartë profesionale.

(5) Mandati i kryetarit dhe anëtarëve të kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale zgjat një vit, me të drejtë për rizgjedhje.

(6) Puna e kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale financohet me mjete të shkollës së arsimit të lartë në suazat e të cilës vepron kuvendi studentor.

(7) Zgjedhja e anëtarëve të kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale mbahet çdo vit në termin të caktuar me statutin e kuvendit studentor, me votim të fshehur dhe të drejtpërdrejtë.

(8) Zgjedhjet për anëtarët e kuvendit studentor të shkollës së lartë profesionale i shpall drejtori në afat prej 30 ditëve para mbajtjes së tyre. Në vendimin për shpalljen e zgjedhjeve, drejtori emëron komision zgjedhor të formuar prej studentëve dhe mësimdhënësve, përkatësisht bashkëpunëtorëve që i zbaton zgjedhjet për anëtarë të kuvendit studentor. Shumicën e anëtarëve të komisionit zgjedhor e përbëjnë studentët.

(9) Nëse drejtori i shkollës së lartë profesionale nuk i shpall zgjedhjet për kuvendin studentor në afatin e caktuar në paragrafin (8) të këtij neni, zgjedhjet i shpall rektori i universitetit në afat prej tri ditëve nga skadimi i afatit nga paragrafi (8) i këtij neni.

(10) Nëse drejtori i shkollës së pavarur të lartë profesionale nuk i shpall zgjedhjet për kuvendin studentor në afatin e caktuar në paragrafin (8) të këtij neni, zgjedhjet i shpall rektori i universitetit në afat prej 3 ditëve nga skadimi i afatit nga paragrafi (9) i këtij neni.

(11) Për shkak të realizimit të të drejtave dhe mbrojtjen e interesave të studentëve, kuvendi studentor i zgjedh dhe shkarkon përfaqësuesit e studentëve në organet e shkollës së lartë profesionale, në pajtim me ligj, me statutin e universitetit dhe statutin e shkollës së lartë profesionale.

Pjesëmarrje e studentëve në administrim

Neni 39

(1) Studentët marrin pjesë në administrimin me institucionet e arsimit të lartë nëpërmjet përfaqësuesve të cilët i zgjedhin në:

- kuvendin studentor universitar, kuvendin studentor të fakultetit dhe kuvendin studentor të shkollës së lartë profesionale.

- në organet e institucioneve të arsimit të lartë në pajtim me ligj,

- nëpërmjet formave të vetorganizimit ose

- në mënyrë tjetër sipas kushteve të caktuara me ligj dhe statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(2) Kuvendi studentor i universitetit, kuvendi studentor i fakultetit dhe kuvendi studentor i shkollës së lartë profesionale u mundësojnë studentëve realizimin e interesave të përbashkëta si partnerë në procesin e arsimit të lartë.

(3) Pjesëmarrja e studentëve në organet e universitetit dhe të njësive të universitetit, përkatësisht në shkollën e pavarur të lartë profesionale, çështjet për të cilat vendosin në mënyrë të barabartë, numrin, mënyrën e zgjedhjes dhe çështjet tjera me rëndësi për realizimin e të drejtave të tyre më afërsisht rregullohen me statutin e universitetit dhe statutin e njësive të universitetit, përkatësisht me statutin e shkollës së pavarur të lartë profesionale, ndërkaq në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Kapitulli i pestë

SIGURIMI, VLERËSIMI, ZHVILLIMI DHE AVANCIMI I CILËSISË SË ARSIMIT TË LARTË

Seksioni 1

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Sistemi i sigurimit, vlerësimi, zhvillimi dhe avancimi i cilësisë së arsimit të lartë

Neni 40

(1) Sistemi i sigurimit, vlerësimit, zhvillimit dhe avancimit të cilësisë së arsimit të lartë përfshin:

miratim, vërtetim dhe njohje të institucionit të arsimit të lartë dhe programeve studimore, për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë në pajtim me këtë Ligj, që realizohet nëpërmjet sistemit të akreditimit (në tekstin e mëtejmë: akreditim);- vlerësim i cilësisë së kryerjes së veprimtarisë të arsimit të lartë, të menaxhimit, financimit, aktiviteteve akademike dhe tjera dhe prioritetet e saj, që realizohet nëpërmjet sistemit të evaluimit (në tekstin e mëtejmë: evaluim) dhe aktivitete dhe mekanizma tjerë nëpërmjet të cilëve zhvillohet dhe mirëmbahet cilësia e arsimit të lartë të caktuara me ligj dhe aktet e Këshillit nacional për arsim të lartë dhe veprimtari shkencoro-hulumtuese.

(2) Sistemi i sigurimit, vlerësimit, zhvillimit dhe avancimit të arsimit të lartë realizohet nëpërmjet Këshillit nacional për arsim të lartë dhe veprimtarisë shkencore-hulumtuese dhe Agjencisë për cilësi në arsim të lartë.

(3) Gjatë zgjedhjes së anëtarëve të Këshillit nacional për arsim të lartë, Bordit për akreditim të arsimit të lartë dhe Bordit për evaluim të arsimit të lartë, aplikohet parimi i përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të qytetarëve të cilët u përkasin bashkësive me respektimin e kritereve të profesionalitetit dhe kompetencës në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Seksioni 2

KËSHILLI NACIONAL PËR ARSIM TË LARTË DHE VEPRIMTARI SHKENCORE-HULUMTUESE

Këshilli Nacional për arsim të lartë dhe veprimtari shkencoro-hulumtuese

Neni 41

(1) Këshilli nacional për arsim të lartë dhe veprimtari shkencore-hulumtuese (në tekstin e mëtejmë: Këshilli naconal) formohet për shkak të sigurimit, vlerësimit, zhvillimit dhe avancimit të cilësisë në arsimin e lartë dhe veprimtarinë shkencore-hulumtuese në Republikën e Maqedonisë.

(2) Këshilli nacional është organ i pavarur me zyrë në Shkup.

(3) Këshilli nacional ka:

-vulë me mbishkrimin: Republika e Maqedonisë – Këshilli Nacional për arsim të lartë dhe veprimtari shkencoro-hulumtuese – Shkup. Në qendrën e vulës gjendet stema e Republikës së Maqedonisë, - xhiro llogari e veçantë, ndërkaq mjetet për punë sigurohen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

Përbërja e Këshillit nacional

Neni 42

(1) Këshilli nacional përbëhet prej 15 anëtarëve të cilët i zgjedh Kuvendi i Republikës së Maqedonisë edhe atë:

- gjashtë anëtarë nga radhët e profesorëve në marrëdhënie pune në universitetet në Republikën e Maqedonisë, të cilët zgjedhen me propozim të Konferencës Interuniversitare me votim të fshehur, me ç'rast secili prej tyre është prej fushave të ndryshme shkencore-hulumtuese të nivelit të parë sipas Klasifikimit ndërkombëtar të Fraskatit (shkenca matematiko-natyrore; shkenca tekniko-teknologjike; shkenca mjekësore dhe shëndetësi; shkenca bujqësore dhe veterinare; shkenca shoqërore dhe shkenca humaniste),

- gjashtë anëtarë nga radhët e profesorëve në marrëdhënie pune në universitetet në Republikën e Maqedonisë, të cilët zgjedhen me propozim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, me ç'rast secili prej tyre është prej fushave të ndryshme shkencore-hulumtuese të nivelit të parë sipas Klasifikimit ndërkombëtar të Fraskatit (shkenca matematiko-natyrore; shkenca tekniko-teknologjike; shkenca mjekësore dhe shëndetësi; shkenca bujqësore dhe veterinari; shkenca shoqërore dhe shkenca humaniste),

- një anëtar me propozim të Akademisë Maqedonase të Shkencave dhe Arteve nga radhët e anëtarëve të Akademisë Maqedonase për shkencat dhe artet;

- një anëtar nga radhët e komunitetit afarist dhe

– një anëtar nga radhët e studentëve me propozim të Konferencës Interuniversitare.

(2) Për anëtarë të Këshillit nacional nuk mund të jenë persona të zgjedhur për rektor, prorektor ose kryetar të senatit të universitetit, dekan ose prodekan në fakultet, përkatësisht drejtor i shkollës së lartë profesionale, drejtor i institutit shkencor, përkatësisht drejtor i shkollës së lartë profesionale, drejtor i institutit shkencor që ushtron veprimtari të arsimit të lartë, anëtar i Bordit për akreditim ose anëtar i Bordit për evaluim.

(3) Mandati i anëtarëve të Këshillit nacional është 4 vite pa të drejtë për zgjedhje të sërishme.

4) Me përjashtim nga paragrafi (3) i këtij neni, anëtari i cili zgjedhet nga radhët e studentëve, zgjedhet periudhë prej dy viteve pa të drejtë të zgjedhjes së sërishme.

(5) Anëtarët e Këshillit nacional nga paragrafi (1) i këtij neni të cilët janë nga radhët e profesorëve, të propozuar nga Konferenca Interuniversitare dhe nga

Qeveria e Republikës së Maqedonisë duhet të kenë publikuar së paku dhjetë punime shkencore në publikim shkencor referues, përveç profesorëve për artet profesionale artistike.

(6) Mandati i anëtarit të Këshillit nacional ndërpritet me fuqi të ligjit në rastet vijuese:

- vdekje e anëtarit të Këshillit nacional ose paaftësi permanente për kryerjen e funksionit të tij;
- dorëheqje e anëtarit të Këshillit nacional;
- nëse anëtarit të Këshillit nacional i ndërpritet statusi profesor; përkatësisht anëtar i Akademisë Maqedonase të Shkencave dhe Arteve, përkatësisht studentit;
- nëse anëtari i Këshillit nacional merr detyrë ose funksion që nuk përputhet me funksionin anëtar i Këshillit nacional, në pajtim me ligjin.

(7) Në rastet nga paragrafi (6) i këtij neni, Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë e konstaton paraqitjen e ndërprerjes së funksionit të anëtarit të Këshillit nacional në seancën e parë të radhës.

(8) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë e shkarkon anëtarin e Këshillit nacional, me Propozim të Këshillit nacional, nëse i njëjti më gjatë se gjashtë muaj nuk i kryen obligimet e caktuara me ligj dhe me dispozitat tjera.

Kompetenca e Këshillit nacional

Neni 43

(1) Këshilli nacional është i pavarur në punën e vet dhe vendos në suaza të kompetencës që ka në bazë të parimit të profesionalitetit dhe kompetencës.

(2) Këshilli nacional:

1. përcjell zhvillimin e arsimit të lartë dhe harmonizimit me standardet evropiane dhe ndërkombëtare për çka një herë në vit parashtron raport në Kuvendit dhe në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë me propozim masa, zgjidhje dhe rekomandime për përmirësimin e veprimtarisë së arsimit të lartë;

2. përpilon dhe me pëlqim të ministrit kompetent për punët në arsim të lartë propozon për miratim Programin nacional për arsim të lartë në Kuvendin e Republikën e Maqedonisë;

3. miraton Rregullore për normativat dhe standardet për themelim të institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë në pajtim me këtë ligj;

4. miraton Rregullore për përmbajtjen e programeve studentore në pajtim me këtë ligj;

5. propozon Urdhëresë për masa dhe kritere për stimulim të arsimit të lartë, të cilën e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

6. propozon Urdhëresë për masa dhe kritere për stimulim të studentëve të talentuar dhe për dhënie të bursave për studentët të cilët arrijnë rezultate mbi mesataret në studimet, të cilën e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

7. me propozim të Bordit për akreditim të institucioneve të arsimit të lartë, miraton Rregullore për metodologjinë, standardet dhe procedurën për akreditim të institucioneve të arsimit të lartë dhe për akreditim të programeve studentore;

8. me propozim të Bordit për evaluim të arsimit të lartë miraton Rregullore për standardet dhe procedurën për evaluim të jashtëm vetevaluim;

9. propozon komision amë për themelim të institucionit të pavarur për arsim të lartë;

10. propozon urdhëresë me të cilën rregullohet e drejta e personave me invaliditet dhe persona tjerë të jenë të liruar nga participimi për studim, të cilën e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

11. miraton Rregullore me të cilën përcaktohen titujt profesionalë dhe shkencorë, në pajtim me ligjin;

12. miraton Rregullore për përmbajtjen dhe formën e raportit për punën e rektorit;

13. miraton program katërvjeçar dhe program vjetor për punë;

14. miraton Rregullore për punë;

15. propozon në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë shkarkim të anëtarit të Këshillit nacional i cili më shumë se gjashtë muaj nuk i kryen kompetencat e tij të caktuara me ligj dhe me dispozitat tjera;

16. themelon baza elektronike të revistave, krahas bazave të përmendura në nenin 2, paragrafi 1 pika 24 e këtij ligji dhe fushat në të cilat përkthimi i veprave kryesore do të konsiderohen si publikime shkencore referente në pajtim me nenin 2 paragrafi (1) pika 24 e këtij ligji;

17. përcakton listë të ngjarjeve relevante vendase dhe ndërkombëtare në të cilat performanset artistike merren parasysh gjatë akreditimit të mentorëve në pajtim me nenin 136 paragrafi 8 i këtij ligji;

18. propozon urdhëresë për përcaktim të sferave shkencoro-hulumtuese të nivelit të tretë (fusha), si plotësim të dy niveleve të Klasifikimit Ndërkombëtar të Fraskatit, të cilën e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

19. e përcjell zhvillimin e veprimtarisë shkencoro-hulumtuese dhe harmonizimin e saj me tendencat evropiane dhe ndërkombëtare për çka një herë në vit parashtron raport në Kuvendin dhe Qeverinë e Republikës së Maqedonisë me propozim masa, zgjidhje dhe rekomandime për përmirësimin e veprimtarisë shkencoro-hulumtuese;

20. e përpilon dhe me pajtim të ministrit kompetent për punët e arsimit të lartë e propozon për miratim Programin Nacional për veprimtari shkencoro-hulumtuese në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë;

21. në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë propozon fusha dhe programe prioritare për hulumtim shkencor dhe zhvillim teknologjik;

22. jep propozime dhe mendimet për iniciativa në lidhje me programet dhe projektet për bashkëpunim ndërkombëtar;

23. miraton Rregullore për normativat dhe standardet për themelim të instituteve shkencore dhe për kryerje të veprimtarisë shkencoro-hulumtuese;

24. propozon urdhëresë për masa dhe kritere për financim të veprimtarisë shkencoro-hulumtuese, të cilën e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

25. propozon së paku një bazë të punimeve në të cilën ministria kompetente për punë e arsimit të lartë siguron qasje për mësimdhënësit dhe bashkëpunëtorët e zgjedhur të universiteteve publike dhe

26. kryen punë tjera në pajtim me ligjin.

Organizimi dhe puna e Këshilli nacional

Neni 44

(1) Këshilli nacional punon dhe vendos në mbledhje.

(2) Këshilli nacional mund të vendos nëse në mbledhjen të pranishëm janë më tepër se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve, ndërkaq vendimet i miraton me shumicë të votave të anëtarëve të pranishëm.

(3) Puna e Këshillit nacional është publike.

(4) Mënyra e punës së Këshillit nacional më afërsisht rregullohet me Rregullore për punë.

(5) Këshilli nacional zgjedh kryetar me votim të fshehur nga radhët e anëtarëve gjatë periudhës prej dy viteve, pa të drejtë për zgjedhje të sërishme.

(6) Kryetari i Këshillit nacional e përfaqëson dhe paraqet Këshillin.

(7) Këshilli nacional mund të formojë trupa punues/komisione profesionale për nevojat e punës së vet.

(8) Kompensimin për punë dhe për shpenzime të anëtarëve të Këshillit nacional dhe për trupat punues/komisionet, e cakton Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, në bazë të prezencës në mbledhjet dhe/ose vëllimit dhe kompleksitetit të punëve të kryera.

(9) Këshilli nacional një herë në vit parashtron raport për punën e vet në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

(10) Punët profesionale, administrative dhe ndihmëse-teknike për nevojat e Këshillit nacional i kryen Ministria e Arsimit dhe Shkencës.

Seksioni 3

AGJENCI PËR CILËSI NË ARSIMIN E LARTË

Agjencia për cilësi në arsimin e lartë

Neni 45

(1) Agjencia për cilësi në arsimin e lartë (në tekstin e mëtejmë: Agjencia për cilësi) është organ i pavarur profesional me zyrë në Shkup.

(2) Agjencia për cilësi në arsimin e lartë ka vulë e cila përmban mbishkrimin: Republika e Maqedonisë – Agjencia për cilësi në arsimin e lartë. Në mes të vulës gjendet stema e Republikës së Maqedonisë.

(3) Agjencia për cilësi ka llogari të veçantë.

(4) Mjetet për punë të Agjencisë për cilësi sigurohen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë dhe prej burimeve vetanake.

Organet e Agjencisë për cilësi

Neni 46

(1) Organe të Agjencisë për cilësi janë:

- Bordi për akreditim të arsimit të lartë,
- Bordi për evaluim të arsimit të lartë dhe
- Drejtori i Agjencisë për cilësi të arsimit të lartë.

(2) Agjencia për cilësi ka shërbim profesional që i kryen punët profesionale, administrative dhe ndihmëse-teknike. Përbërja, organizimi dhe mënyra e punës së shërbimit profesional të Agjencisë për akreditim rregullohet me Rregullore të cilën e miraton drejtori i Agjencisë për cilësi.

Pjesa 1

BORDI PËR AKREDITIM TË ARSIMIT TË LARTË

Organi për akreditim të arsimit të lartë

Neni 47

(1) Bordi për akreditim të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: Bordi për akreditim) është trup kolektiv që bën akreditimin.

(2) Bordi për akreditim përbëhet prej pesëmbëdhjetë anëtarëve dhe atë:

- gjashtë anëtarë nga radhët e profesorëve në marrëdhënie të punës në universitetet në Republikën e Maqedonisë të zgjedhur me votim të fshehur nga Konferenca Interuniversitare,
- gjashtë anëtarë të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, nga radhët e profesorëve në marrëdhënie të punës në universitetet publike në Republikën e Maqedonisë,
- një anëtar i emëruar nga organizata më reprezentative e punëdhënësve,
- një anëtar i emëruar nga Akademia Maqedonase e Shkencave dhe Arteve,
- një anëtar nga radhët e studentëve të zgjedhur me votim të fshehur nga Konferenca Interuniversitare.

(3) Në mesin e anëtarëve të Bordit për akreditim të zgjedhur nga Konferenca Interuniversitare medoemos duhet të ketë së paku nga një anëtar nga radhët e profesorëve nga secila prej gjashtë fushave shkencoro-hulumtuese të nivelit të parë sipas Klasifikimit Ndërkombëtar të Fraskatit (shkencat matematiko-natyrore; shkencat tekniko-teknologjike; shkencat mjekësore dhe shëndetësi; shkencat bujqësore dhe veterinare; shkencat shoqërore dhe shkencat humaniste).

(4) Anëtarë të Bordit për akreditim nuk mund të jenë persona të zgjedhur për rektor ose prorektor të universitetit, dekan ose prodekan të fakultetit, përkatësisht drejtor i shkollës së lartë profesional, drejtor i institucionit shkencor që ushtron veprimtari të arsimit të lartë, anëtar i Këshillit nacional ose anëtar i Bordit për evaluim.

(5) Anëtarët e Bordit për akreditim zgjedhen, përkatësisht emërohen për periudhë prej katër viteve, pa të drejtën për zgjedhje të sërishme.

(6) Me përjashtim të paragrafit (5) të këtij neni, anëtari i Bordit për akreditim nga radhët e studentëve zgjedhet për periudhë prej dy viteve, pa të drejtë për zgjedhje të sërishme.

(7) Anëtarët e Bordit nga paragrafi (2) i këtij neni të cilët janë nga radhët e profesorëve, të zgjedhur nga Konferenca Interuniversitare dhe të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë duhet të kenë publikuar së paku dhjetë punime shkencore në publikim shkencor referues, përveç profesorëve për lëndët artistike profesionale.

(8) Anëtarët e Bordit për akreditim janë të pavarur dhe autonom në punën e vet.

(9) Mandati i anëtarit të Bordit për akreditim ndërpritet në këto raste:

- vdekje e anëtarit të Bordit për akreditim ose paaftësi permanente për kryerjen e funksionit të tij;
- dorëheqje e anëtarit të Bordit për akreditim,
- nëse anëtarit të Bordit për akreditim i ndërpritet statusi profesor, përkatësisht anëtar i Akademisë Maqedonisë për shkenca dhe arte, përkatësisht student;
- nëse anëtari i Bordit për akreditim merr detyrën ose funksion që nuk ndërlidhet me funksionin anëtar i Bordit për akreditim, në pajtim me ligj dhe
– kur Bordi për akreditim konstaton se anëtari më shumë se gjashtë muaj nuk i kryen obligimet.

(10) Në rastet e paragrafit (9) të këtij neni, Drejtori i Agjencisë për cilësi e njofton institucionin që ka zgjedhur përkatësisht, emëruar anëtarin të zgjedh, përkatësisht të emërojë anëtar të ri.

Kompetencë e Bordit për akreditim

Neni 48

(1) Bordi për akreditim është i pavarur në punën e vet dhe vendos në suaza të kompetencës së tij në bazë të parimeve të profesionalizmit dhe paanshmërisë.

(2) Bordit për akreditim në suazat e të drejtave dhe obligimeve që ka:

1. konstaton nëse me projektin për themelim të institucionit për arsim të lartë dhe dokumentacionin e parashtruar janë plotësuar kushtet për kryerje të veprimtarisë për arsim të lartë dhe përcakton kapacitetin e institucionit për arsim të lartë për studim,
2. miraton aktvendim për akreditim të projektit për themelim të institucionit të pavarur privat ose publiko-privat,
3. miraton aktvendim për akreditim të projektit për themelim të njësisë së institucionit të pavarur privat ose publiko-privat,
4. vendos për akreditim të institucionit shkencor për kryerje të veprimtarisë për arsim të lartë, në studime të ciklit të dytë dhe ciklit të tretë të studimeve,

5. verifikon plotësim të kushteve për organizim të studimeve për programe të reja studimore të institucionit të arsimit për arsim të lartë dhe e përcakton kapacitetin për studim të institucionit për arsim të lartë,

6. vendos për akreditim të programeve studimore për periudhë prej pesë viteve studimore,

7. vendos për akreditim të mentorëve në studime të doktoraturës,

8. në bazë të raporteve të evaluimit të jashtëm të institucioneve për arsim të lartë, e përcjell plotësimin e kushteve të institucioneve për arsim të lartë, të cilat janë akreditуar dhe aprovuar për fillim me punë dhe në bazë të kësaj mund t'ua merr akreditimin,

9. miraton aktvendim për marrje të akreditimit të dhënë pas procedurës së zbatuar për marrjen e të drejtës për kryerje të veprimtarisë për arsim të lartë në pajtim me këtë ligj,

10. mban evidencë për institucionet e akredituara për arsim të lartë dhe për akreditime tjera të cilën detyrimisht e publikon në ueb faqen e Agjencisë për cilësi,

11. jep rekomandimet për përmirësimin e normativave dhe standardeve për kryerje të veprimtarisë për arsim të lartë,

12. në Këshillin nacional propozon Rregullore për metodologjinë, standardet dhe procedurën për akreditimin e institucioneve për arsim të lartë dhe për akreditimin e programeve studimore,

13. realizon bashkëpunim ndërkombëtar në fushën e vet,

14. përpilon formular për parashtrimin e projektit për themelim të institucionit të pavarur autonom, publiko-privat ose privat për arsim të lartë,

15. përpilon formular të elaboratit për akreditim të programeve studimore,

16. kryen punë tjera të caktuara me ligje ose rregullë tjetër. (3)

(3) Bordi për akreditim mund të heq akreditim të programit studimor edhe para skadimit të periudhës për të cilën është dhënë akreditimi, në bazë të Propozimit të Bordit për evaluim.

(4) Bordi për akreditim e informon ministrin kompetent për punët e arsimit të lartë për akreditimet e miratuara dhe për çështje tjera dhe në çdo gjashtë muaj parashtron raport për punën e vet në ministrinë kompetente për punët nga arsimi i lartë dhe në Këshillin nacional. Formularin e raportit e përcakton ministri kompetent për punët në arsim të lartë.

(5) Raporti nga paragrafi (4) i këtij neni detyrimisht publikohet në ueb faqen e Agjencisë për cilësi dhe në ueb faqen e ministrisë kompetente për punët e arsimit të lartë.

Organizimi i punës së Bordit për akreditim

Neni 49

(1) Puna e Bordit për akreditim, më afërsisht përkufizohet me rregullore për punë të cilën e miraton Bordi për akreditim.

(2) Bordi për akreditim e kryen akreditimin në pajtim me Rregulloren për standardet dhe procedurën për akreditim të institucioneve të arsimit të lartë dhe për akreditimin e programeve studimore të cilën e miraton Këshilli nacional për arsim të lartë.

(3) Bordi për akreditim punon dhe vendos në mbledhje.

(4) Bordi mund të vendos nëse në mbledhjen të pranishëm janë më tepër se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve, ndërkaq vendimet i miraton me shumicë të votave të anëtarëve prezent.

(5) Mbledhjen konstituive e Bordit për akreditim e konvokon ministri kompetent për punët në arsim të lartë.

(6) Bordi për akreditim ka kryetar, i cili zgjedhet nga anëtarët e bordit me votim të fshehur, për periudhë prej dy viteve pa të drejtën për zgjedhje të sërishme.

(7) Bordi për akreditim nga radhët e anëtarëve formon komisione profesionale për nevojat e kryerjes së akreditimit. Nëse në Bordin nuk ka anëtar i cili është i kualifikuar për fushën, sferën ose materien e caktuar shkencore, Bordi në komisionet mund të angazhojë edhe persona të jashtëm profesional.

(8) Qeveria e Republikës së Maqedonisë i cakton llojin dhe lartësinë e kompensimeve për shpenzimet në procedurën e akreditimit në bazë të shpenzimeve reale, si dhe kompensimet e anëtarëve të Bordit për akreditim në bazë të prezencës në mbledhje dhe vëllimit të punës së kryer.

(9) Aktvendimet për akreditim të institucioneve të arsimit të lartë, aktvendimet për akreditim të programeve studimore dhe vendimet tjera të Bordit për akreditim publikohen në ueb faqen e Agjencisë për cilësi, më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e miratimit.

Pjesa 2

EVALUIMI I ARSIMIT TË LARTË

Evaluimi i institucioneve të arsimit të lartë

Neni 50

Evaluimi i institucioneve për arsim të lartë bëhet nëpërmjet:

1. evaluimit të jashtëm dhe
2. vetevaluimit.

Evaluimi i jashtëm

Neni 51

(1) Evaluimin e jashtëm e bëjnë komisione profesionale të zgjedhura nga ana e Bordit për evaluim të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: Bordi për evaluim).

(2) Së paku dy e treta e komisionit profesional nga paragrafi (1) i këtij neni përbëhet prej profesorëve të universiteteve të vendeve anëtare të Shoqatës Evropiane për sigurim të cilësisë në arsim të lartë (European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA).

(3) Standardet dhe procedura sipas të cilave bëhet evaluimi i jashtëm përkufizohen me Rregullore për standarde dhe procedurën për evaluim të jashtëm dhe vetevaluim, ndërkaq e cila duhet të jetë e harmonizuar me standardet dhe procedurat e pranuara në udhëzuesin (udhëzimet) të cilat aplikohen nga Shoqata Evropiane për sigurim të cilësisë në arsim të lartë (ENQA).

(4) Rregulloren nga paragrafi (3) të këtij neni e miraton Këshilli nacional për arsim të lartë, me propozim të Bordit për evaluim, ndërkaq në pajtim me Ministrin kompetent për arsim të lartë.

(5) Evaluim i jashtëm i institucionit për arsim të lartë bëhet:

1. sipas planit vjetor për punë të Bordit për evaluim ose
2. me kërkesë të parashtruar nga:

- Këshilli nacional për arsim të lartë,
– institucioni për arsim të lartë ose
– ministri kompetent për arsim të lartë.

(6) Parashtruesit e kërkesës për evaluim të jashtëm nga paragrafi (5) pika 2 e këtij neni nuk mund sërish të parashtrojnë kërkesë për evaluim të jashtëm në të njëjtin institucion për arsim të lartë me kërkesë të tyre.

(7) Raportet nga evaluimi i jashtëm janë publike dhe publikohen në ueb faqen e Agjencisë për cilësi.

Bordi për evaluim të arsimit të lartë

Neni 52

(1) Bordi për evaluim të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: Bordi për evaluim) është trup kolektiv profesional.

(2) Bordi për evaluim përbëhet prej pesëmbëdhjetë anëtarëve dhe atë:

- gjashtë anëtarë nga radhët e profesorëve në marrëdhënie të punës në universitetet në Republikën e Maqedonisë të zgjedhur nga Konferenca Interuniversitare me votim të fshehur,

- gjashtë anëtarë të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, nga radhët e profesorëve në marrëdhënie të punës në universitetet publike në Republikën e Maqedonisë,

- një anëtar i emëruar nga organizata me reprezentative e punëdhënësve,

- një anëtar i emëruar nga Akademia Maqedonase e Shkencave dhe Arteve,

- një anëtar nga radhët e studentëve të zgjedhur me votim të fshehur nga Konferenca Interuniversitare.

(3) Ndër anëtarët e Bordit për evaluim të zgjedhur nga Konferenca Interuniversitare medoemos duhet të ketë së paku nga një anëtar nga radhët e profesorëve nga secila prej gjashtë fushave shkencoro-hulumtuese të nivelit të parë sipas Klasifikimit Ndërkombëtar të Fraskatit (shkencat matematiko-natyrore; shkencat tekniko-teknologjike; shkencat mjekësore dhe shëndetësi; shkencat bujqësore dhe veterinare; shkencat shoqërore dhe shkencat humaniste).

(4) Anëtarë të Bordit për evaluim nuk mund të jenë persona të zgjedhur për rektor ose prorektor të universitetit, dekan ose prodekan të fakultetit, përkatësisht drejtor i shkollës së lartë profesionale, drejtor i institucionit shkencor që ushtron veprimtari të arsimit të lartë, anëtar i Këshillit nacional ose anëtar i Bordit për akreditim.

(5) Anëtarët e Bordit për akreditim zgjedhen, përkatësisht emërohen për periudhë prej katër viteve, pa të drejtën për zgjedhje të serishme.

(6) Me përjashtim të paragrafit (5) të këtij neni, anëtari i Këshillit për evaluim nga radhët e studentëve zgjedhet për periudhe prej dy viteve, pa të drejtë për zgjedhje të sërishme.

(7) Anëtarët e Bordit nga paragrafi (2) i këtij neni të cilët janë nga radhët e profesorëve, të zgjedhur nga Konferenca Interuniversitare dhe të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë duhet të kenë publikuar së paku dhjetë punime shkencore në publikimin shkencor referues, përveç profesorëve për lëndët artistike profesionale.

(8) Anëtarët e Bordit për akreditim janë të pavarur dhe autonom në punën e vet.

(9) Mandati i anëtarit të Bordit për akreditim ndërpritet në këto raste:

- vdekje e anëtarit të Bordit për akreditim ose paaftësi permanente për kryerjen e funksionit të tij; - dorëheqje e anëtarit të Bordit për akreditim,

- nëse anëtarit të Bordit për akreditim i ndërpritet statusi profesor, përkatësisht anëtar i Akademisë Maqedonisë të Shkencave dhe Arteve, përkatësisht student;

- nëse anëtari i Bordit për akreditim merr detyrën ose funksion që nuk ndërlidhet me funksionin anëtar i Bordit për akreditim, në pajtim me ligj dhe

– kur Bordi për akreditim konstaton se anëtari më shumë se gjashtë muaj nuk i kryen obligimet.

(10) Në rastet e paragrafit (9) të këtij neni, Drejtori i Agjencisë për cilësi e njofton institucionin që ka zgjedhur përkatësisht, emëruar anëtarin të zgjedh, përkatësisht të emërojë anëtar të ri.

Kompetenca e Bordit për evaluim

Neni 53

(1) Bordi për evaluim:

1. në bazë të raportit të komisioneve për evaluim të institucioneve për arsim të lartë e përcjell veprimtarinë e institucioneve për arsim të lartë të cilëve u është dhënë akreditim dhe aktvendim për fillim me punë;

2. përcjell dhe vlerëson cilësinë e kryerjes së veprimtarisë për arsim të lartë, punën shkencoro-hulumtuese, artistike dhe profesionale të kuadrit akademik të institucioneve për arsim të lartë, ndërkaq në veçanti të programeve të tyre studimore së paku në çdo pesë vite dhe në bazë të asaj i propozon Bordit për akreditim ta vazhdojë ose të merr akreditimin;

3. propozon Rregullore për standardet dhe procedurën për evaluim të jashtëm dhe vetevaluim nga Këshilli nacional për arsim të lartë;

4. jep rekomandime të nevojshme për përmirësimin e normativave dhe standardeve për kryerjen e veprimtarisë për arsim të lartë;

5. kryen edhe punë tjera në pajtim me Rregulloren për standardet dhe procedurën për evaluim të jashtëm dhe për vetevaluim;

6. kryen edhe punë tjera të caktuara me ligj.

(2) Bordi për evaluim në çdo gjashtë muaj parashtron raport për punën e vet në ministrinë kompetente për punët në arsim të lartë dhe në Këshillin nacional. Formularin e raportit e përcakton ministri kompetent për punët në arsim të lartë.

(3) Raporti nga paragrafi (2) i këtij neni detyrimisht publikohet në ueb faqen e Agjencisë për cilësi dhe në ueb faqen e ministrisë kompetente për punët e arsimit të lartë.

Organizimi dhe puna e Bordit për evaluim

Neni 54

(1) Organizimi dhe puna e Bordit për evaluim, më afërsisht përkufizohen me rregullore të cilën e miraton Bordi për evaluim.

(2) Bordi për evaluim punon dhe vendos në mbledhje.

(3) Bordi mund të vendos nëse në mbledhje të pranishëm janë më tepër se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve, ndërkaq vendimet i merr shumicë të votave të anëtarëve të pranishëm.

(4) Mbledhjen konstituive të Bordit për evaluim e konvokon ministri kompetent për punët në arsimin e lartë.

(5) Bordi për evaluim ka kryetar, të cilin e zgjedhin anëtarët me votim të fshehur për periudhë prej dy viteve, pa të drejtën për zgjedhje të sërishme.

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë i përcakton llojin dhe lartësinë e kompensimeve për shpenzimet në procedurën e evaluimit në bazë të shpenzimeve reale, si dhe kompensimet e anëtarëve të Bordit për evaluim në bazë të prezencës në mbledhje dhe vëllimit të punës së kryer.

(7) Bordi për evaluim mund të formojë komisione, grupe të punës dhe trupa punues të tjerë për zbatimin e aktiviteteve të caktuara në kompetencë të vet.

Vetevaluimi

Neni 55

(1) Vetevaluim i universitetit, njësive të universitetit, përkatësisht të shkollës së lartë të pavarur profesionale, bën komisioni për vetevaluim të universitetit, përkatësisht të shkollës së lartë profesionale, në mënyrë dhe sipas kushteve të caktuara me statut të universitetit ose statutin e shkollës së lartë të pavarur profesionale.

(2) Anëtarët e komisioneve nga paragrafi (1) i këtij neni zgjedhen me votim të fshehur nga senati i universitetit, përkatësisht nga këshilli shkencor-mësimor, këshilli mësimor ose këshilli shkencor i njësisë së universitetit ose nga këshilli i mësimdhënësve i shkollës së lartë profesionale të pavarur, nga radhët e mësimdhënësve me mandat prej katër viteve dhe nga përfaqësuesit e studentëve gjatë periudhës prej një viti.

(3) Komisionet nga paragrafi (1) i këtij neni vetevaluimin e bëjnë sipas Rregullores për standardet për procedurën për evaluim të jashtëm dhe vetevaluim të cilën e miraton Këshilli nacional.

(4) Vetevaluimi zbatohet në intervale prej më së shumti tre viteve.

(5) Pjesë përbërëse e vetevaluimit është sondazh i studentëve për cilësinë e kuadrit të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve, që zbatohet në gjysmën e dytë të semestrit, përkatësisht vitit shkollor, për çdo lëndë veçmas, varësisht nëse bëhet fjalë për lëndë në një semestër apo dy semestra.

(6) Rezultatet nga vetevaluimi publikohen në ueb faqen e çdo njësie të universitetit veçmas (fakultet, shkollë e lartë profesionale ose institut shkencor), përkatësisht në ueb faqen e shkollës së lartë të pavarur profesionale.

Pjesa 3

DREJTORI I AGJENCISË PËR CILËSI

Kushte për emërim të drejtorit të Agjencisë për cilësi

Neni 56

(1) Drejtorin e Agjencisë për cilësi e emëron dhe shkarkon Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, në bazë të konkursit publik të cilin e shpall Kuvendi i Republikës së Maqedonisë.

(2) Drejtori i Agjencisë për cilësi ka mandat prej katër viteve, me të drejtën për zgjedhje të sërishme.

(3) Për Drejtor të Agjencisë për cilësi mund të emërohet person i cili:

1. ka mbaruar së paku ciklin e parë dhe të dytë të studimeve akademike me së paku 300 kredi me shkallën VII A arsimore të Kornizës Nacionale për kualifikime,

2. ka së paku dhjetë vite përvojë pune në fushën e arsimit të lartë.

(4) Neto paga e drejtorit të Agjencisë për cilësi është në lartësi prej tre neto pagave mesatare të paguara në Republikën e Maqedonisë gjatë vitit të kaluar.

(5) Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë konstaton se mandati i Drejtorit të Agjencisë për cilësi është ndërprerë kur:

1. ka dhënë dorëheqje,

2. është emëruar ose shkarkuar në funksion ose detyrë që nuk përputhet me funksionin drejtor i Agjencisë, ose

3. me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor i është shqiptuar masa ndalesë për kryerje të profesionit, veprimtarisë ose detyrës.

(6) Drejtori i Agjencisë për cilësi mund të shkarkohet nga Kuvendi i Republikës së Maqedonisë para skadimit të mandatit në këto raste:

1. kur më tepër se gjashtë muaj nuk është në gjendje t'i kryejë obligimet, ose

2. për shkak të ushtrimit joprofesional dhe të pandërgjegjshëm të funksionit.

Kompetencat e drejtorit të Agjencisë për cilësi

Neni 57

(1) Drejtori i Agjencisë për cilësi:

1. e përfaqëson dhe prezanton Agjencinë për cilësi,

2. kujdeset për zbatimin e vendimeve dhe aktvendimeve të Bordit për akreditim dhe Bordit për evaluim,

3. organizon dhe udhëheq shërbimin profesional të Agjencisë për cilësi,

4. kujdeset për punën materialo-financiare të Agjencisë,

5. vendos për të drejtat nga marrëdhëniet e punës për të punësuarit në shërbimin profesional të Agjencisë për cilësi,

6. organizon dhe menaxhon ueb faqen e Agjencisë për cilësi

7. kujdeset për ligjshmërinë në punën e Agjencisë për cilësi dhe

8. kryen punë tjera të caktuara me ligj ose akt të përgjithshëm. Seksioni 4

Seksioni 4

RANGIMI I UNIVERSITETEVE

Rangimi i universiteteve

Neni 58

(1) Për zhvillim dhe mirëmbajtje të cilësisë së arsimit të lartë në çdo tre vite detyrimisht bëhet rangim i të gjithë universiteteve, të regjistruara në regjistrin e institucioneve për arsim të lartë.

(2) Për zhvillim dhe mirëmbajtje të cilësisë në arsim të lartë, krahas rangimit nga paragrafi (1) i këtij neni, në çdo tre vite detyrimisht bëhet edhe rangim i veçantë i të gjitha institucioneve të pavarura shkencore të cilat kryejnë veprimtari të arsimit të lartë në pajtim me këtë ligj.

(3) Rangimet nga paragrafi (1) dhe (2) të këtij neni i bën person juridik të cilin e zgjedh ministri kompetent për punët në arsim të lartë në procedurë për ndarje të marrëveshjes për furnizim publik në pajtim me Ligjin për furnizime publike.

(4) Personi juridik që do t'i zbatojë rangimet duhet t'i plotësojë këto kritere:

- të ketë vendosur sistem relevant për menaxhim me cilësi,

- të ketë së paku 15 persona të punësuar vazhdimisht në tituj shkencorë-mësimorë të cilët i mbulojnë të gjitha fushat shkencore, me përvojë minimum pesëvjeçare në proces të sigurimit të shërbimeve për konsultim në institucionet e arsimit të lartë ose institucione shtetërore dhe të kenë menaxhuar projekte shkencoro-hulumtuese në lidhje me aspekte të ndryshme të arsimit të lartë,

- të ketë në dispozicion së paku pesë bashkëpunëtorë të jashtëm me tituj shkencorë-mësimorë,

- të ketë bërë rangime të universiteteve dhe/ose institucioneve të arsimit të lartë në përbërje të universiteteve në së paku tre vende të Bashkimit Evropian,

- të ketë zhvilluar metodologji fleksibile në procesin e rangimit dhe

- rezultatet nga puna e vet t'i kenë shpallur publikisht.

(5) Universitetet dhe njësitë e universiteteve, si dhe institucionet e pavarura shkencore kanë për obligim personit juridik që i zbaton rangimet t'i japin të gjitha të dhënat e nevojshme për rangimet.

(6) Mjetet e nevojshme për rangimin e universiteteve dhe rangimin e institucioneve të pavarura shkencore sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

(7) Rezultatet nga rangimet, nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni dhe kriteret në bazë të të cilave janë bërë rangimet janë në dispozicion për opinionin në afat prej tetë ditëve pas përpilimit të raportit për rezultatet nga rangimet me rang-listat, nëpërmjet publikimit në ueb faqen e ministrisë kompetente për punët në arsim të lartë.

(8) Ministria kompetente për punët në arsim të lartë është e obliguar në afat prej tetë ditëve pas pranimit ta parashtrojë raportin për rezultatet nga rangimet me rang-listat në të gjitha universitetet dhe institucionet e pavarura shkencore.

(9) Kriteret dhe mënyra e rangimit të universiteteve do të rregullohet me akt të veçantë të cilin e përcakton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë.

Kapitulli i gjashtë

THEMELIMI DHE SHUARJA E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Seksioni 1

SUBJEKTE TË CILAT MUND TË THEMELOJNË INSTITUCION PËR ARSIM TË LARTË

Subjekte të cilat mund të themelojnë institucione për arsim të lartë

Neni 59

(1) Institucion të pavarur publik për arsim të lartë themelon Kuvendi i Republikës së Maqedonisë me ligj.

(2) Njësi të universitetit publik themelon Kuvendi i Republikës së Maqedonisë me ligj.

Subjekte që mund të themelojnë institucion publiko-privat joprofitabil dhe privat joprofitabil për arsim të lartë

Neni 60

(1) Institucion privato-publik joprofitabil për arsim të lartë mund të themelojë fondacion joprofitabil i themeluar prej personit të huaj juridik ose fizik me mjete publike të siguruara prej burimeve të huaja dhe vendase sipas kushteve të caktuara me këtë ligj, në bazë të lejes nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(2) Institucion privat joprofitabil për arsim të lartë mund të themelojë person juridik ose fizik i huaj ose vendas, sipas kushteve të caktuara me këtë ligj, në bazë të lejes nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Seksioni 2

KUSHTET PËR THEMELIMIN E INSTITUCIONIT TË ARSIMIT TË LARTË

Kushtet për themelimin e institucionit të arsimit të lartë të pavarur

Neni 61

(1) Institucioni i pavarur i arsimit të lartë mund të themelohet nëse:

1. është përcaktuar se sfera studimore dhe hulumtuese-shkencore, përkatësisht disiplina e artit për të cilat themelohet institucioni i arsimit të lartë, me ç'rast për përcaktimin e sferës studimore, përkatësisht disiplinës artistike shfrytëzohet Klasifikimi standard ndërkombëtar i arsimit të UNESKO (MSKOB, ISCED) dhe Korniza nacionale e kualifikimeve, ndërsa gjatë përcaktimit të sferës shkencore hulumtuese shfrytëzohet Klasifikimi Ndërkombëtar i Fraskatit.

2. janë siguruar hapësira përkatëse dhe pajisje për realizimin e veprimtarisë së arsimit të lartë, shkencore-hulumtuese dhe artistike, përkatësisht veprimtarisë profesionale,

3. me plan financiar është siguruar nivel i qëndrueshëm i financimit më së paku për një cikël të studimeve,

4. është siguruar numri i nevojshëm i personave të cilët i plotësojnë kushtet e përcaktuara për zgjedhje të tituj mësimorë-shkencorë, titujt shkencorë dhe mësimorë të cilët kanë dhënë deklaratë të verifikuar në noter se do të paraqiten në konkurs dhe se do të themelojnë marrëdhënie pune, nëse në konkurs zgjidhen dhe

5. janë plotësuar edhe kushte të tjera të cilat janë të përcaktuar me normativat dhe standardet për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë.

(2) Kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni si normativa dhe standarde për themelimin e institucionit të pavarur të arsimit lartë dhe kryerjen e veprimtarisë së arsit të lartë përcaktohen me Rregullore për normativat dhe standardet për themelimin e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: Rregullore për normativa dhe standarde), të cilën e miraton Këshilli Nacional për Arsim të Lartë.

(3) Kushti nga paragrafi (1), alineja 4 të këtij neni llogaritet si i plotësuar lidhur me universitetin, nëse në universitet janë punësuar persona të zgjedhur në tituj mësimorë-shkencorë, shkencorë dhe mësimorë në marrëdhënie pune me kohë të plotë të punës për realizimin e së paku 50% të orëve të mësimit në programe studimore për të cilat kërkohet akreditim (leje për punë), ndërsa së paku 10 persona me tituj shkencorë-misimorë në marrëdhënie pune me kohë të plotë të punës për secilin nga fakultetet në përbërje të universitetit.

(4) Kushti nga paragrafi (1) alineja 4 të këtij neni llogaritet si i plotësuar lidhur me shkollën e lartë të pavarur profesionale nëse në shkollën e lartë profesionale të pavarur janë punësuar në tituj mësimorë-shkencorë, shkencorë dhe mësimorë në marrëdhënie pune me kohë të plotë të punës për realizimin e së paku 50% të orëve të mësimit të studimeve programorë për të cilat kërkohet akreditim (leje për punë), ndërsa së paku 10 mësimdhënës në marrëdhënie pune me kohë të plotë të punës.

Kushte për themelimin e universitetit

Neni 62

(1) Universiteti mund të themelohet nëse në pajtim me kushtet e përcaktuara në nenin 61 të këtij ligji në përbërjen e vet ka së paku pesë njësi të akredituara prej të cilëve së paku tre janë fakultete.

(2) Gjatë themelimit të universitetit duhet të plotësohen kushtet për realizimin e programeve studimore së paku në ciklin e parë të arsimit të lartë.

(3) Për plotësimin e kushteve për realizimin e programeve studimore nga cikli i tretë vendoset pas marrjes së aktvendimit për akreditim të universitetit, aktvendimit për fillim me punë dhe përfundimit të së paku një gjenerate të studentëve të ciklit të parë dhe të dytë të studimeve.

(4) Programe studimore nga cikli i tretë i studimeve mund të organizojnë vetëm universitetet të cilat janë në mesin e shtatë universiteteve të para të ranguara, të regjistruar në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë në shtet, të përcaktuar në rangimin e fundit në pajtim me nenin 58 të këtij ligji.

(5) Nëse universiteti e humb statusin e njërit prej shtatë institucioneve të para të ranguara në shtet në rangimin e ardhshëm, në këtë rast universiteti, përkatësisht njësitë e tij dhe anëtarët shoqërues nuk mund të regjistrojnë kandidatë të rinj në ciklin e tretë të studimeve të doktoraturës. Nëse universiteti, përkatësisht njësitë në përbërje të tij dhe anëtarët shoqërues regjistrojnë kandidatë të rinj, Bordi për akreditim detyrimisht miraton aktvendim për ndërprerjen e aktvendimit për akreditim për të gjitha ciklet për të cilat është i akredituar universiteti.

Kushtet për themelimin e shkollës së lartë të pavarur profesionale

Neni 63

(1) Për themelim të shkollës së lartë të pavarur profesionale duhet të plotësohen kushtet për realizimin e programeve studimore së paku të ciklit të parë të arsimit të lartë me kohëzgjatja prej tre vitesh.

(2) Krahas kushtit të përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, për themelimin e institucionit privat të pavarur të arsimit të lartë, nevojitet që themeluesi të paraqesë garanci të parevokueshme në thirrjen e parë me shumë prej 25% nga taksa shkollore për numrin e studentëve për të cilët kërkohet leje për punë (ose akreditim) me të cilën do

të garantojë se do t'i kompensojë mjetet të cilat studentët i kanë paguar në institucionin e arsimit të lartë që e ka ndërprerë punën dhe harxhimet tjera të cilat do t'i kenë studentët për shkak të transferimit të studimeve në institucionin e njëjtë ose të ngjashëm të arsimit të lartë në vend.

Seksioni 3

PROCEDURA PËR THEMELIMIN E INSTITUCIONIT TË ARSIMIT TË LARTË

Fillimi i procedurës për themelimin e institucionit të arsimit të lartë

Neni 64

(1) Procedura për themelimin e institucionit të arsimit të lartë fillon me përpunimin e projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë.

(2) Projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë e përgatit Qeveria e Republikës së Maqedonisë, përkatësisht organi të cilin do ta autorizojë ajo.

(3) Projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat ose privat-publik e përgatit themeluesi.

Projekti për themelimin e institucionit të arsimit të lartë

Neni 65

(1) Projekti për themelimin e institucionit të arsimit të lartë në veçanti përmban:

1 arsyetim të shkaqeve dhe arsyshmërinë për themelim;

2. sferat studimore me përshkrimin e tyre si tërësi dhe grupe studimore, seksione dhe drejtime,

3. kushtet hapësinore dhe pajisje për realizimin e veprimtarisë së arsimit të lartë, shkencore përkatësisht artistike dhe profesionale në sferë përkatëse,

4. burimin e mjeteve financiare për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë,

5. mundësinë për sigurimin e numrit të nevojshëm të personave të cilët mund të zgjidhen në tituj shkencorë-mësimorë, shkencorë dhe mësimorë dhe

6. planin për mënyrën në të cilën do të plotësohen kushtet tjera të cilat janë përcaktuar me Rregulloren për standardet për themelimin e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore të cilin e miraton Këshilli Nacional.

(2) Projekti për themelimin e universitetit i përmban të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni për të gjitha njësitë e universitetit.

(3) Me projektin për themelimin e institucionit të lartë të arsimit dorëzohen shtojca të përcaktuara me Rregulloren për normativa dhe standarde për themelimin e institucionit të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë të cilin e miraton Këshilli nacional për arsim të lartë.

(4) Dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me akreditimin e projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë zbatohen në mënyrë përkatëse edhe në akreditimin për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë nga ana e institucionit shkencor.

(5) Projekti për themelimin e institucionit të arsimit të lartë dorëzohet në Bordin për akreditim të formularit përmbajtjen e të cilit e përcakton Bordi për akreditim.

(6) Projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë me shtojcat, themeluesi i institucionit të arsimit të lartë privat përmes ministrisë kompetente për punët e arsimit të lartë e dorëzon në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë për miratim.

(7) Pasi do ta marrë lejen nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë nga paragrafi (6) i këtij neni, themeluesi i institucionit të arsimit të lartë privat e dorëzon në Bordin për akreditim projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë me shtojcat, duke përfshirë edhe lejen për themelim nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, në formular përmbajtjen e të cilit e përcakton Bordi për akreditim.

(8) Për projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë publik, Bordi për akreditim jep mendim.

(9) Për projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat ose privat-publik, Bordi për akreditim miraton aktvendim për akreditim.

Aktvendimi për akreditimin e institucionit të arsimit të lartë privat ose privat-publik

Neni 66

(1) Aktendimin për akreditimin e projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat ose privat-publik Bordi për akreditim e miraton për universitetin si tërësi dhe për çdo njësi të universitetit veçmas, përkatësisht për shkollën e lartë të pavarur private profesionale, më së voni në afat prej 90 ditëve nga dita e parashtrimit të kërkesës për akreditim të projektit. Nëse këtë e kërkojnë rrethanat, Bordi për akreditim mund ta vazhdojë afatin më së shumti për 30 ditë, për çka e informon parashtruesin e projektit.

(2) Aktvendimi i Bordit për akreditim nga paragrafi (1) të këtij neni është përfundimtar.

(3) Kundër aktvendimit përfundimtar për kërkesën për akreditim të projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat ose privat-publik nga paragrafi (1) i këtij neni mund të paraqitet padi në Gjykatën Administrative.

Akti për themelimin e institucionit të arsimit të lartë të pavarur

Neni 67

(1) Pas marrjes së mendimit nga Bordi për akreditim të arsimit të lartë, propozimi për miratimin e ligjit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë publik dorëzohet në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Pas miratimit të aktvendimit për akreditimin e projektit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat, themeluesi miraton akt themelues, sipas tekstit i cili ka qenë i dorëzuar me projektin për themelimin e institucionit të arsimit të lartë.

Komisioni amë per themelimin e institucionit të arsimit të lartë të pavarur

Neni 68

(1) Pas miratimit të ligjit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë publik ose aktit për themelimin e institucionit të arsimit të lartë privat, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë me propozim të Këshillit nacional emëron komision amë.

(2) Komisioni amë për themelimin e universitetit përbëhet nga pesë anëtarë për çdo njësi të universitetit. Anëtarët e komisionit amë emërohen nga radhët e profesorëve të rregullt të zgjedhur në sferën përkatëse shkencore, përkatësisht artistike, të cilët janë të punësuar në institucionet ekzistuese të arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë. Nëse në Republikën e Maqedonisë nuk është zgjedhur profesor i rregullt në sferë të caktuar për të cilën formohet komisioni amë, anëtarët e komisionit amë mund të jenë profesorë të zgjedhur në sferë të ngjashme shkencore përkatësisht artistike në Republikën e Maqedonisë ose profesorë të zgjedhur në sferën e njëjtë ose të ngjashme shkencore në vendet anëtare të Bashkimit Evropian.

(3) Komisioni amë për themelimin e shkollës së lartë të pavarur profesionale përbëhet prej pesë anëtarëve me titulj shkencorë-mësimorë dhe/ose shkencorë në sferën

shkencore, përkatësisht sferën artistike ose profesionin për të cilin themelohet, të cilët janë të punësuar në institucionet ekzistuese të arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë.

(4) Komisioni amë i kryen punët përgatitore me të cilat krijohen kushte për fillimin e punës së institucionit të arsimit të lartë të akredituar dhe në ato suaza kryen:

- zgjedhje të mësimdhënësve
- lidh marrëveshje për punësimin e personave në shërbimin profesional dhe administrativ, dhe persona ndihmës teknik dhe
- punë të tjera që ia ka besuar themeluesi, që janë me rëndësi për fillimin e punës së institucionit të arsimit të lartë.

(5) Komisioni amë gjatë zgjedhjes së mësimdhënësve nuk mund të kryejë zgjidhje në tituj më të lartë shkencorë-mësimorë të kandidatëve.

Aktvendim për fillimin e punës së institucionit të arsimit të lartë

Neni 69

(1) Pas përfundimit të përgatitjeve për fillimin e punës të institucionit të arsimit të lartë, themeluesi, përkatësisht organi i autorizuar prej tij, dorëzon kërkesë në ministrinë kompetente për punët e arsimit të lartë, për realizimin e këqyrjes për plotësimin e kushteve për fillimin e punës në institucionin e arsimit të lartë.

(2) Nëse konstatohet se numri i nevojshëm i personave janë zgjedhur në tituj mësimorë-shkencorë, shkencorë dhe mësimorë në pajtim me nenin 61, paragrafi (1), alineja 4 dhe paragrafët (3) dhe (4) të nenit të njëjtë edhe pse janë plotësuar edhe kushtet tjera të përcaktuar me këtë ligj dhe me aktvendim për akreditim, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë në afat prej 60 ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton aktvendim për fillimin e punës së institucionit të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: aktvendim për fillimin e punës), që është përfundimtar.

(3) Në aktvendimin për fillimin e punës përmenden:

- programe studimore
- numri i studentëve
- numri i mësimdhënësve të punësuar me kohë të plotë të punës dhe
- objektet në të cilat do të kryhet veprimtaria e arsimit të lartë.

(4) Nëse konstatohet se nuk janë plotësuar kushtet nga paragrafi (2) i këtij neni, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë miraton aktvendim për refuzimin e fillimit të punës së institucionit të arsimit të lartë.

(5) Aktvendimi i paragrafit (4) të këtij neni është përfundimtar dhe kundër tij mund të paraqitet padi në Gjykatën Administrative.

(6) Në marrëveshjen për punësim të lidhur ndërmjet institucionit të arsimit të lartë dhe personave nga paragrafi (2) i këtij neni përcaktohet se ata do të fillojnë me punë më së voni një muaj nga dita kur institucioni i arsimit të lartë e ka pranuar aktvendimin për fillimin e punës. Nëse të gjithë këto persona nuk fillojnë me punë më së voni 30 ditë nga dita kur institucioni i arsimit të lartë e ka pranuar aktvendimin për fillim të punës, atëherë ministri kompetent për punët e arsimit të lartë e anulon aktvendimin për fillimin e punës.

(7) Institucioni i arsimit të lartë është i obliguar në afat prej 45 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit për fillimin e punës të dorëzojë dëshmi në ministrinë kompetente për arsimin e lartë se personat nga paragrafi (2) i këtij neni kanë themeluar marrëdhënie pune me institucionin e arsimit të lartë dhe kanë filluar punën në afatin e paraparë në paragrafin (6) të këtij neni. Nëse institucioni i arsimit të lartë nuk dorëzon dëshmi të tillë, atëherë aktvendimi për fillimin e punës anulohet.

(8) Akti për anulimin e aktvendimit për fillimin e punës i miratuar në bazë të paragrafëve (6) dhe (7) të këtij neni është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngritët padi në Gjykatën Administrative.

(9) Dispozitat e këtij neni në mënyrë përkatëse zbatohen edhe për realizimin e programeve studimore jashtë selisë së institucionit të arsimit të lartë.

Regjistrimi në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë

Neni 70

Pas plotfuqishmërisë së aktvendimit për fillimin e punës së institucionit të arsimit të lartë, themeluesi paraqet kërkesë për regjistrim në institucionin e arsimit të lartë në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë që e mban ministria kompetente për punët e arsimit të lartë.

Regjistri i institucioneve të arsimit të lartë

Neni 71

(1) Ministria kompetente për punën e arsimit të lartë mban regjistër të institucioneve të arsimit të lartë.

(2) Në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë nga paragrafi (1) i këtij neni mbahet evidencë e:

1. institucioneve të pavarura të arsimit të lartë,
2. njësitë e universiteteve,
3. institucionet shkencore të cilat janë të akredituara për kryerje të arsimit të lartë,
4. programet studimore
5. personat e zgjedhur në tituj shkencorë-mësimorë, shkencorë dhe mësimorë dhe tituj bashkëpuntorësh,
6. të dhëna tjera të parapara me rregulloren për regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë.

(3) Regjistri i paragrafit (1) të këtij neni mbahet në kushte të përcaktuara me këtë ligj dhe rregulloren për regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë, që e miraton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë.

(4) Me rregulloren nga paragrafi (3) të këtij neni rregullohet mënyra e regjistrimit, përmbajtja, forma e përmbledhjes së formularëve për regjistrim, mënyra e shpalljea së regjistrimeve, dokumentet dhe provat që dorëzohen me kërkesën, udhëheqja informatike e regjistrit, lidhshmëria me Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejmë: Regjistri Qendror) dhe çështje tjera me rëndësi për udhëheqje të rregullt të regjistrit.

Konstituimi i organeve të institucioneve të pavarura të arsimit të lartë

Neni 72

Pas regjistrimit të kryer të institucionit të pavarur të arsimit të lartë në regjistrimin e institucioneve të arsimit të lartë konstituohet senati dhe zgjidhet rektori i universitetit, përkatësisht konstituohet këshilli i mësimdhënësve dhe zgjidhet drejtori i shkollës së lartë të pavarur profesionale.

Konstituimi i organeve të njësisë së universitetit

Neni 73

(1) Pas regjistrimit të kryer të njësisë së universitetit në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë konstituohet këshilli mësimor-shkencor dhe zgjidhet dekani i fakultetit, përkatësisht konstituohet këshilli i mësimdhënësve dhe zgjidhet drejtori i shkollës së lartë profesionale.

(2) Në rast kur me ligj themelohet njësi e universitetit deri në zgjedhjen e dekanit, përkatësisht drejtorit në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, menjëherë pas hyrjes në fuqi të ligjit me të cilin themelohet njësia e universitetit, rektori emëron ushtrues të detyrës dekan, përkatësisht ushtrues të detyrës drejtor i cili e kryen detyrën më së shumti gjashtë muaj nga dita e emërimit të tij.

Regjistrimi në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë

Neni 74

(1) Pas konstituimit dhe zgjedhjes së organeve të universitetit dhe të njësive të tij, përkatësisht të shkollës së lartë profesionale të pavarur, bëhet regjistrimi i universitetit, njësive të universitetit dhe shkollës së lartë profesionale të pavarur në Regjistrin qendror.

(2) Pas regjistrimit të institucionit të arsimit të lartë në Regjistrin Qendror, institucioni i arsimit të lartë mund të kryejë regjistrim të studentëve në vitin e parë të studimeve.

Llojet e ndryshimeve të statusit të universiteteve

Neni 75

(1) Universitetet mund të bashkohen, ndahen ose të bashkëngjiten, nën kushtet e përcaktuara me këtë ligj, Ligjin për institucionet dhe statutin e universitetit.

(2) Bashkimi ose bashkëngjitja bëhet me marrëveshje për bashkim ose bashkëngjitje, ndërsa ndarja me vendim për ndarje.

(3) Universitetet të cilat bashkohen e ndërpresin punën, ndërsa njësitë e universiteteve që bashkohen vazhdojnë me punë si njësi të universitetit i cili krijohet me bashkim, përveç nëse me marrëveshjen për bashkim nuk është përcaktuar se ndonjëra, përkatësisht të gjitha njësitë e universiteteve që bashkohen hyjnë në përbërje të ndonjërës prej njësive të universiteteve që bashkohen. Vendime për miratimin e marrëveshjes për bashkim miratojnë me votim sekret dhe me 2/3 të shumicës nga numri i plotë i anëtarëve, senatet e universitetit të cilat bashkohen me pëlqim paraprak prej 2/3 të njësive të universitetit të cilat bashkohen. Pëlqim për marrëveshje japin themeluesit e universiteteve. Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve për ndryshimin e aktit, përkatësisht akteve për themelimin e universitetit, përkatësisht universiteteve me të cilat ka të bëjë ndryshimi i statusit.

(4) Universiteti i cili i bashkëngjitet universitetit tjetër e ndërpret punën dhe njësitë e universitetit që i bsdhkëngjitet vazhdojnë me punë si njësi e universitetit të cilit universiteti i bashkëngjitet, përveç nëse me marrëveshjen për bashkëngjitje nuk është përcaktuar se ndonjëra përkatësisht të gjitha njësitë e universitetit që bashkëngjitet hyn, përkatësisht hyjnë në përbërje të njësisë ekzistuese të universitetit të cilit universiteti i bashkëngjitet. Vendime për miratimin e marrëveshjes për bashkëngjitje të njërit universitet ndaj tjetrit miratohen me votim sekret dhe me 2/3 e shumicës nga numri i plotë i anëtarëve, senatit të universitetit i cili bashkëngjitet dhe senatit të universitetit të cilit i bashkëngjitet me pëlqim paraprak prej 2/3 të njësive të universitetit. Pëlqim për marrëveshje japin themeluesit e universiteteve. Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve të ndryshimit të aktit, përkatësisht akteve për themelimin e universitetit, përkatësisht universiteteve me të cilat ka të bëjë ndryshimi i statusit.

(5) Universiteti mund të ndahet në dy ose më shumë universitete nëse pas ndarjes universitetet që krijohen me ndarje i plotësojnë kushtet për themelimin e universitetit të përcaktuar me këtë Ligj. Njësitë e universitetit i cili ndahet vazhdojnë me punë si njësi të universiteteve të cilat krijohen me ndarjen. Vendimin për ndarje e miraton senati i universitetit me votim sekret dhe me 2/3 e shumicës nga numri i plotë i anëtarëve të senatit, me pëlqim paraprak të 2/3 të njësive të universitetit. Pëlqim të vendimit jep themeluesi i universitetit. Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve të ndryshimit të aktit, përkatësisht akteve për themelimin e universitetit, përkatësisht universiteteve me të cilat ka të bëjë ndryshimi i statusit.

Ndryshime statusore të njësive të universitetit

Neni 76

(1) Njësia e universitetit mund të bashkëngjitet nga njrë në universitetin tjetër. Vendimi për miratimin e marrëveshjes për bashkëngjitje miratohet me votim sekret dhe me 2/3 të shumicës nga numri i plotë i anëtarëve, senatit të universitetit të njësisë së universitetit që bashkëngjitet dhe senati i universitetit të cilit i bashkëngjitet njësia, me pëlqim paraprak prej 2/3 të njësive të universitetit. Pëlqim për marrëveshjen japin themeluesit e universiteteve.Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve për ndryshimin e aktit, përkatësisht akteve për themelimin e universitetit, përkatësisht universiteteve me të cilat ka të bëjë ndryshimi i statusit.

(2) Njësia e cila i bashkëngjitet vazhdon me punë si njësi e universitetit të cilit i bashkëngjitet, përveç nëse me marrëveshje për bashkëngjitje nuk është përcaktuar se hynë në përbërje të njësisë ekzistuese të universitetit të cili bashkëngjitet.

(3) Ndryshime statusore mund të kryejnë edhe njësitë në përbërje të universitetit të njëjtë, përkatësisht të bashkohen ndahen dhe bashkëngjiten.

(4) Vendim për miratimin e marrëveshjes për bashkim ose bashkëngjitje miraton senati i universitetit me votim sekret dhe me 2/3 të shumicës nga numri i plotë i anëtarëve, me pëlqim paraprak të këshillit mësimor-shkencor të njësive që e kanë lidhur marrëveshjen. Për dhënien e pëlqimit për ndryshimet statusore, këshilli mësimor-shkencor vendos me votim të fshehtë edhe me 2/3 e shumicës nga numri i plotë i anëtarëve. Pëlqim për marrëveshje jep themeluesi i universitetit. Ndryshimi stasor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve për ndryshimin e aktit të universitetit, më të cilin ka të bëjë ndryshimi i statusit.

(5) Vendimi për ndarjen e njësisë së universitetit miratohet me votim sekret dhe me 2/3 të shumicës nga numri i plotë i anëtarëve të senatit, me pëlqim paraprak të këshillit mësimor-shkencor të njësisë e cila ndahet. Për dhënien e pëlqimit për ndryshimet statusore, këshilli mësimor-shkencor vendos me votim të fshehtë edhe me 2/3 e shumicës nga numri i plotë i anëtareve. Pëlqimin e marrëveshjes e jep themeluesi i universitetit. Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve për ndryshimin e aktit për themelim të universitetit, me të cilin ka të bëjë ndryshimi i statusit.

Llojet e ndryshimeve statusore të shkollës së lartë të pavarur profesionale

Neni 77

(1) Shkolla e lartë e pavarur profesionale mund t'i bashkëngjitet universitetit.

(2) Bashkëngjitja bëhet me marrëveshje për bashkëngjitje. Vendimin për miratimin e marrëveshjes për bashkëngjitje e sjellin me votim sekret dhe 2/3 e shumicës nga numri i plotë i anëtarëve, senatit të universitetit dhe organit drejtues të shkollës së lartë të pavarur profesionale e cila bashkëngjitet, me pëlqim paraprak prej 2/3 të njësive të universitetit. Pëlqim për marrëveshjen japin themeluesi i universitetit dhe themeluesi i shkollës së lartë të pavarur profesionale. Ndryshimi statusor hyn në fuqi me hyrjen në fuqi të ndryshimeve për ndryshimin e aktit për themelimin e universitetit dhe aktit për themelimin e shkollës së lartë profesionale, me të cilat ka të bëjë ndryshimi i statusit.

(3) Shkolla e lartë profesionale e cila bashkëngjitet vazhdon të punojë si njësi e universitetit ndaj të cilit bashkëngjitet, përveç nëse me vendim të bashkëngjitjes nuk është e përcaktuar se hyn në përbërje të njësisë ekzistuse të universitetit të cilit i bashkëngjitet.

(4) Paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni në mënyrë përkatëse zbatohen dhe për bashkëngjitje nga njëra në shkollën tjetër të lartë profesionale të pavarur.

Regjistrimi i ndryshimeve statusore në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë në Regjistrin Qendror

Neni 78

Ndryshimet statusore regjistrohen në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë dhe në Regjistrin Qendror

Procedura dhe pasoja juridike nga ndryshimet statusore

Neni 79

(1) Bordi për akreditim jep mendim paraprak të marrëveshjes, përkatësisht vendimit për ndryshimet statusore të neneve 75,76 dhe 77 të këtij Ligji.

(2) Në rast të cilitdo ndryshimi statusor, të përcaktuar me këtë ligj, studenti ka të drejtë t'i përfundojë studimet sipas kushteve në institucionet e arsimit të lartë në të cilin ka qenë i regjistruar para zbatimit të ndryshimit statusor.

(3) Në rast të bashkimit, përkatësisht ndarjes së universiteteve, përkatësisht shkollave të larta profesionale të pavarura zbatohet procedura për lëshimin e aktvendimit për fillimin me punë në mënyrën dhe sipas kushteve të përcaktuara me këtë ligj për themelimin e institucionit të arsimit të lartë.

(4) Në rast të bashkëngjitjes bëhet plotësimi i aktvendimit të lëshuar për akreditim dhe i aktvendimit për fillimin me punë, sipas kushteve dhe procedurës të përcaktuar me këtë ligj.

(5) Universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur të cilit/cilës i bashkëngjitet dhe i merr të drejtat dhe obligimet e institucionit të arsimit të lartë i cili bashkëngjitet.

(6) Me bashkëngjitje dhe me bashkim të universitetit, përkatësisht shkollë të lartë profesionale, shuhet pa likuidim universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur e cila bashkëngjitet, përkatësisht bashkohet dhe bëhet bartje e pronës së plotë të tyre dhe të obligimeve mbi universitetin, përkatësisht shkollën e lartë profesionale të pavarur e cila bashkohet, përkatësisht e cila krijohet me bashkimin, me gjendjen në ditën e përcaktuar me marrëveshje për bashkëngjitje, përkatësisht bashkim.

(7) Me ndarjen e universitetit që ndahet shuhet pa likuidim dhe bëhet bartja e pronës së tij të plotë dhe e obligimeve mbi universitetet që krijohen me ndarje, me gjendjen në ditën e përcaktuar me vendimin për ndarje.

(8) Me obligime nga paragrafët (5), (6) dhe (7) të këtij neni, nënkuptohen edhe obligimet ndaj studentëve për vazhdimin e studimeve sipas kushteve në të cilat i kanë filluar para ndryshimit statusor.

(9) Universiteti i cili është krijuar me bashkimin ose me ndarje, përkatësisht universiteti të cilit i është bashkëngjitur ose shkolla e lartë profesionale e pavarur, janë debitorë solidarë të kreditorëve të universiteteve dhe njësive të tyre, përkatësisht të shkollës së lartë profesionale të pavarur të cilat janë bashkuar, bashkëngjitur ose janë ndarë.

Seksioni 4

SHUARJA E INSTITUCIONIT TË ARSIMIT TË LARTË

Shuarja e institucionit të arsimit të lartë publik për shkak të ndërprerjes së nevojës së ekzistimit

Neni 80

(1) Propozim për shuarje të institucionit të arsimit të lartë publik ose njësia në përbërje të tij mund të japë parashtruesi i autorizuar i propozimit për themelim me arsyetimin e shkaqeve të cilat kanë sjellë deri në ndërprerjen e nevojës për ekzistimin e institucionit të arsimit të lartë publik, përkatësisht njësisë së tij.

(2) Parashtruesi i autorizuar për ndërprerjen e institucionit të larë të pavarur publik ose njësia e tij i dorëzojnë në senatin e universitetit dhe në këshillin mësimor - shkencor të fakultetit ose të këshillit i mësimdhënësve në shkollën e lartë profesionale, dhe u jep afat prej së paku 90 ditësh që të prononcohen për propozimin.

(3) Kur propozimi është për shuarjen e njësisë së institucionit të arsimit të lartë, senati mund të sjellë vendim për mbajtjen e njësisë ashtu që të sigurojë mjete për vazhdimin e punës me burime personale të financimit.

(4) Kur propozimi është për shuarjen e institucionit të arsimit të lartë të pavarur, senati i universitetit përkatësisht këshilli i mësimdhënësve i shkollës së lartë profesionale të pavarur mund të sjellë vendim për vazhdimin e punës nga burimet personale të financimit.

(5) Nëse senati i universitetit, përkatësisht këshilli i mësimdhënësve i shkollës së lartë profesionale të pavarur, e informon themeluesin se nuk ekzistojnë kushte për kryerjen e mëtejme të veprimtarisë së arsimit të lartë nga ana e njësisë, përkatësisht institucionit të arsimit të lartë të pavarur, Qeveria i dorëzon Kuvendit propozim për miratim të ligjit për shuarje të universitetit, shkollës së lartë profesionale të pavarur, fakultetit, shkollës së lartë profesionale, përkatësisht institutit shkencor.

(6) Në propozimin për miratimin e ligjit të paragrafit (5) të këtij neni rregullohet mënyra me të cilën studentët mund ta vazhdojnë studimin.

(7) Pas miratimit të ligjit nga paragrafi (5) i këtij neni, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton aktvendim për shlyerjen e institucionit nga regjistri i institucioneve të arsimit të lartë edhe për këtë e informon Regjistrin Qendror.

Shuarja e institucionit të arsimit të lartë publik ose privat për shkak të ndërprerjes së nevojës së ekzistimit

Neni 81

(1) Kur organi i themeluesit do të përcaktojë se është ndërprerë nevoja për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimor për institucion të arsimit të lartë të caktuar të pavarur privat, ose njësi të universitetit privat, ose nuk është në gjendje ta financojë veprimtarinë e vet, e informon për shkaqet organin drejtues të institucionit të arsimit të lartë dhe bashkëthemeluesit tjerë ose bashkëpronarët ose aksionarët kur themelues është personi juridik dhe u jep afat prej më së paku 30 ditë që të vendosin nëse institucioni i arsimit të lartë do të vazhdojë me punë me sigurimin e burimeve të veta të mjeteve financiare, përkatësisht nëse financimin e institucionit të arsimit të lartë do ta merr njërin nga bashkëthemeluesit, nëse institucionin e arsimit të lartë e kanë themeluar dy ose më shumë themelues, ose njëri nga bashkëpronarët ose aksionarët, nëse themelues i institucionit të arsimit të lartë është një person juridik.

(2) Nëse organidrejtues, përkatësisht bashkëthemeluesi, bashkëpronari ose aksionari nga paragrafi (1) e informon themeluesin se nuk ekzistojnë kushte për kryerje të mëtejme të veprimtarisë së lartë arsimore me burime personale të financimit ose me mjete të njërit nga themeluesit, përkatësisht bashkëpronarit ose aksionarit, themeluesi miraton vendim për shuarje të institucionit të arsimit të lartë.

(3) Nëse mjetet që themeluesi i ka siguruar për kryerjen e garancive të dhëna nuk janë të mjaftueshme për realizimin e të drejtës së studentëve që ta vazhdojnë shkollimin, themeluesi për plotësimin e garancive të dhëna përgjigjet pa kufizime me pronën e tij të plotë.

(4) Pas miratimit të vendimit për ndërprerjen e punës së institucionit të arsimit të lartë, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë sjell vendim për shlyerjen e institucionit nga regjistri i institucioneve të arsimit të lartë dhe paraqet kërkesë për shlyerjen e institucionit të arsimit të lartë nga Regjistri Qendror.

(5) Në rast të ndërprerjes së punës të institucionit të arsimit të lartë privat kur është i plotësuar kushti nga paragrafi (2) i këtij neni, ose kur i është hequr akreditimi dhe kur është miratuar aktvendimi për heqjen e të drejtës së kryerjes së veprimtarisë së lartë arsimore në pajtim me nenin 84 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë, me propozim të Bordit për akreditim, do të sjellë vendim me të cilin do të sigurohet përfundimi i studimeve në institucionin e arsimit të lartë i cili është në likuidim ose transferimi i studentëve në institucion tjetër të arsimit të lartë në vendin i cili ka programe studimore të njëjta ose të ngjashme. Me vendimin do të aktivizohet edhe garancia financiare të cilën e ka dhënë themeluesi që të munden të kompensohen mjetet të cilat studentët ia kanë paguar institucionit të arsimit të lartë i cili e ka ndërprerë punën dhe harxhimet tjera të cilat i kanë studentët për shkak të përfundimit të studimeve.

(6) Dispozitat e paragrafëve prej (1) deri (5) të këtij neni në mënyrë përkatëse zbatohen edhe për shuarje të institucionit të arsimit të lartë privat-publik.

Falimentimi i institucionit të arsimit të lartë

Neni 82

(1) Mbi institucionin e arsimit të lartë publik të pavarur nuk zbatohet falimentim.

(2) Institucioni i arsimit të lartë të pavarur privat mund të shuhet me falimentimin në pajtim me Ligjin për institucione dhe Ligjin për falimentim.

(3) Garancia bankare që në pajtim me këtë ligj e jep themeluesi i institucionit të arsimit të lartë privat nuk hyn në masën e falimentimit dhe shfrytëzohet ekskluzivisht për dedikimin për të cilin është dhënë në pajtim me këtë ligj.

(4) Nëse mjetet nga garancia bankare që në pajtim me këtë ligj e ka dhënë themeluesi i institucionit privat të arsimit të lartë të pavarur dhe mjetet nga masa e falimentimit nuk janë të mjaftueshme për kompensim të mjeteve që studentët i kanë paguar në institucionin e arsimit të lartë i cili ka ndërprerë punën dhe për harxhime të tjera që i kanë studentët për shkak të transferimit të studimeve në institucion të arsimit të lartë të njëjtë ose të ngjashëm në vend, themeluesi përgjigjet pa kufizime me pronën e plotë të tij në pajtim me Ligjin për falimentim dhe Ligjin për institucione.

Baza të tjera për shuarjen e institucionit të arsimit të lartë

Neni 83

(1) Institucioni i arsimit të lartë shuhet, nëse:

- e ndërpret plotësimin e kushteve për themelimin e institucionit të arsimit të lartë të për caktuara në nenin 61 paragrafi (1) dhe nenin 62 paragrafi (1) të këtij ligji,

-ministri kompetent për punët e arsimit të lartë ka sjellë vendim për heqjen e të drejtës për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë, në bazë të vendimit të Bordit për akreditim për heqjen e akreditimit nga neni 84 paragrafi (4) i këtij ligji,

- me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor përcaktohet pavlefshmëria e regjistrimit në regjistër,

- kryen ndryshime statusore pasoja e të cilave është shuarja e institucionit të arsimit të lartë.

(2) Institucioni i arsimit të lartë publik shfuqizohet me ligj, kurse institucioni i arsimit të lartë privat ose privat-publik shfuqizohet me vendim të themeluesit.

(3) Me aktin për shuarje të universitetit përcaktohet nëse disa njësi të universitetit do të vazhdojnë me punë dhe do t'i bashkëngjiten ndonjë universiteti tjetër ose do të vazhdojnë të punojnë si institucione të arsimit të lartë të pavarura.

Heqja e të drejtës për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë

Neni 84

(1) Ministria kompetente për punët e arsimit të lartë, themeluesi dhe Bordi për akreditim mund të ngrejnë procedurë për heqjen e të drejtës për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore në institucion të arsimit të lartë, ndërsa për heqjen e të drejtës për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore të njësisë në përbërje të vet, procedurë mund të ngrejë edhe vetë universiteti.

(2) Procedura nga paragrafi (1) i këtij neni mbahet para Bordit për akreditim.

(3) Nëse Bordi për akreditim, në bazë të raportit të Bordit për evaluim, përcakton se institucioni i arsimit të lartë ka ndërprerë plotësimin e kushteve të përcaktuara në nenin 61 paragrafi (1) alineja 4 neni 62 paragrafi (1) të këtij ligji për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore, me sugjerim me shkrim do ta obligojë institucionin e arsimit të lartë që t'i mënjanojë mangësitë, dhe Bordi për akreditim e informon edhe universitetin nëse institucioni i arsimit të lartë është njësi e tij.

(4) Nëse në afat të përcaktuar nga Bordi për akreditim, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 60 ditë dhe më i gjatë se 120 ditë nga dita e marrjes së sugjerimit me shkrim nga paragrafi (3) i këtij neni, institucioni i arsimit të lartë nuk i mënjanon mangësitë për të cilat i është sugjeruar, Bordi për akreditim në afat prej 15 ditësh miraton vendim për heqjen e akreditimit të dhënë dhe menjëherë, ndërsa më së voni në afat prej tri ditëve nga miratimi i vendimit për heqjen e akreditimit e informon ministrinë kompetent për punët në arsimin e lartë.

(5) Në bazë të vendimit për heqjen e akreditimit, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë në afat prej 10 ditësh nga marrja e të njëjtës, miraton vendim për heqjen e të drejtës për kryerjen e veprimtarisë së arsmit të lartë, i cili është përfundimtar. Pas miratimit të vendimit ministria kompetente për punën e arsimit të lartë e shlyen institucionin e arsimit të lartë nga regjistri i institucionit të arsimit të lartë dhe parashtron kërkesë për shlyerjen e tij në Regjistrin Qendror.

(6) Kundër vendimit përfundimtar të ministrisë kompetente për punët e arsimit të lartë nga paragrafi (5) i këtij neni, mund të parashtrohet padi në Gjykatën Administrative.

Kapitulli i shtatë

ORGANIZIMI I BRENDSHËM I INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË DHE FORMAT E BASHKËPUNIMIT

Seksioni 1

ORGANIZIMI I BRENDSHËM I INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Organizimi i brendshëm i institucioneve të arsimit të lartë

Neni 85

(1) Organizimi i brendshëm i institucioneve të arsimit të lartë rregullohet me këtë ligj dhe me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(2) Universiteti i cili në përbërjen e vet ka njësi të sferave të ndryshme studimore mund t'i organizojë njësitë e universitetit në sfera universitare, seksionet ose format tjera.

(3) Njësia e universitetit për kryerjen e veprimtarisë së vet mund të organizojë institut, qendër, ent, katedër, seksion dhe njësi të tjera të brendshme organizative, me kushte të përcaktuara me statutin e universitetit.

(4) Universiteti, në kushtet e përcaktuara me ligj dhe me statut, krahas njësive në përbërje të vet mund të ketë edhe njësi të tjera të brendshme organizative me të cilat ndërlidhet praktika, njohuria, arti dhe arsimi i lartë dhe në emër të të cilit mund të marrin pjesë studentët (qendrat kulturore studentore, byrotë inxhinierike, punëtoritë, qendrat për këshilla juridike dhe të biznesit, qendra për punë sociale dhe ndihmë tjetër sociale të qytetarëve, qendra prodhuese provuese, galeri, radio dhe TV stacione etj.) dhe parqe teknologjike.

(5) Universiteti mundet në kushtet e përcaktuara me ligj dhe me statutin e universitetit për kryerjen e veprimtarisë së vet të organizojnë qendra klinike studentore, poliklinikë studentore, qendër sportive studentore, qendër klinike universitare të veterinarisë, institucione agrare universitare, qendra për hulumtim dhe arsim të vazhdueshëm si mësim të përjetshëm dhe forma të tjera të veprimtarisë së njësive.

(6) Për shkak të kryerjes së veprimtarisë së vet universiteti mund të lidh marrëveshje me klinikat universitare dhe institucionet tjera kur është ajo e nevojshme për kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore ose me institucione të tjera dhe shoqëri tregtare veprimtaria e të cilave është me rëndësi për kryerjen e veprimtarisë së universitetit dhe për kryerjen e veprimtarisë aplikative të nivelit të lartë.

Qendra për karrierë

Neni 86

(1) Universiteti themelon më së paku një qendër për karrierë. Qendra për karrierë mban evidencë të veçantë për studentët e mëparshëm (alumnë), organizon panaire për karrierë në çdo fakultet/universitet ku ka qendër për karrierë dhe kryen punë të tjera të përcaktuar me statutin e universitetit.

(2) Puna në qendrën për karrierë rregullohet me akt të përgjithshëm që e miraton senati i universitetit, në pajtim me statutit e universitetit.

Themelimi i organizatave tjera

Neni 87

(1) Universiteti, njësia e universitetit përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur, mundet në kushte të përcaktuara me ligj dhe me statut për shkak të bartjes së të drejtave të pronësisë intelektuale që dalin nga veprimtaria e tyre, në veçanti nga puna shkencore-hulumtuese dhe krijimi i veprave autoriale, për shkak të kryerjes së shërbime të tjera të autorizimeve publike, bartje të njohurive shkencore dhe profesionale dhe realizime të tjera në kryerjen e punëve aplikative, për kryerjen e veprimtarisë botuese, për mbrojtjen shëndetësore të studentëve, për vendosje dhe ushqim, për nevoja kulturore, sport dhe rekreacion të studentëve dhe të punësuarve në institucionin e arsimit të lartë dhe për nevoja të tjera, në mënyrë të pavarur ose me bashkëthemelues të themelojë shoqëri tregtare ose institucion në kushte të përcaktuara me ligj dhe statut.

(2) Këto nevoja universiteti, njësia e universitetit përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur mund në bazë më të gjatë t'i realizojnë me marrëveshje me persona juridikë dhe fizikë.

(3) Fitimi i shoqërisë tregtare që i takon institucionit të arsimit të lartë në bazë të investimit, përkatësisht të hyrave të institucionit nga paragrafi (1) i këtij neni mund të shfrytëzohen ekskluzivisht për përparimin e veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë i cili ka marrë pjesë në krijimin e tij.

Shërbimi profesional dhe administrativ

Neni 88

(1) Për kryerjen e punëve profesionale dhe administrative të institucionit të arsimit të lartë formohet shërbim profesional dhe administrativ.

(2) Organizimi i brendshëm i shërbimit profesional dhe administrativ rregullohet me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Seksioni 2

FORMAT E BASHKËPUNIMIT

Format e bashkëpunimit të institucioneve të arsimit të lartë

Neni 89

(1) Për shkak të shqyrtimit dhe harmonizimit të çështjeve me rëndësi të përbashkët, formohet Konferenca interuniversitare si trup publik juridik me të drejta dhe obligime të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Anëtarët e konferencës interuniversitare janë të gjitha universitetet e akridetuara.

(3) Organizimi dhe puna e konferencës interuniversitare rregullohet me statutin e konferencës interuniversitare.

(4) Konferenca interuniversitare përbëhet nga rektorët e universiteteve, kryetarët e kuvendeve studentore të universiteteve, 20 anëtarë nga radhët e profesorëve të rregullt të zgjedhur nga senati i universiteteve me votim sekret, përfaqësimi procentual sipas pjesëmarrjes së tyre në numrin e plotë të studentëve të rregullt të regjistruar për herë të parë në vitin studimor dhe një anëtar i zgjedhur nga radhët e drejtorëve të shkollave të larta profesionale të pavarura.

(5) Në punën e konferencës interuniversitare marrin pjesë ministri kompetent për punët e arsimit të lartë pa të drejtë të vendimmarrjes.

(6) Konferenca interuniversitare miraton rregullore me të cilën rregullohet mënyra e punës së vendimmarrjes.

(7) Konferenca interuniversitare ka ueb faqe, përmbajtja e së cilës rregullohet me akt të përgjithshëm të cilin e miraton Konferenca interuniversitare në pajtim me këtë ligj.

(8) Rendi i ditës dhe materialet e mbledhjes së Konferencës interuniversitare publikohen në ueb faqen e Konferencës interuniversitare më së paku shtatë ditë para ditës së mbajtjes së mbledhjes.

(9) Procesverbalet e njësive dhe Vendimet e Konferencës interuniversitare publikohen në ueb faqen e konferencës interuniversitare, ndërsa të njëjtat detyrimisht u dorëzohen të gjitha universiteteve të cilat janë anëtare në konferencën interuniversitare.

(10) Mbledhjet e konferencës interuniversitare janë të hapura për opinionin.

(11) Konferenca interuniversitare për punën e vet dorëzon raport vjetor në senatet e universiteteve të cilat janë anëtare të saj. Raporti dorëzohet më së voni deri me një mars vitin e ardhshëm dhe publikohet në ueb faqen e Konferencës interuniversitare.

(7) Mjetet për punën e Konferencës initeruniversitare sigurohen nga anëtarët e Konferencës interuniversitare, në pajtim me Statutin e Konferencës interuniversitare.

Kompetencat e Konferencës interuniversitare

Neni 90

(1) Konferenca interuniversitare i ka këto kompetenca:

1. propozon në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë gjashtë anëtarë të Këshillit Nacional, me procedurë të zbatuar paraprakisht për zgjedhje nëpërmjet thirrjes publike.

2. zgjedh gjashtë anëtarë të Bordit për akreditim nga radhët e profesorëve, në mënyrë përkatëse me përfaqësimin e universiteteve sipas pjesëmarrjes së tyre në numrin e plotë të të studentëve të regjistruar për herë të parë në vitin studimor, me procedurë të zbatuar paraprakisht për zgjedhje nëpërmjet thirrjes publike.

3. zgjedh gjashtë anëtarë të Bordit për evaluim nga radhët e profesorëve, në mënyrë përkatëse me përfaqësimin e universiteteve sipas pjesëmarrjes së tyre në numrin e plotë të studenteve të regjistruar për herë të parë në vitin studimor, me procedurë të zbatuar paraprakisht për zgjedhje nëpërmjet thirrjes publike.

4. zgjedh dhe propozon anëtarë të organeve dhe trupave në pajtim me këtë ose me ligj tjetër, me procedurë të zbatuar paraprakisht për zgjedhje nëpërmjet thirrjes publike,

5. përcakton qëndrime dhe mendime për çështje të interesit të përbashkët në arsimin e lartë,

6. miraton Statut me të cilin e përcakton organizimin e vet dhe punën.

7. miraton rregullore me të cilën rregullohet mënyra e saj e punës dhe vendimmarrjes,

8. miraton akt të përgjithshëm me të cilin e rregullon përmbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së ueb faqes në pajtim me këtë ligj dhe

9. kryen punë të tjera të përcaktuara me këtë ligj ose me ligj tjetër.

Forma të tjera të bashkëpunimit të përbashkët

Neni 91

Për shkak të realizimit edhe të interesave të tjera, universitetet, përkatësisht shkollat profesionale të pavarura mund me marrëveshje të organizojnë edhe forma të tjera të bashkëpunimit të përbashkët dhe kryerje të punëve të veçanta.

Kapitulli i tetë

ORGANE DHE TRUPA TË INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Seksioni 1

ORGANE DHE TRUPA TË UNIVERSITETIT

Organe dhe trupa të universitetit

Neni 92

(1) Organe të universitetit janë senati universitar, rektori dhe drejtoria rektoriale.

(2) Në universitet formohet këshilli i universitetit si trup i universitetit.

(3) Universiteti privat, përkatësisht privat-publik në vend të këshillit universitar mund të ketë organ të themeluesit, me të drejta dhe obligime të përcaktuara me aktin për themelimin dhe statutin e universitetit, në pajtim me këtë ligj.

(4) Në universitet formohet kuvend studentor i universitetit si trup i universitetit.

(5) Për shkak të mbrojtjes së të drejtave të studentëve, formohet avokati i studentëve si trup i pavarur.

Senati universitar

Neni 93

(1) Senati universitar (në tekstin e mëtejmë: senati) është organ i menaxhimit dhe organ profesional të cilin e përbëjnë përfaqësues të njësive të universitetit, anëtarë shoqërues edhe nga kuvendi studentor universitar.

(2) Anëtar i senatit mund të jetë personi i zgjedhur në titull mësimor -shkencor, profesional-shkencor, shkencor mësimor dhe studenti i rregullt i universitetit në momentin e zgjedhjes.

(3) Si anëtar i senatit nuk mund të zgjidhet personi i cili është i zgjedhur për dekan, prodekan ose drejtor i njësisë së universitetit.

(4) Anëtarët e senatit nga njësitë e universitetit dhe nga anëtarët shoqërues zgjidhen me votim sekret nga ana e anëtarëve të këshillit mësimor-shkencor, përkatësisht mësimdhënës ose shkencor për kohëzgjatje prej tre vitesh, me të drejtë për edhe një zgjedhje.

(5) Me përjashtim të paragrafit (4) të këtij neni, kuvendi universitar studentor i zgjedh përfaqësuesit e studentëve në senat me votim sekret, për kohë prej një viti pa të drejtë të rizgjedhjes.

(6) Në senat çdo njësi e universitetit ka së paku nga një, ndërsa më së shumti dy përfaqësues.

(7) Rektori dhe prorektorët janë anëtarë të Senatit sipas pozitës, pa të drejtë që të marrin pjesë në vendimmarrje dhe pa të drejtë të jenë të zgjedhur për kryetarë të senatit.

(8) Anëtarët shoqërues të universitetit zgjedhin nga një anëtar të senatit. Anëtarët e senatit të zgjedhur nga anëtarët shoqërues të universitetit marrin pjesë në punën dhe vendimmarrjen e senatit për çështje të përcaktuara me statutin e universitetit.

(9) Përfaqësuesit e studentëve përbëjnë më së paku 10%, por jo më shumë se 15% të anëtarëve të senatit.

(10) Numri i anëtarëve të senatit, procedura për zgjedhjen e tyre, bazat dhe procedura për shkarkimin e tyre, si dhe konvokimi dhe udhëheqja e mbledhjeve të senatit, rregullohen me statut të universitetit në pajtim me këtë ligj.

(11) Konvokimi dhe puna e Senatit më afërsisht rregullohet me Rregulloren e senatit në pajtim me këtë ligj dhe me statutit e universitetit.

Kompetenca e senatit

Neni 94

Senati i universitetit:

1. miraton statutin e universitetit dhe jep pëlqim për statutet e njësive në përbërjen e tij,

2. vendos për veprimtarinë mësimore, shkencore, artistike dhe të lartë profesionale (aplikative),

3. miraton programet studimore të fakulteteve, respektivisht shkollave të larta profesionale dhe institutet shkencore në përbërjen e tij që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë në pajtim me këtë ligj,

4. i propozon Këshillit Nacional të Arsimit të Lartë bazat mbi të cilat përcaktohet taska shkollore për studim,

5. vendos për themelimin dhe ndërprerjen e njësive të brendshme organizative, organizatave dhe shoqërive tregtare,

6. vendos për ndryshime statusore në pajtim me këtë ligj,

7. përcakton mendim për ndërprerjen e nevojës për ekzistimin e njësive të caktuara në universitet dhe për transformimin e tyre,

8. miraton programin vjetor dhe programin trevjeçar për zhvillimin dhe punë në universitet,

9. jep mendimin dhe paraqet propozime për programin e arsimit të lartë dhe jep mendim për programin vjetor për zhvillimin e njësive në përbërjen e tij,

10. jep mendimin dhe paraqet propozime për programin nacional për veprimtarinë kërkimore-shkencore të Republikës së Maqedonisë,

11. e miraton raportin vjetor për punë të universitetit, parashtruar nga Rektori,

12. Miraton plan vjetor financiar të universitetit,

13. miraton llogari financiare vjetore dhe raport financiar të mbaruar vjetor të universitetit,

14. miraton program për investime në universitet,

15. vendos për ankesat kundër vendimit për ankesë nga personi i cili nuk është zgjedhur as në titullin ekzistues, në pajtim me nenin 165 të këtij ligji,

16. vendos për ndarjen e titullit doktor nderi i shkencave (doctor honoris causa), titullin e profesorit të nderit në universitet (profesor honoris causa) dhe titulllin profesor emeritus,

17. e zgjedh komisionin zgjedhor universitar,

18. vendos për vërtetimin e suspendim të dekanit, ose drejtorit të njësisë së universitetit,

19. e konfirmon zgjedhjen e dekanit, respektivisht drejtorin e njësive të universitetit,

20. jep mendimin këshillit nacional për arsimin e lartë sipas normativave dhe standardeve për themelimin e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë,

21. miraton rregullore për kushtet e veçanta dhe procedurën e përzgjedhjes në titujt mësimdhënës-shkencorë, mësimdhënës-profesionalë, shkencorë, mësimdhënës dhe bashkëpunëtorë,

22. miraton rregullore për kushtet, kriteret dhe rregullat për regjistrimin dhe studimin e tre cikleve të studimeve,

23. miraton rregullore për sistemin unik të transferimit të kredive dhe kalimin nga një program studimor në tjetrin, respektivisht nga një njësi në një njësi tjetër të universitetit,

24. miraton rregullore për lëshimin e diplomave, shtojcë të diplomave, titullin profesional respektivisht shkencor dhe dokumentet e tjera për studimet e përfunduara në arsimin e lartë dhe kushtet dhe procedurën për revokimin e diplomës së lëshuar,

25. miraton rregullore për mënyrën në të cilën kryhen çështjet profesionale-administrative të interesit të përbashkët të njësive të universitetit,

26. miraton rregullore për organizimin e veprimtarisë botuese dhe vendos për veprimtarinë botuese,

27. miraton program për bashkëpunim ndërkombëtar,

28. i përcakton detyrimet e punës të të punësuarve dhe përcakton parimet për rregullimin e marrëdhënieve të punës të të punësuarve që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë, veprimtari shkencore dhe artistike,

29. me propozimin e rektorit zgjidhet dhe shkarkohet sekretari i përgjithshëm i universitetit,

30. formon komision për vetevaluim të universitetit dhe zgjedh anëtarët e tij,

31. miraton Udhëzim për vetevaluim dhe sigurimin e cilësisë dhe vlerësimin e kualitetit të universitetit dhe njësive të tij në pajtim me Rregulloren për standardet dhe procedurën për vetevaluim dhe evaulim të jashtëm të miratuar nga Këshillit Nacional për Arsim të Lartë,

32. mraton rregullore për punën e senatit,

33. merr masa për avancim dhe mbrojtjen e standardit të studentit dhe të punësuarit.

34. zgjedh kryetar të senatit,

35. miraton akt të përgjithshëm për rregullimin e punës së qendrës për karrierë të universitetit,

36. miraton aktin e përgjithshëm nga neni 150 paragrafi (2) të këtij ligji, me të cilin përcaktohen kushtet për regjistrimin e programeve studimore për personat që nuk kanë përfunduar arsimin e barabartë jashtë shtetit,

37. miraton aktin e përgjithshëm nga neni 154 paragrafi (4) të këtij ligji i cili përcakton mënyrat e mundshme të kontrollit të njohurive të studentëve,

38. zgjedh ushtruesin e detyrës rektor në pajtim me këtë ligjj,

39. nga radhët e profesorëve të rregullt të universitetit, zgjedh person të autorizuar për pranimin e kallëzimeve për korrupsion,

40. miraton akt të përgjithshëm që rregullon punën dhe kompensimin mujor të personit të autorizuar për pranimin e kallëzimeve për korrupsion,

41. me propozim të kuvendin studentor universitar, zgjedh avokat të studentëve,

42. miraton program për sigurimin e teknologjisë dhe/ose adaptimin e hapësirës në të cilën zhvillohet mësimi me qëllim të ofrimit të qasjes në arsimin e lartë të personave me pengesa dhe

43. kryen punë tjera përckatuara me këtë ligj dhe me statutin e universitetit.

Mënyra e vendimmarrjes në Senat

Neni 95

(1) Senati mund të vendos nëse në mbledhje janë prezentë më shumë se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Senatit kurse vendos me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm, përveç nëse nuk parashihet ndryshe me këtë ligj.

(2) Për zgjedhjen e organeve të universitetit dhe zgjedhjen e Kryetarit të Senatit , senati mund të vendosë në mbledhje nëse janë prezent së paku 2/3 e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Senatit, kurse vendos me shumicë nga anëtarët e pranishëm.

Kryetari i Senatit

Neni 96

(1) Kryetari i senatit zgjidhet nga radhët e senatorëve me votim të fshehtë për një periudhë njëvjeçare, me të drejtë edhe për një zgjedhje.

(2) Kryetari i Senatit i thërret seancat e Senatit, propozon rendin e ditës dhe kryeson seancat e Senatit.

(3) Kryetari i Senatit thërret seancë të Senatit së paku një herë në muaj.

(4) Kryetari i Senatit, është i obliguar me kërkesë të së paku një të pestës së anëtarëve të Senatit, ose me kërkesën e Rektorit të thërrasë seancë të Senatit.

(5) Nëse kryetari i Senatit nuk vepron në pajtim me dispozitat e paragrafëve (3) dhe (4) të këtij neni, Rektori e thërret mbledhjen e Senatit.

(6) Në rast të mungesës ose pengesës së kryetarit të Senatit, seancat e Senatit do t'i udhëheq anëtar i Senatit, në përputhje me statutin e universitetit.

(3) Kryetari i senatit është përgjegjës për ligjshmërinë dhe statutshmërinë e punës së senatit.

(4) Procedura për zgjedhjen e kryetarit të Senatit rregullohet me statutin e universitetit.

(5) Ushtrimi i detyrës kryetar i Senatit është i papërputhshëm me ushtrimin e ndonjë funksioni tjetër shtetëror ose funksioni në parti politike.

Rektori dhe prorektorët

Neni 97

(1) Rektori është organ udhëheqës i universitetit.

2) Rektori e paraqet dhe përfaqëson universitetin në vend dhe jashtë.

(3) Rektori zgjidhet nga radhët e profesorëve të rregullt me publikimin e shpalljes publike.

(4) Rektori zgjidhet për periudhë prej tre vitesh, me të drejtë për zgjedhje të sërishme.

(5) Rektori zgjidhet në zgjedhje të lira, të drejtpërdrejta dhe sekrete nga anëtarët e këshillave mësimorë-shkencorë, shkencorë dhe të mësimdhënësve të njësive.

(6) Senati formon komision zgjedhor universitar të përbërë nga shtatë senatorë, që:

1. e vlerëson përmbushjen e kushteve për zgjedhjen e rektorit dhe rregullshmërinë e fletëparaqitjes,

2. e përcakton listën e kandidatëve për rektori dhe

3. i përmbledh rezultatet e votimit për zgjedhjen e rektorit.

(7) Çdo kandidat për rektor mund të autorizojë vëzhgues të punës së komisionit zgjedhor të universitetit.

(8) Këshilli mësimor-shkencor, shkencor ose i mësimdhënësve i njësisë zgjedh komision prej pesë anëtarësh që e zbatojnë votimin e njësisë universitare. Çdo kandidat për rektor mund të autorizojë vëzhguesit e procesit të votimit të secilës njësi në universitet.

(9) Votimi për rektor realizohet në të njëjtën ditë në periudhën prej orës 12 deri 14 në të gjitha njësitë e universitetit.

(10) Pas përfundimit të votimit i qaset përcaktimit të rezultateve të votimit, me ç'rast numri i fituar i votave të çdo kandidati të secilës njësi veç e veç është shprehur në përqindje të numrit nga numri i përgjithshëm i votave të vlefshme të njësisë dhe shumëzohet me numrin e senatorëve që i zgjedh njësia, e cila jep numrin e pikëve të fituara nga secili prej kandidatëve.

(11) Rezultatet e votimit dërgohen deri te komisionit zgjedhor i universitetit në afat prej dy orëve nga mbarimi i votimit

(12) Komisioni Zgjedhor Universitar i përmbledh rezultatet e votimit të të gjitha njësive në universitet, ku për rektor zgjidhet kandidati që ka marrë numrin më të madh të pikëve në nivel të universitetit, respektivisht shuma e pikëve është më e lartë pasi për secilin kandidat do të mbledhen pikët veças të cilat i ka marrë në secilën njësi veç e veç.

(13) Procedura për zgjedhjen e rektorit rregullohet me statutin e universitetit.

(14) Rektori e kryen detyrën e tij në mënyrë profesionale dhe të drejtat e tij nga marrëdhënia e punës i realizon sipas marrëveshjes të lidhur me Senatin. Me marrëveshje rregullohet edhe vëllimi i angazhimit të tij si mësimdhënies në njësinë ku është zgjedhur që nuk mund të jetë më shumë se 30% nga koha e punës.

(15) Universiteti ka një ose më shumë prorektorë që zgjidhen nga radhët e profesorëve të njësive të universitetit. Prorektorët zgjidhen me propozim të Rektorit, në mënyrë dhe procedurë të përcaktuar me statutin e universitetit.

(16) Ushtrimi i detyrës rektor dhe prorektor është i papërputhshëm me ushtrimin e ndonjë funksioni tjetër publik ose funksioni në parti politike.

(17) Rektori ose prorektori, sipas kushteve të përcaktuara me statutin e universitetit, mund të shkarkohet përpara skadimit të kohës për të cilën është zgjedhur. Mënyra e shkarkimit të rektorit ose të prorektorit nga afër rregullohet me statutin e universitetit.

Kompetencat e rektorit

Neni 98

(1) Rektori në kuadër të udhëheqjes me universitetin:

1. e harmonizon veprimtarinë e arsimit të lartë, artistike, hulumtuese-shkencore dhe aplikative dhe punën tjetër të universitetit,
2. i zbaton vendimet dhe konkluzionet e senatit,
3. jep iniciativa për konvokimin e senatit,
4. u paraqet senatit dhe drejtorisë rektoriale propozime dhe vendime dhe akte tjera të përgjithshme dhe konkluzione për çështje, shqyrtimi dhe zgjidhja e të cilave është në kompetencën e tyre,
5. vendos për çështje financiare dhe materiale që nuk janë në kompetencë të senatit të universitetit;
6. promovon doktorë shkencash;
7. ndan çmime universitare;
8. i konvokon, e propozon rendin e ditës dhe kryeson me mbledhjet e drejtorisë rektoriale;
9. propozon zgjedhje dhe shkarkim të prorektorit;
10. suspendon dekan ose drejtor të njësisë universitare për mosrespektimin e ligjit, statutit, aktit të përgjithshëm ose vendimit të universitetit dhe cakton ushtrues detyre dekan, respektivisht drejtor të njësisë universitare,
11. propozon zgjedhje dhe shkarkim të sekretarit të përgjithshëm të universitetit;
12. emëron ushtrues të përkohshëm të detyrës dekan, respektivisht ushtrues të detyrës drejtor i njësisë universitare;
13. e udhëheq bashkëpunimin ndërkombëtar të universitetit dhe inicion bashkëpunimin me universitete të tjera brenda dhe jashtë vendit,
14. u jep autorizim prorektorëve për kryerjen e një pjese të të drejtave dhe detyrimeve të tyre,
15. menaxhon me pronën e universitetit publik dhe kujdeset për mirëmbajtjen e tij dhe
16. kryen veprimtari të tjera të përcaktuara me ligj, statut dhe akte të tjera të përgjithshme të universitetit.

Raporti për senatin

Neni 99

(1) Rektori detyrohet një herë në vit te senati, këshilli universitar dhe themeluesi të paraqesë raport për punën e tij dhe për punën e universitetit, që përmban edhe raport financiar.

(2) Nëse Senati nuk e pranon raportin nga paragrafi (1) të këtij neni, ngrihet procedurë për shkarkimin e rektorit të universitetit.

(3) Përmbajtja dhe forma e raportit nga paragrafi (1) i këtij neni rregullohen më afërsisht me Rregulloren për përmbajtjen dhe formatin e raportit për punën e rektorit që e miraton Këshilli Nacional.

Ndërprerja e mandatit të rektorit

Neni 100

(1) Mandati i rektorit përfundon para skadimit të periudhës për të cilën zgjidhet, në njërin nga rastet në vijim:

1. nëse atë e kërkon vetë,
2. nëse e humb përgjithmonë aftësinë e tij për ushtrimin e detyrës rektor,
3. nëse i plotëson kushtet për pension të pleqërisë ose
4. nëse shkarkohet nga detyra para skadimit të mandatit të tij.

(2) Në rastet e ndërprerjes së mandatit të rektorit nga paragrafi (1) i këtij neni, deri në zgjedhjen e rektorit të ri, senati zgjedh për ushtrues detyre rektor një nga prorektorët e universitetit për periudhë maksimale prej më së shumti gjashtë muaj. Një person mund të zgjidhet ushtrues detyre rektor vetëm një herë. Nëse asnjëri nga prorektorët nuk e merr shumicën e kërkuar, zbatohet parimi i senioritetit ndërmjet prorektorëve, respektivisht funksionin ushtrues detyre rektor e kryen prorektori i zgjedhur i pari me titullin profesor i rregullt respektivisht titulli më i lartë në të cilin prorektorët janë zgjedhur për periudhë që nuk mund të jetë më e gjatë se gjashtë muaj.

(3) Ushtruesi i detyrës rektor i ka të gjitha të drejtat dhe detyrat e rektorit.

(4) Më së voni 30 ditë nga dita e zgjedhjes së ushtruesit të detyrës rektor nga paragrafi (2) i këtij neni, ngrihet procedura për zgjedhjen e rektorit.

Përgjegjësia e rektorit për ligjshmëri dhe statutshmëri

Neni 101

(1) Rektori kujdeset për ligjshmërinë dhe statutshmërinë e punës së universitetit dhe të njësive në përbërjen e tij dhe ka të drejtë dhe detyrim që ta ndalojë ekzekutimin ose të shfuqizojë akt të organeve të tyre, të cilat ai e konsideron se nuk janë në pajtim me ligjin, statutin, aktin e përgjithshëm ose vendimin e universitetit.

(2) Njësia e universitetit akti i të cilës është shfuqizuar, mund të paraqesë ankesë te senati. Vendi i senatit është përfundimtar.

(3) Në pajtim me statutin e universitetit rektori mund për mosrespektimin e ligjit, statutit, aktit të përgjithshëm ose vendimit të universitetit ta suspendojë dekanin ose

drejtorin e njësisë së universitetit dhe përkohësisht të caktojë ushtrues detyre dekan, respektivisht drejtor i njësisë së universitetit.

(4) Senati në afat sa më të shkurtër, e më së voni në afat prej 30 ditëve nga suspendimi i dekanit ose drejtorit të njësisë universitare vendos për suspendimin e dekanit respektivisht drejtorit të njësisë së universitetit nga paragrafi (3) i këtij nen. Nëse senati e konfirmon pezullimin, dekanit respektivisht drejtorit i përfundon mandati me ditën e konfirmimit të vendimit të pezullimit.

Drejtoria rektoriale

Neni 102

(1) Drejtoria rektoriale përbëhet nga rektori, prorektorët, prodekanët, dekanët e fakulteteve, drejtorët e shkollave të larta profesionale, drejtorët e institucioneve të akreditуara shkencore dhe përfaqësuesit e studentëve.

(2) Me drejtorinë rektoriale udhëheq rektori.

(3) Organizimi dhe mënyra e punës së drejtorisë rektoriale, si dhe numri i përfaqësuesve të studentëve, përcaktohen në mënyrë më të detajuar me statutin e universitetit.

Kompetencat e drejtorisë rektoriale

Neni 103

Drejtoria rektoriale:

1. I përgatit dhe propozon akte dhe materiale për çështje për të cilat Senati vendos,
2. e përcakton dhe publikon konkursin për regjistrimin e studimeve në ciklin e parë, të dytë dhe të tretë të universiteteve publike, me pëlqimin paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë,
3. e përcakton dhe publikon konkursin për regjistrimin e studimeve në ciklin e parë, të dytë dhe të tretë të universiteteve private,
4. jep mendim për programet studimore në fakultete, institute shkencore dhe shkolla të larta profesionale në përbërje të universitetit,
5. sjell vendime për bashkëpunimin rrjedhës ndërkombëtar të universitetit,
6. e rregullon lëshimin e diplomave dhe dokumenteve tjera për studime të mbaruara në arsimin e lartë,
7. përcakton propozim për shumën e participimit dhe taksës shkollore për studentët në institucionet publike të arsimit të lartë
8. kryen edhe punë tjera të përcaktuara me statutin e universitetit.

Këshilli i Universitetit

Neni 104

(1) Këshilli i Universitetit ka më së shumti 11 anëtarë.

(2) Nga numri i përgjithshëm i anëtarëve të këshillit universitar, pesë anëtarë emëron senati i universitetit, nga personat që nuk janë anëtarë të Senatit, dy anëtarë emëron kuvendi studentor universitar nga studentët; tre anëtarë emëron themeluesi; dhe një anëtar emëron organizata më reprezentative e punëdhënësve në Republikën e Maqedonisë. Në punën e këshillit të universitetit merr pjesë edhe rektori pa të drejtë të votës.

(3) Mandati i anëtarëve të këshillit universitar është tre vjet pa të drejtë rizgjedhjeje, përveç për anëtarët e zgjedhur nga radhët e studentëve, mandati i të cilëve zgjat një vit pa të drejtë rizgjedhjeje.

(4) Këshilli i universitetit nga radhët e anëtarëve të veta zgjedh kryetar.

(5) Anëtari i këshillit të universitetit nuk mund të zgjidhet person i cili sipas dispozitave të Ligjit për institucione nuk mund të jetë anëtar i organit drejtues të institucionit, si dhe person i punësuar në administratën e universitetit, në ministrinë kompetente për punët e arsimit të lartë , respektivisht për shkencë, person i emëruar në funksion në organ shtetëror ose njësi të vetëqeverisjes lokale ose i zgjedhur në organ të partisë politike.

(6) Përbërja dhe mënyra e zgjedhjes së anëtarëve të këshillit universitar më afërsisht rregullohet me statutin e universitetit.

Kompetenca e këshillit të universitetit

Neni 105

(1) Këshilli i Universitetit kryen mbikëqyrje mbi kryerjen e veprimtarisë së universitetit, detyrat e universitetit në përputhje me këtë ligj, ligjshmërinë e funksionimit të tij, përdorimin racional të resurseve kadrovike dhe materiale dhe kryen aktivitete të tjera të përcaktuara me aktin për themelimin dhe statutin e universitetit.

(2) Këshilli i Universitetit nuk mund të ketë kompetencë me të cilën kufizohet dhe cenohet autonomia e universitetit.

(3) Këshilli i Universitetit, më së paku një herë në vit, i paraqet informacion ministrisë kompetente për punët e arsimit të lartë dhe Senatit të Universitetit.

(4) Kompetenca dhe mënyra e vendimmarrjes në këshillin universitar nga afër rregullohet me këtë ligj dhe statutin e universitetit.

Organi i themeluesit të institucionit të arsimit të lartë privat

Neni 106

(1) Universiteti privat, respektivisht universiteti publik-privat në vend të këshillit të universitetit, mund të ketë organ të themeluesit.

(2) Numri i anëtarëve dhe përbërja e organit nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet nga themeluesi me aktin për themelimin e universitetit dhe statutin e universitetit.

(3) Organi i themeluesit nuk mund të ketë të drejta dhe detyrime që kufizojnë dhe cenojnë autonominë e institucionit të arsimit të lartë ose kufizojnë të drejtat dhe detyrimet e organeve të universitetit të përcaktuara me këtë ligj.

Personi i autorizuar për pranim të kallëzimeve për korrupsion

Neni 107

(1) Me qëllim të parandalimit dhe mbrojtjes më efikase ndaj korrupsionit, Senati i Universitetit, nga profesorët e rregullt të universitetit, zgjedh person të autorizuar për pranimin e kallëzimeve për korrupsion.

(2) Kallëzimi i korrupsionit kryhet me gojë në procesverbal ose në formë të shkruar.

(3) Person i autorizuar për pranim të kallëzimit të korrupsionit, është i obliguar:

- të veprojë pas kallëzimit nga paragrafi (2) i këtij neni, në pajtim me procedurat e përcaktuara;
- t'i mbrojnë të dhënat personale të denoncuesit, respektivisht të dhënat që mund të zbulojnë identitetin e denoncuesit i cili kërkon të jetë anonim ose denoncon në mënyrë konfidenciale, në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale;
- ta informojë denoncuesin i cili është i njohur për masat e marra në lidhje me denoncimin pa prolongim, kurse më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të kallëzimit.

(4) Personi i autorizuar për pranimin e denoncimeve për korrupsion zgjidhet për periudhë prej tre vjetësh, me të drejtë për zgjedhje të sërishme.

(5) Personi i autorizuar për pranimin e denoncimeve për korrupsion të paktën dy herë në vit duhet të paraqesë raport mbi punën e tij në Senatin e Universitetit.

(6) Puna dhe kompensimi i personit të autorizuar për pranimin të denoncimeve për korrupsion rregullohen me akt të përgjithshëm që e miraton Senati i universitetit.

Seksioni 2

ORGANE DHE TRUPA TË NJËSISË SË UNIVERSITETIT

Organe të fakultetit dhe shkollës së lartë profesionale

Neni 108

(1) Organet e fakultetit janë këshilli mësimor-shkencor, dekani dhe administrata e dekanatit.

(2) Në fakultet formohet kuvendi i studentëve të fakultetit si trup i fakultetit.

(3) Organe të shkollës së lartë profesionale si njësi e universitetit janë këshilli i mësimdhënësve, drejtori dhe drejtoria e shkollës së lartë profesionale.

(4) Në shkollën e lartë profesionale si njësi e universitetit, formohet kuvend studentor i shkollës së lartë profesionale si trup i shkollës së lartë profesionale.

(5) Dispozitat e këtij kapitulli për shkollë të lartë profesionale si njësi të universiteti do të zbatohen në mënyrë adekuate edhe për shkollën e lartë profesionale të pavarur.

Këshili mësimor - shkencor

Neni 109

(1) Këshilli mësimor shkencor është organ drejtues dhe organ profesional i fakultetit.

(2) Këshilli mësimor-shkencor i fakultetit në fushën e artit ose akademisë së artit mund të mbajë emërtimin e një këshilli mësimor -shkencor dhe artistik.

(3) Këshillin mësimor-shkencor e përbëjnë profesorët ordinarë, profesorët inordinarë dhe docentët që janë në marrëdhënie pune në fakultet.

(4) Në fakultetin në të cilin janë zgjedhur më shumë se 150 mësimdhënës, këshilli mësimor -shkencor përbëhet nga përfaqësues të zgjedhur nga njësitë organizative (katedra, institutet, qendrat, etj.) nga ana e profesorëve ordinarë, inordinarë dhe docentët. Zgjedhja bëhet në proporcion me mësimdhënësit e zgjedhur, përkatësisht të sistemuar në njësinë organizative në mënyrën dhe sipas kushteve të përcaktuara në statutin e universitetit dhe statutin e njësisë. Këshillin mësimor-shkencor në këto fakultet e përbëjnë 150 përfaqësues.

(5) Në këshillin mësimor -shkencor përfaqësuesit e tyre zgjedhin edhe kuvendin e studentëve të fakultetit.

(6) Numri i përfaqësuesve të studentëve dhe koha për të cilën ata zgjidhen përcaktohen me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit.

(7) Përfaqësuesit e studentëve duhet të përbëjnë të paktën 10%, por jo më shumë se 15% të numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Këshillit mësimor-shkencor.

(8) Këshilli mësimor-shkencor mund për programe të caktuara programore dhe për nevoja tjera të formojë trupa profesionale, të përcaktuara me statutin e universitetit dhe / ose statutin e fakultetit.

Kompetenca e këshillit mësimor-shkencor

Neni 110

(1) Këshilli mësimor-shkencor i fakultetit:

1. miraton statut të fakultetit,
2. miraton program trevjeçar për zhvillimin dhe programin vjetor të punës,
3. zgjedh dekan në fakultetit dhe ja dorëzon vendimin për zgjedhjen e senatit për vërtetim,
4. zgjedh prodekanë,
5. zgjedh anëtarë të senatit të universitet në përbërje të cilës është (senatorë),
6. i propozon senatit programe studimore,
7. miraton program për punë kërkimore shkencore, respektivisht punë artistike,
8. bën zgjedhjen në tituj mësimorë shkencorë docent, profesor inordinar, dhe profesor ordinar në titujt mësimor-profesional lektor dhe lektor i lartë, në tituj shkencorë, tituj të bashkëpunëtorëve dhe demonstratorë,
9. propozon numër të studentëve që regjistrohen në vitin e parë të të gjitha cikleve të studimit,
10. merr vendim për orarin e detyrave të punës për mësimdhënësit dhe bashkëpunëtorët për çdo vit akademik,
11. miraton planin financiar dhe miraton llogari përfundimtare (raporti vjetor financiar) në suaza të planit të unifikuar financiar të universitetit dhe llogarinë përfundimtare të konsoliduar të universitetit publik,
12. i propozon universitetit, respektivisht kur përcaktohet me këtë ligj, ndryshimin e themeluesit ose zgjerimin e veprimtarisë në pajtim me këtë ligj,
13. i miraton aktet e përgjithshme të fakultetit,
14. miraton masat për krijimin dhe përmirësimin e brezit të ri mësimor-shkencor dhe artistik dhe për punë me studentë të suksesshëm dhe të talentuar. miraton masat dhe vendos për avancimin e punës mësimdhënies, kërkimit-shkencor, artit, punës aplikative dhe rrjetit kompjuterik,
16. zgjedh dhe shkarkon sekretarin e fakultetit, në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit,
17. i zgjedh anëtarët e komisionit për vetëvlerësim dhe miraton udhëzim për evaulimin e fakultetit në pajtim me Rregulloren për standardet dhe procedurën për vetëevaluim dhe vlerësimin e jashtëm të miratuar nga Këshilli Nacional për Arsimit të Lartë,
18. vendos për bibliotekën, sistemin e informacionit të bibliotekës dhe për realizimin e veprimtarisë së informacionit dhe dokumentacionit të bibliotekës, në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit,
19. vendos për organizimin e tubimeve, simpoziumeve, konferencave dhe të ngjashme,
20. vendos për realizimin e bashkëpunimit ndërkombëtar në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit dhe
21. kryen punë tjera përcaktuara me këtë ligj dhe me statutin.

(2) Këshilli mësimor -shkencor vendos në mënyrë të plotfuqishme nëse në mbledhje marrin pjesë më shumë se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të tij, kurse vendimet merren me shumicë votash të anëtarëve prezent.

(3) Gjatë zgjedhjes në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, shkencorë, bashkëpunëtorë dhe demonstratorë nuk marrin pjesë studentët.

(4) Për punët nga paragrafi (1) alineja 1, 3, 4, 5 dhe 7 të këtij neni këshilli mund të vendosë në mënyrë të plotfuqishme nëse janë të pranishëm dy të tretat e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të tij, kurse vendimi konsiderohet i miratuar nëse për atë kanë votuar shumica e anëtarëve të pranishëm të këshillit.

(5) Për zgjedhje dhe shkarkim të dekanit, prodekanit dhe zgjedhje të senatorëve Këshilli i mësimdhënësve vendos me votim të fshehtë. Me statutin e universitetit ose me statutin e fakultetit mund të parashikohet që edhe për çështje tjera nga paragrafi (1) i këtij neni këshilli mësimor shkencor voton me votim të fshehtë.

(6) Për çështje të caktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, këshilli mësimor shkencor mund të zbatojë votim të fshehtë edhe pse me këtë ligj, statutin e universitetit ose në statutin e fakultetit nuk është paraparë votim i fshehtë.

Këshilli i mësimdhënësve

Neni 111

(1) Këshilli i mësimdhënësve është organ drejtues dhe organ profesional i shkollës së lartë profesionale.

(2) Këshilli i mësimdhënësve përbëhet nga profesorë, ligjërues të lartë dhe ligjërues në shkollën e lartë profesionale.

(3) Në këshillin mësimor përfaqësuesit e tij i zgjedh edhe kuvendi i studentëve të shkollës së lartë profesionale.

(4) Numri i përfaqësuesve të studentëve dhe koha për të cilën ata zgjidhen përcaktohen me statutin e e shkollës së lartë profesionale.

(5) Përfaqësuesit e studenteve përbëjnë të paktën 10%, por jo me shume se 15% të numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Këshillit të mësimdhënësve.

(6) Këshilli i mësimdhënësve mund për programe të caktuara programore ose për nevoja tjera të formojë organe profesionale të përcaktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale.

Kompetenca e këshillit të mësimdhënësve

Neni 112

(1) Këshilli i mësimdhënësve i shkollave të larta profesionale si njësi e universitetit:

1. miraton statut të shkollës së lartë profesionale,
2. miraton program dyvjeçar për zhvillimin dhe programin vjetor për punë,
3. zgjedh drejtor dhe ja dorëzon vendimin për zgjedhje senatit për vërtetim,
4. zgjedh zëvendësdrejtor,
5. zgjedh anëtar të senatit të universitet në përbërje të cilës është (senatori),
6. i propozon senatit programe studimore,
7. kryen zgjedhje në titujt mësimorë, profesor, ligjërues i lartë dhe ligjërues,
8. propozon numër të studentëve që regjistrohen në vitin e pare të studimeve,
9. sjell vendim për orarin e detyrave të punës për profesorët, ligjëruesit e lartë dhe ligjëruesit,
10. miraton planin financiar dhe miraton llogari përfundimtare (raporti vjetor financiar) në suaza të planit të unifikuar financiar të universitetit dhe llogarinë përfundimtare të konsoliduar të universitetit publik,
11. i propozon universitetit, respektivisht kur përcaktohet me këtë ligj, ndryshimin e themeluesit ose zgjerimin e veprimtarisë në pajtim me këtë ligj,
12. miraton aktet e përgjithshme të shkollës së lartë profesionale si njësi të universitetit,
13. miraton masa për punën me sukses të veçantë dhe studentë të talentuar,
14. miraton masat dhe vendos për avancimin e punës mësimore dhe aplikative dhe rrjetit kompjuterik,
15. zgjedh sekretar të shkollës së lartë profesionale, në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e shkollës së lartë profesionale,
16. zgjedh anëtarët e komisionit për vetevaluim dhe miraton udhëzim për evaluimin e shkollës së lartë profesionale
17. vendos për bibliotekën, sistemin informativ-të bibliotekës dhe për realizimin e veprimtarisë informative-të bibliotekës dhe të dokumentacionit, në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e shkollës së lartë profesionale,
18. vendos për organizimin e takimeve, simpoziumeve, konferencave dhe të ngjashme,
19. vendos për realizimin e bashkëpunimit ndërkombëtar në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin shkollës së lartë profesionale dhe
20. kryen punë tjera përcaktuara me këtë ligj dhe me statutin.

(2) Këshilli i mësimdhënësve vendos në mënyrë të plotfuqishme nëse në mbledhje marrin pjese më shumë se gjysma e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të tij, kurse vendimet merren me shumicë votash të anëtarëve prezentë.

(3) Gjatë zgjedhjes në tituj mësimorë nuk marrin pjesë studentët.

(4) Për punët nga paragrafi (1) alineja 1, 3, 4, 5 dhe 7 të këtij neni këshilli mund të vendosë nëse janë të pranishëm dy të tretat e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të tij, kurse vendimi konsiderohet i miratuar nëse për atë kanë votuar shumica e anëtareve të këshillit të pranishëm.

(5) Për zgjedhjen dhe shkarkimin e drejtorit, zëvendësdrejtorit dhe zgjedhjes së senatorëve këshilli i mësimdhënësve vendos me votim të fshehtë. Me statutin e universitetit ose me statutin e shkollës së arsimit të lartë mund të parashihet se edhe për çështje tjera nga paragrafi (1) i këtij neni këshilli i mësimdhënësve voton në mënyrë të fshehtë.

(6) Për çështje të caktuara nga paragrafi (1) të këtij neni, këshilli i mësimdhënësve mund të zbatojë votim të fshehtë edhe me këtë ligj, statutin e universitetit ose në statutin e shkollës së lartë profesionale nuk është paraparë votim i fshehtë.

(7) Dispozitat e paragrafëve (1) deri në (6) të këtij neni zbatohen gjithashtu edhe në këshillin e mësimdhënësve të shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Këshilli shkencor

Neni 113

Institucionet shkencore të akredituara për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë, themelojnë këshill shkencor për studimet e ciklit të dytë dhe të tretë, që përbëhet nga persona të zgjedhur në tituj shkencorë të cilët marrin pjesë në realizimin e mësimit.

Dekani i fakultetit dhe kompetencat e tij

Neni 114

(1) Dekani i fakultetit, është organ udhëheqës.

(2) Dekani e përfaqëson fakultetin brenda dhe jashtë vendit në përputhje me statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit.

(3) Kryerja e detyrës dekan dhe prodekan, është e papërputhshme me ushtrimin e ndonjë funksioni tjetër publik ose funksioni në parti politike.

(4) Dekani, në kuadër të kryerjes së funksionit të tij udhëheqës:

1. i zbaton vendimet dhe konkluzionet e senatit dhe rektorit të universitetit,
2. i zbaton vendimet dhe konkluzionet e këshillit mësimor-shkencor,
3. kujdeset për kryerjen e harmonizuar të arsimit të lartë, artistik, kërkimin shkencor dhe veprimtarinë aplikative,
4. i thërret mbledhjet e këshillit mësimor-shkencor, propozon rendin e ditës dhe i kryeson ato,
5. i përgatit dhe propozon akte dhe materiale për çështje për të cilat vendos drejtoria e dekanatit,
6. këshillit mësimor shkencor i paraqet propozime të vendimit dhe konkluzione për çështje, shqyrtimi dhe zgjidhja e të cilave është në kompetencë të tij,
7. shpall konkursin për përzgjedhjen e personave në titujt mësimor-shkencorë, mësimor-profesionalë, shkencorë dhe bashkëpunëtorë,
8. i promovon studentët e diplomuar dhe ndan çmime,
9. menaxhon me pronën e fakultetit dhe kujdeset për mirëmbajtjen e saj në kuadër të autorizimeve përcaktuara me statutin e fakultetit dhe statutin e universitetit publik dhe
10. kryen veprimtari të tjera në pajtim me këtë ligj, statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit

(5) Dekani është i detyruar, së paku një herë në vit, deri te këshilli mësimor-shkencor dhe deri te rektori i universitetit të dorëzojë raport për punën e tij. Nëse këshilli mësimor-shkencor nuk e pranon raportin për punën e dekanit, konsiderohet se dekani është shkarkuar dhe njoftohet rektori të emërohet ushtrues i detyrës dekan. Në të njëjtën ditë kur këshilli mësimor--shkencor nuk do ta pranojë raportin e punës së dekanit, fillon procedura për zgjedhjen e dekanit të ri.

(6) Dekani është përgjegjës për ligjshmërinë dhe statutshmërinë e punës së organeve të fakultetit dhe ka të drejtën dhe detyrimin për të ndaluar ekzekutimin e aktit të përgjithshëm dhe vendimin e këtyre organeve që konsideron se nuk janë në pajtim ligjin, statutin e universitetit dhe statutin e fakultetit , dhe për këtë do ta njoftojë rektorin i cili merr vendim për çështjen kontestuese.

(7) Për kryerjen e një pjesë nga të drejtat dhe detyrimet e veta dekani mund të autorizojë prodekanë të caktuar.

Zgjedhja dhe shkarkimi i dekanit të fakultetit

Neni 115

(1) Dekani zgjidhet nga radhët e profesorëve ordinarë dhe inordinarë në fakultet, kurse nëse nuk ka profesorë ordinarë dhe inordinarë edhe nga radhët e docentëve për kohë prej tre vitesh, me të drejtë edhe për një zgjedhje, me kushte të përcaktuara me statutin e universitetit.

(2) Fakulteti, mund të ketë një ose më shumë prodekanë, të cilët i propozon dekani.

(3) Procedura për zgjedhjen dhe shkarkimin e dekanit dhe prodekanit, më afërsisht rregullohen me statut të fakultetit, në pajtim me statutin e universitetit.

(4) Nëse në afatin e përcaktuar me statut njësia e universitetit nuk zgjedh dekanin, më së voni në afat prej tri ditë pas skadimit të mandatit të dekanit, rektori emëron ushtrues detyre dekan, me pëlqimin paraprak të dhënë nga personi që e emëron për kohë të caktuar me statutin e universitetit.

(5) Mandati i ushtruesit të detyrës dekan mund të zgjasë më së shumti gjashtë muaj, me ç'rast si ushtrues i përkohshëm i detyrës dekan një person mund të emërohet vetëm një herë.

(6) Ushtruesi i përkohshëm i detyrës dekan nuk mund të kandidohet për dekan deri sa e kryen funksionin ushtrues i përkohshëm i detyrës dekan.

Ndërprerja e mandatit të dekanit para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur

Neni 116

(1) Mandati i dekanit ndërpritet para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur nëse:

1. parashtron dorëheqje nga funksioni për të cilin është zgjedhur,
2. paraqitet pengesë e përhershme për kryerjen e funksionit,
3. është shkarkuar nga ana e këshillit mësimor-shkencor të fakultetit,
4. senati e vërteton vendimin për suspendim të dekanit nga ana e rektorit,
5. në raste tjera përcaktuar me ligj dhe me statutin e universitetit.

(2) Në rast të ndërprerjes së mandatit të dekanit para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur nga paragrafi (1) të këtij neni, rektori emëron ushtrues detyre dekan, me pëlqimin paraprak të dhënë nga personi që e emëron për kohë të caktuar atë përcaktuar me statutin e universitetit.

(3) Mandati i ushtruesit të detyrës dekan mund të zgjasë me së shumti gjashtë muaj, me ç'rast ushtrues i përkohshëm i detyrës dekan një person mund të emërohet vetëm një herë.

(4) Ushtruesi i detyrës së përkohshme dekan nuk mund të kandidohet për dekan deri sa e kryen funksionin e ushtruesit të përkohshëm të detyrës dekan.

(5) Më së voni në afat prej 30 ditëve nga dita e emërimit të ushtruesit përkohshëm të dekanit, Këshilli mësimor shkencor i fakultetit fillon procedurën për zgjedhjen e dekanit të ri.

(6) Shkarkimi i dekanit dhe prodekanit, më afërsisht rregullohen me statutin e fakultetit, në pajtim me statutin e universitetit.

Drejtori i shkollës së lartë profesionale si njësi e universitetit dhe kompetencat e tij

Neni 117

(1) Drejtori i shkollës së lartë profesionale është organ udhëheqës.

(2) Drejtori i shkollës së lartë profesionale e prezanton shkollën e lartë profesionale në vendin tonë dhe vendin e huaj në pajtim me statutin e universitetit dhe statutin e shkollës së lartë profesionale.

(3) Ushtrimi i detyrës drejtor dhe zëvendësdrejtor i shkollës së lartë profesionale është i papërputhshëm me kryerjen e funksionit tjetër shtetëror ose funksionit në parti politike.

(4) Drejtori në suazat e kryerjes së funksionit të tij udhëheqës:

1. i zbaton vendimet dhe konkluzionet e senatit dhe rektorit të universitetit,
2. i zbaton vendimet dhe konkluzionet e këshillit të mësimeshënësve,
3. kujdeset për kryerjen e harmonizuar të veprimtarisë së arsimit të lartë, artistike dhe aplikative,
4. i konvokon mbledhjet e këshillit të mësimdhënësve, e propozon rendin e ditës dhe kryeson me ato,
5. i përgatit dhe propozon aktet dhe materialet për çështje për të cilat vendos drejtoria,
6. këshillit të mësimdhënësve i parashtron propozime të vendimeve, dhe konkluzione për çështjet shqyrtimi dhe zgjidhja e të cilave është në kompetencë të tij,
7. Shpall konkurs për zgjedhjen e personave të zgjedhur në tituj mësimorë, gjashtë muaj para kalimit të kohës për të cilën janë zgjedhur,
8. i promovon studentët e diplomuar dhe ndan çmime,
9. menaxhon me pronën e shkollës së lartë profesionale dhe kujdeset për mirëmbajtjen e saj në suazat e autorizimeve të caktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale dhe statutin e universitetit publik dhe
10. kryen edhe punë tjera në pajtim me këtë ligj, statutin e universitetit dhe statutin e shkollës së lartë profesionale.

(5) Drejtori është i obliguar më së paku një herë në vit në këshillin e mësimdhënësve dhe te rektori i universitetit të dorëzojë raport për punën e tij. Nëse këshilli i mësimdhënësve nuk e pranon raportin për punën e drejtorit, drejtori konsiderohet i shkarkuar.

(6) Drejtori është përgjegjës për ligjshmërinë dhe statutshmërinë e punës së organeve të shkollës së lartë profesionale dhe ka të drejtë dhe obligim të ndalojë ekzekutimin e aktit të përgjithshëm dhe vendimin e këtyre organeve për të cilin konsideron se nuk është në pajtim me ligj, statutin e universitetit dhe statutin në shkollën e lartë profesionale dhe për atë e njofton rektorin i cili merr vendim për çështjen kontestuese.

(7) Për kryerjen e një pjese të të drejtave dhe obligimeve të tij drejtori mund ta autorizojë zëvendësdrejtorin.

(8) Dispozitat e paragrafëve (1) deri (7) të këtij neni, zbatohen në mënyrë përkatëse edhe për drejtorin e shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Zgjedhja dhe shkarkimi i drejtorit të shkollës së lartë profesionale

Neni 118

(1) Drejtori i shkollës së lartë profesionale zgjidhet nga radhët e profesorëve të shkollës së lartë profesionale, ndërsa nëse nuk ka profesorë edhe nga radhët e ligjëruesve të lartë për një periudhë prej tre vjetësh, me të drejtë edhe për një zgjedhje, sipas kushteve të përcaktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale, në pajtim me statutin e universitetit.

(2) Shkolla e lartë profesionale mund të ketë një zëvendësdrejtor, i cili e zëvendëson drejtorin.

(3) Procedura për zgjedhjen dhe shkarkimin e drejtorit dhe zëvendësdrejtorit, rregullohen me statutin e shkollës së lartë profesionale, në pajtim me statutin e universitetit.

(4) Nëse në afatin e përcaktuar të paraparë me statutin e universitetit nuk zgjedhet drejtori i njësisë, jo më vonë në afat prej tri ditëve nga kalimi i mandatit të drejtorit, rektori emëron ushtrues të detyrës të përkohshëm drejtor, me pëlqim paraprak të personit që e emëron, për kohën e caktuar me statutin e universitetit.

(5) Nëse në afatit e caktuar me statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur nuk zgjidhet drejtori, emërohet ushtrues i përkohshëm i detyrës drejtor në mënyrë të caktuar me statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(6) Më së voni në afat prej tridhjetë ditë nga dita e emërimit të ushtruesit të përkohshëm të detyrës drejtor, këshilli i mësimdhënësve i shkollës së lartë profesionale fillon procedurë për zgjedhjen e drejtorit të ri.

(7) Në rastet nga paragrafët (4) dhe (5) të këtij neni, mandati i ushtruesit të përkohshëm të detyrës drejtori mund të zgjasë më së shumti gjashtë muaj, me ç'rast ushtruesi i përkohshëm i detyrës drejtor një person mund të emërohet vetëm një herë.

(8) Ushtruesi i përkohshëm i detyrës drejtor nuk mund të kandidohet për drejtor derisa e kryen funksionin ushtrues i përkohshëm i detyrës drejtor.

Pushimi i mandatit të drejtorit para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur

Neni 119

(1) Mandati i drejtorit ndërpritet para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur nëse:

1. jep dorëheqje nga funksioni për të cilin është zgjedhur,

2. ndodh pengesë e përhershme për kryerjen e funksionit,

3. është shkarkuar nga ana e këshillit të mësimdhënës të shkollës së lartë profesionale,

4. senati e vërteton vendimin për suspendim të drejtorit nga ana e rektorit dhe

5. Në raste tjera të caktuara me ligj dhe me statutin e universitetit, përkatësisht me statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(2) Në rast të pushimit të mandatit të drejtorit të shkollës së lartë profesionale e cila është njësia e universitetit para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur nga paragrafi (1) i këtij neni, rektori i universitetit emëron ushtrues të përkohshëm detyre drejtor për kohën e caktuar me statutin e universitetit.

(3) Në rast të ndërprerjes së mandatit të drejtorit të shkollës së lartë profesionale të pavarur para kalimit të afatit për të cilin është zgjedhur nga paragrafi (1) i këtij neni, emërohet ushtrues i përkohshëm i detyrës drejtor, me pëlqim paraprak të personit i cili e emëron, në mënyrë dhe kohë të caktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(4) Më së voni në afat prej tridhjetë ditë nga dita e emërimit të ushtruesit të përkohshëm të detyrës drejtor, këshilli i mësimdhënësve i shkollës së lartë profesionale fillon procedurë për zgjedhjen e drejtorit të ri.

(5) Shkarkimi i drejtorit dhe zëvendësdrejtorit rregullohen me statutin e shkollës së lartë profesionale, në pajtim me statutin e universitetit.

(6) Mandati i ushtruesit të përkohshëm të detyrës drejtori mund të zgjasë më së shumti gjashtë muaj, me ç'rast si ushtrues i përkohshëm i detyrës drejtor një person mund të emërohet vetëm një herë.

Drejtoria e dekanatit

Neni 120

(1) Drejtoria e dekanatit, është organ i menaxhimit të fakultetit dhe mund të ketë më së paku pesë, ndërsa më së shumti pesëmbëdhjetë anëtarë.

(2) Drejtorinë e dekanatit, e përbëjnë dekani, prodekanët, dhe udhëheqësit e njësive të brendshme organizative mësimore-shkencore të caktuar me statutin e fakultetit, të zgjedhur në zgjedhje të fshehta dhe të drejtpërdrejta nga ana e anëtarëve të njësive organizative për periudhën prej tre vjet me të drejtë për një rizgjedhje dhe më së paku një anëtarë të zgjedhur nga kuvendi studentor i fakultetit.

(3) Drejtorinë e dekanatit e konvokon dhe mbledhjet i kryeson dekani.

(4) Drejtoria e dekanatit, në suazat e kompetencës së vet:

1. kujdeset për realizimin e veprimtarisë dhe zhvillimit të fakultetit, dhe për marrëdhëniet me bashkësinë më të gjerë shoqërore dhe organet shtetërore,

2. miraton akte për të cilat me statutin e universitetit ose statutin e fakultetit është caktuar se miratimi i tyre është në kompetencë të drejtorisë së dekanatit dhe e ndjek realizimin e tyre,

3. i përgatit dhe propozon aktet dhe materialet për çështje për të cilat vendos mësimorë-shkencorë, dekani dhe,

4. kryen punë tjera të caktuara me statutin e fakultetit.

(5) Drejtorisë së dekanatit nuk mund t'i besohen kompetencat as nuk mund të vendos për çështje me të cilat kufizohet dhe cenohet autonomia si njësi e universitetit.

(6) Organizimi, mënyra e punës së drejtorisë së dekanatit, si dhe numri dhe mënyra e zgjedhjes së përfaqësuesve të studentëve, më afër përcaktohen me statutin e fakultetit.

Drejtoria e shkollës së lartë profesionale

Neni 121

(1) Drejtoria e shkollës së lartë profesionale është organ i menaxhimit të shkollës së lartë profesionale dhe mund të ketë së paku pesë, ndërsa më së shumti 15 anëtarë.

(2) Drejtoria e shkollës së lartë profesionale përbëhet prej drejtorit, zëvendësdrejtorit dhe udhëheqësve të njësive të brendshme mësimore organizative të përcaktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale, të zgjedhur në zgjedhje të fshehta dhe të drejtpërdrejta nga anëtarët e njësive organizative për periudhë prej tre viteve me të drejtë për rizgjedhje dhe së paku një anëtar i zgjedhur nga kuvendi studentor i shkollës së lartë profesionale.

(3) Drejtoria e shkollës së lartë profesionale konvokon dhe me mbledhjet kryeson drejtori.

(4) Drejtoria e shkollës së lartë profesionale në suazat e kompetencave të saj:

1. kujdeset për realizimin e veprimtarisë dhe zhvillimin e fakultetit dhe për marrëdhëniet me komunitetin më të gjerë shoqëror dhe organet shtetërore,

2. miraton akte për të cilat me statutin e universitetit ose statutin e shkollës së lartë profesionale është përcaktuar se miratimi i tyre është në kompetencë të drejtorisë dhe e përcjell zbatimin e tyre,

3. i përgatit dhe propozon aktet dhe materialet për çështje për të cilat vendos këshilli i arsimtarëve dhe drejtori dhe

4. kryen edhe punë tjera të caktuara me statutin e shkollës së lartë profesionale.

(5) Drejtorisë së shkollës së lartë profesionale nuk mund t'i besohen kompetenca dhe as nuk mund të vendosë për çështje me të cilat kufizohet dhe shkelet autonomia si njësi e universitetit.

(6) Organizimi, mënyra e punës së drejtorisë së shkollës së lartë profesionale, si dhe numri dhe mënyra e zgjedhjes së përfaqësuesve të studentëve, më së afërmi caktohen me statutin e shkollës së lartë profesionale.

Këshilli për bashkëpunim dhe besim me publikun

Neni 122

(1) Për të realizuar bashkëpunim dhe besim me publikun, bashkësia afariste, odat profesionale dhe institucionet tjera dhe shoqatat e qytetarëve nga rajoni në të cilin e kryen veprimtarinë e arsimit të lartë dhe punën shkencore-hulumtuese ose krijimtarinë artistike, si dhe për të realizuar publicitetin dhe përgjegjësinë për kryerjen e veprimtarisë me interes publik, njësia universitare krijon një bord të fakultetit për bashkëpunim dhe besim me publikun, përkatësisht këshill të shkollës së lartë profesionale për bashkëpunim dhe besim me publikun.

(2) Këshillat për bashkëpunim dhe besim me publikun të institucioneve të arsimit të lartë kanë rol këshillëdhënës dhe në to anëtarësojnë përfaqësues të themeluesit, përfaqësues relevant të bashkësisë afariste apo joekonomizimit nga fushëveprimi i programeve studimore.

(3) Anëtari i këshillit për bashkëpunim dhe besim me publikun nuk mund të jetë person i cili në pajtim me dispozitat e Ligjit për institucione nuk mund të jetë anëtarë i organit të menaxhimit të institucionit. Përbërja, mandati, mënyra e propozimit të anëtarëve të këshillit për bashkëpunim dhe kompetencat e tij caktohen me statutin e fakultetit, përkatësisht shkollës së lartë profesionale.

(3) Për çështjet për të cilat këshilli për bashkëpunim dhe besim me publikun debaton, miratohen rekomandime.

Kapitulli i nëntë

FINANCIMI DHE PRONA E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Mjetet për financim të arsimit të lartë

Neni 123

(1) Mjetet për financimin e universiteteve publike, përkatësisht të shkollave të larta publike të pavarura profesionale dhe studimeve me interes publik sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë dhe nga burime tjera të caktuara me ligj.

(2) Këshilli nacional çdo vit buxhetor, më së voni deri më 15 maj, ministrit kompetent për punët e arsimit të lartë ia propozon shumën e përgjithshme të mjeteve të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë për financimin e universiteteve dhe shkollave të larta profesionale të pavarura për vitin e ardhshëm buxhetor, në pajtim me Dekretin për matje dhe kritere për financimin e arsimit të lartë.

(3) Bazë kalimtare për financimin e institucioneve të arsimit të lartë janë planet financiare vjetore të institucioneve të arsimit të lartë.

(4) Planet financiare të institucioneve të arsimit të lartë përmbajnë:

1. Numrin e studentëve për regjistrim me participim dhe bursë,

2. Shpenzimet reale për realizim të çdo programi studimor në pajtim me specifikat e tij,

3. Shpenzimet rrjedhëse për punën e institucionit dhe

4. Shpenzimet për investime dhe zhvillim.

(5) Shpenzimet rrjedhëse (shpenzime komunale, mirëmbajtje, pajisje dhe material harxhues për realizimin e programeve studimore dhe për punën e institucionit të arsimit të lartë) të institucioneve të arsimit të lartë plotësisht kompensohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Financim me mjete të personave fizikë dhe juridikë

Neni 124

(1) Institucionet e arsimit të lartë mund të fitojnë mjete nga persona të vendit dhe të huaj juridikë dhe fizikë.

(2) Në mjetet e paragrafit (1) të këtij neni personat juridikë dhe fizikë të vendit dhe të huaj mund të kenë përshtatje tatimore dhe doganore të përcaktuara me ligj.

Të hyra tjera të institucioneve të arsimit të lartë

Neni 125

(1) Institucionet e arsimit të lartë mund të fitojnë mjete edhe nga:

- participime;
- bursa;
- kryerjen e shërbimeve arsimore të personave juridikë dhe fizikë të vendit dhe të huaj;
- shitja e shërbimeve dhe prodhimeve shkencore dhe profesionale të personave juridikë dhe fizikë të vendit dhe të huaj;
- kamatat;
- të hyrat në bazë të të drejtave të pronësisë intelektuale bartësi i të cilës është institucioni i arsimit të lartë;
- të hyrat nga kryerja e veprimtarisë artistike;
- legate, dhurata, testamente, kontribute dhe
- burime tjera.

(2) Mjetet e paragrafit (1) të këtij neni janë të hyra personale të institucionit të arsimit të lartë me të cilat ai lirisht disponon në pajtim me ligjin dhe aktet e përgjithshme të institucionit të arsimit të lartë.

(3) Institucionet e arsimit të lartë janë të detyruara së paku 40% të mjeteve nga participimet t'i investojnë në zhvillim të mësimit, veprimtarisë shkencore-hulumtuese, përkatësisht artistike dhe mobilitetit.

(4) Mjetet e paragrafit (1) të këtij neni mund të akumulohen dhe të transferohen në vitin e ardhshëm fiskal.

Participimi

Neni 126

(1) Universiteti publik, me propozim të njësisë së universitetit mund të vendosë participim në shpenzimet për studim, për studentët arsimimi i të cilëve financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

(2) Shumën maksimale nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton Këshilli Nacional, me pëlqim paraprak të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Bursa

Neni 127

(1) Universiteti privat, universiteti privat-publik apo shkolla e lartë e pavarur private profesionale, në suazat e numrit të studentëve të caktuar me konkursin cakton bursë për studim.

(2) Universiteti publik apo shkolla e lartë e pavarur publike profesionale, në suazat e numrit të studentëve të caktuar me konkursin mund të vendosë bursë për studim, për studentët arsimimi i të cilëve nuk financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

(3) Shumën maksimale të paragrafit (2) të këtij neni e përcakton Këshilli Nacional, me pëlqim paraprak të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

(4) Studenti financimi i të cilit bëhet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë i cili pa shkaqe të arsyeshme nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me rregullat për studim në universitet publik, përkatësisht në shkollë të lartë profesionale të pavarur publike, i mban shpenzimet në shumën e bursës.

(5) Me bursën përcaktohen shpenzimet e studimit për një vit studimor, përkatësisht për fitimin e 60 SETK kredi.

Lirimi nga pagimi i participimit

Neni 128

(1) Institucioni i arsimit të lartë publik nuk do të paguajë participim për:

- persona pa prind më të rinj se mosha 26 vjeçare, nëse janë të papunësuar;
- persona me invaliditet, në pajtim me dekretin të cilin e miraton Qeveria me propozim të Këshillit Nacional;
- invalidë ushtarakë
- persona të rritur në shtëpi për fëmijë të braktisur nëse janë të papunësuar dhe
- persona tjerë të përcaktuar me dekretin e Qeverisë të miratuar me propozim të Këshillit Nacional.

(2) Mjetet për participim të këtyre personave do të mbulohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Prona e patundshme dhe mjetet tjera të institucioneve të arsimit të lartë

Neni 129

(1) Prona e patundshme dhe gjërat tjera të institucionit të pavarur të arsimit të lartë dhe gjërat e fituara nga legate, shtojca me dedikim, dhurata, testamente dhe mjetet tjera të fituara në pajtim me ligj, janë pronë në pronësi të institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

(2) Institucioni i pavarur i arsimit të lartë disponon dhe menaxhon me pronën dhe i shfrytëzon gjërat, mjetet në para, të drejtat me pronësi intelektuale dhe të drejtat tjera materiale për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë dhe shkencore hulumtuese, me kushte të caktuara me këtë Ligj dhe me statutin e institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

(3) Institucioni i pavarur publik i arsimit të lartë mund ta tjetërsojë pronën e patundshme me pëlqim paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(4) Mjetet e fituara nga shitja e pronës të paragrafit (3) të këtij neni përdoren për investime, mbajtje investuese dhe pajisje me pëlqim të marrë paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Shfrytëzimi me dedikim i testamenteve, mjeteve të fondacioneve apo fondeve tjera me dedikim

Neni 130

(1) Patundshmëritë dhe mjetet tjera të dhëna si testamente, mjetet e fondacioneve apo fondet tjera me dedikim institucioni i arsimit të lartë i shfrytëzon ekskluzivisht sipas dedikimit që e ka caktuar donatori, në pajtim me ligj.

(2) Patundshmëritë dhe prona tjetër të cilat institucioni i arsimit të lartë i ka fituar në bazë të testamenteve dhe dhuratave, janë pronësi e institucionit të arsimit të lartë i cili e ka fituar pronën.

Pronë e institucionit të arsimit të lartë që e ka ndërprerë punën

Neni 131

(1) Kur njësia e universitetit do ta ndërpret punën, prona, mjetet dhe të hyrat që mbesin pas plotësimit të obligimeve, i takojnë universitetit në përbërjen e të cilit është njësia e universitetit.

(2) Kur universiteti, përkatësisht shkolla e lartë e pavarur profesional do ta ndërpret punën, prona, mjetet dhe të hyrat që mbesin pas plotësimit të obligimeve, i takojnë themeluesit.

Kreu i dhjetë\

VEPRIMTARIA E ARSIMIT TË LARTË

Pjesa 1

CIKLE TË ARSIMIT TË LARTË

Studime akademike dhe profesionale

Neni 132

(1) Arsimi i lartë realizohet nëpërmjet realizimit të studimeve akademike dhe profesionale në bazë të programeve të akredituara studimore.

(2) Studimet akademike i aftësojnë studentët për ndërtimin e karrierës akademike dhe profesionale nëpërmjet fitimit të kualifikimeve akademike dhe profesionale të arsimit të lartë.

(3) Studimet profesionale i aftësojnë studentët për ndërtimin e karrierës profesionale nëpërmjet fitimit të kualifikimeve profesionale të arsimit të lartë në pajtim me tregun e punës.

(4) Pas përfundimit të studimeve akademike jepet diplomë me të cilën vërtetohet përfundimi i studimeve dhe fitimi i titullit të caktuar akademik.

(5) Pas përfundimit të studimeve profesionale jepet diplomë me të cilën vërtetohet përfundimi i studimeve dhe fitimi i titullit të caktuar profesional.

Cikle të arsimit të lartë

Neni 133

(1) Programet studimore për fitimin e arsimit të lartë shpërndahen në tre cikle të arsimit të lartë.

(2) Studime të ciklit të parë janë:

1. cikli i parë i studimeve akademike (studime universitare) dhe
2. cikli i parë i studimeve profesionale.

(3) Studime i ciklit të dytë janë:

1. cikli i dytë i studimeve akademike (studime pasuniversitare) dhe
2. cikli i dytë i studimeve profesionale

(4) Studime të ciklit të tretë të studimeve akademike janë studime të doktoraturës.

(5) Secili cikël i studimeve përfundon me marrjen e emrit të caktuar në pajtim me Kornizën nacionale të kualifikimeve të arsimit të lartë të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve.

(6) Programe të caktuara studimore mund të realizohen në mënyrë të integruar nëpërmjet ciklit të parë dhe të dytë.

(7) Secili cikël i studimeve patjetër duhet të jetë në pajtim me sistemin evropian për transfer të kredive me bartjen dhe akumulimin e kredive (në tekstin e mëtutjeshëm: SETK), sipas të cilit për një vit të studimeve fitohen 60 SETK kredi.

(8) Kualifikimet e arsimit të lartë regjistrohen në Regjistrin e Kornizës nacionale të kualifikimeve në pajtim me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve.

Cikli i parë i studimeve akademike - studime universitare

Neni 134

(1) Cikli i parë i studimeve akademike (studime universitare) zgjat tre ose katër vjet dhe me përfundimin e tij fitohen 180, përkatësisht 240 SETK kredi.

(2) Në ciklin e parë të studimeve akademike, si dhe në studime akademike nga sfera e arteve mund të regjistrohet person i cili e ka kaluar maturën shtetërore apo maturën ndërkombëtare apo i cili ka mbaruar arsimin e mesëm katërvjeçar sipas rregullave të cilat kanë pasur vlerë para vendosjes së maturës shtetërore.

(3) Universiteti, përkatësisht shkolla e pavarur e lartë profesionale vendos cilat programe mësimore për arsim të mesëm janë adekuate për regjistrim në studime të veçuara akademike apo profesionale.

(4) Me programin studimor për studime universitare mund të parashihet puna përfundimtare (puna e diplomës).

(5) Personi i cili i ka përfunduar studimet universitare fiton titullin i diplomuar dhe shtesë të sferës përkatëse, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(6) Kualifikimet të cilat fitohen me përfundimin e programit studimor të studimeve universitare bëjnë pjesë në nivelin VI B për studimet universitare trevjeçare, përkatësisht në nivelin VI A për studimet universitare katërvjeçare të Kornizës nacionale të kualifikimeve të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve dhe përputhen në nivelin VI të Kornizës Evropiane të kualifikimeve.

(7) Në qarkullimin ndërkombëtar dhe diploma në gjuhë angleze, titulli akademik pas përfundimit të studimeve universitare është bachelor apo baccalaureus, përkatësisht baccalaurea.

(8) Programet studimore të studimeve universitare studentit i sigurojnë kompetenca dhe aftësi metodologjike në një apo më shumë sfera shkencore apo artistike dhe e kualifikojnë të punojë në mënyrë të pavarur në suazat e profesionit të tij.

(9) Programet studimore nga studimet universitare sipas përmbajtjes dhe rezultateve nga mësimi duhet:

1. ta vendosin studentin në disiplinat akademike në një apo më shumë sfera shkencore ose artistike nëpërmjet inkuadrimit të teorive dhe metodave që të mund të fitojë njohuri dhe aftësi të gjera akademike,
2. t'i mundësojnë studentit njohuri akademike, kualifikime teorike dhe metodologjike të cilat do ta aftësojnë për identifikim të pavarur, formulim dhe zgjidhje të problemeve të komplikuara në suazat e pjesëve përbërëse adekuate të sferave në fjalë dhe
3. ta aftësojnë studentin aftësitë e fituara themelore të domosdoshme t'i zbatojë për praktikumin e profesionit në vende të caktuara profesionale të punës dhe për hyrjen në ciklin e dytë të studimeve akademike.

Cikli i dytë i studimeve akademike - studime pasuniversitare

Neni 135

(1) Studimet e ciklit të dytë të studimeve akademike - studimet pasuniversitare organizohen si studime që zgjasin një vit, përkatësisht dy vjet dhe me përfundimin e tyre fitojnë 60 përkatësisht 120 SETK kredi.

(2) Studimet pasuniversitare mund të zgjasin edhe më shumë se dy vjet, nëse kjo është në përputhje me standardet e pranuara ndërkombëtarisht për profil të dhënë.

(3) Në studime pasuniversitare mund të regjistrohet person i cili ka përfunduar programe përkatëse studimore të ciklit të parë. Universiteti dhe njësitë e tij përcaktojnë cilat studime universitare janë të përshtatshme për t'u regjistruar në programe individuale studimore në studimet pasuniversitare, si dhe kushtet për regjistrimin e kandidatëve të cilët kanë përfunduar programe tjera studimore.

(4) Në program studimor nga studime pasuniversitare i cili zgjat një vit dhe me të cilin fitohen 60 SETK kredi mund të regjistrohet vetëm një person i cili ka përfunduar studimet universitare në kohëzgjatje prej së paku 4 vitesh me të cilën ka fituar së paku 240 SETK kredi.

(5) Numri i përgjithshëm i kredive të cilat fitohen në studime akademike universitare dhe pasuniversitare arrin së paku 300 SETK kredi.

(6) Programi studimor për studime pasuniversitare në mënyrë të detyrueshme përmban obligimin për përpunimin e punimit të magjistraturës, si pjesë përfundimtare të programit studimor në studimet pasuniversitare.

(7) Programi studimor për studime pasuniversitare nga sfera e arteve përfshin edhe punim të magjistraturës dhe shfaqje/paraqitje të veprës apo ekspozitës artistike.

(8) Kushtet e veçanta për studimet akademike pasuniversitare nga sfera e artit i përcakton institucioni i arsimit të lartë me akt të veçantë.

(9) Personi i cili pas përfundimit të studimeve pasuniversitare ka fituar së paku 300 SETK kredi, gjithsej nga studimet universitare dhe pasuniversitare, fiton titullin – magjistër nga sfera përkatëse.

(10) Për mbrojtjen e punimit të magjistraturës të paragrafit (6) të këtij neni formohet komision i përbërë prej tre anëtarëve, nga të cilët së paku dy janë nga sfera përkatëse shkencore.

(11) Anëtar i komisionit për vlerësimin dhe mbrojtjen e punimit të magjistraturës të paragrafit (6) të këtij neni, nuk mund të jetë person i cili me personin i cili e mbron punimin e magjistraturës është farefis gjaku në linjë të drejtë deri në cilën do shkallë, ndërsa në linjë anësore deri në shkallën e katërt, apo e ka bashkëshort/e, person me të cilin jeton në bashkësi jashtë martesore apo farefis sipas miqësisë deri në shkallën e dytë.

(12) Anëtarët e komisionit për vlerësimin dhe mbrojtjen e punimit të magjistraturës nuk guxojnë ndërmjet tyre të jenë farefis gjaku në linjë të drejtë deri në cilën do shkallë, ndërsa në linjë anësore deri në shkallën e katërt, apo të jenë bashkëshortë, person të cilët jetojnë në bashkësi jashtë martesore apo farefis sipas miqësisë deri në shkallën e dytë.

(13) Personi i cili i ka përfunduar studimet pasuniversitare me së paku 300 SETK kredi të programeve studimore nga studimet universitare dhe pasuniversitare nga sfera e artit fiton titullin – magjistër i arteve.

(14) Në qarkullimin ndërkombëtar dhe diplomën e gjuhës angleze, emri shkencor pas përfundimit të studimeve pasuniversitare është master, Master of Science (MSc), përkatësisht Master of Arts (MA).

(15) Gjatë një viti mësimor, një mësimdhënës mund të caktohet mentor i më së shumti 12 kandidatëve të cilët përpunojnë punime të magjistraturës.

(16) Kualifikimet të cilat fitohen me përfundimin e programit studimor të studimeve pasuniversitare të paragrafit (1) të këtij neni bëjnë pjesë në nivelin VII A të Kornizës nacionale të kualifikimeve të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve përputhen në nivelin VII të Kornizës Evropiane të kualifikimeve të arsimit të lartë.

(17) Kualifikimet të cilat fitohen me përfundimin e programit studimor të studimeve të integruara akademike të ciklit të parë dhe të dytë bëjnë pjesë në nivelin VII A të Kornizës nacionale të kualifikimeve të arsimit të lartë të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve dhe përputhen në nivelin VII të Kornizës Evropiane të kualifikimeve.

Cikli i tretë i studimeve akademike - studime të doktoraturës

Neni 136

(1) Studimet e doktoraturës zgjasin së paku tre vjet dhe kanë së paku 180 SETK kredi. Me mbrojtjen publike të punimit të doktoraturës fitohet titulli shkencor doktor i shkencave (dr.sc, PhD) përkatësisht doktor i arteve (dr. art).

(2) Studimet e doktoraturës mund të regjistrohen pas përfundimit të studimeve përkatëse të ciklit të dytë të studimeve akademike me së paku 300 SETK kredi të fituara nga cikli i parë dhe i dytë i studimeve (studime deri universitare dhe pasuniversitare) në mënyrë përmbledhëse. Me programin studimor të studimeve të doktoraturës mund të parashihet edhe se numri i nevojshëm i SETK kredive për regjistrimin e atij programi studimor arrin 360 SETK kredi nga cikli i parë dhe i dytë i studimeve (studime universitare dhe pasuniversitare) në mënyrë përmbledhëse. Universiteti mund të vendosë edhe kushte tjera për regjistrimin e studimeve të doktoraturës.

(3) Universiteti mund të organizojë studime nga cikli i tretë në kohëzgjatje më pak se tre vjet, me të cilat fitohet emërtimi specialist për rajon të caktuar (spec.). Emërtimit specialist përkatësisht shkurtesa e tij i shtohet titulli akademik i fituar nga cikli i dytë i studimeve akademike.

(4) Universiteti mund të përcaktojë se me përfundimin e studimeve të specializimit nga cikli i tretë fitohet emërtimi i ndryshëm nga emërtimi i përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni, në rast kur për një rajon të caktuar profesional me ligj të veçantë është përcaktuar përsosja e specializuar.

(5) Universiteti me akt të përgjithshëm e rregullon fitimin e SETK kredive të studimeve të doktoraturës dhe i përcakton SETK kreditë të nevojshme për paraqitjen e punimit të doktoraturës.

(6) Programi studimor për studimet e doktoraturës në mënyrë të detyrueshme përmban obligimin për përpunimin e punimit të doktoraturës (disertacion i doktoraturës), si pjesë përfundimtare e programit studimor të studimeve të doktoraturës.

(7) Në institucionet e arsimit të lartë të cilat realizojnë programe studimore të ciklit të tretë të studimeve universitare - të doktoraturës, mentor i punimeve të doktoraturës mund të jetë profesori–ordinar ose inordinar nga sfera shkencore përkatëse i cili është i punësuar në institucionin e arsimit të lartë, profesori ordinar ose inordinar marrëdhënia e punës e të cilit është në pezullim ose profesori i rregullt në pension, i cili ka qenë në marrëdhënie pune në institucionin e arsimit të lartë.

(8) Mentori i punimit të doktoraturës duhet të jetë i akredituar për mentor të studimeve të doktoraturës nga ana e Këshillit për Akreditim. Profesorët e paragrafit 7 të këtij neni mund të akreditohen për mentor për studime të doktoraturës nëse kanë botuar gjashtë punime shkencore në publikim shkencor referent ose nëse kanë realizuar së paku tri ekspozita artistike kulmore përkatëse të ngjarjeve relevante të vendit dhe ndërkombëtare në pajtim me listën të cilën e përpilon Këshilli Nacional.

(9) Komisioni për Mbrojtjen e Punimit të Doktoraturës përbëhet prej pesë anëtarëve prej të cilët së paku tre janë nga sfera shkencore përkatëse të institucionit i cili i organizon studimet e doktoraturës.

(10) Anëtarë të komisionit nga paragrafi (9) i këtij neni mund të jenë persona të zgjedhur në titujt mësimorë-shkencorë profesor ordinar ose profesor inordinar.

(11) Në komisionin nga paragrafi (9) i këtij neni, anëtar nuk mund të jetë personi i cili me personin i cili e mbron punimin e doktoraturës (disertacion) është farefis gjaku në linjë të drejtë deri në cilën do shkallë, ndërsa në linjë anësore deri në shkallën e katërt, apo e ka bashkëshort/e, person me të cilin jeton në bashkësi jashtë martesore apo farefis sipas miqësisë deri në shkallën e dytë.

(12) Anëtarët i komisionit nga paragrafi (9) i këtij neni nuk guxojnë ndërmjet tyre të jenë farefis gjaku në linjë të drejtë deri në cilën do shkallë, ndërsa në linjë anësore deri në shkallën e katërt, apo janë bashkëshortë, persona të cilët jetojnë në bashkësi jashtë martesore apo farefis sipas miqësisë deri në shkallën e dytë.

(13) Institucioni i arsimit të lartë nuk do të lejojë mbrojtjen e punimit të doktoraturës kandidatit i cili para mbrojtjes së punimit të doktoraturës nuk ka botuar dy punime në publikim shkencor referent.

(14) Para mbrojtjes së disertacionit të doktoratës, e njëjta është e detyrueshme të botohet në ueb faqen e institucionit të arsimit të lartë ku zhvillohet cikli i tretë i studimeve, si dhe në bazën e resurseve të hapura arsimore dhe shkencore të cilën e mban Ministria kompetente për arsimin e lartë dhe e cila patjetër duhet të jetë e arritshme për publikun në internet.

(15) Numri i studentëve të cilët regjistrohen në programin e studimeve të doktoratës për të tre vitet e studimeve të doktoratës duhet të jenë në përputhje me numrin e mentorëve në dispozicion.

(16) Një profesor njëkohësisht mund të jetë mentor më së shumti për tre studentë të doktoraturës të cilët trajnohen tek ai për punë shkencore.

(17) Për një sferë shkencore mund të organizohet vetëm një program studimor të doktoraturës, përveç nëse raste të programeve studimore interdisiplinare.

(18) Programi studimor për studime të doktoraturës nga paragrafi 1 i këtij neni kryesisht përfshin punë hulumtuese aktive nën punën e mentorit dhe përfshin:

1. trajnim të organizuar akademik, që përmban kurse të përparuara dhe profesionale,
2. projekt hulumtues të pavarur nën punën e mentorit (projekt të doktoraturës),
3. mobilitet ndërkombëtar, së paku qëndrim njëjavësh,
4. ligjërata ose lloj tjetër të aktiviteteve komunikuese,
5. botimin e publikimeve shkencore referente dhe pjesëmarrje aktive në mbledhje ndërkombëtare në lidhje me punimin e doktoraturës dhe
6. përpunim dhe mbrojtje publike të punimit të doktoraturës në bazë të projektit të doktoraturës.

(19) Punimi i doktoraturës nga sfera e arteve përbëhet prej dy pjesëve: pjesa teorike dhe shfaqje/paraqitje publike e veprës artistike ose ekspozita.

(20) Dispozitat nga paragrafët (13) dhe (18) alinetë 5 dhe 6 të këtij neni nuk kanë të bëjnë me studimet e doktoraturës nga sfera e artit.

(21) Kualifikimet të cilat fitohen me përfundimin e programit studimor të studimeve të doktoraturës të paragrafit 1 të këtij neni bëjnë pjesë në nivelin VIII të Kornizës nacionale të kualifikimeve të arsimit të lartë të përcaktuar me Kornizën nacionale të kualifikimeve të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale për kualifikime dhe përputhen me nivelin VIII të Kornizës Evropiane të kualifikimeve të arsimit të lartë.

Studime profesionale

Neni 137

(1) Studimet profesionale zbatohen në universitetin dhe në shkollën e lartë profesionale të pavarur.

(2) Në ciklin e parë të studimeve profesionale mund të regjistrohet person i cili e ka kaluar maturën shtetërore apo maturën ndërkombëtare apo i cili ka mbaruar arsimin e mesëm katërvjeçar sipas rregullave të cilat kanë pasur vlerë para vendosjes së maturës shtetërore.

(3) Studimet profesionale të ciklit të parë zgjasin tre vjet dhe me përfundimin e tyre fitohen 180 SETK kredi, përveç nëse me këtë ligj nuk është caktuar ndryshe.

(4) Në suazat e ciklit të parë të studimeve profesionale mund të realizohen edhe programe të shkurtra studimore profesionale me 60 deri 120 SETK kredi.

(5) Me përfundimin e studimeve profesionale prej 60 deri 120 SETK kredi fitohet titulli profesional përkatës, në pajtim me ligj.

(6) Me përfundimin e studimeve profesionale me 180 SETK kredi merret diploma me shtesën e profesionit përkatës, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(7) Në qarkullimin ndërkombëtar dhe diplomën në gjuhën angleze, titulli profesional pas përfundimit të ciklit të parë të studimeve profesionale është bachelor ose baccalaureus, përkatësisht baccalaurea, me shtimin e profesionit, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(8) Kualifikimet e fituara me përfundimin e programit studimor në ciklin e parë të studimeve profesionale i përkasin nivelit VI B për studimet profesionale trevjeçare në ciklin e parë, përkatësisht në nivelin V A për programet e shkurtra profesionale në ciklin e parë me 60 deri 120 SETK kredi të Kornizës nacionale për kualifikimet e arsimit të lartë të përcaktuara në Ligjin për kornizën nacionale të kualifikimeve dhe përputhen me nivelin VI, përkatësisht nivelin V të Kornizës Evropiane të kualifikimeve të arsimit të lartë.

(9) Universitetet dhe shkollat e larta profesionale mund të organizojnë studime profesionale të ciklit të dytë për personat të cilët kanë përfunduar programet përkatëse studimore në ciklin e parë të studimeve profesionale, përkatësisht akademike.

(10) Studimet profesionale të ciklit të dytë organizohen si studime të cilat zgjasin një vit dhe me përfundimin e tyre fitohen 60 SETK kredi.

(11) Numri i përgjithshëm i kredive të cilat fitohen në ciklin e parë dhe të dytë të studimeve profesionale arrin 240 SETK kredi.

(12) Programi studimor nga cikli i dytë i studimeve profesionale prej 60 SETK në mënyrë të detyrueshme përmban obligimin për përpunimin e punimit të specializimit, si pjesë përfundimtare të programit studimor nga cikli i dytë të studimeve profesionale.

(13) Pjesa përfundimtare e programit studimor nga cikli i dytë prej 60 SETK të studimeve profesionale nga sfera e arteve përbëhet nga shfaqja/paraqitja publike e veprës artistike ose ekspozitës.

(14) Kushtet e veçanta për ciklin e dytë të studimeve profesionale nga sfera e artit i përcakton institucioni i arsimit të lartë me akt të veçantë.

(15) Për studimet profesionale nga paragrafi 14 i këtij neni zbatohen dispozitat e nenit 135 paragrafët (10), (11), (12) dhe (15).

(16) Personi i cili ka përfunduar ciklin e dytë të studimeve profesionale prej 60 SETK kredi fiton emrin specialist të profesionit të caktuar.

(17) Në qarkullimin ndërkombëtar dhe diplomën e gjuhës angleze, emri pas përfundimit të studimeve profesionale nga cikli i dytë me të cilat janë fituar 60 SETK kredi është Specialist (Spec.).

(19) Kualifikimet të cilat fitohen me përfundimin e programit studimor nga cikli i dytë i studimeve profesionale bëjnë pjesë në nivelin VII B të Kornizës nacionale të kualifikimeve të arsimit të lartë të përcaktuar me Ligjin për kornizë nacionale të kualifikimeve përputhen me nivelin VII të Kornizës Evropiane të kualifikimeve të arsimit të lartë.

Titulli profesional dhe shkencor

Neni 138

Titujt profesionalë dhe shkencorë caktohen në pajtim me ligj dhe me aktin e përgjithshëm të Këshillit nacional me të cilin përcaktohen titujt profesionalë dhe shkencorë.

Pjesa 2

PROGRAMET STUDIMORE

Programet studimore

Neni 139

(1) Programet studimore vlerësohen me kredi sipas SETK. Secili vit i programit studimor përmban 60 kredi.

(2) Secila lëndë e programit studimor vlerësohet me numër të caktuar të SETK kredi.

(3) Programet e studimeve në të gjitha vitet e studimeve të studimeve universitare, pasuniversitare dhe të doktoratës duhet të përmbajnë lëndë të detyrueshme dhe zgjedhore mësimore, përveç programeve të studimit për profesionet e rregulluara të nenit 147 të këtij ligji, programet e studimit për studimet juridike dhe programet e studimit për trajnimin bazë të mësimdhënësve në arsimin fillor dhe të mesëm.

(4) Lëndët e detyrueshme mësimore në programin studimor duhet të jenë nga sfera përkatëse e njësisë së universitetit, përkatësisht të njësisë organizative të brendshme (institut, katedra, seksion).

(5) Lëndët zgjedhore mësimore studentët i zgjedhin nga lista e lëndëve zgjedhore mësimore në programin e dhënë studimor.

(6) Lëndët zgjedhore mësimore përbëjnë së paku 10% ndërsa më së shumti 30% nga numri i SETK kredive në programin studimor.

(7) Shuma e SETK kredive të lëndëve të cilat janë të përfaqësuara në listën e lëndëve zgjedhore mësimore të programit studimor është së paku dyfish më e madhe se numri i SETK kredive të parapara në programin mësimor për lëndët zgjedhore mësimore.

(8) Secila nga lëndët mësimore në listën e lëndëve zgjedhore mësimore në mënyrë të detyrueshme mban numrin e barabartë të SETK kredive.

(9) Në listën e lëndëve zgjedhore mësimore të programit mësimor i cili realizohet në njësinë e universitetit, mund të inkuadrohen edhe lëndë mësimore të cilat realizohen në njësi tjetër të universitetit.

(10) Programet e studimit të institucioneve të arsimit të lartë, në pjesën e lëndëve të detyrueshme dhe zgjedhore mësimore mund të përmbajnë edhe “dritare për mobilitet", përkatësisht lëndë mësimore aktivitetet e të cilave mund të realizohen edhe në gjuhën angleze.

(11) Kur universiteti i vendit realizon program studimor për fitimin e diplomës së përbashkët me universitetin e huaj, zbatohen rregullat e institucionit të arsimit të lartë ku realizohet program studimor në kuptim të krahasimit të përfaqësimit të lëndëve të detyrueshme dhe zgjedhore.

(12) Programi arsimor i cili është titulluar si program studimor i cili nuk është akredituar sipas këtij ligji nuk konsiderohet si program studimor nga cili do nga ciklet e arsimit, as me përfundimin e tij mund të fitohet cili do titull profesional ose shkencor i caktuar me këtë ligj.

Përmbajtja e programeve studimore

Neni 140

(1) Programi studimor së paku përmban:

1. emrin e programit studimor në gjuhën maqedonase dhe angleze në pajtim me Klasifikimin e Fraskatit të rajoneve, fushave dhe sferave shkencore. Nëse programi studimor realizohet në gjuhë tjetër ndryshe nga gjuha maqedonase, ndërsa të cilën e shfrytëzojnë përfaqësuesit e bashkësive në Republikën e Maqedonisë, emri i programit studimor është në atë gjuhë, gjuhë maqedonase dhe gjuhë angleze,

2. qëllimet e programit studimor dhe rezultatet nga mësimi,

3. titulli akademik ose profesional i cili fitohet me përfundimin e studimeve,

4. shkalla ose niveli sipas kornizës nacionale për kualifikime e cila fitohet me përfundimin e studimeve.

5. Mësimdhënës dhe bashkëpunëtorë nga fusha përkatëse shkencore dhe artistike për realizimin e përmbajtjeve në fjalë për të cilat zgjidhen edhe kualifikimet e mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve për realizimin e përmbajtjeve në fjalë,

6. Ngarkim i programit studimor i shprehur në SETK dhe nëse është paraparë, kurse përgatitore,

7. Kushte për regjistrimin e programit studimor posaçërisht për: studentë të rregullt, të çrregullt dhe studentë të huaj të cilët inkuadrojnë lëndë relevante për

programin studimor, nga matura shtetërore ose provim pranues me përmbajtje të qartë, të padyshimtë dhe të saktë të provimit, kohëzgjatjen, realizimin dhe vlerësimin e tij.

8. lista e lëndëve mësimore të detyrueshme dhe zgjedhore,

9. rregulla me të cilat rregullohen modulet, lëndët e detyrueshme dhe zgjedhore dhe përshkrimi i tij me:

- qëllim të lëndës dhe rezultate nga mësimi në pajtim me Kornizën nacionale të kualifikimeve të arsimit të lartë,
- përmbajtja e hollësishme e lëndës sipas kapitujve dhe njësive me rezultatet nga mësimi për secilin kapitull,
- ngarkim me lëndën i shprehur në SETK kredi,
- përshkrim i hollësishëm i metodave mësimore dhe të punës për lëndën,
- lidhje e ndërsjellë e lëndëve dhe
- parakushte të domosdoshme për dëgjim dhe dhënie të lëndës.

10. Rregulla me të cilat rregullohet shkrimi i provimeve me shkrim, detyrave, eseve, punimeve seminarike, projekteve, punimit të diplomës dhe aktiviteteve tjera të cilat realizohen me shkrim të cilat përfshijnë së paku përmbajtjen, madhësinë, mënyrën e të shkruarit dhe kërkesa tjera relevante.

11. vlera në SETK kredie punës përfundimtare të studimeve profesionale dhe akademike universitare dhe pasuniversitare, përkatësisht disertacionit të doktoraturës të studimeve akademike të doktoraturës,

12. mënyra e vlerësimit dhe përshkrimi i vlerësimit të arritjeve të studentit.

13. mundësi për realizimin e mësimit në gjuhë të huaj,

14. mundësitë për zgjedhjen e lëndëve nga programet tjera të akredituara studimore,

15. afatet për përfundimin e aktiviteteve të parapara nga programi studimor,

16. rregulla, mundësi dhe kushte për studim të çrregullt të programit studimor,

17. përmbajtja e shtesës së diplomës e cila jepet me përfundimin e programit studimor,

18. fusha shkencore për programe studimore të ciklit të dytë të studimeve akademike dhe profesionale, për të cilat me përfundimin e programit studimor përkatës të ciklit të parë të studimeve, sigurohet kalimi përkatës,

19. mentorë të punimeve të doktoraturës ose magjistraturës, për programet studimore të ciklit të dytë dhe të tretë dhe

20. çështje tjera me rëndësi për realizimin e programit studimor.

(2) Përmbajtja e programeve studimore rregullohet më hollësisht me Rregullore për përmbajtjen e programeve studimore të cilën e miraton Këshilli Nacional për Arsimin e Lartë.

(3) Programi studimor akreditohet, përkatësisht riakreditohet nga Këshilli për Akreditim në periudhën prej pesë vjet studimore.

Programe për përsosje profesionale

Neni 141

(1) Universitetet dhe shkollat e larta profesionale mund të organizojnë programe të ndryshme të përsosjes profesionale duke pasur parasysh konceptin për mësim të përjetshëm.

(2) Programet nga paragrafi (1) i këtij neni organizohen për shkak të përsosjes, plotësimit, thellimit dhe modernizimit të njohurisë dhe nuk konsiderohen për studime në kuptim të këtij ligji. Pas përfundimit të programeve për përsosje profesionale merret vërtetimi, përkatësisht certifikata të cilën e jep universiteti, përkatësisht shkolla e lartë e pavarur profesionale.

(3) Pjesëmarrësit në format për përsosje profesionale nuk kanë status të studentëve.

(4) Format për përsosje profesionale dhe kushtet tjera për organizimin e tyre, si dhe të drejtat dhe obligimet e personave të cilët i kanë vizituar rregullohen me akt të përgjithshëm të universiteteve dhe njësive të tyre, në pajtim me statutin e universitetit, përkatësisht të shkollës së lartë të pavarur profesionale.

(5) Përveç programeve për përsosje profesionale, universiteti dhe njësitë e tij, përkatësisht shkolla e lartë e pavarur profesionale, mund të organizojnë edhe forma të ndryshme e mësimit joformal, si kurse, universitete verore dhe dimërore, shkolla, punëtori dhe ngjashëm. Pas përfundimit të formës përkatëse të mësimit joformal merret vërtetim, përkatësisht certifikatë të cilën e jep universiteti apo njësia e universitetit, përkatësisht shkolla e lartë e pavarur profesionale.

Arsimi profesional më i shkurtër se tre vjet

Neni 142

(1) Për fitimin e njohurive dhe trajnimeve profesionale institucionet e arsimit të lartë mund të organizojnë arsim profesionale me kohëzgjatje edhe më të shkurtër se tre vjet.

(2) Për njohuritë e fituara profesionale dhe trajnimet nga paragrafi (1) i këtij neni jepet certifikatë apo dokument tjetër të përcaktuar në statutin e universitetit, përkatësisht me statutin e njësisë së universitetit, përkatësisht me statutin e shkollës së lartë të pavarur profesionale.

(3) Personit i cili ka marrë certifikatë apo dokument tjetër për njohuri profesionale, sipas programit i cili është pjesë e programit të akredituar studimor nga cikli i parë i studimeve profesionale të arsimit të lartë mundet njohuria profesionale dhe trajnimi të fituar të shprehur në kredi t'i pranohet si pjesë e programit studimor të arsimit të lartë. Kreditë e fituara shënohen në certifikatën apo dokumentin tjetër nga paragrafi (2) i këtij neni.

(4) Personi i cili ka fituar njohuri dhe kredi në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni dhe ka njohuritë e fituara nga forma të tjera të të mësuarit që do të vlerësohen në mënyrë adekuate nga institucioni i arsimit të lartë mund t'i vazhdojë studimet sipas programit studimor të përshtatshme për kreditë e fituara dhe njohuritë e vlerësuara, sipas kushteve të përcaktuara me statutin e universitetit dhe statutin e njësisë, përkatësisht statutin e shkollës së pavarur të lartë profesionale.

Programi studimor për diplomë të përbashkët

Neni 143

(1) Programi studimor për marrjen e diplomës së përbashkët është program studimor të cilin universiteti, përkatësisht njësia e tij, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur e pranon dhe realizon së bashku me një ose më shumë universitete, përkatësisht shkolla të larta të pavarura profesionale nga Republika e Maqedonisë ose nga vendi i huaj të akredituara në vendin në të cilin edhe është selia.

(2) Diploma e përbashkët është dokument publik në të cilin në mënyrë të detyrueshme janë theksuar universitetet dhe njësitë e tyre, përkatësisht shkollat e larta të pavarura profesionale të cilat në mënyrë të përbashkët kanë marrë pjesë gjatë realizimit të programit studimor. Përmbajtjen dhe vëllimin e diplomës së përbashkët si dhe shtojcat e diplomës i caktojnë universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur e cila ka marrë pjesë gjatë realizimit të programit studimor për diplomë të përbashkët.

Gjuhët në të cilat realizohet mësimi

Neni 144

(1) Mësimi në institucionet e arsimit të lartë realizohet në gjuhën maqedonase.

(2) Përfaqësuesit e bashkësive për shkak të shprehjes, edukimit dhe zhvillimit të identitetit të tyre dhe veçorive të tjera, kanë të drejtë mësimin në institucionet publike të arsimit të lartë, sipas programeve dhe përmbajtjeve përkatëse të studimit, ta realizojnë në gjuhën e bashkësisë, ndryshe nga gjuha maqedonase, në pajtim me këtë ligj dhe statutin e institucionit të arsimit të lartë. Financimi nga ana e shtetit do të sigurohet për arsimin e lartë edhe në gjuhën në të cilën flasin së paku 20% e popullsisë në Republikën e Maqedonisë.

(3) Mësimi në institucionet e arsimit të lartë pedagogjik publik për edukimin e edukatorëve për edukimin parashkollor dhe mësimdhënësit për arsimin fillor si dhe për lëndët didaktiko-metodike për mësimdhënësit e arsimit të mesëm, mund të zhvillohen edhe në gjuhët e pjesëtarëve të bashkësive tjera të cilat nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, mësimi në institucionet e arsimit të lartë mund të zhvillohet në ndonjë nga gjuhët botërore.

(5) Mësimi në institucionet private të arsimit të lartë mund të zhvillohet edhe në gjuhët e përfaqësuesve të bashkësive të cilat nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë apo në gjuhët botërore.

(6) Kur mësimi zhvillohet në gjuhët e pjesëtarëve të bashkësive të cilat nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë ose në gjuhët botërore, në pajtim me paragrafët (2), (3) dhe (4) të këtij neni, gjuha maqedonase mësohet si një lëndë e veçantë mësimore dhe mësimi zhvillohet në gjuhën maqedonase së paku edhe për dy lëndë mësimore nga programi studimor.

(7) Në universitet mësimi për së paku dy programe studimore për ciklin e parë të studimeve akademike dhe së paku dy programe studimore për ciklin e dytë të studimeve akademike dhe profesionale në mënyrë të detyrueshme zhvillohet dhe jepet në gjuhën angleze.

Organi që i miraton programet studimore

Neni 145

(1) Programet studimore nga cikli i parë, dytë dhe tretë dhe programet studimore për përsosje i miraton senati i universitetit me propozim të këshillit mësimor-shkencor të fakultetit, këshilli i mësimdhënësve të shkollës së lartë profesionale apo këshilli shkencor i institutit shkencor në përbërje të universitetit, përkatësisht këshilli i mësimdhënësve të shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(2) Akreditimin e programeve studimore nga cikli i parë, i dytë dhe i tretë e kryen Këshilli për Akreditim me aktvendim. Aktvendimi për akreditim e programit studimor nga cikli i dytë dhe i tretë në mënyrë të detyrueshme i përmban mentorët e punimeve të magjistraturës dhe doktoraturës të programeve studimore.

(3) Aktvendimi për akreditim i Këshillit për Akreditim jepet për periudhën prej pesë vite shkollore.

(4) Pas aktvendimit të marrë për akreditim nga Këshilli për Akreditim, Drejtori i Agjencisë për Kualitet formon komision për përcaktimin e plotësimit të kushteve për fillimin me punë të programeve studimore.

(5) Komisioni nga paragrafi (4) është përbërë prej tre anëtarëve nga të cilët dy janë nga radha e të punësuarve në Agjencinë për Kualitet, ndërsa një është nga personat e zgjedhur në titujt mësimorë-shkencorë, mësimorë apo shkencorë të institucioneve të arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë.

(6) Aktvendim për fillimin me punë të programeve studimore nga cikli i parë dhe i dytë jep Drejtori i Agjencisë për Kualitet pas akreditimit të marrë nga ana e Këshillit për Akreditim dhe pas raportit të marrë pozitiv për plotësimin e kushteve për fillimin me punë të programeve studimore. Aktvendimi në mënyrë të detyrueshme botohet në ueb faqen e Agjencisë për Kualitet.

(7) Aktvendim për fillimin me punë të programeve studimore nga cikli i tretë jep Qeveria e Republikës së Maqedonisë pas akreditimit të marrë nga ana e Këshillit për Akreditim dhe pas raportit të marrë pozitiv për plotësimin e kushteve për fillimin me punë të programeve studimore. Aktvendimi në mënyrë të detyrueshme botohet në ueb faqen e Agjencisë për Kualitet.

(8) Raportet dhe aktvendimet për akreditim të programeve studimore plotësisht botohen në ueb faqen e Agjencisë për Kualitet.

(9) Njësia e universitet, instituti shkencor apo institucioni i pavarur i arsimit të lartë në mënyrë të detyrueshme i boton publikisht programet studimore dhe aktvendimin për fillimin me punë të programit studimor në ueb faqe dhe në mënyrë tjetër më së voni deri në shpalljen e konkursit për regjistrim të studentëve.

(10) Institucionet publike të arsimit të lartë mund të realizojnë edhe programe të akredituara të cilat nuk financohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Afatet për miratimin e aktvendimit për akreditim dhe aktvendim për fillimin me punë të programeve studimore

Neni 146

(1) Këshilli për akreditim e miraton aktvendimin për akreditim të programit studimor në afat prej 90 ditë nga dita e parashtrimit të dokumentacionit të plotë.

(2) Aktvendimi për akreditim i programit studimor është përfundimtar dhe kundër tij mund të parashtrohet padi te Gjykata Administrative.

(3) Drejtori i Agjencisë për Kualitet e miraton aktvendimin për fillim me punë të programit studimor të nenit 145 paragrafi (6) të këtij ligji në afat prej 30 ditë nga dita e parashtrimit të dokumentacionit të plotë.

Programe studimore për profesione të rregulluara

Neni 147

Me përjashtim të dispozitave të këtij ligji, kohëzgjatja dhe përmbajtja e studimeve për titujt të cilët fitohen në secilin cikël të studimeve të cilët janë të lidhur me kryerjen e profesioneve të rregulluara janë:

1. Programet studimore akademike nga sfera e mjekësisë së përgjithshme përfshijnë së paku gjashtë vjet të shkollimit ose 5.500 orë në trajnim teorik dhe praktik i cili zhvillohet në universitet;

2. Programi i specializuar për mjekësi përfshin mësimin teorik dhe praktik në universitet ose në spital universitar ose, ku është e përshtatshme, institucion për kujdes shëndetësor, i miratuar për atë qëllim nga ana e ministrisë kompetente për punët nga sfera e shëndetësisë;

3. Specializimi nga sfera e mjekësisë rregullohet me ligj të veçantë;

4. Programi studimor akademik nga sfera e stomatologjisë (doktor i mjekësisë dentare) përfshin programin studimor në kohëzgjatje prej së paku pesë vjet ose 5.000 orë i cili përbëhet nga pjesa teorike dhe praktike;

5. Programi stomatologjik i specializuar përfshin mësimin teorik dhe praktik në qendrën klinike universitare të miratuar për atë qëllim nga ana e Ministrisë kompetente për punët nga sfera e shëndetësisë;

6. Specializimi nga sfera e stomatologjisë rregullohet me ligj të veçantë;

7. Programi studimor akademik themelor për doktor të mjekësisë veterinere përfshin mësimin teorik dhe praktik në formë të rregullt me kohëzgjatje minimale prej pesë vjetësh, i cili e përfshin si minimum programin e përshkruar me rregulluat e Bashkimit Evropian, të zbatuar në njësinë e universitetit e cila kryen mësim në pajtim me këtë ligj;

8. Programi studimor i studimeve profesionale për infermiere me profil të përgjithshëm zgjat së paku tre vjet ose përfshin 4.600 orë trajnim teorik dhe klinik, gjatë të cilit periudha e mësimit teorik paraqet së paku një të tretën dhe periudha e mësimit klinik paraqet së paku gjysmën e kohëzgjatjes minimale të trajnimit;

9. Programi studimor i studimeve profesionale për akushere përfshin mësimin teorik dhe praktik me kohëzgjatje minimale prej tre vjetësh, i cili si minimum e përfshin programin e përshkruar me rregullat e Bashkimit Evropian;

10. programi studimor akademik themelor për farmacistë përfshin mësimin teorik dhe praktik në formë të rregullt me kohëzgjatje prej së paku pesë vjetësh, i cili e përfshin si minimum programin e përshkruar me rregulluat e Bashkimit Evropian, të zbatuar në njësinë e universitetit e cila kryen mësim në pajtim me këtë ligj dhe i cili përfshin së paku:

a) mësimin e rregullt katërvjeçar teorik dhe praktik të siguruar në universitet dhe

b) stazh gjashtëmujor në barnatore të hapur për publikun ose në spital, nën mbikëqyrjen e repartit farmaceutik të spitalit;

11. Specializimi nga sfera e farmacisë rregullohet me ligj të veçantë dhe

12. Programi studimor akademik për arkitekt në mënyrë të detyrueshme përfshin së paku studime pesëvjeçare të cilat përfundojnë me dhënien e suksesshme të provimit përfundimtar.

Bartja e kredive

Neni 148

(1) Kreditë mund të barten prej njërit në programin tjetër studimor të njëjtë, të ngjashëm ose të ndryshëm në suazat e një universiteti, përkatësisht prej njërit në universitetin tjetër, përkatësisht prej njërit në institucionin tjetër të arsimit të lartë të pavarur.

(2) Kriteret dhe kushtet për bartjen e kredive dhe kushtet për kalim ndërmjet programeve studimore rregullohen më afër me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht të shkollës së lartë profesionale të pavarur, përkatësisht me marrëveshjen e lidhur ndërmjet institucioneve të arsimit të lartë.

Kreu 3

KUSHTET DHE MËNYRA E REGJISTRIMIT TË STUDIMEVE

Mënyra e regjistrimit të studimeve

Neni 149

(1) Regjistrimi i studimeve kryhet në bazë të konkursit publik të shpallur nga universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur që i realizon studimet së paku pesë muaj përpara fillimit të mësimit.

(2) Konkursi për regjistrimin e studimeve nga paragrafi (1) i këtij neni përmban: 1. emrin e institucionit të arsimit të lartë dhe adresën e tij,

2. titullin e programit studimor,

3. vendin e realizimit të programit studimor,

4. kohëzgjatjen e studimeve,

5. kushtet e regjistrimit,

6. numrin e parashikuar të vendeve të lira për regjistrim,

7. procedurat dhe afatet për paraqitjen dhe për realizimin e regjistrimit të studimeve.

8. shumën e participimit ose e shkollimit, nëse studenti është i detyruar t'i paguajë.

(3) Universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur, përcakton procedurën për zgjedhjen e kandidatëve për regjistrim në atë mënyrë që garanton barazinë e të gjithë kandidatëve pavarësisht nga raca, ngjyra, gjinia, gjuha, feja, bindjet politike ose të tjera, origjina nacionale ose sociale, prona, lindja, statusi social, aftësia e kufizuar, orientimi seksual dhe mosha.

(4) Universiteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale e pavarur, përcakton kriteret në bazë të të cilave bëhet selektimi dhe zgjedhja e kandidatëve për regjistrim të studimeve.

(5) Për institucion publik të arsimit të lartë, konkursi shpallet nga universiteti ose shkolla e lartë profesionale e pavarur në mënyrën e përcaktuar me statut dhe me pëlqimin paraprak nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(6) Për institucionet private-publike dhe arsimin e lartë privat konkursi publikohet nga institucioni i arsimit të lartë në mënyrën e përcaktuar me statutin e tij.

(7) Studentët shtetas të huaj regjistrohen në studimet e institucioneve publike dhe private të arsimit të lartë nën të njëjtat kushte si shtetasit e Republikës së Maqedonisë dhe paguajnë bursë të shkollimit në shumën e përcaktuar nga universiteti ose shkolla e lartë profesionale e pavarur.

Vlerësimi i barabartë i arsimit të huaj

Neni 150

(1) Konsiderohet se kushtet për regjistrim nga nenet 134, 135 dhe 136 të këtij ligji i përmbush dhe personi që ka kryer arsimin përkatës jashtë shtetit.

(2) Me aktin e përgjithshëm që e miraton senati i universitetit përcaktohen kushtet për regjistrim nga paragrafi (1) i këtij neni për personin që nuk ka kryer arsimin e barabartë jashtë shtetit.

Vendimi për numrin e studentëve që regjistrohen

Neni 151

(1) Vendimi për numrin e studentëve që regjistrohen në institucionet publike të arsimit të lartë, arsimi i të cilëve financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, me propozim të institucioneve publike të arsimit të lartë, miraton Qeveria e Republika e Maqedonisë.

(2) Vendim për numrin e studentëve që regjistrohen në institucionet publike të arsimit të lartë jashtë nga numri të përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, miraton universiteti, sipas kushteve të përcaktuar në këtë ligj.

(3) Numri i përgjithshëm i studentëve që munden të regjistrohen në institucionet të arsimit të lartë sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni përcaktohet sipas kapacitetit të përcaktuar me aktvendim për akreditim të institucionit të arsimit të lartë.

(4) Vendim për numrin e studentëve që regjistrohen në institucionet private të arsimit të lartë, miraton këshilli mësimor-shkencor, përkatësisht këshilli mësimdhënës, sipas kushteve të përcaktuara me këtë ligj. Numri i studentëve nuk mund të jetë më i lartë se numri i përcaktuar sipas kapacitetit të përcaktuar nga aktvendimi i akreditimit të institucionit privat të arsimit të lartë.

(5) Për vendimin për numrin e studentëve që regjistrohen në studime nga cikli i tretë në institucionin privat të arsimit të lartë pëlqimi jep Qeveria, me propozim të këshillit mësimor-shkencor, përkatësisht të këshillit të institucionit shkencor.

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë miraton vendim dhe për kuota plotësuese për regjistrimin e studentëve që janë anëtarë të sindikatave që nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë.

Kapitulli 4

VËLLIMI I STUDIMIT DHE KONTROLLI I NJOHURIVE

Fillimi dhe mbarimi i vitit studimor

Neni 152

(1) Vitit studimor fillon me 1 tetor, ndërsa mbaron më 30 shtator vitin e ardhshëm dhe ndahet në dy semestra, i dimrit dhe i verës ose në tre semestra, me mundësi që mësimi të realizohet në cikle.

(2) Fillimi dhe kohëzgjatja e mësimit me semestra përcaktohet me statutin e universitetit, përkatësisht institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

Vëllimi dhe organizimi i studimeve

Neni 153

(1) Në kuadër të më së shumti 40 javëve në vit, gjithsej ngarkesa e studentëve arin prej 1.500 deri në 1.800 orë në vit.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni programet studimore nga cikli i parë përmbajnë më së shumti 20, ndërsa më shumë 30 orë ligjërata, ushtrime dhe seminare javore dhe 30 javë në vit.

(3) Me përjashtim, nëse programi i studimit përmban trajnim praktik, ngarkesa e përgjithshme e studentëve nuk duhet të kalojë 40 orë në javë dhe 45 javë në vit.

(4) Ngarkesa e studentëve nga paragrafi (1) i këtij neni përfshin ligjërata, ushtrime, seminare, mësime individuale dhe lloje tjera të studimeve që janë përkatëse në specifikat e fushës arsimore-shkencore dhe artistike (trajnim praktik, hospitacion, shfaqje, punë në terren dhe të ngjashme), mësimdhënie konsultative-udhëzuese, format e vlerësimit të vazhdueshëm të njohurive dhe provimeve të cilat konsiderohen si orë të kontaktit dhe punës studimore individuale (punë sportive, letërsi kërkimore, detyra të seminarit, punë të projektit), mësim i pavarur, si dhe punimi i detyrës së diplomimit (magjistraturës, doktoraturës).

Verifikimi i njohurive

Neni 154

(1) Verifikimi i njohurisë së studentit, sipas lëndëve mësimore, kryhet gjatë procesit mësimor-arsimor dhe shprehet në pikë.

(2) Për plotësimin e detyrimeve për dhënien e provimit (në pjesë ose në tërësi) studenti merr notën e shprehur në numra prej 5 (pesë) deri në 10 (dhjetë), me ç'rast nota 5 (pesë) shënon sukses të pamjaftueshëm.

(3) Verifikimi i njohurive në lëndët të caktuara mësimore kryhet në mënyrën e përcaktuar nga mësimdhënësi i lëndës, ndërsa në cilën mënyrë përfshihet në programin studimor dhe zbatohet brenda afateve të përcaktuara me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

(4) Universiteti, ose shkolla e lartë profesionale e pavarur me akt të përgjithshëm të miratuar nga senati i universitetit, Këshilli i arsimtarëve të shkollës së lartë profesionale përcakton mënyrat e mundshme të kontrollit të njohurive.

(5) Vlerësimi përfundimtar është i detyrueshëm të shënohet në indeks ose në ndonjë dokument tjetër dhe në aplikacionin për vlerësimin përfundimtar dhe / ose në sistemin elektronik.

(6) Certifikata ose dokumenti i vlerësimit përfundimtar do të lëshohet në bazë të të dhënave në paraqitjen e provimeve për çdo program të kursit, të nënshkruar nga mësimdhënësi.

(7) Arritja mesatare e studentit është mesatarja aritmetike e notave të vlerësimit përfundimtar për të gjitha lëndët gjatë studimeve të programit studimor, duke përfshirë provimin përfundimtar nëse e njëjta është e përcaktuar në programin studimor.

Seksioni 5

DIPLOMA

Diploma dhe Shtesa e diplomës

Neni 155

(1) Studenti i cili i plotëson të gjitha detyrimet në kuadër të programit studimor për të marrë arsimin e lartë në çdo cikël arsimor, universitetin dhe njësinë universitare ose shkollën e lartë profesionale të pavarur, në bazë të evidencës që mbahet për të i lëshon diplomë.

(2) Diploma nga paragrafi (1) i këtij neni konfirmon që studenti ka përfunduar program studimor të ciklit të parë, të dytë ose të tretë dhe fiton titullin përkatës profesional ose shkencor. Pjesë përbërëse e diplomës është shtesa e diplomës.

(3) Diploma dhe shtesa e diplomës universitare nënshkruhet nga rektori, dekani ose drejtori i njësisë universitare dhe vërtetohet me vulë universitare të thatë.

(4) Diplomën dhe shtojcën e diplomës së shkollës së lartë profesionale të pavarur e nënshkruan drejtori dhe vërtetohet me vulën e thatë të shkollës së lartë të pavarur profesionale.

(5) Diplomën dhe shtesën e diplomës së përbashkët e nënshkruajnë personat e autorizuar të institucioneve të arsimit të lartë, të cilët organizojnë program studimor për marrjen e diplomës së përbashkët.

(6) Studentit i cili i plotëson të gjitha detyrimet sipas programit studimor për përsosje ose vetëm një pjesë e programit studimor për marrjen e arsimit, i lëshohet një certifikatë për pjesën e përfunduar të programit studimor që përmban të dhëna për nivelin, natyrën dhe përmbajtjen e studimeve, si dhe rezultatet e arritura.

(7) Dokumentet e tjera publike, në kuptim të këtij ligji, janë: certifikata, legjitimacioni i studentit dhe indeksi.

(8) Certifikata, legjitimacioni i studentit dhe indeksi i studentit për pjesëtarët e komunitetit që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase ndërsa e flasin paktën 20% e qytetarëve, ndërsa të cilët ndjekin mësimin në gjuhë tjetër zyrtare përveç gjuhës maqedonase, lëshohet në gjuhë maqedonase alfabetin cirilik dhe në gjuhën dhe alfabetin e asaj bashkësie.

(9) Diploma dhe shtesa e diplomës për pjesëtarët e komunitetit që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, ndërsa e flasin së paku 20% të qytetarëve, ndërsa të cilët ndjekin mësimin në gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, lëshohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin cirilik dhe në gjuhën dhe alfabetin e asaj bashkësie, nëse përcaktohet kështu nga statuti i universitetit.

(10) Përmbajtja dhe forma e diplomës dhe udhëzimi për përgatitjen e një shtojce të diplomës dhe dokumenteve të tjera publike të përcaktuara me këtë ligj, përcaktohen nga ministri përgjegjës për çështjet e arsimit të lartë.

Heqja e diplomës

Neni 156

(1) Studentit i cili ka fituar diplomë, në pajtim me këtë ligj, mund t'i hiqet diploma e lëshuar, përkatësisht titulli i fituar profesional apo shkencor, nëse përcaktohet se ai nuk i ka plotësuar kushtet për marrjen e statutit të studentit në institucionin përkatës të arsimit të lartë, se ka fituar titullin profesional ose shkencor në kundërshtim me kushtet për fitimin e titullit profesional përkatësisht shkencor të përcaktuara me statutin e institucionit të arsimit të lartë ose me ligj.

(2) Kushtet dhe procedura për heqjen e diplomës së lëshuar përcaktohen me rregulloren e universitetit ose shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Promovimi për studime të përfunduara

Neni 157

(1) Promovimin e personave që kanë përfunduar programet e studimeve profesionale ose akademike në ciklin e parë të studimeve ose programet studimore në ciklin e dytë të studimeve e kryen dekani, që është drejtori i njësisë së universitetit ose drejtori i shkollës së lartë profesionale të pavarur sipas procedurës të përcaktuar me rregullat e njësisë së universitetit, shkollës së lartë profesionale të pavarur ose institucionit shkencor.

(2) Promovimi i personave që kanë përfunduar programet e studimeve të doktoraturës në ciklin e tretë, kanë fituar titullin shkencor doktor i shkencave e kryen rektori i universitetit, në përputhje me procedurën e përcaktuar me statutin e universitetit.

Mbajtja dhe mbrojtja e të dhënave personale

Neni 158

(1) Institucionet e arsimit të lartë mbajnë evidencën në vijim me të dhënat personale për studentët:

1) evidencën e studentëve të paraqitur për regjistrim dhe studentëve të regjistruar;

2) kartë personale që mbahen për secilin student që nga fillimi i studimeve deri në përfundimin e studimeve ose deri në çregjistrim;

3) procesverbalin e provimit me të cilin evidentohet fletëparaqitja e provimit, rrjedha e provimit dhe nota e fituar dhe

4) evidencën e dokumenteve të lëshuara për studimet e përfunduara.

(2) Evidencat nga paragrafi (1) pikat 1), 2) dhe 4) të këtij neni përfshijnë: emrin dhe mbiemrin e studentit (për studentet dhe mbiemrin e vajzërisë), gjininë, datën, vendin dhe datën e lindjes, vendin e lindjes, vendbanimin ose vendqëndrimin, numrin unik ëmë të qytetarit, shtetësinë, arsimin e mëparshëm, mënyrën e studimit si dhe të dhëna të tjera sipas rregullave të veçanta.

(3) Evidenca nga paragrafi (1) pika 2 të këtij neni,krahas të dhënave të parapara në paragrafin (2) të këtij neni përfshin edhe të dhëna për provimet e kaluara, për progresin dhe përfundimin e studimeve.

(4) Evidenca nga paragrafi (1) pika 3 e këtij neni përfshin: emrin dhe mbiemrin e studentit, (për studentet edhe mbiemrin e vajzërisë), gjininë, numrin unik amë të qytetarit, mënyrën e studimit, vitin studimor dhe vitin studimor të regjistrimit të parë, datën e provimit, të dhënat për atë nëse e jep provimin për herë të parë ose e përsërit atë, si dhe notën e fituar në provim.

(5) Dispozitat lidhur me mbajtjen, shfrytëzimin dhe ruajtjen e të dhënave personale nga evidencat sipas këtij ligji do të përdoren gjithashtu edhe për dokumentacionin, në bazë të të cilit janë grumbulluar të dhënat personale. Dokumentet për arsimin e mëparshëm pas përfundimit të procedurës së regjistrimit i kthehen studentit.

Libri amë i studentëve të regjistruar, libri kryesor i studentëve të diplomuar

Neni 159

(1) Në institucionet e arsimit të lartë mbahen libri amë i studentëve të regjistruar dhe libri kryesor i studentëve të diplomuar dhe dosje të secilit student. Formën dhe mënyrën e mbajtjes (në letër dhe elektronike) dhe përmbajtjen e regjistrit të studentëve të regjistruar dhe librit kryesor të studentëve të diplomuar e përcakton ministri përgjegjës për çështjet e arsimit të lartë.

(2) Libri amë i studentëve të regjistruar dhe libri i përgjithshëm i të diplomuarve janë dokumente të përhershme.

Kapitulli i njëmbëdhjetë

TITUJ MËSIMORË-SHKENCORË, MËSIMORË-PROFESIONALË, MËSIMORË DHE BASHKËPUNËTORË

Seksioni 1

DISPOZITAT THEMELORE

Personat e punësuar në institucionet e arsimit të lartë

Neni 160

(1) Të punësuarit në institucionet e arsimit të lartë janë:

1. persona të zgjedhur me tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe tituj bashkëpunëtorë, që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: kuadri mësimor) dhe

2. persona të punësuar në shërbimin profesional dhe administrativ dhe persona të ndihmës-teknike (në tekstin e mëtejshëm: kuadri mësimor) dhe

(2) Të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e të punësuarve në institucionet e arsimit të lartë rregullohen me rregulla të përgjithshme për marrëdhënie pune, përveç nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

(3) Të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e kuadrit mësimor rregullohen me dispozitat e Ligjit për të punësuarit në sektorin publik dhe rregullat e përgjithshme për marrëdhënie pune, përveç nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

(4) Shtetasi i huaj mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë njësoj si shtetasi i Republikës së Maqedonisë, me kushte të përcaktuara me këtë ligj.

(5) Në institucionet e arsimit të lartë mbahet evidencë elektronike gjatë kohës së punës të kuadrit arsimor në pajtim me rregullat për marrëdhënie pune, ndërsa për kuadrin arsimor mbahet evidencë për mësimin e mbajtur.

(6) Në të njëjtën njësi të universitetit nuk mund të jenë të zgjedhur me tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe tituj bashkëpunëtorë që janë në lidhje gjaku në vijë të drejtë në cilën do shkallë.

(7) Në të njëjtën shkollë profesionale të lartë të pavarur nuk mund të zgjidhen persona me tituj mësimorë që janë në lidhje në vijë të drejtë në cilën do shkallë.

(8) Dispozitat nga paragrafët (6) dhe (7) nuk kanë të bëjnë me persona të zgjedhur me tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe tituj bashkëpunëtorë para hyrjes në fuqi të këtij Ligji.

Titujt mësimorë-shkencorë, mësimorë- profesionalë dhe më tituj mësimorë

Neni 161

(1) Veprimtari të arsimit të lartë mund të kryejë peroni i zgjedhur me tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe tituj bashkëpunëtorë për kohën për të cilën është zgjedhur

(2) Personi i zgjedhur me titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, titull mësimor dhe titull bashkëpunëtor mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në fakultet ose shkollë të lartë profesionale.

(3) Personi i zgjedhur në titull mësimor mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë vetëm në shkollë të lartë profesionale.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni personi i zgjedhur në titullin shkencor në pajtim me dispozitat e Ligjit për veprimtari shkencore-hulumtuese, mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në studime nga cikli i dytë dhe i tretë në pajtim me këtë ligj sipas ekuivalencës së titujve të përcaktuar në këtë Ligj.

(5) Në fakultet tituj mësimorë-shkencorë janë docent, profesor ordinar dhe profesor inordinar.

(6) Në fakultetet në sferën e shkencave filologjike dhe në institucionet tjera të arsimit të lartë në të cilat realizohet mësimi i gjuhës , tituj shkencorë mësimorë janë lektor dhe lektor i lartë.

(7) Në shkollat e arsimit të lartë titujt mësimorë janë ligjërues, ligjërues i lartë dhe profesor në shkollë të lartë profesionale.

(8) Në institucionet e arsimit të lartë mund të kryhet zgjedhje edhe në tituj shkencorë në pajtim me Ligjin për veprimtari profesionale-hulumtuese.

(9) Personi i zgjedhur në titull mësimor-shkencor dhe mësimor gjatë një semestri të vitit akademik mund të mbajë ligjërata më së shumti për katër lëndë mësimore në ciklin e parë të studimeve, në një ose më shumë universitete.

(10) Personi i zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor dhe shkencor gjatë një semestri të vitit akademik mund të mbajë ligjërata më së shumti për katër lëndë në ciklin e dytë të studimeve, në një ose më shumë universitete.

(11) Në qarkullimin ndërkombëtar, për titujt mësimorë-shkencorë në fakultet shfrytëzohen emrat në vijim në gjuhën angleze:

1. Për docent- Assistant professor, me shkurtesë - Ass.Prof.Dr.sc,
2. Për profesor inordinar- Associate professor, me - Assoc.Prof.Dr.sc dhe
3. Për profesor ordinar- Professor, me shkurtesë - Prof.Dr.sc

(12) Me përjashtim nga paragrafi (10) i këtij neni, në qarkullimin ndërkombëtar, për titujt mësimorë-shkencorë në lëndët profesionale-artistike në fakultet shfrytëzohen emrat në vijim në gjuhën angleze:

1. për docent -Assistant professor, me shkurtesë - Asst.Prof.Dr.art, përkatësisht Asst. Prof.mr.art,
2. për profesor inordinar- Associate professor, me shkurtesë - Assoc.Prof.Dr.art, përkatësisht Assoc. Prof.mr.art, dhe
3. për profesor ordinar -Professor, me shkurtesë - Prof.Dr.art, përkatësisht Prof.Mr.art

Asistentët, bashkëpunëtorët artsitikë dhe profesionalë

Neni 162

(1) Në fakultet titulli bashkëpunëtor është asistent.

(2) Në fakultetin nga sfera e akademisë së artit ose akademisë artistike mund të zgjidhet bashkëpunëtor artistik (korepetitor, kameraman, montazhist, producent dhe të ngjashme)

(3) Në fakultetet ku realizohet mësim në laborator dhe lloj tjetër i mësimit mund të zgjidhet bashkëpunëtor profesional (laborant dhe të ngjashme).

(3) Bashkëpunëtorët nga paragrafi (1) i këtij neni zgjidhen për sferën mësimore-shkencore, përkatësisht sferën artistike të përcaktuar me Klasifikimin e rajoneve, fushave dhe sferave shkencore-hulumtuese (klasifikimi ndërkombëtar fraskativ).

(4) Bashkëpunëtorët nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni marrin pjesë në procesin mësimor-arsimor në mënyrë dhe në vëllim të përcaktuar me statutin e universitetit dhe statutin e njësisë, përkatësisht me statutin e shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Demonstratori

Neni 163

(1) Në fakultet, përkatësisht në shkollën e lartë profesionale, mund të zgjidhen demonstrues si ndihmës në procesin mësimor-arsimor të ciklit të parë të studimeve.

(2) Demonstrator mundet të jetë personi që është student në ciklin e dytë dhe të tretë të studimeve.

(3) Demonstrator mund të zgjidhet studenti i cili studimet nga cikli i parë (studimet universitare) i ka mbaruar me notë mesatare së paku 8.00 (tetë).

(4) Demonstrator i programit studimor nga cikli i integruar i parë dhe i dytë mund të zgjidhet studenti që ka realizuar së paku 180 SEKT kredi dhe notë mesatare së paku 8.00 (tetë).

(4) Demonstrator zgjidhet për periudhë prej një viti akademik, me të drejtë të jetë ri-emëruar edhe dy herë në të njëjtën njësi të universitetit.

(5) Kushtet e posaçme dhe procedura për zgjidhje të demonstratorit, si dhe të drejtat e tyre dhe të detyrime në procesin mësimor-arsimor rregullohen me akt të përgjithshëm të universitetit dhe akt të përgjithshëm të njësisë të universitetit, përkatësisht me akt të përgjithshëm të shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(6) Demonstratorët janë pjesëmarrës në procesin mësimor-arsimor në vëllim dhe në mënyrë përcaktuar me programin studimor.

(7) Fakulteti, përkatësisht shkolla e lartë profesionale dhe demonstratori lidhin marrëveshje me të cilën i rregullojnë të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella. Pagesa e kompensimit për demonstrator të zgjedhur kryhet nga të hyrat personale të fakultetit, përkatësisht shkolla profesionale e lart e pavarur, për çka nuk kërkohet pëlqim nga Ministria e Financave.

Seksioni 2

Kriteret dhe kushtet për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe bashkëpunëtorë

Kriteret për zgjedhje në tituj

Neni 164

(1) Kriteret për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë janë:

1. arsimi i fituar,
2. rezultate nga punët e hulumtimit-shkencor dhe
3. rezultatet dhe përvoja në veprimtarinë mësimore dhe përgatitje të kuadrove të reja mësimore dhe shkencore-hulumtuese,
4. veprimtari profesionale-aplikuese ose artistike-profesionale.

(2) Në bazë të kritereve nga paragrafi (1) i këtij neni, përcaktohen kushtet e përgjithshme dhe të veçanta për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë.

Llojet e kushteve për zgjedhje në tituj

Neni 165

(1) Zgjedhja në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë kryhet sipas kushteve të përgjithshme dhe të veçanta.

(2) Kushtet e përgjithshme për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtor përcaktohen me këtë ligj.

(3) Kushtet e veçanta për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, tituj mësimorë dhe tituj bashkëpunëtorë përcaktohet me akt e përgjithshëm të universitetit, përkatësisht me akt të përgjithshëm të shkollës së lartë profesionale.

Kushtet e përgjithshme në tituj mësimorë-shkencorë

Neni 166

(1) Në titullin mësimor –shkencor docent, mund të jetë personi i zgjedhur që:

1. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) në studime të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël në veçanti, përkatësisht ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) në studime të integruara të ciklit të parë dhe të ciklit të dytë,

2. ka shkallë shkencore doktor shkence nga sfera shkencore për të cilën është zgjedhur,

3. ka publikuar së paku katër punë shkencore në publikimin referent profesional në pajtim me këtë Ligj në pesë vitet e fundit para publikimit të shpalljes për zgjedhje,

4. ka njohuri të paktën për një gjuhë të huaj, të përcaktuar me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësish të shkollës së pavarur profesionale të lartë dhe

5. ka aftësinë për kryerje të veprimtarisë së lartë arsimore

(2) Në titullin mësimor –shkencor profesor inordinar, mund të zgjidhet personi që:

1. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël veçmas,përkatësisht ka arritur sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) në studimet e integruara të ciklit të parë dhe ciklit të dytë,

2. ka shkallë shkencore doktor i shkencave nga sfera shkencore për të cilën zgjedhet.

3. ka botuar të paktën pesë punë shkencore të recenzuara në publikimin shkencor referues në përputhje me këtë ligj në pesë vitet e fundit para publikimit të shpalljes për zgjedhje,

4. është zgjedhur paraprakisht në titull mësimor-shkencor docent dhe

5. ka aftësinë për të kryer veprimtari të arsimit të lartë

(3) Në titullin mësimor – shkencor profesor inordinar, mund të jetë personi që:

1. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël veçmas, përkatësisht, ka arritur sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) në studimet e integruara të ciklit të parë dhe ciklit të dytë,

2. ka shkallë shkencore doktor i shkencave nga sfera përkatëse,

3. ka botuar të paktën gjashtë punë shkencore të recenzuara në publikimin shkencor referues në perputhje me këtë ligj në pesë vitet e fundit para publikimit të shpalljes për zgjedhje,

4. të jetë i zgjedhur më parë me titull profesor inordinar,

5. ka publikuar libër shkollor të recenzuar ose monografi ose praktikum ose koleksion të detyrave nga fusha shkencore për të cilën është zgjedhur dhe

6. ka aftësinë për të kryer veprimtari të arsimit të lartë

(4) Gjuha e huaj, përkatësisht gjuhët, njohja e të cilave kërkohet për përmbushjen e kushteve nga paragrafi (1) alineja 4 të këtij neni, niveli i njohurive dhe mënyra e kontrollimit të njohurive të gjuhës së huaj, përkatësisht gjuhëve, rregullohen më ngushtësisht me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht me aktin e përgjithshëm të shkollës së lartë profesionale të pavarur.

(5) Për personat që kanë themeluar marrëdhënie pune si docent, profesor inordinar, asistent, asistent doktorant, ose asistent i ri në një nga universitetet në Republikën e Maqedonisë në momentin e hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk do të zbatohen dispozitat e paragrafit (2) alinesë 1 dhe paragrafit (3) alinesë 1, gjatë zgjedhjes së tyre në titullin e njëjtë ose më të lartë mësimor-shkencor, pavarësisht nga cili institucion i arsimit të lartë kryen zgjedhjet e reja.

Kushtet e përgjithshme për zgjedhje të titullit mësimor –shkencor në lëndët profesionale-artistike

Neni 167

Për docent, profesor inordinar dhe profesor ordinar në lëndët profesionale-artistike mund të zgjidhet edhe personi pa shkallë shkencore doktor shkence, që ka të kryer arsimin e lartë përkatës nga cikli i dytë, vepra të pranuara artistike dhe profesionale, përkatësisht realizime që kanë rëndësi themelore për afirmim të kulturës dhe artit në dhe jashtë shtetit, si dhe aftësi për punë mësimore.

Kushtet e përgjithshme për tituj mësimorë - profesionalë

Neni 168

(1) Lektor mund të zgjidhet personi i cili:

1. ka kryer studime të ciklit të dytë të studimeve akademike,

2. ka fituar titullin magjistër nga sfera përkatëse,

3. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël të veçantë,

4. ka përvojë mësimore dhe praktike në fushën në të cilën zgjidhet.

(2) Lektor i lartë mund të zgjidhet personi i cili:

1. ka kryer studime të ciklit të dytë të studimeve akademike,

2. ka fituar titullin magjistër nga sfera përkatëse,

3. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dyte për çdo cikël në veçanti,

3. ka përvojë mësimore dhe shkencore në sferën që zgjidhet,

4. është zgjedhur më parë lektor në institucionin e arsimit të lartë dhe

5. ka publikuar punime shkencore dhe profesionale në sferën në të cilën zgjidhet.

(3) Për personat që janë zgjedhur në titull mësimor-profesional me marrëdhënie të punës të themeluar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk do të zbatohen dispozitat nga paragrafi (1) alineja 3 dhe paragrafi (2) alineja 3, gjatë zgjedhjes së tyre në titull të njëjtë ose më të lartë mësimor-profesional pa marrë parasysh se në cilin institucion të arsimit të lartë kryhet zgjedhja e re.

Kushtet e përgjithshme për zgjedhje në tituj mësimor në shkollën e lartë profesionale

Neni 169

(1) Ligjërues në shkollë të lartë profesionale mund të zgjidhet personi i cili:

1. ka kryer ciklin e dytë të studimeve akademike,

2. ka fituar titullin magjistër nga sfera përkatëse,

3. tregon aftësi për punë mësimore dhe punë profesionale të lartë,

4. ka publikuar punime profesionale

5. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël të veçantë dhe,

6. ka përvojë të suksesshme shumë vjeçare në punët nga profesioni i vet.

(2) Ligjërues i lartë në shkollë të lartë profesionale mund të zgjidhet personi i cili ka:

1. kryer ciklin e dytë të studimeve akademike,

2. ka fituar titullin magjistër nga sfera përkatëse,

3. ka publikuar numër më të madh të punimeve shkencore, përkatësisht profesionale,

4. ka arritur sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël të veçantë,

5. ka treguar aftësi për punë mësimore dhe punë të larta profesionale sipas zgjedhjes ligjërues në shkollën e lartë profesionale.

(3) Profesor i shkollës së lartë profesionale mund të zgjidhet personi që ka:

1. shkallën shkencore doktor i shkencave,

2. publikuar punime shkencore dhe profesionale pas zgjedhjes ligjërues i lartë në shkollë të lartë profesionale,

3. ka realizuar sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël të veçantë,

4. ka treguar aftësi për punë mësimore dhe të larta profesionale pas zgjedhjes ligjërues në shkollën e lartë profesionale.

(4) Për personat që janë të zgjedhur me titull mësimor me marrëdhënie të punës të themeluar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk do të zbatohen dispozitat nga paragrafi (1) alineja 5, paragrafi (2) alineja 4 dhe paragrafi (3) alineja 3, gjatë zgjedhjeve të tyre në titull të njëjtë ose më të lartë mësimor pa marrë parasysh se në cilin institucion të arsimit të lartë kryhet zgjedhja e re.

Kushtet e përgjithshme për zgjedhje në tituj bashkëpunëtorë

Neni 170

(1) Asistent mund të zgjidhet personi që:

1. ka kryer ciklin e parë dhe të dytë të studimeve akademike me së paku 300 SETK kredi,

2. ka fituar titullin magjistër nga sfera përkatëse,

3. ka realizuar me sukses mesatar së paku 8.00 (tetë) të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë për çdo cikël në veçanti,

4. ka njohuri së paku për një gjuhë të huaj.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni „në institucionet e arsimit të lartë që kanë program studimor të integruar të ciklit të parë dhe të dytë të studimeve, asistent mund të jetë personi i zgjedhur që:

1. ka kryer ciklin e parë dhe të dyte të integruar të studimeve akademike së paku 300 SETK kredi me sukses mesatar të realizuar së paku me 8,00 (tetë) ose

2. ka mbaruar studime universitare dhe të magjistraturës me programe studimore para vendosjes së sistemit evropian kredit-transfer dhe ka realizuar sukses mesatar së paku 8,00 (tetë) në studime akademike universitare dhe të magjistraturës në veçanti,

3. ka njohuri për së paku një gjuhë të huaj.

(3) Bashkëpunëtor artistik dhe profesional mund të jetë personi i zgjedhur që :

1. ka të kryer ciklin e parë dhe të dytë të studimeve akademike së paku 240 SETK kredi nga sfera përkatëse,

2. ka përvojë në profesion së paku tre vjet,

3. ka njohuri së paku për një gjuhë të huaj.

(4) Niveli i njohurive dhe mënyra e përcaktimit të plotësimit të kushteve për njohje të së paku një gjuhe të huaj nga paragrafi (1) alineja 4 dhe paragrafi (2) alineja 3 të këtij neni më afër rregullohet me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht me akt të përgjithshëm të shkollës profesionale të lartë të pavarur.

Seksioni 3

PROCEDURA PËR ZGJEDHJE NË TITULL

Të drejtat për procedurë për zgjedhje në titull

Neni 171

Zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë kryhet sipas procedurës të përcaktuar me këtë ligj me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht me akt të përgjithshëm të shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Konkursi për zgjedhje në titull dhe themelimi i marrëdhënies së punës

Neni 172

(1) Zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe shkencorë kryhet me konkurs publik që e shpall këshilli mësimor–shkencor, përkatësisht mësimdhënës, që e publikon institucioni i arsimit lartë në shtypin ditor.

(2) Konkursi për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, përkatësisht arsimorë shpallet për marrëdhënie pune shpallet për zgjedhje në të gjithë titujt mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, përkatësisht mësimorë.

(3) Konkursi për zgjedhje në tituj bashkëpunëtorë dhe themelimin e marrëdhënies së punës shpallet për zgjedhje në titull të përcaktuar bashkëpunëtor.

(4) Konkursi për zgjedhje në titull dhe themelimin e marrëdhënies së punës duhet ta përmbajë sferën mësimore-shkencore përkatëse, për të cilën zgjidhet personi, e përcaktuar me Kualifikimin e rajoneve,fushave dhe sferave mësimore-hulumtuese (Klasifikimi Fraskatativ Ndërkombëtar), llojin e marrëdhënies së punës, afatin e kohëzgjatjes dhe kushtet e përgjithshme dhe të veçanta për zgjedhje, dokumentacionin i cili është me rëndësi për zgjedhje dhe kushtet tjera të përcaktuara me ligj ose me akt të përgjithshëm të universitetit dhe njësisë së universitetit, përkatësisht akt të përgjithshëm të shkollës profesionale të lartë të pavarur.

(5) Fitimi i titullit mësimor-shkencor, mësimor-profesional, përkatësisht titullit mësimor të arsimtarëve të zgjedhur është procedural.

(6) Procedura me konkurs mund të zgjasë më së shumti gjashtë muaj konsideruar nga dita e shpalljes së konkursit publik në shtypin ditor. Nëse procedura nuk kryhet në këtë afat, procedura ndërpritet dhe shpallet konkurs i ri.

(7) Afati nga paragrafi (6) i këtij neni nuk rrjedh në periudhën nga 15 korrik deri më 25 gusht në vitin kalendarik.

Procedura për zgjedhje

Neni 173

(1) Zgjedhjen e kandidatëve në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, arsimorë, shkencorë dhe bashkëpunëtorë e kryen këshilli mësimor-shkencor i fakultetit, përkatësisht këshilli mësimor i shkollës së arsimit të lartë në bazë të notës së referatit të komisionit recensues.

(2) Zgjedhjen e profesorit ordinar të realizuar nga këshilli arsimor-shkencor i fakultetit, e përcakton senati i universitetit.

(3) Komisioni Recensues nga paragrafi (1) i këtij neni, përbëhet së paku nga tre anëtarë dhe e formon këshilli mësimor-shkencor i fakultetit, përkatësisht këshilli i arsimtarëve i shkollës profesionale të lartë të pavarur, pas mbarimit të afatit për paraqitje të kandidatëve.

(4) Anëtarët e komisionit recensues mund të jenë nga institucioni i lartë arsimor në të cilin kryhet zgjedhja ose nga institucionet tjera të arsimit të lartë ose institucionet shkencore, që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë në pajtim me këtë ligj.

(5) Anëtari i komisionit recensues, me kushtet e njëjta të përcaktuara me këtë ligj për anëtarë të komisionit recensues, mund të jetë edhe arsimtar nga institucioni i arsimit të lartë akreditues nga jashtë me të cilin universiteti ose njësia e tij, përkatësisht shkolla profesionale e lartë e pavarur ka lidhur marrëveshje për bashkëpunim ndërkombëtar.

(6) Më shumë se gjysmën e anëtarëve të komisionit recensues e përbëjnë persona të zgjedhur në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, shkencorë dhe mësimorë nga sfera e njëjtë mësimore-shkencore, përkatësisht sfera artistike në të cilën zgjidhet kandidati, ndërsa anëtarët e tjerë mund të jenë nga sfera e ngjashme mësimore-shkencore, përkatësisht sfera artistike.

(7) Anëtarët e komisionit recensues nuk mund të jenë me tituj më të ulët nga titulli në të cilin zgjidhet kandidati.

(8) Për të gjithë kandidatët e paraqitur komisioni recensues parashtron referat në me shkrim në afat prej tre muajsh nga dita e dorëzimit të dokumentacionit të plotë te

të gjithë anëtarët e komisionit recensues. Referati përmban notë për realizimet e kandidatëve në pajtim me kushtet e përgjithshme dhe të veçanta për zgjedhje në titull përkatës, si dhe propozim për zgjedhje të kandidatit në titull përkatës.

(9) Institucioni i Arsimit të lartë e shpall referatin e komisionit recensues nga paragrafi (8) i këtij neni në buletinin përkatës të universitetit dhe në ueb faqen e universitetit, përkatësisht shkollës profesionale të lartë të pavarur së paku 15 ditë para ditës së zgjedhjes.

(10) Komisioni recensues në referat i vlerëson realizimet e përgjithshme shkencore, profesionale, pedagogjike dhe realizime të tjera të kandidatëve nga fillimi i karrierës deri në ditën e paraqitjes, në bazë të tërë dokumentacionit të parashtruar që është me rëndësi për zgjedhjen.

(11) Nëse këshilli mësimor-shkencor, përkatësisht këshilli mësimdhënës nuk zgjedh kandidatin e propozuar, konkursi përsëritet.

(12) Zgjedhja në titull është bazë për themelimin e marrëdhënies së punës për kohë të caktuar, përkatësisht për kohë të pacaktuar.

(13) Procedura e zgjedhjes në tituj mësimorë-profesionalë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë të universitetit më afër rregullohet me akt të përgjithshëm të universitetit, përkatësisht të shkollës profesionale të lartë të pavarur.

Themelimi i marrëdhënies së punës

Neni 174

(1) Procedura për zgjedhje të titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe titull bashkëpunëtor mbaron me themelimin e marrëdhënies së punës me kohë të plotë të punës ndërmjet personave të zgjedhur dhe institucioneve të arsimit të lartë. Marrëdhënie pune themelohet për kohën në të cilën është zgjedhur personi.

(2) Personat e zgjedhur me tituj mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe tituj bashkëpunëtor me marrëdhënie pune të themeluar realizojnë të drejtat dhe detyrimet e realizuara nga marrëdhënia e punës në pajtim me këtë ligj dhe tjetër ligj dhe me marrëveshje kolektive.

(3) Personat e zgjedhur më titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor që janë në marrëdhënie pune në institucionin publik të arsimit të lartë, kryejnë dhe veprimtari shëndetësore në institucionin shëndetësor publik.

(4) Personat që janë në marrëdhënie pune në institucionin shëndetësor publik, ndërsa janë zgjedhur në titullin mësimor-shkencor, shkencor dhe mësimor përkatësisht me titull bashkëpunëtor në institucionin publik të arsimit të lartë, kryejnë edhe veprimtari të arsimit të lartë në institucion publik të arsimit të lartë.

(5) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, personat nga paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni veprimtarinë e arsimit të lartë, veprimtarinë shkencore-hulumtuese dhe veprimtarinë shëndetësore e kryejnë tërësi e pandashme funksionale me ndarje të orarit të punës në të dy institucionet.

(6) Kushtet dhe mënyra sipas të cilave personat nga paragrafët (3), (4) dhe (5) të këtij neni kryejnë veprimtari shëndetësore përkatësisht veprimtari të arsimit të lartë dhe veprimtari shkencore hulumtuese, rregullohen me marrëveshje ndërmjet institucionit publik të arsimit të lartë dhe institucionit shëndetësor publik, në pajtim me ligjin.

(7) Një person nuk mund të zgjidhet njëkohësisht në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor në më shumë se një institucion të arsimit të lartë.

(8) Gjatë pezullimit të marrëdhënies së punës, personi i zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor ose bashkëpunëtor, ka të drejtë të kryejë veprimtari të arsimit të lartë të ciklit të parë të studimeve pa kompensim financiar.

(9) Personi i zgjedhur me titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional ose mësimor, të cilit i pezullohet marrëdhënia e punës, ka të drejtë të mbajë ligjërata dhe të jetë mentor i ciklit të dytë dhe të tret të studimeve, si dhe të kryejnë aktivitete të tjera nga veprimtaria e arsimit të lartë.

Afatet për të cilat kryhen zgjedhjet

Neni 175

(1) Docenti dhe profesori inordinar i fakultetit, përkatësisht akademisë artistike zgjidhen në kohë prej pesë vjetësh.

(2) Profesori ordinar i fakultetit, përkatësisht akademisë artistike me zgjedhje themelon marrëdhënie pune për kohë të pacaktuar dhe e mban titullin profesor ordinar për gjithë jetën.

(3) Ligjërues dhe ligjërues i lartë i shkollës së lartë profesionale zgjidhen për kohë prej pesë vjetësh.

(4) Profesori i shkollës së lartë profesionale me zgjedhjen themelon marrëdhënie pune për kohë të pacaktuar dhe e mban titullin profesor për gjithë jetën.

(5) Lektori dhe lektori i lartë zgjidhen për kohë prej katër vjetësh.

(6) Asistenti zgjidhet për kohë prej tre vjetësh, me të drejtë edhe për një zgjedhje në të njëjtin titull në institucionin e njëjtë të arsimit të lartë.

(7) Bashkëpunëtori artistik dhe profesional zgjidhen për kohë prej tre vjetësh, me të drejtë për ri-zgjedhje me numër të pakufizuar.

Afati për zgjedhje në titull më të lartë, përkatësisht për rizgjedhje në titull

Neni 176

(1) Më herët shtatë muaj, ndërsa më së voni gjashtë muaj para skadimit të kohës për të cilën është kryer zgjedhje në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor, dekani i fakultetit, përkatësisht drejtori i shkollës profesionale të lartë shpall konkurs për zgjedhje në të gjithë titujt mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe shkencorë, për zgjedhje në titull bashkëpunëtor asistent, përkatësisht për zgjedhje të bashkëpunëtorit artistik ose profesional.

(2) Gjatë zgjedhjes nga paragrafi (1) i këtij neni zbatohen dispozitat e këtij ligji për zgjedhje në tituj mësimorë-shkencorë, mësimorë-profesionalë, mësimorë dhe bashkëpunëtorë nga neni 172 i këtij ligji.

(3) Koha për shpallje të konkursit nga paragrafi (1) i këtij neni vazhdohet për kohën që është kaluar në pushim të lindjes, pushim mjekësor më të gjatë se tre muaj, si dhe pezullim të marrëdhënies së punës në rastet e përcaktuara me ligj. Me kërkesë të personit, afati nuk është e domosdoshme të vazhdohet.

Persona që nuk janë të zgjedhur

Neni 177

(1) Nëse gjatë zgjedhjes, personi i cili më parë është zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, shkencor dhe mësimor është propozuar për zgjedhje në titull më të lartë dhe nuk zgjidhet në titullin më të lartë të propozuar, përsëri votohet për zgjedhje në titullin ekzistues në të cilin është zgjedhur më parë.

(2) Personit nga paragrafi (1) i këtij neni që nuk është zgjedhur as në titullin ekzistues, i ndërpritet marrëdhënia e punës.

(3) Personi nga paragrafi (2) i këtij neni ka të drejtë kundërshtimi te organi që ka vendosë për zgjedhje. Nëse kundërshtimi refuzohet, personi ka të drejtë ankese te senati i universitetit, që formon komision prej tre anëtarësh, i përbërë nga profesorë ordinarë të sferës së

njëjtë ose të ngjashme shkencore nga e cila është parashtruesi i ankesës, nga të cilat së paku dy anëtarë janë nga institucion tjetër i arsimit të lartë. Komisioni parashtron raport në të cilin jep notë për zgjedhjen. Vendimi i senatit universitar është përfundimtar.

Ndërprerja e parakohshme e zgjedhjes

Neni 178

(1) Personi i zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor është i detyruar të përsoset vazhdimisht dhe të dëshmohet në mënyrë profesionale, shkencore, përkatësisht artistike, me sukses ta realizojnë veprimtarinë e arsimit të lartë, të kontribuojë për krijimin e gjeneratave të reja mësimore-shkencore, përkatësisht artistike, të kujdeset për realizim të suksesshëm të programeve studimore dhe të kontribuojë për zhvillimin, përkatësisht zbatimin e veprimtarisë shkencore, përkatësisht artistike për të cilën është zgjedhur.

(2) Personit të zgjedhur me titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor mund t'i ndërpritet marrëdhënia e punës edhe para skadimit të kohës për të cilin është zgjedhur, me kushte dhe procedurë të rregulluara me ligj dhe statutin e institucionit të arsimit të lartë, nëse përcaktohet se kohë më të gjatë nuk i plotëson detyrimet nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse i pengon veprimtaritë statutore dhe ligjore të institucionit të arsimit të lartë ose pengon anëtarët e tjerë në realizimin e të drejtave të tyre dhe kryerjen e detyrave të tyre në institucionin e arsimit të lartë, nëse kanë pushuar së ekzistuari kushtet themelore në bazë të të cilave është kryer zgjedhja dhe shkeljet tjera disiplinore.

(3) Vendimin për ndërprerjen e zgjedhjes dhe marrëdhënies së punës para përfundimit të kohës për të cilën është zgjedhur personi në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor, miraton këshilli mësimor-shkencor me shumicën e dy të tretave të numrit të përgjithshëm të anëtarëve,në bazë të referatit të komisionit të përbërë nga tre profesorë ordinarë.

(4) Personi nga paragrafi (3) i këtij neni ka të drejtë të kundërshtimit te organi që ka vendosur për ndërprerjen e zgjedhjes.

(5) Nëse kundërshtimi refuzohet, personi ka të drejte ankese te senati i universitetit, që formon komision nga tre anëtarë, i përbërë nga profesorë ordinarë nga sfera e njëjtë ose e ngjashme shkencore nga e cila është parashtruesi i ankesës, nga të cilat se paku dy anëtarë janë nga institucion tjetër i arsimit të lartë. Komisioni parashtron referat në të cilin jep notë për bazat ekzistuese për ndërprerjen e zgjedhjes dhe marrëdhënies së punës.

(6) Senati vendimin mbi ankesën e miraton me shumicën e numrit të përgjithshëm të anëtarëve.

(7) Vendimi i senatit universitar është përfundimtar.

(8) Kundër vendimit të senatit mund të ngrihet procedurë gjyqësore.

(9) Dispozitat e këtij neni në mënyrë përkatëse kanë të bëjnë edhe me shkollat profesionale të larta të pavarura.

E drejta e kryerjes së veprimtarisë në institucion tjetër të arsimit të lartë

Neni 179

(1) Personi nga një njësi universitare mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në njësi tjetër universitare, në titullin në të cilin është zgjedhur në sferën e njëjtë ose të ngjashme mësimore-shkencore përkatësisht artistike.

(2) Personi nga një universitet mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në njësi të universitetit tjetër, përkatësisht shkollë profesionale të lartë të pavarur me titullin në të cilin është zgjedhur në sferën e njëjtë ose të ngjashme mësimore-shkencore, përkatësisht artistike, në bazë të pëlqimit të senatit të universitetit në të cilin është zgjedhur të dhënë pas mendimit paraprak të këshillit mësimor-shkencor të njësisë së universitetit.

(3) Personi nga një shkollë e lartë profesionale e pavarur mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë në shkollë tjetër të lartë profesionale, në titullin në të cilin është zgjedhur në sferën e njëjtë ose të ngjashme mësimore- shkencore, përkatësisht artistike, në bazë të pëlqimit të shkollës së lartë profesionale të pavarur në të cilën është zgjedhur.

(4) Kushtet, mënyra dhe procedura sipas të cilës personi nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë përcaktohen me statutin e universitetit, përkatësisht institucionit të pavarur të arsimit të lartë.

Mësimdhënës vizitorë

Neni 180

(1) Me ftesë të këshillit mësimor-shkencor të fakultetit, përkatësisht këshillit mësimor të shkollës së lartë profesionale, mësimdhënës nga institucionet e akredituara të arsimit të lartë, shkencëtarë të njohur dhe artistë të shquar nga vendi dhe jashtë vendit, si vizitorë pa shpallje të konkursit, mund të kryejnë veprimtari të arsimit të lartë dhe veprimtari kërkimore-shkencore, përkatësisht artistike për kohë të caktuar.

(2) Mënyra, koha dhe kushtet në të cilat kryhet veprimtaria nga paragrafi (1) i këtij neni rregullohen me statutin e universitetit, përkatësisht shkollës së lartë profesionale të pavarur.

Shkencëtarët, artistët dhe ekspertët e afirmuar nga praktika

Neni 181

Shkencëtarët, artistët dhe ekspertët e afirmuar nga praktika, pa marrë parasysh përmbushjen e kushteve të përcaktuara me këtë ligj për zgjedhje në titull si specialistë dhe ekspertë, me ftesë, mund të realizojnë mësim për pjesë të caktuara të lëndës mësimore, në masën dhe nën kushtet e përcaktuara me statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Titujt akademikë

Neni 182

(1) Shkencëtarë, artistë dhe profesionistë të afirmuar nga praktika, të cilët i përmbushin kushtet për zgjedhje në tituj, ndërsa për të cilët nuk ka vend të lirë për zgjedhje në titullin mësimor-shkencor mund të zgjidhen në universitet në titullin docent akademik ose profesor inordinar akademik, sipas kushteve dhe procedurës së përcaktuar në këtë ligj.

(2) Personat e zgjedhur në titujt akademikë mund të marrin pjesë në kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore më së shumti deri në 30% nga obligimet e rregullta në titullin adekuat mësimor-shkencor. Lloji dhe vëllimi i pjesëmarrjes së personit të zgjedhur në titullin akademik në kryerjen e veprimtarisë së lartë arsimore e përcakton këshilli mësimor-shkencor, në pajtim me aktin e përgjithshëm të universitetit.

(3) Personat e zgjedhur në titujt akademikë nuk mund të jenë mentorë të punëve të magjistraturës ose doktoraturës.

(4) Personi i zgjedhur në titullin docent akademik ose profesor inodrinar akademik mund të kryejë veprimtari të arsimit të lartë vetëm në universitet në të cilin e ka fituar atë titull.

(5) Një person nuk mundet njëkohësisht të zgjidhet në titullin akademik në më shumë se një universitet.

(6) Nëse personi i cili është zgjedhur në titullin akademik docent ose akademik profesor inordinar në një institucion të lartë arsimor, të zgjidhet në titull akademik ose akademik mësimor-shkencor dhe themelon marrëdhënie pune në atë institucion të lartë arsimor ose në tjetër, zgjedhja e titullit akademik i ndërpritet.

(7) Personit i ndërpritet titulli akademik docent ose titulli profesor inordinar në fund në vitit shkollor në të cilin ka mbushur 67 vjet.

Ekuivalenca e titujve

Neni 183

(1) Për shkak të kryerjes së veprimtarisë së lartë arsimore, më kushte të përcaktuara në këtë ligj titujt shkencorë të fituar sipas dispozitave të ligjit me të cilin rregullohet veprimtaria shkencore- hulumtuese, përgjigjen në titujt arsimorë të përcaktuar me këtë ligj:

- këshilltar shkencor i profesorit ordinar,
- bashkëpunëtor i lartë shkencor i profesorit inordinar,
- bashkëpunëtor shkencor i docentit dhe
- bashkëpunëtor në veprimtari shkencore-hulumtuese të bashkëpunëtorit në institucion të lartë arsimor.

(2) Pozita ekuivalente nga paragrafi (1) i këtij neni mund të shfrytëzohen si tituj mësinorë-shkencorë dhe bashkëpunëtorë nëse institucioni shkencor ka marrë akreditim për kryerjen e studimeve pasuniversitare dhe të doktoraturës, në vëllim dhe me kushte të përcaktuara me këtë ligj dhe me aktvendim për akreditim.

Profesor nderi dhe doktor shkence i nderit

Neni 184

(1) Profesorit të shquar në universitetin e Republikës së Maqedonisë dhe nga jashtë, i cili ka dhënë kontribut të posaçëm për zhvillimin e veprimtarisë së lartë arsimore, me propozim të njësisë, universiteti mund t'i ndaj titullin profesor nderi (profesor honoris causa).

(2) Personave të shquar shkencorë, kulturorë, afaristë dhe të tjerë nga vendi dhe nga jashtë, të cilët me veprat e veta kanë dhënë kontribut të posaçëm në zhvillimin e mendimit shkencor, kulturor, ose në mënyrë tjetër kanë kontribuar në zhvillimin e arsimit të lartë, me propozim të institucionit të lartë arsimor, përkatësisht institucionit të akreditуar shkencor, universiteti mund tu ndajë titullin doktor shkence i nderit (doktor honoris causa).

(3) Dispozita më të përafërta për ndarjen e titullit profesor nderi dhe titullit doktor shkence i nderit dhe për të drejtat e tyre përcaktohen me statusin e universitetit.

Profesor emeritus

Neni 185

(1) Universiteti mundet, me propozim të këshillit arsimor-shkencor të fakultetit në përbërje të tij t'i ndajë titull profesor emeritus profesorit të rregullt në pension, i cili posaçërisht është theksuar me punën e tij shkencore, përkatësisht artistike, i cili ka fituar reputacion ndërkombëtar dhe ka arritur rezultate në sigurimin e pasardhësve mësimorë-shkencorë dhe bashkëpunëtorë në sferën në të cilën është zgjedhur.

(2) Numri i përgjithshëm i profesorëve emeritus nuk mund të jetë më shumë se 5 % e numrit të përgjithshëm të mësimdhënësve të universitetit.

(3) Profesor emeritus mund të marrë pjesë në realizimin e mësimit në ciklin e dytë edhe të tretë të studimeve, në sferën në të cilën është zgjedhur.

(4) Dispozita më të përafërta për ndarjen e titullit profesor emeritus dhe për të drejtat e tij përcaktohen me statusin e universitetit.

Mungesa me pagesë dhe pa pagesë dhe viti sabat

Neni 186

(1) Personit të zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, shkencor, mësimor dhe bashkëpunëtor me kërkesë të tij, çdo pesë vjet, institucioni i arsimit të lartë mund t'i lejoj mungesë me pagesë në kohëzgjatje prej një viti, përkatësisht mungesë pa pagesë në kohëzgjatje deri tre vjet për shkak të përsosjes profesionale, përkatësisht hulumtim në sferën adekuate shkencore,përkatësisht sferën artistike ose për qëndrim në institucion adekuat, me ç'rast obligimet e tij në mësim shpërndahen.

(2) Nëse përsosja profesionale, hulumtimi, përkatësisht qëndrimi nga paragrafi (1) i këtij neni është në njërin nga njëqind universitetet e para të ranguara në listën e fundit të shpallur nga këto institucione: Instituti për arsim të lartë pranë Universitetit të Shangait Xhio Tong, US news and Report dhe Times Higher Education Supplement – World University Ranking, krahas mungesës me pagesë, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë i kompenson shpenzimet për vendosje, ushqim, sigurim shëndetësor dhe shpenzime për rrugë, nëse të njëjtat nuk janë kompensuar nga institucioni në të cilin realizohet qendërimi ose nga institucion tjetër.

(3) Kushtet për shfrytëzimin e të drejtës nga paragrafi (1) i këtij neni për së afërmi rregullohen me statusin e universitetit, përkatësisht me statusin e institucionit të pavarur të lartë arsimor.

(4) Kushtet e shfrytëzimit të së drejtës nga paragrafi (2) i këtij neni për së afërmi rregullohen me akt të miratuar nga ministri kompetent për punët në arsimin e lartë.

Ndërprerja e marrëdhënies së punës për shkak të plotësimit të kushteve për pension

Neni 187

(1) Personit të zgjedhur në titull mësimor-shkencor ose mësimor, i cili gjatë vitit shkollor ka vazhduar kontratën për punësim në pajtim me dispozitat për marrëdhëniet e punës, marrëdhënia e punës i zgjat deri në fund të vitit shkollor kur mbush moshën 67 vjeçare.

(2) Profesor ordinar në pension mund të mbajë mësim në studime të ciklit të tretë dhe të jetë mentor për studime të doktoraturës, si dhe të punojë në projekt shkencor–hulumtues me kushtet e caktuara me statutin e universitetit, përkatësisht statutin e shkollës së pavarur të lartë profesionale.

Afati gjatë të cilit fitohen të drejtat dhe obligimet e personave të zgjedhur në tituj nga komisioni amë

Neni 188

Personi i zgjedhur në titull mësimor-shkencor, mësimor-profesional, mësimor dhe bashkëpunëtor, asistent i komisionit amë në procedurën për themelim të institucionit për arsim të lartë i fiton të drejtat dhe obligimet që rezultojnë nga titulli në të cilin është përzgjedhur, të caktuara me këtë ligj, me ditën e regjistrimit të institucionit për arsim të lartë në regjistrin e institucioneve për arsim të lartë.

Kompensime për pjesëmarrje në konferenca ndërkombëtare dhe punime të publikuara dhe qasje në bazat për punime

Neni 189

(1) Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton rregullore me të cilën rregullohen kushtet, lartësia e mjeteve dhe procedura në pajtim me të cilat nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë u kompensohen shpenzimet për rrugë, akomodim, kuotizacion dhe ushqim, përkatësisht mëditje të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve të zgjedhur në tituj në universitetet e Republikës së Maqedonisë për pjesëmarrje në konferenca ndërkombëtare dhe tubime artistike nëse kanë paraqitur punim shkencor të materies në fjalë, përkatësisht vepër artistike ose projekt nga fusha në të cilën janë zgjedhur.

(2) Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton akt me të cilin rregullohen kushtet, lartësia e mjeteve dhe procedura në pajtim me të cilat institucionet e

arsimit të lartë fitojnë të drejtën për kompensim të mjeteve për organizim të konferencave shkencore dhe mbledhjeve artistike.

(3) Mësimdhënësit dhe bashkëpunëtorët e zgjedhur në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë kanë të drejtën për kompensim të mjeteve të paguara për publikim të punimeve në revista me indeks në bazat Web of Science ose Scopus. Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton akt me të cilin rregullohet procedura për kompensim të mjeteve.

(4) Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton akt me të cilin rregullohet procedura për ndarje të shpërblimit të njëfishtë në lartësi të një neto rroge mesatare të paguar muajin e fundit në Republikën e Maqedonisë për mësimdhënësit dhe bashkëpunëtorët e zgjedhur në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë të cilët do të publikojnë punim shkencor në revista me faktor ndikimi, të referuara në bazat e Thomson Reuters ose Scopus.

(5) Ministria kompetente për punët e arsimit të lartë siguron qasje të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve të zgjedhur në universitetet publike së paku në një bazë të punimeve, me propozim të Këshillit Nacional. Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë i cakton kushtet dhe procedurën për sigurim të qasjes në bazën e punimeve. Mjetet për qasje në bazën e punimeve sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Kapitulli i trembëdhjetë

EKUIVALENCA DHE NJOHJA E KUALIFIKIMEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Seksioni1

DISPOZITA THEMELORE

Lloje të njohjeve të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë

Neni 190

(1) Ekuivalenca dhe njohja e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë kryhet në pajtim me këtë ligj dhe marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare.

(2) Njohja e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë mund të jetë:

1. profesionale ose
2. akademike.

(3) Njohja profesionale është njohje me rëndësi të barabartë të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë me kualifikim të përshtatshëm të arsimit të lartë vendas, me të cilin mundësohet punësim dhe qasje në arsimim të mëtejmë në Republikën e Maqedonisë.

(4) Njohja akademike paraqet barazim të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë me kualifikim përkatës vendas të arsimit të lartë për shkak të realizimit të të drejtës për arsimim të mëtejshëm në Republikën e Maqedonisë.

(5) Njohja profesionale dhe akademike e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë kryhet me aktvendim, me të cilin bartësi i diplomës së huaj i pranohet përkatësisht përcakton shkallën, llojin dhe titullin e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë dhe klasifikohet në sistemin e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë të përcaktuar me këtë Ligj dhe ligjet dhe rregulloret e tjera të cilat kanë të bëjnë me lëvizjen e lirë të personave, kualifikimeve profesionale dhe profesioneve të rregulluara në Republikën e Maqedonisë.

(6) Gjatë procedurës për njohjen e kualifikimit të arsimit të lartë të huaj, kryhet dhe ekuivalenca, me çka së bashku me aktvendimin për njohjen e kualifikimi të huaj të arsimit të lartë, jepet edhe aktvendim për ekuivalencën ose të dhënat për ekuivalencë janë përmbajtur në aktvendimin për njohjen e kualifikimit.

(6) Rregullat e këtij ligji për ekuivalencën dhe për njohjen e kualifikimi të huaj të arsimit të lartë, në mënyrë përkatëse zbatohen edhe në ekuivalencën dhe njohjen e një pjese të studimeve të kaluara në institucion të huaj të arsimit të lartë, për shkak të vazhdimit dhe përfundimit të arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë.

Personat që mund të kërkojnë mirënjohje

Neni 191

Të drejtë të pranimit të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë kanë shtetasit e Republikës së Maqedonisë, shtetasit e huaj dhe personat pa nënshtetësi.

Qendra Informative për njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë

Neni 192

(1) Në Ministrinë kompetente për punët e arsimit të lartë funksionon Qendra Informative për njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: Qendra informative) e cila është kompetente për punë profesionale administrative në zbatimin e procedurës për njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë.

(2) Qendra Informative e përcakton llojin dhe nivelin e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë duke e krahasuar me kualifikimet e arsimit të lartë të cilat arrihen në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë kurse duke marrë parasysh Kornizën Nacionale të Kualifikimeve (NQF). Njohja e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë bëhet në pajtim me tre ciklet kualifikuese të parapara me Procesin e Bolonjës në Hapësirën Evropiane të Arsimit të Lartë (ENEA), përkatësisht shkallë të parapara me Kornizën Evropiane të Kualifikimeve (EQF).

(3) Qendra informative:

1. kryen pranimin e kërkesave për ekuivalencë dhe njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë;
2. kryen kontroll të dokumenteve të dorëzuara;
3. grumbullon informata të nevojshme për ekuivalencën dhe njohjen e kualifikimeve të arsimit të lartë të fituara jashtë vendit dhe i njofton institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë si dhe institucionet arsimore të huaja për të gjitha aspektet nga sfera e ekuivalencës dhe njohjes së arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë. Qendra informative informatat i dorëzon dhe te të gjitha subjektet dhe personat tjerë të interesuar në Republikën e Maqedonisë dhe jashtë vendit.
4. në procedurën për ekuivalencën dhe njohjen e kualifikimi të huaj të arsimit të lartë, parashtron kërkesë për verifikimin e vlefshmërisë së dokumentit të huaj të arsimit të lartë, përkatësisht bartësit të saj te institucioni që e ka lëshuar dokumentin dhe
5. kryen kontroll të akreditimit të institucionit të huaj të arsimit të lartë që e ka lëshuar dokumentin e arsimit të lartë për të cilin është parashtruar kërkesë për njohje në pajtim me këtë ligj.

(4) Qendra Informative është pjesë e Rrjetit të Vetëm Evropian të Qendrave Informative/ Qendrave Nacionale Akademike Informative (ENIK / NARIK Rrjet) të formuar nga Këshilli i Evropës, UNESKO dhe Komisioni Evropian.

Evidenca për njohjen e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë

Neni 193

(1) Për njohjen e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë mbahet evidencë.

(2) Mënyra e mbajtjes së evidencës nga paragrafi (1) të këtij neni me akt të përgjithshëm e përcakton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë.

(3) Ministria kompetente për arsim të lartë mban regjistër për njohjen e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë, i cili shpallet në ueb faqen e saj.

(4) Formën dhe përmbajtjen e regjistrit nga paragrafi (3) i këtij neni e përcakton ministri kompetent për arsimin e lartë.

(5) Ministri kompetent për arsimin e lartë, së paku një herë gjatë vitit kalendarik, formon komision të përbërë nga tre anëtarë, i cili bën revizion të procedurës të ekuivalencës dhe njohjes së kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë, të numrit të caktuar të lëndëve, sipas zgjedhjes së rastësishme.

Rregullorja për ekuivalencë dhe njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë

Neni 194

Kushtet, mënyra dhe procedura për ekuivalencë dhe njohje të kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë, formulari i kërkesës për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, dokumentacioni i nevojshëm që bashkëngjitet ndaj kërkesës për njohje, lartësia e kompensimit, lirimi nga pagesa e kompensimit të shpenzimeve dhe çështje të tjera në lidhje me shpenzimet e procedurës për njohje si dhe kompetenca, përbërja dhe funksionimi i Qendrës Informative për së afërmi rregullohen me Rregulloren për ekuivalencë dhe njohje të kualifikimeve të arsimit të lartë të arritura jashtë vendit (në tekstin e mëtejmë: Rregullore për njohje) të cilën e miraton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë.

Seksioni 2

PROCEDURA PËR NJOHJE TË KUALIFIKIMEVE TË HUAJA TË ARSIMIT TË LARTË

Kërkesa për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë

Neni 195

(1) Procedura për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, ngritet me parashtrimin e kërkesës për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë (në tekstin e mëtejmë: kërkesë) nga bartësi i kualifikimit të huaj të arsimit të lartë te Qendra Informative.

(2) Kërkesa për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë parashtrohet në formular, përmbajtja e së cilës përcaktohet në Rregulloren për njohje nga neni 194 i këtij ligji.

(3) Pas pranimit të kërkesës, Qendra Informative drejton kërkesë për verifikimin e vlefshmërisë së dokumentit të huaj të arsimit të lartë, përkatësisht bartësit të tij te institucioni që e ka lëshuar dokumentin dhe e kontrollon akreditimin e institucionit të huaj të arsimit të lartë që e ka lëshuar atë.

(4) Kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni i bashkëngjiten këto dokumente:

1. diplomë origjinale e huaj e arsimit të lartë e vërtetuar me vulë apostil, përkatësisht vulë nga Ministria përkatëse e Punëve të Jashtme për vendet që nuk janë anëtare të Konventës së Hagës në shikim,

2. kopje nga diploma e arsimit të lartë e verifikuar në noter,

3. përkthim nga diploma e huaj e arsimit të lartë në gjuhën maqedonase dhe shkrimin e saj cirilik, i verifikuar në noter,

4. Certifikatë në origjinal/transkript, përkatësisht shtesë e diplomës në shikim,

5. kopje nga certifikata me nota/transkript, përkatësisht shtesë të diplomës, të verifikuara në noter,

6. përkthim të certifikatës me nota/transkript në gjuhën maqedonase dhe shkrimin e saj cirilik e verifikuar në noter,

7. plan studimor dhe program në kohëzgjatjen e studimit,

8. punimi i magjistraturës ose disertacioni i doktoraturës në formë të shtypur dhe elektronike (nëse kërkohet njohja e kualifikimi të arsimit të lartë të fituar në ciklin e dytë përkatësisht të tretë të studimeve),

9. librezë për specializim me turnuse të regjistruara (nëse bëhet fjalë për studime nga fusha shkencore e shkencave mjekësore dhe të shëndetësisë),

10. dëshmi se studimet kanë zgjatur së paku tre vjet (nëse bëhet fjalë për njohje të kualifikimit të arsimit të lartë për studime të doktoraturës) dhe

11. fletëpagesë.

Komisioni për vlerësim të kërkesës për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë

Neni 196

(1) Për vlerësim të kërkesës për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë formon komisione për zona të caktuara, të përbërë nga pesë anëtarë nga profesorët universitarë nga fusha përkatëse (në tekstin e mëtejmë: Komisione për Pranim).

(2) Anëtarëve të Komisioneve për Njohje u paguhet kompensim në para të cilin e përcakton ministri përgjegjës për çështje e arsimit të lartë në bazë të pjesëmarrjes në mbledhje dhe vëllimit të punës.

(3) Punët profesionale dhe administrative-teknike të komisioneve nga paragrafi (1) i këtij neni i kryen ministria përgjegjëse për çështjet e arsimit të lartë.

Kriteret për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë

Neni 197

(1) Kriteret bazë në bazë të të cilave komisionet për njohje sipas rajoneve të ndara i vlerësojnë kërkesat për njohjen e kualifikimeve të huaja të arsimit të lartë janë:

1. krahasueshmëria dhe ngjashmëria e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë me kualifikimet e arsimit të lartë vendor, përkatësisht harmonizimi me Kornizën Nacionale të Kualifikimeve,

2. vëllimi, lloji, kohëzgjatja dhe shkalla e programit studimor në pajtim me Sistemin Evropian për Transfer të Kredive (SETK),

3. sistemi dhe Korniza Nacionale e kualifikimeve nga e cila rrjedh kualifikimi,

4. statusi i institucionit të huaj të arsimit të lartë që e ka lëshuar kualifikimin, përkatësisht nëse e njëjta është akreditуar dhe autorizuar në shtetin amë (ose tjetër) për lëshim të kualifikimeve, përkatësisht diplomave dhe dëftesave,

5. arritjet mësimore (learning outcomes),

6. të drejtat të cilat kualifikimi, përkatësisht diploma ose dëftesa i japin në shtetin amë,

dhe

7. praktika e mëparshme, përkatësisht rastet e ngjashme të zgjidhura paraprakisht.

(2) Gjatë vlerësimit të kërkesës për njohjen e kualifikimi të huaj të arsimit të lartë, merren parasysh dhe përmbajtjet tjera që janë me rëndësi për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë.

Vlerësimi i kërkesës për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë

Neni 198

(1) Në procedurën për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, komisionet për njohje të formuara sipas rajoneve të ndara, kryejnë krahasim të lëndëve, programeve studimore si dhe shkallëve të arsimimit,

kushteve për regjistrimin në programin arsimor, të drejtave që diploma, përkatësisht certifikata i jep në vendin ku është lëshuar, të kredive të marra gjatë studimeve në pajtim me Sistemin Evropian të Transferit të Kredive (SETK), si dhe rezultatin e procesit arsimor (learning outcome).

Në rast të pjesës së përfunduar nga programi i studimeve të arsimit të lartë, përcaktohet pjesa e përfunduar e programit të arsimit të lartë dhe njihet i njëjti për shkak të vazhdimit të arsimit të lartë të institucionit të arsimit të lartë në Republikën e Maqedonisë.

(2) Komisioni për Njohje pas shqyrtimit dhe vlerësimit të kërkesës për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë përgatit raport, në të cilin jep propozim:

- për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, ose
- për refuzim të njohjes së kualifikimit të huaj të arsimit të lartë.

(3) Komisioni për Njohje nga zona përkatëse e propozon llojin, shkallën dhe titullin e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, përkatësisht përdorimin e emrit profesional ose shkencor, përkatësisht titullit ose titullit në Republikën e Maqedonisë në pajtim me dispozitat për kornizë nacionale për kualifikimet e arsimit të lartë dhe propozon ekuivalencë.

(4) Nëse komisioni për njohje nga zona përkatëse përcakton dallime thelbësore në vëllimin, përmbajtjen, kohëzgjatjen ose shkallën e arsimit të lartë të programit studimor të arsimit të lartë të huaj të përfunduar në krahasim me programin studimor (arsimor) vendas, kurse të njëjtat janë të rëndësishme për funksionin e kualifikimit, me propozim të komisionit kërkesa për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë do të refuzohet. Në rast të tillë, komisioni është i detyruar të arsyetojë shkaqet për refuzimin e kërkesës për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, kurse veçanërisht vëllimin, llojin dhe thelbin e dallimeve të përcaktuara ndërmjet programit studimor të huaj dhe vendor.

(5) Nëse Komisioni për njohjen nga rajoni përkatës përcakton se nuk është dorëzuar dokumentacioni i plotë nga neni 195 paragrafi 4, e fton parashtruesin e kërkesës së kualifikimit të huaj të arsimit të lartë të plotësojë dokumentacionin në afat prej 30 ditëve.

Nëse, parashtruesi i kërkesës nuk e dorëzon dokumentacionin e plotë në afat prej 30 ditëve, kërkesa për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë refuzohet.

(6) Gjatë mbledhjeve të komisioneve nga rajonet dhe sferat e caktuara mbahet procesverbal i cili përmban: vendin dhe kohën, emrin dhe mbiemrin e anëtarëve të pranishëm të komisioneve, emrin dhe mbiemrin e parashtruesit të kërkesës, lëndën për të cilën veprohet, titujt / tutulat që i propozojnë komisionet te ministri kompetent për çështjet e arsimit të lartë, vërejtjet eventuale në lidhje me kërkesën, si dhe të dhëna të tjera që lidhen me punën e komisioneve. Procesverbalin e nënshkruajnë kryetari dhe anëtarët e komisioneve.

Aktvendimi për njohje të kualifikimit të huaj të arsimit të lartë

Neni 199

(1) Ministria kompetente për punët e arsimit të lartë e miraton aktvendimin për njohje, përkatësisht për refuzimin e njohjes së kualifikimit të huaj të arsimit të lartë në afat 60 ditë nga dita e paraqitjes së kërkesës për njohjen e kualifikimit të huaj të arsimit të lartë, me propozim të komisionit për njohje nga zona përkatëse.

(2) Ministria kompetente për punët e arsimit të lartë e miraton aktvendimin për njohje të kualifikimit të arsimit të lartë të huaj në afat prej tetë ditë pune, nëse kualifikimi i arsimit të lartë është fituar në një nga 500 universitetet e para të renditura në listën e fundit të publikuar të këtyre institucioneve: Instituti i Arsimit të Lartë pranë Universitetit të Shangait Xhio Tong, US News and Report dhe Times Higher Education Supplement –World University Ranking pa propozim të komisionit nga neni 198 paragrafi 2 të këtij ligji.

(3) Aktvendimi për njohje, përkatësisht refuzim të njohjes së një kualifikimi të arsimit të lartë të huaj është përfundimtar dhe jepet në tri kopje, nga të cilat njëra prej kopjeve i dorëzohet kërkuesit, ndërsa dy kopje mbeten në ministrinë kompetente për punët e arsimit të lartë.

(4) Kundër aktvendimit për njohje, përkatësisht refuzim të njohjes të kualifikimit të arsimit të lartë të huaj, mund të parashtrohet padi për gjykatën administrative.

(5) Aktvendimi për njohjen e kualifikimit të arsimit të lartë të huaj do të shfuqizohet nga ministria kompetente për punët e arsimit të lartë në procedurë të veçantë, nëse vërtetohet pavlefshmëri e dokumentit së arsimit të lartë të huaj ose i njëjti është lëshuar nga institucion i arsimit të lartë të huaj që nuk është akredituar në procedurë përkatëse.

Diploma ose dokumente tjera të fituara në ish Republikën Socialiste Federative të Jugosllavisë dhe nga universitete të formuara nga organizata ndërkombëtare

Neni 200

(1) Personave që deri më 31 dhjetor të vitit 1996 kanë marrë diplomë ose dokumente tjera për arsim të lartë, studime pasuniversitare dhe doktoraturë shkencore të fituar në territorin e ish-Republikës Socialiste Federative të Jugosllavisë, u pranohet përgatitje e lartë profesionale, titull profesional specialist, shkallë akademike magjistër, përkatësisht shkallë shkencore doktor i shkencave dhe për të njëjtën nuk zbatohet procedurë për njohje.

(2) Personave që kanë marrë diplomë ose dokument tjetër për përfundimin e ciklit të parë, të dytë ose të tretë të studimeve në universitete të formuara nga organizatat ndërkombëtare në të cilat Republika e Maqedonisë është anëtare e plotë u pranohet përgatitje e lartë profesionale, titulli profesional specialist, shkalla akademike magjistër, përkatësisht shkalla shkencore doktor shkencash dhe për të njëjtën nuk zbatohet procedurë për njohje.

Kapitulli katërmbëdhjetë

MBAJTJA E EVIDENCAVE

Llojet e evidencave

Neni 201

(1) Ministria kompetente për punët e arsimt të lartë, institucionet e arsimit të lartë, Këshilli Nacional për Arsim të Lartë, Agjencia për Kualitet, Këshilli për Akreditim, Këshilli për Evaulim, Konferenca Ndëruniversitare dhe subjektet e tjera kompetente për arsimin e lartë, në pajtim me kompetencat e tyre, mbajnë evidenca përkatëse nëpërmjet mirëmbajtjes së bazave të të dhënave.

(2) Ministria kompetente për punët nga sfera e arsimit të lartë siguron kushte për formimin, sigurimin dhe mirëmbajtjen e bazës së të dhënave.

(3) Mbahen evidenca për:

- institucione të akreditуara të arsimit të lartë;
- evidenca në përbërje të universitetit;
- anëtare shoqëruese të universitetit;
- kandidatë për regjistrim të ciklit të parë, dytë dhe tretë për secilin afat të regjistrimit;
- studentët e regjistruar në ciklin e parë, dytë dhe të tretë për secilin afat të regjistrimit;
- studentët e përfunduar në ciklin e parë, të dytë dhe të tretë;
- mobilitet i studentëve;
- persona të zgjedhur në tituj që janë në marrëdhënie pune;

- persona të zgjedhur në tituj të cilët nuk janë në marrëdhënie pune;
- profesor viziting;
- profesionistë nga praktika;
- profesor emeritus;
- mobilitet të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorë;
- punë shkencore dhe punë tjetër të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve;
- projekte shkencore-hulumtuese;
- projekte aplikative;
- veprimtari botuese;
- marrëveshje të lidhura ndërkombëtare;
- evidenca tjera në pajtim me të dhënat që i krijojnë subjektet kompetente.

(4) Subjektet kompetente për mbajtjen e evidencave, përmbajtjen e evidencave,mënyrën dhe procedurën për mbledhjen e të dhënave dhe mbajtjen e bazës së të dhënave i përcakton ministri kompetent për punët nga sfera e arsimit të lartë me Rregullore për mbajtjen e evidencave për arsimin e lartë.

Kapitulli i pesëmbëdhjetë

MBIKËQYRJA E PUNËS SË INSTITUCIONIT TË ARSIMIT TË LARTË

Mbikëqyrja e ligjshmërisë në punë

Neni 202

(1) Kur ministri kompetent për punët e arsimit të lartë do të përcaktojë se institucioni i arsimit të lartë punon në kundërshtim me këtë Ligj, me procesverbal do t'i sugjerojë institucionit të arsimit të lartë për paligjshmërinë në punë dhe do t'i caktojë afat prej së paku një muaji për largimin e paligjshmërisë.

(2) Nëse institucioni i arsimit të lartë, në afatin e përcaktuar, nuk vepron sipas dëshmive nga paragrafi (1) i këtij neni, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë miraton aktvendim për pezullim të përkohshëm të punës së institucionit të arsimit të lartë dhe për të e njofton themeluesin.

(3) Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë para se të marrë aktvendim për ndalim të përkohshëm me punë të institucionit të arsimit të lartë, do të kërkojë mendim nga Këshilli për Akreditim.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (2) i këtij neni mund të parashtrohet ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë. Ankesa nuk e prolongon realizimin e aktvendimit.

(5) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, mund të parashtrohet padi në Gjykatën Administrative.

(6) Pas plotfuqishmërisë së vendimit të Gjykatës Administrative, Ministri përgjegjës për punët e arsimit të lartë miraton aktvendim për shlyerjen e institucionit të arsimit të lartë nga regjistri i institucioneve të arsimit të lartë.

(7) Nëse ministria kompetente për punët e arsimit të lartë nga sfera e arsimit të lartë konstaton se rregullorja, vendimi, aktvendimi ose akti tjetër i Agjencisë për Kualitet, Këshillit për Akreditim dhe Këshillit për Evalvim është në kundërshtim me dispozitat e ligjit, ministri përgjegjës për punët nga sfera e arsimit të lartë miraton aktvendim për shfuqizimin e aktit të Agjencisë për Kualitet, të Këshillit për Akreditim ose të Këshillit për Evalvim dhe vendos procedurë për përgjegjësi të drejtorit të Agjencisë për Kualitet ose të anëtarëve të Këshilleve para organeve kompetente në vend.

Vendimi i paligjshëm i institucionit të arsimit të lartë

Neni 203

(1) Kur ministri kompetent për punët e arsimit të lartë përcakton që institucioni i arsimit të lartë ka marrë vendim që nuk është në përputhje me këtë ligj, do t'i sugjeroj institucionit të arsimit të lartë për paligjshmërinë e vendimit dhe do të përcaktojë afat për mënjanimin e paligjshmërisë, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se një muaj.

(2) Nëse në afatin e caktuar institucioni i arsimit të lartë nuk e mënjanon paligjshmërinë, ministri përgjegjës për punët e arsimit të lartë me aktvendimin do ta heqë ose shfuqizojë vendimin e paligjshëm.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (2) i këtij neni, institucioni i arsimit të lartë ka të drejtë të ankesës te Komisioni Shtetëror për Vendosje në Procedurën Administrative dhe Procedurën të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (3) i këtij neni institucioni i arsimit të lartë ka të drejtë të parashtrojë padi në Gjykatën Administrative.

Mbikëqyrja e kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë së akteve të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë

Neni 204

(1) Nëse akti i përgjithshëm i institucionit të arsimit të lartë nuk është në pajtim me Kushtetutë ose me ligj, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë ka të drejtë të ndërpresë realizimin e tyre dhe është i obliguar, në afat prej tetë ditësh nga dita e miratimit të aktvendimit për ndërprerje, të vendosë procedurë për vlerësim të kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë së aktit të ndërprerë në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Maqedonisë.

(2) Ministri kompetent për punët e arsimit të lartë, para se të vendosë procedurë për vlerësim të kuhstetutshmërisë dhe ligjshmërisë, mund ta njoftojë institucionin e arsimit të lartë për ndërprerjen e aktit dhe t'i sugjerojë institucionit të arsimit të lartë në afat prej 30 ditësh nga dita e dorëzimit të aktvendimit për ndërprerje, të mënjanojë paligjshmërinë.

(3) Nëse institucioni i arsimit të lartë në këtë afat nuk vepron sipas sugjerimit, ministri kompetent për punët e arsimit të lartë, në afatin e ardhshëm prej tetë ditësh nga dita e skadimit të afatit prej 30 ditësh, vendos procedurë për vlerësim të kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë së aktit të ndërprerë.

Mbikëqyrja e lëshimit të diplomave

Neni 205

Nëse ministri kompetent për punët e arsimit të lartë në realizimin e të drejtës së mbikëqyrjes së ligjshmërisë së punës përcakton se institucioni i arsimit të lartë ka lëshuar diplomë në kundërshtim me dispozitat të këtij ligji, miraton aktvendim për shfuqizim të diplomës që shpallet në mjetet për informim publik dhe parashtron te prokurori publik kallëzim për ndjekje penale të personit përgjegjës.

Mbikëqyrja inspektuese

Neni 206

(1) Mbikëqyrjen inspektuese në pajtim me këtë Ligj e kryen Inspektorati Shtetëror i Arsimit.

(2) Inspektorati Shtetëror i Arsimit është i autorizuar:

1. të anulojë regjistrim të studentit në vitin e parë të studimeve nëpërmjet numrit të studentëve të përcaktuar me aktvendim për akreditim dhe konkurs;

2. të anulojë regjistrim të studentit që është kryer në kundërshtim me këtë Ligj;

3. të ndalojë kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë të personit juridik i cili atë veprimtari e kryen në kundërshtim me ligjin dhe prezantohet si institucion i arsimit të lartë;

4. t'i ndalojë kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë themeluesit i cili ka marrë akreditim të projektit për themelim, kurse ende nuk ka marrë aktvendim për fillim me punë dhe nuk është regjistruar në regjistrin e institucionit të arsimit të lartë dhe në Regjistrin Qendror;

5. të ndalojë reklamim ose cilën do formë të informimit publik për mundësinë e personit juridik i cili nuk ka akreditim, aktvendim për fillim dhe nuk është regjistruar në regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë dhe në Regjistrin Qendror.

6. të ndalojë veprimtari të tjera të personave juridikë të cilët kryejnë punë që janë në kundërshtim me këtë Ligj dhe

7. të marrë masa të tjera për të cilat është i autorizuar me këtë Ligj.

(3) Inspektorati shtetëror i arsimit mund të kryejë mbikëqyrje të ligjshmërisë së procedurave për zgjedhje në tituj mësimorë, mësimorë-shkencorë dhe tituj bashkëpunëtorë dhe të plotësimit të kushteve për zgjedhje në titull dhe të ngrit procedurë në gjykatën kompetente më së voni në afat prej 5 vjetësh nga dita kur është kryer zgjedhja.

Kapitulli i gjashtëmbëdhjetë

DISPOZITAT KUNDËRVAJTËSE

Gjoba për kundërvajtje

Neni 207

(1) Gjobë në shumë prej 2000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

- shfrytëzon emërtime të institucioneve të arsimit të lartë, pa qenë i themeluar si institucion i arsimit të lartë, në pajtim me këtë Ligj (neni 15 paragrafi 4),
- zbaton statut për të cilin nuk është marrë pëlqim nga organi kompetent nga neni 16, paragrafi (3),
- nuk kryen vetevalvim të universitetit, fakultetit, akademisë artistike dhe shkollës së lartë profesionale që janë në përbërje të universitetit dhe shkollës së lartë profesionale të pavarur në mënyrë dhe sipas kushteve të përcaktuara me këtë ligj dhe me status të universitetit, fakultetit, akademisë artistike dhe shkollës së lartë profesionale që janë në përbërje të universitetit dhe të shkollës së lartë profesionale të pavarur (neni 55),
- nuk shpallen në uev faqe rezultatet nga vetevaulimi në pajtim me nenin 55 paragrafin (6) të këtij ligji,
- e pengon gjatë punës, refuzon që të i'a japë të gjitha të dhënat e nevojshme për rangimin e personit juridik i cili e kryen rangimin (neni 58, paragrafi (4)),
- nuk emërohet ushtrues i detyrës dekan në pajtim me nenin 57 paragrafin (2) të këtij ligji.
- kryen ndryshime statutare pa pëlqimin e themeluesit (neni 75, paragrafi (3)),
- nuk formon qendër për karrierë në pajtim me nenin 86 të këtij ligji,
- nuk shpall zgjedhje për kuvendin studentor të fakultetit në pajtim me nenin 37, paragrafin 6 të këtij ligji,
- nuk shpall zgjedhje për kuvendin studentor të shkollës profesionale të lartë në pajtim me nenin 38, paragrafin (8) të këtij ligji,
- arkëton bursë të studimeve, përkatësisht participim të studentëve mbi shumën e përcaktuar me këtë ligj (neni 126),
- zbaton programe studimore pa akreditim, në pajtim me këtë ligj (neni 132 paragrafi 1),
- regjistron student në kundërshtim me nenin 149 paragrafin (2) të këtij ligji,
- gjatë një viti shkollor mësimdhënësi është përcaktuar mentor i më shumë se 12 kandidatëve për përpunimin e punimeve të magjistraturës (neni 135, paragrafi (14)),
- një mësimdhënës është përcaktuar njëkohësisht mentor i më shumë se 3 kandidatëve për përpunimin e punimeve të doktoraturës (neni 136, paragrafi (15)),
- zbaton program studimor me përmbajtje të ndryshme nga ajo që është akredituar në kundërshtim me nenin 139 paragrafët (3), (4) dhe (6) të këtij ligji,
- nuk organizohet realizim i mësimit për programe studimore të gjuhës angleze nga neni 144 paragrafi (7) të këtij ligji,
- institucioni i arsimit të lartë nuk vepron në pajtim me nenin 146 paragrafin (9) të këtij ligji,
- nuk shpall konkurs për regjistrim të studentëve së paku pesë muaj para fillimit të mësimit ose nëse i njëjti nuk i përmban komponentët e nevojshëm në pajtim me këtë Ligj ose regjistron në vitin e parë të studimeve studentët që nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara me këtë Ligj dhe me konkurs (neni 149),
- realizon regjistrim të studentëve më shumë se numri i përcaktuar me vendimin për regjistrim të studentëve ose më shumë nga kapaciteti për të cilin institucioni i arsimit të lartë është akreditaur (neni 151),
- nuk jep legjitimacion studentor dhe indeks studentor në pajtim me nenin 155 paragrafin (7) të këtij ligji,
- nuk mban evidencë të të dhënave personale të studentëve (neni 158),
- nuk mban libër amë të studentit të regjistruar dhe libër kryesor të studentëve të diplomuar ose nëse i mban në kundërshtim me formën e përcaktuar dhe mënyrën e udhëheqjes dhe përmbajtjen (neni 159),
- personit të zgjedhur në titullin mësimor - shkencor dhe mësimor i lejon të kryejë ligjërata në më shumë se katër lëndë mësimore të ciklit të parë të studimeve në një ose më shumë universitete gjatë një semestri të vitit shkollor (neni 161 paragrafi (9)),
- personit të zgjedhur në titullin mësimor-shkencor dhe mësimor i lejon të kryejë ligjërata në më shumë se katër lëndë mësimore të ciklit të dytë të studimeve në një ose më shumë universitete gjatë një semestri të një viti shkollor (neni 161 paragrafi (10)),
- angazhon mësimdhënës të kryejë veprimtari të arsimit të lartë, përkatësisht veprimtari artistike nga institucion tjetër i arsimit të lartë pa pëlqim të universitetit dhe në kundërshtim me normativat dhe standardet për kryerje të veprimtarisë së arsimit të lartë (neni 179) dhe
- kryen zgjedhje të mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji (nga neni 166 dhe neni 177).

(2) Gjobë në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në person juridik për kundërvajtjet nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Personi juridik i cili do të fillojë kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë pa marrjen e aktvendimit për akreditim dhe aktvendim për fillimin me punë, do të dënohet me dënim me para në shumë prej 5.000 deri 10.000 euro në kundërvlerë me denarë dhe do t'i shqiptohet masë ndalim për ushtrim të veprimtarisë së arsimit të lartë, kurse personi përgjegjës në person juridik do të dënohet me dënim me para në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë (nenet 69 dhe 145, paragrafët (2), (4) dhe (5)).

(4) Gjobë në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit nëpunës i autorizuar nga Ministria e cila e menaxhon procedurën, nëse nuk vendos sipas kërkesës në afat prej 60 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës (neni 199 paragrafi (1) të këtij ligji).

(5) Gjobë në vlerë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet anëtarit të komisionit recensues nëse nuk vepron në pajtim me nenin 173 paragrafin (8) të

Ligjit për Arsim të Lartë, përkatësisht gjatë zgjedhjes së kandidatit në titull mësimor-shkencor, të jetë i propozuar si kandidat i cili nuk i plotëson kushtet në përputhje me dispozitat e Ligjit për Arsim të Lartë ose nuk është i propozuar kandidat i cili i plotëson kushtet për zgjedhje në titull.

(6) Gjobë në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit të zgjedhur në titull mësimor-shkencor ose titull mësimor për kundërvajtje, nëse kryen ligjërata në më shumë se katër lëndë mësimore nga cikli i parë i studimeve gjatë një semestri të vitit shkollor nënjë ose më shumë universitete (neni 161 paragrafi (9) të këtij ligji).

(7) Gjobë në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit të zgjedhur në titull mësimor-shkencor ose titull mësimor për kundërvajtje, nëse kryen ligjërata në më shumë se katër lëndë mësimore nga cikli i dytë i studimeve gjatë të njëjtit semestër të vitit shkollor në një ose të më shumë universitete (neni 161 paragrafi (10) të këtij ligji).

(8) Gjobë në shumë prej 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet Drejtorit të Agjencisë për Kualitet nëse në uev faqe të agjencisë:

- nuk e shpall raportin nga neni 48 paragrafi (4),
- nuk i shpall aktvendimet për akreditim në institucionet e arsimit të lartë nga neni 49 paragrafi (9),
- nuk i shpall raportet nga evaulimi i jashtëm nga neni 51 paragrafi (7),
- nuk e shpall raportin e Këshillit për Evalvim nga neni 53 paragrafi 2 ose
- nuk e shpall raportin dhe aktvendimin për akreditim të programit studimor në pajtim me nenin 145 paragrafi (6) të këtij ligji.

Procedura kundërvajtëse

Neni 208

(1) Procedurë kundërvajtëse për kundërvajtjet e parapara në këtë ligj e udhëheq dhe sanksion kundërvajtës shqipton gjykata kompetente.

(2) Para parashtrimit të kërkesës për vendosjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj, ministria kompetente për punët e arsimit të lartë mban procedurë për barazim në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

Kapitulli shtatëmbëdhjetë

DISPOZITA KALIMTARE DHE PTË FUNDIT

Vazhdimi i punës

Neni 209

(1) Institucionet e arsimit të lartë të themeluara dhe akredituara sipas Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016) vazhdojnë të punojnë në pajtim me akreditimin e dhënë dhe aktvendimin për fillim me punë.

(2) Universiteti i Evropës Juglindore në Tetovë, i themeluar në pajtim me dispozitat e deritanishme për arsim të lartë, vazhdon punën si institucion privat-publik i arsimit të lartë.

(3) Ky ligj në mënyrë përkatëse zbatohet edhe për universitetin nga sfera e mbrojtjes dhe sigurisë, nëse me ligj tjetër nuk është përcaktuar ndryshe.

(4) Akreditimi i programeve studimore të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, vlejnë për periudhën për të cilën janë lëshuar.

(5) Këshilli për Evalvim zbaton Evalvim të të gjitha institucioneve të arsimit të lartë dhe programe studimore në afat prej 18 muajsh nga themelimi i tij.

Formimi i Këshillit nacional për arsim të lartë

Neni 210

(1) Këshilli nacional për arsim të lartë do të formohet në afat prej 1 viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Këshilli nacional për arsim të lartë do t'i miratojë aktet e parapara me këtë ligj më së voni në afat prej gjashtë muajsh nga dita e formimit të tij.

(3) Mbledhjen konstituive e Këshillit Nacional e cakton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë në afat prej 15 ditësh nga zgjedhja e anëtarëve të Këshillit Nacional nga Kuvendi i Republikës së Maqedonisë.

Formimi i Agjencisë për Kualitet

Neni 211

(1) Agjencia për kualitet do të formohet në afat prej 1 viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Aktet e parapara me këtë ligj, Agjencia për Kualitet do t'i miratojë në afat prej 3 muajsh nga dita e formimit të saj.

(3) Deri në formimin e Agjencisë për Kualitet në pajtim me këtë ligj, kompetencat e saj kryhen në pajtim me Ligjin për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016).

Formimi i Këshillit për Akreditim

Neni 212

(1) Këshilli për Akreditim do të formohet në afat prej 1 viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Aktet e parapara me këtë ligj, Këshilli për Akreditim do t'i miratojë në afat prej 3 muajsh nga dita e formimit të tij.

(3) Deri në formimin e Këshillit për Akreditim në pajtim me këtë ligj, Këshilli për Akreditim dhe Evalvim në arsimin e lartë i formuar sipas Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 dhe 127/2016), vazhdon me punë, me çka do t'i zbatojë dispozitat për akreditim të institucioneve të arsimit të lartë dhe programeve studimore të këtij ligji.

(4) Mbledhjen konstituive të Këshillit për Akreditim e cakton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë në afat prej 15 ditësh nga dita e zgjedhjes përkatësisht emërimi i anëtarëve të tij në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Formimi i Këshillit për Evalvim

Neni 213

(1) Këshilli për Evalvim do të formohet në afat prej 1 viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Aktet e parapara me këtë ligj, Këshilli për Evalvim do t'i miratojë në afat prej 3 muajsh nga dita e formimit të tij.

(3) Deri në formimin e Këshillit për Evalvim sipas dispozitave të këtij ligji, punët e evalvimit në arsimin e lartë do t'i kryejë Këshilli për Akreditim dhe Evalvim në arsimin e lartë, i formuar sipas Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër

35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016), me çka do t'i zbatojë dispozitat për Evalvim të institucioneve të arsimit të lartë dhe programet studimore të këtij ligji.

(4) Mbledhjen konstituive të Këshillit për Evalvim e cakton ministri kompetent për punët e arsimit të lartë në afat prej 15 ditësh nga dita e zgjedhjes përkatësisht emërimi i anëtarëve të tij në pajtim me dispozitat e këtij Ligji.

Harmonizim i akteve të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë me këtë ligj

Neni 214

(1) Universitetet ekzistuese dhe njësitë në përbërjen e tyre dhe institucionet e pavarura të arsimit të lartë të regjistruara në Regjistrin e Institucioneve të Arsimit të Lartë në Republikën e Maqedonisë në afat prej 3 muajve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Ligji do të harmonizojnë punën e tyre, do t'i miratojnë statutet dhe aktet tjera të përgjithshme të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Statutet dhe aktet tjera të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë të miratuara para hyrjes në fuqi të këtij Ligji, shfuqizohen pas skadimit të afatit për harmonizim me dispozitat e këtij ligji,në afatin e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni.

(3) Deri në miratimin e statuteve dhe akteve tjera të përgjithshme nga paragrafi (1) i këtij neni, përkatësisht deri në skadimin e afatit për miratimin e tyre, do të zbatohen aktet e përgjithshme ekzistuese.

Procedura për themelimin e institucionit të arsimit të lartë

Neni 215

Procedura për themelimin e institucionit të arsimit të lartë e cila ka filluar deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të përfundojë sipas dispozitave të ligjit sipas të cilit e njëjta ka filluar.

Procedura për akreditim të programeve studimore dhe dhënie të aktvendimeve për fillim me punë

Neni 216

Procedura për akreditim të programeve studimore dhe për dhënie të aktvendimit për fillim me punë, e filluar deri në miratimin dhe hyrjen në fuqi të akteve të përcaktuara me këtë Ligj, do të përfundojë sipas dispozitave të Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" n numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016).

Kushte sipas të cilave do të vazhdojë zgjedhja në titull

Neni 217

(1) Zgjedhja në titullin mësimor-shkencor, shkencor, mësimor dhe bashkëpunëtor e filluar para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të përfundojë sipas dispozitave të Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016).

(2) Deri në miratimin e akteve të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë të përcaktuara me këtë Ligj që kanë të bëjnë me kushtet, procedurën dhe kriteret për zgjedhje të titullit mësimor-shkencor, shkencor, mësimor dhe bashkëpunëtor, zgjedhja në këto tituj do të kryhen sipas dispozitave të këtij ligji dhe të akteve të përgjithshme që kanë qenë në fuqi në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, me çka dispozitat e akteve të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë që janë në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, nuk do të zbatohen.

Profesorë ordinarë dhe këshilltarë shkencorë të zgjedhur në njësi në përbërje të universitetit dhe profesorë të shkollave të larta profesionale

Neni 218

(1) Profesorët ordinarë dhe këshilltarët shkencor të zgjedhur në njësitë në përbërje të universitetit të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji janë zgjedhur në atë titull për herë të parë, themelojnë marrëdhënie pune në kohë të papërcaktuar dhe mbajnë titullin e tyre profesor ordinar, përkatësisht këshilltar shkencor përjetësisht.

(2) Profesorët e shkollave të larta të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji janë zgjedhur në atë titull për herë të parë, themelojnë marrëdhënie pune në kohë të papërcaktuar dhe mbajnë titullin e tyre profesor përjetësisht.

Bashkëpunëtorët

Neni 219

Bashkëpunëtorët e punësuar në institucionet e arsimit të lartë deri në ditën e hyrjes në fuqi të Ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 103/2008), nëse deri më 15 shtator të vitit 2020 nuk zgjidhen në titull shkencor-mësimor, shkencor ose mësimor u ndërpritet marrëdhënia e punës, ndërkaq deri atëherë për ata zbatohen dispozitat e Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008).

Asistentë doktorantë

Neni 220

Asistentët doktorantë të zgjedhur para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdojnë të punojnë si asistentë doktorantë për periudhën për të cilën janë zgjedhur.

Rektori, prorektori, dekani, prodekani, anëtari i senatit, përkatësisht drejtori dhe zëvendësdrejtori në shkollë të lartë profesionale i zgjedhur para hyrjes në fuqi të këtij ligji

Neni 221

(1) Rektori, prorektori, dekani, prodekani, anëtari i senatit, përkatësisht drejtori dhe zëvendësdrejtori i shkollës së lartë profesionale të zgjedhur para hyrjes në fuqi të këtij ligji, vazhdojnë t'i kryejnë funksionet e tyre deri në skadimin e periudhës për të cilën janë zgjedhur.

(2) Personat nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilët janë të zgjedhur në funksionet e tyre për herë të parë në pajtim me Ligjin për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016), kanë të drejtë për edhe një mandat sipas këtij ligji.

(3) Rektori, prorektori, dekani, prodekani, anëtari i senatit, përkatësisht drejtori dhe zëvendësdrejtori i shkollës së lartë profesionale të zgjedhur në funksionet e tyre në dy mandate para hyrjes në fuqi të këtij ligji sipas dispozitave të cilat kanë qenë të vlefshme para hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk kanë të drejtë për edhe një mandat sipas këtij ligji.

(4) Zgjedhja e rektorit, prorektorit, dekanit, prodekanit, anëtarit të senatit, përkatësisht drejtorit dhe zëvendësit të drejtorit të shkollës së lartë profesionale të zgjedhur, e filluar para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të mbarojë sipas dispozitave të Ligjit për arsimin e lartë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016) dhe dispozitat e akteve të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë sipas të cilit ka filluar.

Zgjedhja dhe mandati i kuvendeve studentore dhe përfaqësuesve të studentëve

Neni 222

(1) Në afat prej 6 muajve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji mbahen zgjedhje për përfaqësues në kuvendet studentore dhe kryetarë të kuvendeve studentore.

(2) Kuvendet studentore në afat prej 30 ditëve nga konstituimi zgjedhin përfaqësues në organet për të cilat kjo është paraparë me këtë ligj.

(3) Prona dhe mjetet e organizatave studentore të formuara në pajtim me Ligjin për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16 dhe 127/2016), kalojnë në kuvendet përkatëse studentore.

(4) Në afat prej 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji zgjidhen avokati studentor dhe zëvendësavokati studentor.

(5) Mandati i organeve studentore që janë zgjedhur në afatet e këtij neni mund të zgjasë më pak ose më shumë se një vit, por jo më tepër se 18 muaj, varësisht nga termini i caktuar në statutin e kuvendit studentor si periudhë për mbajtjen e zgjedhjeve të rregullta për organet studentore.

Njohja e kualifikimeve të arsimit të lartë të fituara jashtë shtetit

Neni 223

Procedura për njohjen e arsimit të lartë të fituar jashtë shtetit që është filluar para miratimit të këtij ligji, do të mbarojë sipas dispozitave të Ligjit për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 dhe 127/2016).

Zgjedhja në titull shkencor-arsimor profesor ordinar

Neni 224

Dispozita nga neni 166 paragrafi (3) pika 5 të këtij ligji, do të zbatohet pas skadimit të tre viteve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Akreditimi i mentorëve të studimeve të doktoraturës

Neni 225

Akreditimet e mentorëve të studimeve të doktoraturës të pranuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, vazhdojnë të vlejnë edhe pas hyrjes së tij në fuqi.

Shfuqizimi

Neni 226

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për arsim të lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 dhe 127/2016), përveç atyre dispozitave të cilat, në pajtim me këtë ligj, zbatohen dhe pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, kurse deri në skadimin e afateve të parapara me këtë ligj.

Vazhdimi i vlefshmërisë së akteve nënligjore

Neni 227

Deri në miratimin e akteve nënligjore të përcaktuara me këtë ligj do të zbatohen aktet nënligjore ekzistuese të miratuara sipas Ligjit për arsimin e lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16 dhe 127/2016), me çka dispozitat që janë në kundërshtim me dispozitat të këtij ligji, nuk do të zbatohen.

Hyrja në fuqi e ligjit

Neni 228

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Службен весник на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. „Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – Мартин Костовски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2018 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.

Цената на овој број е 220 денари.

ISSN 0354-1622
2018082